

สารบัญ.....

- 002 happy...
ความสุข...บนความสำเร็จของเรา
- 006 feel good...
รู้สึกดี...กับการเติบโตของเรา
- 010 smile...
รอยยิ้ม...จากทีมดีแท้
- 022 simple...
ความเรียบง่าย...บนความแตกต่าง
- 030 sharing...
การแบ่งปัน...กลับคืนสู่สังคม
- 034 good...
สิ่งดี...เกิดขึ้นจากภายใน
- 082 comfortable...
สบายใจ...ด้วยผลประโยชน์สำหรับการเติบโตที่ยั่งยืน

จำนวนผู้ใช้บริการรวม
(ล้านคน)

happy...

ความสุข...บนความสำเร็จของเรา

ดีแทคประสบความสำเร็จอย่างดีในด้าน
ผลประกอบการสำหรับปี 2551 โดยมี
กำไรสุทธิเพิ่มขึ้นอย่างมากจากค่าเชื่อมต่อ
โครงข่ายที่ลดลง กำไรพิเศษจากการยุติ
ข้อพิพาทกับดีพีซี ค่าใช้จ่ายทางการเงิน
ที่ลดลง อัตราภาษีที่ลดลงชั่วคราว และฐาน
ผู้ใช้บริการและรายได้ที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้
ฐานะทางการเงินของบริษัทก็แข็งแกร่งมากขึ้น
ซึ่งเป็นรากฐานอันสำคัญในการลงทุนและ
ขยายธุรกิจในอนาคต ดีแทคยังคงที่จะลงทุน
อย่างต่อเนื่องแม้ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

ข้อมูลทางการเงิน

ความสุข...

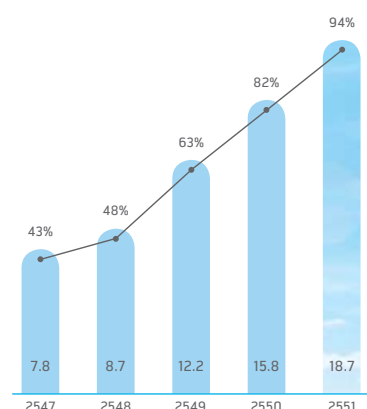
บนความสำเร็จของเรา

บริษัท ซึ่งปัจจุบันอยู่ภายใต้ชื่อทางการค้า "ดีแทค" ได้เริ่มก่อตั้งในปี 2532 เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบความถี่ 800 เมกะเฮิรตซ์ และ 1,800 เมกะเฮิรตซ์ ภายใต้สัญญาสัมปทานซึ่งอยู่ในรูปแบบ “สร้าง-โอน-ดำเนินงาน” (Built-Transfer-Operate) เป็นเวลา 27 ปีจาก บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด มหาชน (เดิมคือการสื่อสารแห่งประเทศไทย)

	2547	2548	2549	2550	2551
ผลการดำเนินงาน (หน่วย:ล้านบาท)					
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	37,841	41,979	47,013	64,491	66,600
รายได้จากการขายและการให้บริการ	38,943	43,129	48,474	65,590	67,695
กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายตัดจำหน่าย (EBITDA)	15,073	16,523	17,817	18,893	23,193
กำไรจากการขายและการให้บริการ	8,838	9,610	10,324	10,613	11,480
กำไรสุทธิสำหรับปี	4,480	4,611	4,938	5,841	9,325
งบดุล (หน่วย:ล้านบาท)					
สินทรัพย์รวม	84,122	87,219	95,116	100,875	104,435
หนี้สินรวม	50,371	50,700	53,660	49,009	44,944
ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม	33,751	36,519	41,457	51,866	59,491
อัตราส่วนทางการเงิน					
อัตรา EBITDA	38.7%	38.1%	36.5%	28.6%	34.0%
อัตรากำไรจากการขายและการให้บริการ	22.7%	22.3%	21.3%	16.2%	17.0%
อัตราส่วนหนี้สุทธิต่อ EBITDA	2.5	2.2	2.0	1.5	0.9
อัตราส่วนหนี้สุทธิต่อส่วนทุน	1.1	1.0	0.9	0.5	0.4
หลักทรัพย์					
จำนวนหุ้น (ล้าน)	474	474	458	2,368	2,368
กำไรต่อหุ้น (บาท)	9.44	9.72	10.54	2.50	3.94
มูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (บาท)	71.20	77.04	88.58	22.20	25.12
ราคาหุ้น					
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (บาท/หุ้น)	n/a	n/a	n/a	39.25	32.00
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสิงคโปร์ (เหรียญสหรัฐอเมริกา/หุ้น)	3.55	3.25	4.30	1.15	0.88

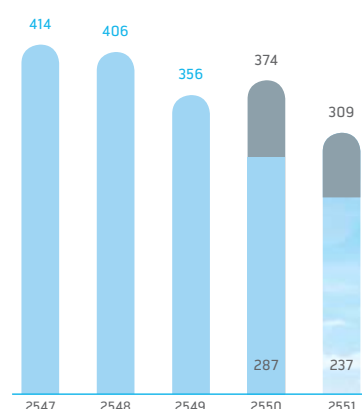
หมายเหตุ: ดีแทคได้ทำการลดมูลค่าหุ้นสามัญจาก 10 บาท เป็น 2 บาท ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2550

จำนวนผู้ใช้บริการ และจำนวนผู้ใช้บริการต่อประชากรรวม

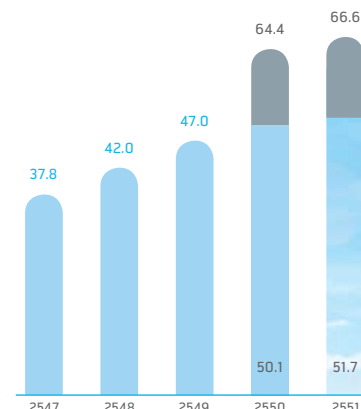
■ จำนวนผู้ใช้บริการของ ดีแทค (ล้านราย)
— จำนวนผู้ใช้บริการต่อประชากรรวมของประเทศ

รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (บาท/เดือน)

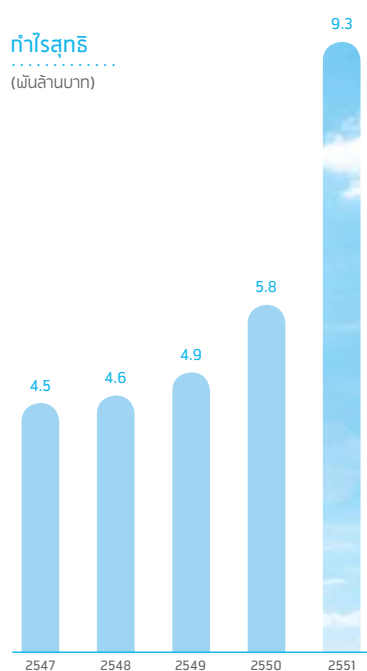
■ รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน
■ รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน รวม IC

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (พันล้านบาท)

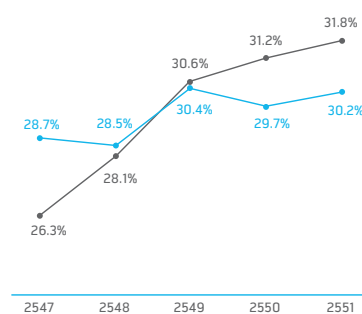

■ รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่
■ รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ รวม IC

กำไรสุทธิ (พันล้านบาท)

ส่วนแบ่งทางการตลาด ของผู้ให้บริการและรายได้

— จำนวนผู้ใช้บริการ — รายได้

หมายเหตุ:

- ได้มีการเปลี่ยนแปลงการนับจำนวนผู้ใช้บริการในระบบเดิมเงินในปี 2550 จากจำนวนผู้ใช้บริการที่อยู่ในระบบ 45 วัน หลังจากทั้งหมดอายุการใช้งานเป็นจำนวนผู้ใช้บริการที่มีการใช้งานในระยะเวลา 90 วัน
- เริ่มบันทึกรายได้ได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550
- ส่วนแบ่งทางการตลาดของผู้ให้บริการสำหรับปี 2551 ตามค่านิยามผู้ใช้บริการเดิม คือร้อยละ 32.5

ทำไรสุดริ
(พันล้านบาท)

feel good...

รู้สึกดี ๆ...กับการเติบโตของเรา

การทำการตลาดภายใต้แนวคิด

“feel good” มุ่งหวังให้ลูกค้ามีประสบการณ์การใช้บริการที่ดี ณ ทุกจุดที่มีการติดต่อกับดีแทค ซึ่งการดำเนินภายใต้ปรัชญาดังกล่าวประสบความสำเร็จอย่างมากในการดึงดูดลูกค้าใหม่มาใช้บริการ ในขณะเดียวกันก็สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าเดิม ทำให้อยู่กับดีแทคนานขึ้น ดีแทคมีผู้ใช้บริการใหม่เพิ่มขึ้นสุทธิ 2.9 ล้านราย ส่งผลให้มีจำนวนผู้ใช้บริการรวม ณ สิ้นปี 2551 เท่ากับ 18.7 ล้านราย และเมื่อลูกค้า “feel good” กับเรา ก็จะส่งผลดีถึงรายได้และกำไรที่จะเติบโตในอนาคต

สาส์นจากประธานกรรมการบริษัท และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

เรียนท่านผู้ถือหุ้น

เรารู้สึกยินดีที่จะเรียนให้ท่านผู้ถือหุ้นทราบว่า ปี 2551 เป็นอีกปีหนึ่งที่ดิแทคประสบความสำเร็จอย่างมาก ถึงแม้จะมีเหตุการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ไม่เอื้อต่อการขยายตัวของธุรกิจ แต่ดิแทคยังสามารถทำให้ธุรกิจเติบโตได้ โดยจำนวนผู้ให้บริการเพิ่มขึ้น 2.9 ล้านคน ในขณะที่รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 60 ในปีที่ผ่านมา การปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์องค์กรในปีก่อนส่งผลให้ดิแทคมีรากฐานที่มั่นคงที่เป็นกลไกขับเคลื่อนธุรกิจในปี 2551 ประกอบกับดิแทคยังคงลงทุนตั้งสถานีสานให้บริการเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ และได้พัฒนาระบบบริการรับสายลูกค้าโดยติดตั้งระบบการดูแลลูกค้าที่ทันสมัยและมีพนักงานที่มีความสามารถ โดยเรายังมุ่งมั่นที่จะให้บริการโทรคมนาคมที่มีคุณภาพให้กับผู้ให้บริการอย่างดีที่สุด

ตลาดโดยรวมยังเติบโตอยู่แม้ว่าจะมีอัตราการขยายตัวที่ลดลงสืบเนื่องมาจากสถานการณ์ในประเทศ และอัตราจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวมใกล้เคียงจุดอิ่มตัว รวมถึงวิกฤตการณ์ทางการเงินโลกที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปีถึงอย่างนั้นก็ตาม ผู้ให้บริการรวมของตลาดก็ยังเพิ่มขึ้นสุทธิประมาณ 9 ล้านรายซึ่งยังอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นของดิแทค 2.9 ล้านราย จึงทำให้จำนวนผู้ใช้บริการรวมทั้งหมดของดิแทคอยู่ที่ 18.7 ล้านราย โดย 16.2 ล้านรายเป็นผู้ให้บริการในระบบเติมเงิน

รายได้จากการให้บริการมีการเติบโตในอัตราที่ช้ากว่าจำนวนผู้ใช้บริการในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการที่มีมากกว่าหนึ่งซิม การใช้บริการที่น้อยลงจากการลดลงของความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจในอนาคต และการใช้งานโดยเฉลี่ยที่น้อยกว่าของผู้ให้บริการใหม่เมื่อเทียบกับผู้ใช้บริการเดิมในระบบ ในปี 2551 ดิแทคมีรายได้รวม 67.7 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปีก่อน ส่วนการแข่งขันในอุตสาหกรรมลดความรุนแรงลงจากการเริ่มคิดค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในราวต้นปี 2550 นอกจากนี้ ดิแทคมีกำไรสุทธิ 9.3 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 60 จากปีก่อน โดยมีสาเหตุหลักมาจากค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่ลดลง กำไรจากการยุติข้อพิพาทกับดีทีซี ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่ลดลง และอัตราภาษีลดลงร้อยละ 5 จากการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ดิแทคยังคงสร้างแบรนด์ให้แข็งแกร่ง โดยการทำการตลาดภายใต้แนวความคิด “feel good” โดยมุ่งเน้นเรื่องนวัตกรรมใหม่ๆ

และให้ความสำคัญกับการรับผิดชอบต่อสังคม ดิแทคได้ออกซิมเอทีเอ็มในปี 2551 ซึ่งเป็นความสำเร็จในการผสมผสานระหว่างการให้บริการทางการเงินและการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีผู้ประสงค์ใช้บริการนี้จำนวนมาก นอกจากนี้ ดิแทคยังได้รับรางวัลชนะเลิศจากโครงการ “ทางด่วนข้อมูลการเกษตร” ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีทางโทรคมนาคมมาผนวกใช้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและสร้างความรู้ต่างๆ ให้กับสังคมไทยในชนบท

ส่วนด้านประเด็นข้อกฎหมาย ดิแทคยังคงพยายามที่จะนำผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกรายเข้าสู่ระบบการเชื่อมต่อโครงข่ายเนื่องจากเล็งเห็นถึงประโยชน์ของอุตสาหกรรมโดยรวม โดยมีความคืบหน้าไปในระดับหนึ่งถึงแม้ว่าจะช้าไปบ้างก็ตาม นอกจากนี้ การออกใบอนุญาตเพื่อประกอบการให้บริการในระบบ 3 จี ก็มีความคืบหน้า โดยทาง กทช. กำลังพิจารณาสรุปเงื่อนไขในการออกใบอนุญาต ซึ่งคาดว่าจะเริ่มเปิดให้ผู้สนใจยื่นข้อเสนอได้ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2552

สืบเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2551 เรากำลังเข้าสู่ระยะเวลาที่มีความท้าทายมากที่สุดเท่าที่เคยเกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ Great Depression ความเสี่ยงจากวิกฤตการณ์ครั้งนี้ยังอยู่ในระดับสูงเนื่องจากมีความไม่แน่นอนว่าวิกฤตการณ์ครั้งนี้จะสิ้นสุดเมื่อใด ส่วนสถานการณ์เศรษฐกิจในประเทศ ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากอัตราการว่างงานที่สูงขึ้นเนื่องจากการส่งออกหดตัว และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่แย่ลง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและความต้องการในประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ก็ใกล้ถึงจุดอิ่มตัวแล้วเนื่องจากอัตราจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวมใกล้เคียงร้อยละ 100 ส่วนดิแทคเองได้เรียนรู้จากวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชียในปี 2540 ซึ่งเราได้เตรียมตัวที่จะจัดการกับปัญหาในครั้งนี้โดยการลดค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Capital Expenditure) เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และเน้นในการรักษาสถานะผู้ใช้บริการเดิมมากกว่าการเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการ

เราขอถือโอกาสนี้ขอบคุณท่านผู้ถือหุ้นสำหรับการสนับสนุนที่ดีตลอดมาและท้ายที่สุดเราก็ยังมั่นใจว่า ดิแทคจะสามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ครั้งนี้และจะเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาสในการพัฒนาบริษัทให้แข็งแกร่งมากขึ้น

Mr. Tore Johnsen

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

นายบุญชัย เบญจรงคกุล

ประธานกรรมการบริษัท

smile...

รอยยิ้ม...จากทีมดีแทค

ความสำเร็จของดีแทคส่วนใหญ่เกิดจากการมีบุคลากรที่ดี ดีแทคมีทีมผู้บริหารที่มากไปด้วยประสบการณ์และประวัติการทำงานที่หลากหลาย นอกจากนี้ ความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจและความตั้งใจในการเป็นผู้นำการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นสิ่งผลักดันให้เราค้นคิดนวัตกรรมใหม่ๆ และให้ความสำคัญกับลูกค้าเป็นอันดับแรก

คณะกรรมการ ของบริษัท

รอยยิ้ม...

จากทีมดีแทค

1 นายบุญชัย เบญจรงคกุล

ประธานกรรมการ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก

เศรษฐศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปริญญาตรี

B.Sc. in Management,
Northern Illinois University, USA

ประวัติการทำงาน

2533 – ปัจจุบัน	>> ประธานกรรมการ บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
2533 – ปัจจุบัน	>> ประธานกรรมการ บจก. เบญจจินดา โฮลดิ้ง
2532 – ปัจจุบัน	>> ประธานกรรมการ บจก. ไพโรเวท พร็อพเพอร์ตี้
2541 – ปัจจุบัน	>> ประธานมูลนิธิสำนักงานเกิด
2544 – ปัจจุบัน	>> ประธานสหกรณ์ร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด
2545 – ปัจจุบัน	>> กรรมการ บจก. ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส
2544 – 2549	>> ประธานมูลนิธิอนุรักษ์นกเงือก
2545 – 2548	>> ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ. ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี
2544 – 2545	>> ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
2543 – 2544	>> กรรมการผู้จัดการ บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
2527 – 2542	>> ประธานกรรมการบริหาร บมจ. ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

2546	>> ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ต.จ.ว.)
2540	>> ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ (ป.ภ.)
2537	>> ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)

2 Mr. Sigve Brekke

รองประธานกรรมการ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท

Master Degree in Public Administration,
John F. Kennedy School of Government,
Harvard University, USA

ปริญญาตรี

Bachelor Degree Program in Management,
Norwegian School of Management, Buskerud,
Norway

ปริญญาตรี

Degree in Business and Administration,
Telemark College, Norway

ประวัติการทำงาน

- ก.ย. 51 – ปัจจุบัน >> กรรมการ และ Executive Vice President Telenor Group, Head of Region Asia, Telenor Asia Pte. Ltd.
- ส.ค. 51 – ปัจจุบัน >> รองประธานกรรมการ
บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- ก.พ. 49 – ส.ค. 51 >> กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- ก.พ. 49 – ธ.ค. 50 >> กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บมจ. ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี
- ต.ค. 48 – ก.พ. 49 >> ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- ก.พ. – ต.ค. 48 >> กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บมจ. ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี
- 2545 – ม.ค. 48 >> ประธานเจ้าหน้าที่บริหารร่วม
บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2543 – ม.ค. 48 >> กรรมการ บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2543 – 2545 >> Managing Director, Telenor Asia Pte. Ltd.
- 2542 – 2543 >> Manager, Business Development,
Telenor Asia Pte. Ltd.
- 2539 – 2540 >> Associate Research Fellow at Harvard University,
Center for Science and International Affairs,
J.F. Kennedy School of Government, USA
- 2539 >> Advisor, Norwegian Defense Research
Establishment, Norway
- 2536 – 2539 >> Deputy Minister (State Secretary) of Defence,
Ministry of Defence, Norway

3 Mr. Stephen Woodruff Fordham

กรรมการ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท

MA Jurisprudence, Oxford University, UK

ประวัติการทำงาน

- 2550 – ปัจจุบัน >> ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ
บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- >> กรรมการอิสระและประธานกรรมการสรรหา
บมจ. โทรคมนาคมไทย เอเยนซีส์
- 2546 – ปัจจุบัน >> Partner, Wikborg Rein
- 2538 – ปัจจุบัน >> Chairman, Masterbulk Pte Ltd
- 2541 – 2546 >> Consultant, Watson, Farley & Williams
- 2541 – 2543 >> Managing Director, Argonaut Shipping Pte Ltd
- 2529 – 2541 >> Partner, Sinclair Roche & Temperley

4 นายจลจิตต์ บุญเอกฤ

กรรมการ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท
ปริญญาตรี

รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต Kent State University, USA
นิติศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- 2549 – ปัจจุบัน >> ประธานคณะกรรมการตรวจสอบและ
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2547 – ปัจจุบัน >> ประธาน บมจ. เอกรัฐ เอนจิเนียริง
- 2547 – ปัจจุบัน >> รองประธานกรรมการบริหาร
บจก. คิงพาวเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนลกรุ๊ป
- 2543 – ปัจจุบัน >> กรรมการอิสระ บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2541 – 2546 >> กรรมการอำนวยการ บจก. ไทยออยล์ เพาเวอร์
- 2541 – 2546 >> กรรมการอำนวยการ บจก. ไทยออยล์
- 2537 – 2541 >> รองกรรมการอำนวยการ บจก. ไทยออยล์

5 นายสุนทร โกคำชัยพัฒน์

กรรมการ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี

นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติการทำงาน

- 2548 – ปัจจุบัน >> รองประธานกรรมการ
บมจ. ซีวีดี เอนเตอร์เทนเมนต์
- 2547 – ปัจจุบัน >> ที่ปรึกษา บริษัท ไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น จำกัด
- 2544 – 2545 >> ประธานกรรมการบริหาร บมจ. การบินไทย
- 2543 – ปัจจุบัน >> กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ และ
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2537 – 2538 >> กรรมการ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
- 2537 – 2538 >> ประธานกรรมการ การรถไฟแห่งประเทศไทย
- 2517 – ปัจจุบัน >> ที่ปรึกษา บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด
(ช่อง 3)
- 2517 – ปัจจุบัน >> กรรมการ หัวหน้าสำนักงานทนายความ
บริษัท สำนักงานชัยพัฒน์ จำกัด

6 Mr. Ragnar H. Korsæth

กรรมการ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท

Master of Science, the Norwegian School of Economics and Business Administration, Norway

Certified Financial Analyst

The Norwegian School of Business Administration in Bergen

ประวัติการทำงาน

- 2549 – ปัจจุบัน >> Executive Vice President, and Head of Global Coordination, Telenor ASA
- >> Director, Telenor Doo, Serbia
- ก.พ. 48 – ปัจจุบัน >> กรรมการ บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2548 – ปัจจุบัน >> Director, Telenor Mobil, Norway
- 2547 – ปัจจุบัน >> Director, Digi, Malaysia
- 2547 – ม.ค. 49 >> Chief Operating Officer, Telenor International Mobile
- 2543 – 2547 >> Chief Financial Officer, Telenor International and Telenor Mobile

7 Mr. Knut Borgen

กรรมการ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท

Master of Business Administration, University of Michigan, USA

ปริญญาตรี

B.A. Economics, San Jose State University, USA

ประวัติการทำงาน

- 2551 – ปัจจุบัน >> กรรมการ Telenor Asia Pte Ltd.
- ก.พ. 49 – ปัจจุบัน >> กรรมการ บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2549 – ปัจจุบัน >> Senior Vice President, Business Development, Telenor Asia Pte Ltd.
- >> Vice President, Business Development, Telenor Asia (ROH) Ltd.
- 2548 – ปัจจุบัน >> กรรมการ บมจ. ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์
- 2548 – 2550 >> กรรมการ บมจ. ยูไนटेด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี
- 2544 – 2549 >> Finance Director, Telenor Asia Pte Ltd.
- 2541 – 2544 >> Finance Manager, Telenor Mobile Communications AS

8 Mr. Knut Snorre Bach Corneliussen

กรรมการ

ประวัติการศึกษา

Ex-MBA

Executive Master of Business Administration in Strategic Management, Norwegian School of Economics and Business Adm. (NHH)

ปริญญาโท

Master of Science in Telecom and Electronics, The Norwegian Institute of Technology (NTH)

ปริญญาโท

Studies towards a Master Degree in Social Economy (MA) Passed Bachelor of Art level (B.Art), Oslo University (UiO)

ปริญญาตรี

College Engineer in Computer Engineering (B.Sc), Oslo College of Engineering (OIH)

ประวัติการทำงาน

- ม.ค. 51 – ปัจจุบัน >> กรรมการ และกรรมการจัดสรรค่าตอบแทน บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2551 – ปัจจุบัน >> Senior Advisor in Business Development, Telenor, ASA
- 2548 – 2551 >> Senior Advisor in the mobile operations division, Telenor, ASA
- 2546 – 2548 >> Operational Manager, Telenor, Nordic
- 2545 – 2546 >> Chief Technology Officer, Paradial, Norway
- 2544 – 2545 >> Project Office Manager for a design unit in Stockholm, Ericsson, Sweden
- 2539 – 2544 >> Global Product Manager for IP Multimedia servers, Ericsson, Norway

9 นายสมพล จันทรประเสริฐ

กรรมการ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท

ปริญญาโท

ปริญญาตรี

ปริญญาบัตร

บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วิศวกรรมไฟฟ้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิศวกรรมไฟฟ้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ประวัติการทำงาน

- ก.ค. 49 – ปัจจุบัน >> กรรมการ บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- ก.พ. 52 – ปัจจุบัน >> รักษาการ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ (สายงานธุรกิจการตลาด) บมจ. กสท โทรคมนาคม
- มิ.ย. 51 – ปัจจุบัน >> รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ (สายงานธุรกิจบรอดแบนด์) บมจ. กสท โทรคมนาคม
- มี.ค. 50 – มิ.ย. 51 >> ที่ปรึกษาอาวุโส ระดับ 13 บมจ. กสท โทรคมนาคม
- ก.ค. 49 – มี.ค. 50 >> รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ (สายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ) บมจ. กสท โทรคมนาคม
- พ.ค. 48 – ธ.ค. 48 >> รักษาการ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ (สายงานตลาดและการขาย) บมจ. กสท โทรคมนาคม
- เม.ย. 48 – มิ.ย. 49 >> รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ (สายงานร่วมกิจการ) บมจ. กสท โทรคมนาคม
- มี.ค. 47 – เม.ย. 48 >> รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ (สายงานกลยุทธ์องค์กร) บมจ. กสท โทรคมนาคม
- 2539 – 2547 >> ผู้อำนวยการ ฝ่ายบริการโทรคมนาคมทางข้อมูล การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- 2537 – 2539 >> ผู้อำนวยการ กองสื่อสารข้อมูล การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- 2536 – 2537 >> ผู้อำนวยการ กองนโยบายและแผน การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- 2533 – 2537 >> ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กองสื่อสารข้อมูล การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- 2520 – 2533 >> วิศวกร กองโทรเลข การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- 2517 – 2520 >> นายช่างตรี กองโทรคมนาคมในประเทศ กรมไปรษณีย์โทรเลข

10 Mr. Tore Johnsen

กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท

International
Business
Management

Master of Science, University of Trondheim
Norwegian School of Economics and
Business Administration

ประวัติการทำงาน

ก.ย. 51 – ปัจจุบัน	>> กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บมจ.โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
ส.ค. 47 – ส.ค. 51	>> Chief Executive Officer, Telenor Pakistan Pvt Ltd, Pakistan
ก.พ. 44 – ส.ค. 47	>> Chief Executive Officer, DiGi Telecommunications Sdn Bhd, Malaysia
ม.ค. 43 – ก.พ. 44	>> General Manager Corporate Strategy, DiGi Telecommunications Sdn Bhd, Malaysia
ก.ย. 42 – ธ.ค. 42	>> Support to Telenor Acquisition activities in Asia, Telenor Asia Pte Ltd, Singapore
2537 – 2542	>> Project Director, Telenor International, Mobility

คณะผู้บริหาร ของบริษัท

รอยยิ้ม...

จากทีมดีแทค

---

1 Mr. Tore Johnsen >> กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

---

2 นางพัทธราภรณ์ สิริธม >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่ม People

---

3 Mr. Terje Borge >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงินและบัญชี

---

4 นายชัยยศ จิรบรรกุล >> ผู้อำนวยการอาวุโส

---

5 นายนา เรียร์อัจฉริยะ >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มพาณิชย์

---

6 Mr. Rolf Marthinusen >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี

---

7 Mr. Roar Wiik Andreassen >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ฝ่ายกลยุทธ์และพัฒนาธุรกิจ

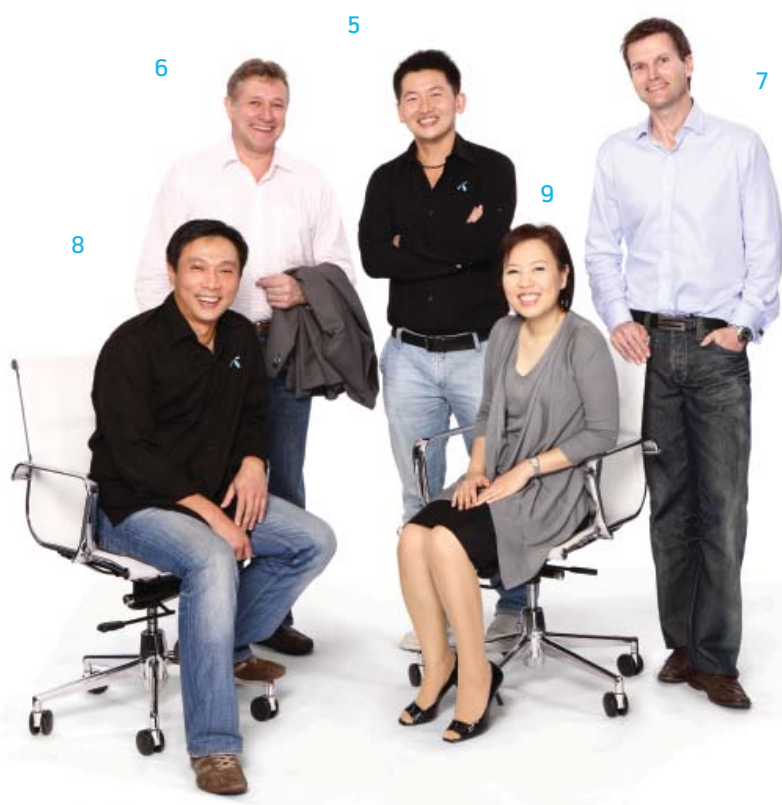
---

8 ดร. เกษชฌง สกาวรัตนานนท์ >> ผู้อำนวยการอาวุโส

---

9 นางสาวกิพยรัตน์ แก้วศรีงาม >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มลูกค้า

---

1 Mr. Tore Johnsen

กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท Master of Science, University of Trondheim

ปริญญาตรี Norwegian School of Economics and Business Administration

ประวัติการทำงาน

- ก.ย. 51 – ปัจจุบัน >> กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บมจ.โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- ส.ค. 47 – ส.ค. 51 >> Chief Executive Officer, Telenor Pakistan Pvt Ltd, Pakistan
- ก.พ. 44 – ส.ค. 47 >> Chief Executive Officer, DiGi Telecommunications Sdn Bhd, Malaysia
- ม.ค. 43 – ก.พ. 44 >> General Manager, Corporate Strategy, Digi Telecommunications Sdn Bhd, Malaysia
- ก.ย. 42 – ธ.ค. 42 >> Support to Telenor Acquisition activities in Asia, Telenor Asia Pte Ltd, Singapore
- 2537 – 2542 >> Project Director, Telenor International, Mobility

2 นางพัทธกรณีย์ สิริธม

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
กลุ่ม People

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท Master of Business Administration, The George Washington University, Washington DC, USA

ปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- ก.พ. 49 – ปัจจุบัน >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่ม People บมจ. โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2545 – 2549 >> Head of Investor Relations บมจ. โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2543 – 2545 >> Investor Relations and Business Analyst บมจ.ผลิตไฟฟ้า
- 2539 – 2542 >> Economic Officer, Office of Economic and Financial Affairs, Royal Thai Embassy in Washington DC

3 Mr. Terje Borge

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
กลุ่มการเงินและบัญชี

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท Master of Science in Business Administration,

The Norwegian School of Economics and Business Administration, Norway

ประวัติการทำงาน

- 2550 – ปัจจุบัน >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงินและบัญชี บมจ. โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- 2548 – 2550 >> Director Business Development, Telenor Asia
- 2544 – 2548 >> Senior Vice President, Telenor International Mobile
- 2543 – 2544 >> Senior Vice President Corporate Development, Dyno Nobel
- 2540 – 2542 >> Senior Vice President Finance & Strategy, Dyno Industrier
- 2537 – 2540 >> Corporate Controller, Dyno Industrier

4 นายชัยยศ จิรบรรกุล

ผู้อำนวยการอาวุโส

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท Master Degree in Engineering Management, University of Missouri–Rolla, Missouri, USA

ปริญญาโท Master Degree in Electrical Engineering, Louisiana State University, Louisiana, USA

ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (ไฟฟ้าสื่อสาร) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- ส.ค. 50 – ปัจจุบัน >> ผู้อำนวยการอาวุโส สายงานธุรกิจโพลีเทค บมจ. โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- พ.ค. 48 – ส.ค. 50 >> ผู้อำนวยการอาวุโส สายงานพัฒนาพาณิชย์ บมจ.โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- ธ.ค. 47 – พ.ค. 48 >> ผู้อำนวยการกลุ่มงานการตลาด บมจ. โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น
- มี.ย. 45 – ธ.ค. 47 >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารอาวุโส ส่วนกลยุทธ์ทางการตลาดและการวางแผน บริษัท ฮัทชิสัน ซีเอที ไวร์เลส มัลติมีเดีย จำกัด
- ธ.ค. 42 – มี.ย. 45 >> ผู้จัดการฝ่ายกลยุทธ์และการค้าปลีก บริษัท เซลล์ อยล์ โปรดักส์ ภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก
- พ.ย. 40 – พ.ย. 42 >> ผู้จัดการบริษัทค้าปลีก บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด
- พ.ย. 39 – พ.ย. 40 >> ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Fleet Card) บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด

5 นายรนา เรียร์อจจียะ

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
กลุ่มพาณิชย์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท Master of Business Administration, Washington State University, USA

ปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- 2548 – ปัจจุบัน >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มพาณิชย์ บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2547 – 2548 >> ผู้อำนวยการกลุ่ม Business Unit II บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2546 >> ผู้อำนวยการกลุ่มงาน Prepaid Business Unit บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2545 >> ผู้อำนวยการกลุ่มงาน Product & Service บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2544 >> ผู้อำนวยการฝ่าย Consumer Product Management บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2543 >> ผู้อำนวยการกลุ่ม Convergence บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2539 – 2543 >> ผู้อำนวยการฝ่าย Corporate Finance บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2534 – 2539 >> ผู้ช่วยผู้อำนวยการ Investment Banking Group บริษัทหลักทรัพย์เอกรา้ง จำกัด

6 Mr. Rolf Marthinussen

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
กลุ่มเทคโนโลยี

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท Electronic and Computer Engineering, Ostfold College of Engineering

ปริญญาตรี Electronics, The Norwegian University of Science and Technology, Norway

ประวัติการทำงาน

- ก.ย. 50 – ปัจจุบัน >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มเทคโนโลยี บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- ส.ค. 47 – 2550 >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มเทคโนโลยี Maxis, Malaysia
- มิ.ย. 45 – 2547 >> ผู้ช่วยรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มเทคโนโลยี บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- ม.ค. 44 – พ.ค. 45 >> Senior Vice President for Network & Technology for Telenor's mobile operations in Europe and Asia
- ส.ค. 43 – พ.ค. 45 >> กรรมการ Stavtelesot, Russia
- เม.ย. 39 – 2543 >> GSM Project Manager, Norconsult telematics, Saudi Telecom, Saudi Arabia
- 2536 – 2539 >> Head of the Network Planning department, Telenor Mobile

7 Mr. Roar Wiik Andreassen

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
ฝ่ายกลยุทธ์และพัฒนาธุรกิจ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท Master of Business and Administration in Accounting and Tax Law, the Norwegian School of Management, BI Sandvika, Norway

ปริญญาตรี Business Economics (part time courses), Harstad University College, Norway

ประวัติการทำงาน

- ม.ค. 2552 – ปัจจุบัน >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ฝ่ายกลยุทธ์ และพัฒนาธุรกิจ บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2550 – 2551 >> กรรมการ บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น Senior Vice President, Corporate Development, Telenor Asia (ROH) Ltd.,
- 2547 – 2550 >> ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Telenor Real Estate, Norway
- 2547 >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงิน Avinor Group, Norwegian Air Traffic and Air Management, Norway
- 2543 – 2547 >> กรรมการ, Telenor Group Finance, Norway
- 2539 – 2543 >> Manager, KPMG Consulting AS, Norway
- 2537 >> Research Assistant, the Norwegian School of Management, Norway
- 2535 – 2537 >> IT Coordinator, ABS & SGP Pumper, Norway

8 ดร. เกษชฌง สภารัตนานนท์

ผู้อำนวยการอาวุโส

ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก Electrical Engineering, Imperial College, University of London, UK

ประวัติการทำงาน

- 2549 – ปัจจุบัน >> ผู้อำนวยการอาวุโส สายงานธุรกิจฟรีเทค บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2543 – 2549 >> ผู้อำนวยการกลุ่มธุรกิจฟรีเทค บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น

9 นางสาวทิพย์รัตน์ แก้วศรีงาม

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
กลุ่มลูกค้า

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ Saint Louis University, Missouri, USA

ประวัติการทำงาน

- ก.พ. 51 – ปัจจุบัน >> รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มลูกค้า บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- ก.พ. 50 – ม.ค. 51 >> หัวหน้าสายงาน การจัดการโครงการทางด้านกลยุทธ์ บมจ. โทเทิล แอคเซียส์ คอมมูนิเคชั่น
- 2550 >> ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายผลิตภัณฑ์และช่องทางการบริการ ธนาคาร กรุงเทพ (จำกัด) มหาชน
- มี.ค. 46 – ธ.ค. 49 >> Marketing Specialist, Asia-Pacific Marketing Practice, McKinsey and Company (Thailand)

รายได้จากบริการเสริม
(พันล้านบาท)

simple...

ความเรียบง่าย...บนความแตกต่าง

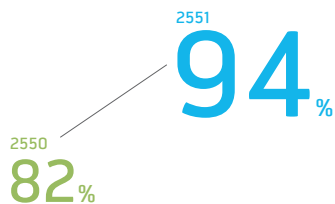
เมื่อตลาดการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่
เริ่มเข้าสู่ภาวะอิ่มตัว บริษัทจึงต้องมุ่งมั่น
ที่จะพัฒนาสิ่งต่างๆ ที่กำลังดำเนินการอยู่
ให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา
การให้บริการและผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่เรียบง่าย
และแตกต่างจากคู่แข่ง เพื่อให้เข้าถึงผู้ใช้บริการ
ในทุกกลุ่ม และเป็นการเตรียมความพร้อม
สำหรับการดำเนินธุรกิจแบบใหม่ที่มุ่งเน้น
ทำให้แบรนด์ดีแท้ แข็งแรงมากขึ้น และ
ทำให้ลูกค้ามีประสบการณ์การใช้บริการที่ดีขึ้น

ผลการดำเนินงาน กลยุทธ์ และแนวโน้มภาวะอุตสาหกรรม

ความเรียบง่าย...

บนความแตกต่าง

อัตราผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวม

ณ สิ้นปี 2551 มีจำนวนผู้ใช้บริการรวมของอุตสาหกรรมประมาณ 62 ล้านคน เพิ่มขึ้นจาก 53 ล้านคน ในปี 2550

กำไรสุทธิ

บริษัทมีกำไรสุทธิรวม 9.3 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 60 จากปีก่อน โดยมีสาเหตุหลักมาจากค่าเชื่อมต่อเครือข่ายที่ลดลง กำไรจากการยุติข้อพิพาทกับดีพีซี ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่ลดลง และอัตราภาษีลดลงร้อยละ 5 จากการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินปี 2551

การให้บริการทางด้านโทรคมนาคมในประเทศไทย มีผู้ประกอบการภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการให้บริการด้านการสื่อสาร โดยเป็นการให้บริการภายใต้สัญญาร่วมการทำงานจากรัฐวิสาหกิจสองแห่ง ซึ่งปัจจุบันได้แปลงสภาพเป็นบริษัทมหาชนแล้ว ได้แก่ ทีโอที (เดิมคือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย) และ กสท. โทรคมนาคม (เดิมคือ การสื่อสารแห่งประเทศไทย) ทั้งนี้ได้มีการทำสัญญาร่วมการทำงานในช่วงทศวรรษหลังปี 2533 เพื่อเป็นการให้รัฐวิสาหกิจทั้งสองแห่งนั้นตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นในด้านโทรคมนาคมและการให้บริการด้านการสื่อสารไร้สายที่เพิ่มขึ้นในประเทศ

ในลักษณะการดำเนินการแบบ“สร้าง-โอน-ดำเนินการ”(Build-Transfer-Operate) นั้นผู้ประกอบการเอกชนในฐานะผู้รับสัมปทานจะเป็นผู้ลงทุนสร้างโครงข่ายพร้อมกับโอนกรรมสิทธิ์อุปกรณ์โครงข่ายเหล่านั้นให้แก่หน่วยงานเจ้าของสัมปทาน โดยรัฐให้สิทธิผู้ประกอบการเอกชนในการใช้อุปกรณ์โครงข่ายเหล่านั้นภายในระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญาร่วมการทำงานแต่เพียงผู้เดียว และมีสิทธิดำเนินการให้บริการแก่ประชาชน โดยต้องแบ่งส่วนรายได้ให้กับเจ้าของสัมปทาน เพื่อแลกเปลี่ยนสิทธิในการใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับการจัดสรร

บริษัทให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายใต้ความถี่ 800 เมกะเฮิร์ตซ์ และ 1,800 เมกะเฮิร์ตซ์ โดยบริษัทได้รับสัมปทานจาก กสท. เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นระยะเวลา 27 ปี ภายใต้สัญญาร่วมการทำงานในรูปแบบของสัญญา “สร้าง-โอน-ดำเนินการ”(Build-Transfer-Operate) จาก กสท. ซึ่งสัญญาสัมปทานจะสิ้นสุดในปี 2561 และต้องชำระส่วนแบ่งรายได้ให้แก่ กสท. ตั้งแต่ปี 2537

สรุปผลการดำเนินงาน

ในปัจจุบัน ตลาดการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มีผู้ประกอบการหลัก 3 ราย ซึ่งบริษัทเป็นหนึ่งในผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใหญ่ของไทย โดยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายใต้ชื่อทางการค้า “ดีแทค” ด้วยนโยบายที่จะนำเสนอนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยมีส่วนแบ่งการตลาด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ประมาณร้อยละ 30

ในปี 2551 บริษัทมีจำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นสุทธิประมาณ 2.9 ล้านราย รวมยอดผู้ใช้บริการทั้งสิ้น 18.7 ล้านราย การเติบโตของตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ชะลอตัวลงจากปีก่อน โดย ณ สิ้นปี 2551 มีจำนวนผู้ใช้บริการรวมของอุตสาหกรรมประมาณ 62 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.7 จากจำนวนผู้ใช้บริการรวม 53 ล้านคน ณ สิ้นปีก่อน โดยมีอัตราผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวมเท่ากับร้อยละ 94 นอกจากนี้สัดส่วนผู้ใช้บริการระบบเติมเงินคิดเป็นร้อยละ 90 หรือประมาณ 55 ล้านคน

ในปี 2551 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ประสบกับความท้าทายอย่างมาก เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงจากอัตราเงินเฟ้อที่สูงในช่วงครึ่งปีแรก และวิกฤตการณ์เศรษฐกิจโลกในช่วงครึ่งปีหลัง อย่างไรก็ตาม สภาวะการแข่งขันก็ไม่รุนแรงเท่ากับปีก่อนๆ เนื่องจากการเริ่มใช้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC) ตั้งแต่ต้นปี 2550 ซึ่งในปีที่ผ่านมา ผู้ให้บริการโทรศัพท์ได้ออกโปรโมชั่นที่มีอัตราค่าโทรในเครือข่ายถูกเพื่อต่อสู้กับสภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย และยังเป็นการเพิ่มสัดส่วนการโทรออกในเครือข่ายให้มากขึ้น โดยสรุป การใช้งานโดยรวมได้รับผลกระทบจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่อยู่ในระดับต่ำ และภาวะการลงทุนที่ชะลอตัวซึ่งเป็นผลมาจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

ดีแทคได้เพิ่มจำนวนสถานีฐานในส่วนภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากรรวมทั้งสองภาคยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ โอกาสที่จะดึงดูดลูกค้าใหม่จึงมีอยู่มาก

สรุปฐานะทางการเงิน

จากสถานการณ์ทางการเงินที่ไม่แน่นอนและสภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวในช่วงครึ่งหลังของปี 2551 ส่งผลให้ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและภาคธุรกิจลดลง และผู้บริโภคระมัดระวังในเรื่อง

การใช้จ่ายมากขึ้น ในระหว่างปีที่ผ่านมา อัตราค่าโทรโดยเฉลี่ยยังคงอยู่ในระดับเดิม แต่เนื่องจากการแข่งขันในช่วงที่ผ่านมา ยังคงเน้นการคิดค่าโทรที่ต่ำกว่าสำหรับการโทรในเครือข่าย ทำให้สัดส่วนการโทรในเครือข่ายสูงขึ้น และส่งผลต่ออัตราการเติบโตของรายได้แม้จำนวนผู้ใช้บริการจะเพิ่มขึ้นก็ตาม

ในเดือนพฤษภาคม 2551 ดีแทคได้บรรลุข้อตกลงอย่างฉันทมิตรเพื่อเข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความ จำนวน 3 พันล้านบาท กับ บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (“ดีพีซี”) ส่งผลให้ดีแทคบันทึกกำไรก่อนภาษีจากธุรกรรมนี้จำนวน 2.4 พันล้านบาท

ดีแทคมีรายได้รวม 67.7 พันล้านบาท และกำไรก่อนหักดอกเบี้ยภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายตัดจำหน่าย เท่ากับ 23.2 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.3 และร้อยละ 22.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ กำไรสุทธิเพิ่มขึ้นเป็น 9.3 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 59.6 โดยมีสาเหตุหลักมาจากกำไรจากการยุติข้อพิพาทกับดีพีซี ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่ลดลง และอัตราภาษีลดลงร้อยละ 5 จากการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ดีแทคได้ขายคืนหนี้สินบางส่วนเพื่อจะเตรียมความพร้อมสำหรับการกู้ยืมในอนาคตหากมีโอกาสทางธุรกิจเกิดขึ้น สถานะทางการเงินของดีแทคยังคงแข็งแกร่งอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน และอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายตัดจำหน่าย อยู่ในระดับต่ำกว่า 1 เท่า ด้วยเหตุนี้ ดีแทคได้รับการเพิ่มอันดับเครดิตองค์กรเป็น A+ (local) จากฟิชท์ และ ทริส เรตติ้ง

ดีแทคยังคงนโยบายการจ่ายเงินปันผลที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน

จำนวนผู้ใช้บริการ ในระบบเติมเงิน

ดีแทคยังคงพัฒนาและขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง จึงสามารถเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการในระบบรายเดือนได้ถึง 2.5 ล้านราย ในปี 2551 ซึ่งดีแทคยังคงที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งของตำแหน่งทางการตลาด เพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาด โดยเน้นการให้บริการที่คุ้มค่าและเป็นมิตรกับลูกค้า

ระบบเติมเงิน

แม้ว่าตลาดผู้ใช้บริการในระบบเติมเงินจะชะลอตัวลงในปีที่ผ่านมา แต่ดีแทคยังคงมีจำนวนผู้ใช้บริการในระบบเติมเงินเพิ่มขึ้นสุทธิ 2.5 ล้านราย โดย ณ สิ้นปี 2552 ดีแทคมีจำนวนผู้ใช้บริการในระบบเติมเงินรวมทั้งสิ้น 16.2 ล้านราย

ดีแทคยังคงพัฒนาและขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพื้นที่การให้บริการในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเหนือและภาคอีสาน ซึ่งผู้ใช้บริการใหม่ในพื้นที่ดังกล่าวโดยส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ใช้บริการในระบบเติมเงิน การขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และการขยายช่องทางการจัดจำหน่าย ส่งผลให้ดีแทคสามารถรักษาส่วนแบ่งการตลาดในส่วนของผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นสุทธิของตลาดได้

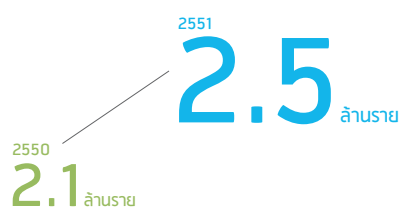
ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ดีแทคให้ความสำคัญกับการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายให้แข็งแกร่ง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์และการให้บริการได้อย่างทั่วถึง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ดีแทคได้พัฒนาซิมการ์ดบัตรเติมเงิน และช่องทางการเติมเงินแบบใหม่ ผ่านทางช่องทางทั้งที่เป็นร้านขายโทรศัพท์ และตามร้านค้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่ช่องทางการจำหน่ายโทรศัพท์

การออกโปรโมชั่นใหม่ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการใหม่และต่อการรักษาสถานลูกค้าเดิม ในปัจจุบันการแข่งขันด้านราคาไม่รุนแรงมากนัก โดยบางครั้งผู้ให้บริการก็ยังเสนอค่าโทรออกในเครือข่ายถูกกว่าการโทรออกนอกเครือข่าย ในขณะที่อัตราค่าโทรเฉลี่ยค่อนข้างคงที่

นอกจากการออกโปรโมชั่นใหม่แล้ว การสร้างพันธมิตรทางธุรกิจเพื่อการขยายขอบเขตการให้บริการยังมีส่วนช่วยในการเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการใหม่ จากการสร้างพันธมิตรกับบริษัทที่มีตราผลิตภัณฑ์ที่แข็งแกร่ง เช่น แกรมมี่ และ เคเอฟซี ส่งผลให้ผู้ให้บริการได้รับทั้งอัตราค่าโทรพิเศษและสิทธิประโยชน์อื่นๆ จากพันธมิตรของดีแทค

ถึงแม้อัตราการเติบโตของตลาดจะอ่อนตัวลงในปี 2552 ดีแทคยังคงที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งของตำแหน่งทางการตลาด และรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดโดยเน้นการให้บริการที่คุ้มค่าและเป็นมิตรกับลูกค้า

จำนวนผู้ใช้บริการ ในระบบรายเดือน

การทำการตลาดภายใต้แนวคิด “feel good”

และการเพิ่มศักยภาพของช่องทางการจำหน่าย ส่งผลให้ดีแทคสามารถเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการในระบบรายเดือนได้ถึง 4 แสนรายจากปีก่อน ซึ่งดีแทคยังคงมุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบ และอัตราค่าโทรแบบใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มีความหลากหลาย

ระบบรายเดือน

จำนวนผู้ใช้บริการระบบรายเดือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระหว่างปี 2551 ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนารูปแบบการให้บริการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของช่องทางการจัดจำหน่ายของการให้บริการระบบรายเดือน ณ สิ้นปี 2551 ดีแทคมีจำนวนผู้ใช้บริการระบบรายเดือนจำนวน 2.5 ล้านราย เพิ่มขึ้น 0.4 ล้านรายจากปีก่อน

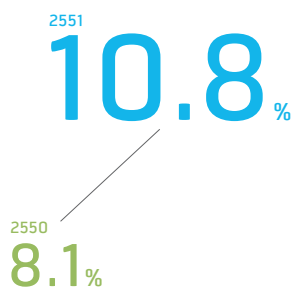
โดยก่อนหน้านี้ การสมัครใช้บริการระบบรายเดือนต้องทำเฉพาะที่ศูนย์บริการของดีแทค และร้านค้าใหญ่ๆ เท่านั้น แต่จากการขยายช่องทางการจัดจำหน่ายส่งผลให้ดีแทคเป็นที่นิยมมากขึ้นในกลุ่มผู้ใช้บริการระบบรายเดือน และยังส่งผลให้ผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์และบริการได้มากขึ้น นอกจากนี้ดีแทคยังได้นำเสนอรูปแบบการชำระเงินใหม่ๆ ที่นอกเหนือจากการชำระเงินแบบเดิมที่ศูนย์บริการ

รูปแบบและอัตราการโทรถูกออกแบบเพื่อตอบสนองความต้องการลูกค้าในหลายกลุ่ม แต่ในขณะเดียวกันดีแทคยังคงความเรียบง่ายในการเสนออัตราค่าโทรราคาเดียว ตลอด 24 ชั่วโมง โดยโปรโมชั่นที่รวมการให้บริการเสียงและบริการเสริมเข้าด้วยกัน เช่น “feel free” ยังสะท้อนให้เห็นถึงการตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่แตกต่างกัน

การทำการตลาดภายใต้แนวคิด “feel good” ทำให้ดีแทคสามารถเปิดให้บริการรูปแบบใหม่ๆ ได้ เพื่อให้ลูกค้าได้เพิ่มประสบการณ์ในการใช้บริการ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ให้บริการอยู่ในระบบดีแทคนานขึ้น ดีแทคได้นำเสนอโครงการแลกรางวัลแบบใหม่ๆ ในปี 2551 ภายใต้ชื่อ “good! reward” ที่ให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ตอบสนองกับแนวทางการใช้ชีวิตของผู้ใช้บริการได้จริง

ในปี 2552 ดีแทคยังคงมุ่งมั่นในการพัฒนารูปแบบและอัตราการโทรแบบใหม่ที่จะส่งผลให้มีการใช้งานเพิ่มมากขึ้น และเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่หลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น

สัดส่วนรายได้จาก บริการเสริมต่อรายได้ จากการให้บริการรวม

จากการเพิ่มขีดความสามารถ
ของเครือข่ายด้วยเทคโนโลยี
EDGE ทำให้รายได้จากการ
บริการเสริมเติบโตขึ้นมาก

จำนวนสถานีใหม่

การขยายเครือข่ายเพื่อเพิ่มพื้นที่การ
ให้บริการ ยังถือเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่ม
ขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ

บริการเสริม

รายได้จากบริการเสริมมีความสำคัญมากขึ้นจากจำนวนการใช้งานด้านข้อมูลที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่ดิแทคได้เพิ่มขีดความสามารถของเครือข่ายด้วยเทคโนโลยี EDGE รายได้ในส่วนนี้คิดเป็นร้อยละ 10.8 ของรายได้จากการให้บริการรวม เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.1 ในปี 2550

ในปัจจุบัน ตลาดการให้บริการเสริมครอบคลุมทั้งการให้บริการด้านความบันเทิงแบบง่ายๆ เช่น บริการเสียงเรียกเข้า หรือการดาวน์โหลด ซึ่งเป็นรูปแบบการให้บริการที่ได้รับความนิยมอย่างมากจากกลุ่มวัยรุ่น และยังรวมไปถึงการให้บริการด้านข่าวสารแบบทันเหตุการณ์ เช่น ข่าวทั่วไป และข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์เพื่อการตัดสินใจในเชิงธุรกิจ

สำหรับการให้บริการด้านความบันเทิง ดิแทคได้ร่วมมือกับ จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ ซึ่งเป็นบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับเพลงที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เปิดให้บริการ “Happy Vampire” โดยผู้สมัครใช้บริการสามารถดาวน์โหลด MP3 ได้แบบไม่จำกัดผ่านเครือข่ายดิแทค โดยจ่ายเป็นค่าบริการรายเดือน นอกจากนี้ ดิแทคยังได้เปิดให้บริการซิมเอทีเอ็ม ซึ่งผู้ใช้บริการที่มีบัญชีกับ ธนาคารกสิกรไทย สามารถทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ เช่น บริการตรวจสอบยอดบัญชี การโอนเงิน การชำระเงิน โดยบริการนี้ได้รับรางวัลการให้บริการด้านการเงินยอดเยี่ยม จาก Mobile Asia Congress นอกจากนี้แล้ว ในปีที่ผ่านมา ดิแทคยังได้ออกซิมอินเทอร์เน็ต เพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มลูกค้าที่ใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะ จากการขยายเครือข่ายด้วยเทคโนโลยี EDGE ทั่วประเทศ

สำหรับปี 2552 ดิแทคจะพยายามคงตำแหน่งผู้นำในการให้บริการเสริมรูปแบบใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับแนวทางการใช้ชีวิตที่ต่างกัน

ลูกค้าสัมพันธ์

ในสภาวะแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ กลายเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่บริษัทต่างๆ เลือกลงอย่างกว้างขวาง ดิแทคได้ให้ความสำคัญกับลูกค้าโดยมุ่งเน้นไปยังด้านการสร้างความสัมพันธ์ การรักษาความสัมพันธ์ และการสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้าบนพื้นฐานของความไว้วางใจ

ดิแทคได้เปิด call center รวมทั้งหมด 4 แห่งในพื้นที่ย่านรังสิต ศรีนครินทร์ เชียงใหม่ และสุราษฎร์ธานี นอกจากนี้ ดิแทคยังได้เปิดบริการ On-line Call Center โดยเป็นรูปแบบการติดต่อและสนทนาผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมาก

เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เพิ่มขึ้นและมีความซับซ้อนด้านเทคโนโลยี เข้ามาเกี่ยวข้อง ดิแทคได้จัดตั้งมุมการให้บริการด้านบริการเสริมโดยเฉพาะ และมุมที่ลูกค้าสามารถทำธุรกรรมได้เอง รวมถึงระบบ Queue Plus ไว้ที่ศูนย์บริการด้วย

ในปี 2552 พนักงานที่ให้บริการด้านลูกค้าสัมพันธ์จะเข้าร่วมอบรมในหลักสูตรที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการให้บริการด้านต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจเชิงลึก รวมถึงความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ บริการดังกล่าวได้แก่ บริการเสริมต่างๆ และบริการข้ามแดนอัตโนมัติ

บุคลากร

ดีแทคยังคงเชื่อในความสำคัญของบุคลากรในบริษัท ซึ่งบุคลากรทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและเป็นส่วนหนึ่งในการให้บริการอันเป็นเลิศแก่ลูกค้า

ดีแทควางแนวทางที่ชัดเจนเพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรทุกคนทำงานโดยมีจุดหมายเดียวกัน คือ “วิถีแห่งดีแทค” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นการรวมตัวกันระหว่าง ความมุ่งมั่น ความเรียบง่าย มนุษยสัมพันธ์และการถ่อมตัว รวมไปถึงการพูดจริงทำจริง

นอกเหนือจากลักษณะนิสัยดังกล่าวภายใต้ “วิถีแห่งดีแทค” บริษัทยังมุ่งเน้นด้านศักยภาพในการทำงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ โดยบริษัทมุ่งเน้นในการพัฒนาทักษะ ความรู้และความสามารถของบุคลากรทุกคน นอกจากนี้ ดีแทคยังจัดให้มีการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะในงานที่มีความหลากหลาย

สำหรับในอนาคต ดีแทคยังคงให้ความสำคัญในเรื่องบุคลากรที่จะต้องพัฒนาความสามารถและเตรียมทรัพยากรดังกล่าวให้มีความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและสภาพแวดล้อมที่มีความท้าทายเพิ่มมากขึ้น

เครือข่ายและเทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณภาพเครือข่ายและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของดีแทคมีบทบาทสำคัญเนื่องจากการมีเครือข่ายคุณภาพสูงเป็นปัจจัยประการแรกที่จะสามารถให้บริการต่างๆ เพื่อรักษาฐานลูกค้าไว้ได้ ประกอบกับยังเป็นรากฐานในการพัฒนารูปแบบการให้บริการใหม่ๆ นอกจากนี้ การครอบคลุมพื้นที่ให้บริการของเครือข่ายยังเป็นปัจจัยหลักของผู้ใช้บริการที่ใช้สำหรับการตัดสินใจเลือกให้ผู้ให้บริการรายใดในอุตสาหกรรม

ดีแทคยังคงพัฒนาคุณภาพเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการขยายพื้นที่การให้บริการและความสามารถในการรองรับปริมาณการโทร ในปี 2551 ดีแทคติดตั้งสถานีฐานเพิ่มขึ้นจำนวน 1,535 สถานี ซึ่งเป็นจำนวนสูงสุดตั้งแต่เปิดให้บริการมา ซึ่งเพิ่มขึ้นจากจำนวนสถานีฐาน ณ สิ้นปี 2550 ที่ 8,166 สถานี ส่งผลให้ดีแทคมีจำนวนสถานีฐานทั้งหมด ณ สิ้นปี 2551 จำนวน 9,701 สถานี

แนวโน้มภาวะอุตสาหกรรม

ตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยใกล้ถึงจุดอิ่มตัว โดยมีจำนวนผู้ใช้บริการรวมมากกว่า 60 ล้านคน ในขณะที่พื้นที่เขตกรุงเทพและเมืองใหญ่เข้าสู่ภาวะอิ่มตัวแล้ว ผู้ให้บริการจึงได้ขยายพื้นที่การให้บริการไปยังพื้นที่ต่างจังหวัดที่ยังมีอัตราการใช้งานต่ำอยู่ แม้ว่าการแข่งขันทางการตลาดดูเหมือนจะรุนแรงมากขึ้นจากสภาวะที่อิ่มตัว ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ก็ยังมีโอกาสการเติบโตทางธุรกิจโดยเน้นในเรื่องการเข้าถึงวิถีการดำเนินชีวิตของลูกค้าและการทำการตลาดเจาะไปยังกลุ่มพื้นที่การให้บริการที่ต่างกัน

ในพื้นที่ต่างจังหวัดโดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคอีสานยังคงมีโอกาสดิบโตได้อีก เนื่องจากผู้ให้บริการได้ขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่องในปี 2551 ที่ผ่านมา โดยดีแทคตั้งเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนช่องทางการจำหน่ายและช่องทางการเติมเงิน รวมถึงพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อให้ลูกค้ามีประสบการณ์การใช้บริการที่ดี

ท่ามกลางความท้าทายที่บริษัทต้องเผชิญในปี 2552 ดีแทคยังคงมุ่งมั่นที่จะใช้กลยุทธ์ใหม่ๆ ที่เหมาะสำหรับการทำการตลาดช่วงอิ่มตัว คือการให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ทั้งการทำความเข้าใจในเชิงลึกและการดูแลลูกค้าให้อยู่ในเครือข่ายนานที่สุด ซึ่งส่งผลโดยตรงในการรักษฐานรายได้ ทั้งนี้ บริษัทจะทำให้แบรนด์แฮปปี้ และดีแทคแข็งแกร่งมากขึ้น และเรายังคงรักษาจุดยืนของบริษัทภายใต้แนวความคิด “feel good”

เช่นเดียวกับบริษัทอื่นๆ ดีแทคต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนหลายประการเพื่อบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจในปี 2552 ความท้าทายดังกล่าวรวมถึง การชะลอตัวของผู้ใช้บริการใหม่เนื่องจากสภาวะตลาดอิ่มตัว และการใช้งานที่ลดลงจากผลของพิษเศรษฐกิจโลก ดังนั้น ดีแทคจึงต้องปรับต้นทุนและภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นจริง เนื่องจากนโยบายดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญในการที่บริษัทจะประสบความสำเร็จในอนาคต แต่ยังคงต้องรักษาความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้า ผู้ลงทุน และพนักงานของดีแทค

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและความไม่แน่นอนในเรื่องกฎระเบียบต่างๆ ยังอาจส่งผลต่อการเปิดให้บริการใหม่บนระบบ 3 จี เกิดความล่าช้า อย่างไรก็ตาม ดีแทคก็จะแสวงหาโอกาสใหม่ๆ เพื่อจะสนองความต้องการของลูกค้าเช่น บริการ 3 จี บนคลื่นความถี่ 850 เมกะเฮิรตซ์

sharing...

การแบ่งปัน...กลับคืนสู่สังคม

ในปัจจุบัน ลูกค้า นักลงทุน ภาครัฐบาล
 และพนักงานให้ความสำคัญกับ
 ธรรมาภิบาลของธุรกิจมากขึ้น อีกทั้ง
 ธุรกิจในปัจจุบัน ชื่อเสียงของบริษัท
 นับว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่ามหาศาล
 และการมีความรับผิดชอบต่อสังคม
 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้าง
 ชื่อเสียงให้กับบริษัทได้เป็นอย่างดี
 ดีแทคยังคงมุ่งมั่นที่จะจัดทำโครงการดีๆ
 ที่มีประโยชน์ต่อสังคม เพื่อพัฒนา
 คุณภาพชีวิตของคนไทยและมอบสิ่งดีๆ
 คืนสู่สังคมไทย

โครงการทำดีทุกวันจากดีแทค กลยุทธ์ CSR ปี 2551 ของดีแทค

การแบ่งปัน...

กลับคืนสู่สังคม

จากการนำเสนอโครงการทำดีทุกวันจากดีแทค เมื่อต้นปีที่ผ่านมา การดำเนินกิจกรรมที่ผนวกสีส้มและกลยุทธ์จากหลายสาขา ทำให้งานเพื่อสังคมของดีแทคเป็นที่รู้จักในช่วงเวลาสั้นๆ และเป็นการบริหารงาน CSR ของภาคเอกชนที่ครบวงจร ภายใต้แนวคิด บทบาทและกลยุทธ์ของการบริหาร ที่แบ่งออกเป็น การทำดีด้วยเทคโนโลยี ทำดีด้วยความรู้ และทำดีด้วยใจ ภายใต้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง โดยมี 3 องค์การทำงานเป็นทีม ระหว่างสำนักงานสำนัก รักบ้านเกิดของดีแทค มูลนิธิสำนักรักบ้านเกิด และสถานีวิทย์ ร่วมด้วยช่วยกัน แสบปี สเตชั่น โดยนำความชำนาญมารวมกันเป็น กลยุทธ์เพื่อให้กิจกรรม CSR ของดีแทคเติบโตได้อย่างรวดเร็ว และสามารถเข้าไปถึงจุดต่างๆ ที่ต้องการ ด้วยความเชื่อในกฎ ธรรมชาติของมนุษย์ เน้นพื้นฐานจากปัจจัยสี่ ความพอดีของสิ่งที่ ต้องการและการสนองตอบด้วยเหตุผล มีกรอบของความสุขและ ความดีที่สมดุลยั่งยืน ตามนโยบายของคุณบุญชัย เบญจรงคกุล และเทเลนอร์โดย คุณทอเร็ จอห์นเซน CEO ของบริษัท รวมทั้ง ชาวดีแทคทุกคน ด้วยรูปแบบกิจกรรมทั้งสิ้นประมาณ 200 ครั้ง ลงพื้นที่ครบ 76 จังหวัด สามารถทำงานก้าวข้ามข้อจำกัด “ทั้งเรื่องเงิน เวลา และคน” ไปได้สำเร็จ โดยผลสรุปกิจกรรมหลัก ในปี 2551 มีดังนี้

>> *1677 ทางด่วนข้อมูลการเกษตร บริการฟรีของ SMS และการโทร ปรึกษาเรื่องการเกษตรที่นำเทคโนโลยีสื่อสารเข้ามาแก้ปัญหา และนำความรู้ท้องถิ่นพร้อมการพัฒนา เปิดตัววันแม่แห่งชาติ

12 สิงหาคม ด้วยเป้าหมายผู้ให้บริการ 20,000 เลขหมายโดยเมื่อ สิ้นเดือนธันวาคม ผลปรากฏว่ามีผู้ให้บริการสูงถึง 130,000 เลขหมาย ในปี 2551 โครงการ *1677 ทางด่วนข้อมูลการเกษตร ยังคงรางวัล Thailand ICT Excellence Awards 2008 จากสมาคม การจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (Thailand Management Association) ประเภทรางวัลการขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารดีเด่นแห่งปี (Business Enabler) ในสาขากลุ่มธุรกิจบริการ (Service Sector) อีกด้วย นับเป็นอีก หนึ่งความภาคภูมิใจของดีแทคในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร หนุนนำการพัฒนาสังคมไทย เพื่อให้ก้าวต่อไปอย่างเข้มแข็งสู่ อนาคต

>> ดีแทคทำดีด้วยใจเพื่อความสุขและรอยยิ้มของเด็กไทย ร่วมกับ มูลนิธิ Operation Smile และผู้พึ่งสถานีวิทย์ร่วมด้วยช่วยกัน แสบปี สเตชั่น ด้วยการร่วมส่งข้อความ SMS ให้กำลังใจ เพื่อ เป็นทุนผ่าตัดเด็กปากแหว่งเพดานโหว่จำนวน 84 คน และ มอบทุนให้อีก 2 ครั้ง จากการร่วมงานกับ ทัวร์ เดอ ไทยแลนด์ จัดกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเพื่อหารายได้เข้าการกุศลให้กับมูลนิธิเพื่อคนตาบอดแห่ง ประเทศไทย และมูลนิธิ Operation Smile

>> เพิ่มเติมสมรรถนะเรือกู้ภัยให้ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ป้องกันอุบัติเหตุทางท้องทะเล และส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวแถบฝั่งทะเลอันดามัน โดยสามารถช่วยเหลือนักท่องเที่ยวแล้วกว่า 670 ครั้งในระยะเวลา 1 ปี

- >> มอบถังขยะ “ทำดีทุกวัน แอปป์ทั้งสถานี” ให้การรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อร่วมรณรงค์ในโครงการรถไฟสะอาด รักษาสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน 1500 ใบ
- >> โครงการแบตเตอรี่มีพิษ...คิดก่อนทิ้ง รณรงค์ให้ประชาชนทิ้งแบตเตอรี่ให้ถูกที่ และนำไปบำบัดอย่างถูกวิธี จัดกิจกรรมกับห้างสรรพสินค้าโรบินสันถึงสิ้นปี 2551 ด้วยระยะเวลาเพียง 3 เดือน ใน 16 สาขา ได้แบตเตอรี่ทิ้งมากกว่า 6,000 ก้อน และโรบินสันมอบแต้มสำหรับสมาชิกผู้ถือบัตร เดอะ วัน การ์ด เพื่อขอรับจนถึง 600,000 คะแนน
- >> มหกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ ดีแทคร่วมมือกับกองทัพบก ในโครงการ “พลิกฟื้นผืนป่า ด้วยพระบารมี” จัดมหกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติในเขตพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมทั่วประเทศ พร้อมร่วมจัดคอนเสิร์ตด้านโลกร้อน รณรงค์สร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังร่วมกับสถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน Happy Station ปลูกป่าชายเลนบริเวณชายฝั่งอันดามันอย่างต่อเนื่องในโครงการห่มด้ามขวานด้วยป่าชายเลน รวมแล้วกว่าหนึ่งล้านต้น
- >> ดีแทคมอบคอมพิวเตอร์มือสองเพื่อเสริมประสิทธิภาพการทำงานของร่วมด้วยช่วยกัน แอปป์ สตชัน ทั่วประเทศ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทั้งวิทยุ โทรศัพท์และเว็บไซต์รักบ้านเกิด เพื่อบรรเทาทุกข์ชาวบ้านและแลกเปลี่ยนความรู้ ตลอดจนมอบให้โรงเรียนและองค์กรที่จำเป็นในการเรียนการสอนและช่วยเหลือสังคมมากกว่า 100 เครื่อง
- >> มอบทุนการศึกษาต่อเนื่องให้เยาวชนจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ ทั้งหมด 999 คน จนจบปริญญาตรี ซึ่งเยาวชนกว่าครึ่งได้สำเร็จการศึกษาและนำความรู้ที่ได้ไปช่วยพัฒนาสังคมสมดังเจตนารมณ์ของมูลนิธิฯ
- >> ร่วมมือกับพันธมิตรจากไทยยามาฮ่ามอเตอร์มอบชุดหนังสือวิชาการแก๊ซห้องสมุดและจักรยานยนต์ต้นแบบยามาฮ่า จำนวน 125 คันเสริมความรู้นอกตำราให้นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค 17 แห่งทั่วประเทศ

>> ร่วมมือกับสถาบันไทยพัฒนาและพันธมิตรจาก กสท. และ โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จัดโครงการ CSR Campus เผยแพร่ความรู้ CSR สู่ภูมิภาคครบ 76 จังหวัด มีผู้เข้าอบรมซึ่งเป็นผู้นำทั้งภาครัฐและเอกชนกว่า 4,000 คน โดยได้รับความร่วมมือในการหาแนวทางพัฒนา CSR ประจำจังหวัดและของประเทศไทย โดยรวม นอกจากนั้นยังมีความร่วมมือในการเผยแพร่บทความชุด “เศรษฐกิจพอเพียงในทัศนะโลก” (Sufficiency Economy in Global View)

>> ชื่นชมวัฒนธรรมของชาติพร้อมส่งเสริมคุณค่างานศิลปะไทย โดยมอบบัตรชมนิทรรศการงานศิลป์แผ่นดินจำนวน 3,000 ใบ พร้อมมอบหนังสือเผยแพร่แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงผ่านกิจกรรมของสถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน FM 99.5

>> เข้าร่วมงานกับ World Diabetes Foundation, มูลนิธิเพื่อพัฒนาการบริการผู้ป่วยเบาหวานโรงพยาบาลเทพธารินทร์ และอีกหลายหน่วยงานสร้างกรุงเทพเป็น “มหานครปลอดเบาหวาน” ออกเผยแพร่ในองค์กรต่างๆ 24 แห่ง

>> ร่วมสนับสนุนในมูลนิธิเพื่อนพึ่ง(ภาฯ) ยามยาก เสริมประสิทธิภาพการสื่อสารทั้งการเตือน ฝ่าระวาง และป้องกันกรณีเกิดภัยพิบัติทั่วประเทศ การฟื้นฟูอาชีพ อุปกรณ์เสริมการทำงาน รวมถึงการสร้างที่เก็บข้าวและเครื่องสีข้าวในโครงการอาสาพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ ๔๘ พรรษา จังหวัดลำพูน ช่วยเด็กหญิงกำพร้าหารายได้พึ่งตนเองเป็นต้น

นอกจากนั้นระหว่างปี ดีแทคจัดกิจกรรมร่วมอยู่อย่างต่อเนื่องด้วยการทำดีเพื่อความสุขที่ยั่งยืนแก่สังคมไทยไม่ว่าจะเป็นการบรรเทาทุกข์เบื้องต้นจากภัยน้ำท่วม ภัยหนาว การบริการชุมชน และกุศลตามเทศกาลต่างๆ

good...

สิ่งดีๆ...เกิดขึ้นจากภายใน

การบริหารงานของดีแทคทั้งองค์กร
อยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาลและ
ความรับผิดชอบต่อที่ดี หลักธรรมาภิบาล
ของเรายึดถือในเรื่องการประเมิน
ความเสี่ยงและการสื่อสารอย่างมี
ประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้พนักงาน
ในทุกระดับตระหนักถึงการมีจริยธรรม
ซึ่งในระยะยาว การปฏิบัติดังกล่าว
จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ที่มีส่วนร่วม
กับองค์กรทุกคน

เหตุการณ์ที่สำคัญ

สิ่งดีๆ...

เกิดขึ้นจากภายใน

บริษัทจดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัดในเดือนสิงหาคม 2532 โดยกลุ่มเบญจรงค์กุล เพื่อประกอบธุรกิจให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยได้เริ่มให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในย่านความถี่ 800 เมกะเฮิร์ตซ์ และ 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ ภายใต้สัญญาความร่วมมือการงานซึ่งอยู่ในรูปแบบ “สร้าง-โอน-ดำเนินงาน” จาก กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี 2534 และ 2537 ตามลำดับ

เหตุการณ์สำคัญที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของบริษัทตามลำดับมีดังนี้

- พฤศจิกายน 2533** • บริษัทได้เข้าทำสัญญาความร่วมมือการงานกับ กสท. เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีส่วนแบ่งรายได้ตามสัญญาความร่วมมือการงานประเภท “สร้าง-โอน-ดำเนินการ (Build-Transfer-Operate)”
- กุมภาพันธ์ 2537** • บริษัทได้เข้าทำสัญญาเชื่อมโยงโครงข่ายกับบริษัททีโอที จำกัด มหาชน (เดิมคือ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย)
- กุมภาพันธ์ 2538** • บริษัทได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด
- ตุลาคม 2538** • เสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 13 ของทุนชำระแล้ว และนำหุ้นของบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์
- พฤศจิกายน 2538** • ออกหุ้นใหม่จำนวน 42.8 ล้านหุ้นให้แก่ทีโอที และทีโอทีตกลงให้ส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายแก่บริษัท
- พฤศจิกายน 2539** • กสท. ตกลงขยายระยะเวลาการดำเนินการภายใต้สัญญาความร่วมมือการงาน ส่งผลให้สัญญาความร่วมมือการงานสิ้นสุดในปี 2561
- พฤษภาคม 2543** • บริษัท ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ขายหุ้นของบริษัทจำนวน 5.5 ล้านหุ้นให้แก่บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย พีทีอี
- สิงหาคม 2543** • บริษัทขายหุ้นใหม่เพิ่มทุนจำนวน 48.5 ล้านหุ้นให้แก่เทเลนอร์ เป็นผลให้เทเลนอร์ถือหุ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.94 ของทุนชำระแล้วของบริษัท
- มีนาคม 2544** • บริษัทเริ่มใช้ชื่อทางการค้า “ดีแทค” และนับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในวิธีการดำเนินธุรกิจการตลาดของบริษัท
- เมษายน 2544** • ทีโอทีตกลงที่จะแก้ไขวิธีการในการคำนวณค่าเชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับบริการในระบบเดิมเงินจาก 200 บาท ต่อเลขหมายต่อเดือนเป็นร้อยละ 18 ของมูลค่าบัตรเติมเงินที่ขายได้
- พฤศจิกายน 2544** • เริ่มให้บริการข้อมูลผ่านโครงข่าย GPRS ของบริษัททั้งหมด
- เมษายน 2545** • ปลดล็อก IMEI Codes ซึ่งทำให้ลูกค้าสามารถนำเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกชนิดมาใช้บนโครงข่ายของบริษัทได้
- พฤษภาคม 2545** • หยุดดำเนินธุรกิจการจัดจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริม โดยโอนธุรกิจดังกล่าวให้แก่ยูดี ซึ่งเป็นบริษัทที่บริษัทและยูคอมถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 25 และ 75 ตามลำดับ (ปัจจุบันยูคอมได้โอนสิทธิประโยชน์ทั้งหมดให้ เบญจจินดา โฮลดิ้งแล้ว)
- มกราคม 2546** • ภาษีสรรพสามิตมีผลบังคับใช้
- เมษายน 2546** • จากผลการสำรวจ “Asia’s Best Companies 2003 – Thailand” โดยนิตยสาร Financial Asia บริษัทได้รับรางวัลดังต่อไปนี้
  1. บริษัทยอดเยี่ยมด้านการบริหารการเงิน (อันดับ 4)
  2. บริษัทยอดเยี่ยมด้านการสร้างมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้น (อันดับ 5)

- 3. บริษัทยอดเยี่ยมด้านนักลงทุนสัมพันธ์ (อันดับที่ 6)
  - 4. บริษัทยอดเยี่ยมด้านการจัดการ (อันดับที่ 7)
  - 5. บริษัทยอดเยี่ยมด้านบรรษัทภิบาล (อันดับที่ 8)
- ตุลาคม 2546**
- ได้รับรางวัล “Disclosure Report Award 2003” จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- เมษายน 2547**
- จากผลการสำรวจ “Asia’s Best Companies 2004 – Thailand” โดยนิตยสาร Financial Asia บริษัทได้รับรางวัลดังต่อไปนี้
    - 1. บริษัทยอดเยี่ยมด้านนักลงทุนสัมพันธ์ (อันดับที่ 4)
    - 2. บริษัทยอดเยี่ยมด้านการจัดการ (อันดับที่ 6)
- ธันวาคม 2547**
- ได้รับรางวัล “Technology Fast 500 Asia Pacific 2004 Award” จากการจัดอันดับของ Deloitte
- มิถุนายน 2548**
- ทีโอทีตกลงให้บริษัทดำเนินการลดทุนโดยลดจำนวนหุ้นที่ทีโอทีถืออยู่จำนวน 16.4 ล้านหุ้น
- กรกฎาคม 2548**
- เริ่มให้บริการ “Push Mail” ซึ่งเป็นบริการรองรับการติดต่อสื่อสารทาง e-mail จากโทรศัพท์เคลื่อนที่สำหรับลูกค้าองค์กรเป็นแห่งแรกของประเทศไทย
- มิถุนายน 2549**
- ได้รับรางวัล “Best Mobile Operator of the Year 2006” ของประเทศไทยในฐานะเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ยอดเยี่ยม จากนิตยสาร Asian MobileNews ซึ่งนับเป็นการได้รับรางวัลต่อเนื่องเป็นปีที่ 2
- สิงหาคม 2549**
- บริษัทได้เสร็จสิ้นกระบวนการลดทุนโดยลดจำนวนหุ้นที่ทีโอทีถืออยู่จำนวน 16.4 ล้านหุ้น
  - กทข. อนุมัติอัตราและหลักการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเริ่มต้นเจรจาอัตราค่าเชื่อมโยงที่จะใช้ระหว่างกันได้
- กันยายน 2549**
- เริ่มใช้เลขหมาย 10 หลัก สำหรับเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยใช้ 08 แทน 0 นำหน้าเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่
- พฤศจิกายน 2549**
- ดีแทคและทรูมูฟ ร่วมเซ็นข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกัน
  - ดีแทคและเอไอเอส ร่วมเซ็นข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกัน
- ธันวาคม 2549**
- ดีแทคและทริปเปิ้ลที บรอดแบนด์ ร่วมเซ็นข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกัน
- มิถุนายน 2550**
- ดีแทคนำหุ้นเพิ่มทุนเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก ซึ่งดีแทคเป็นบริษัทแรกในประเทศไทยที่มีหุ้นซื้อขายอยู่ทั้ง 2 ตลาด (dual listing) คือตลาดหุ้นไทยและสิงคโปร์
  - ดีแทคได้รับรางวัล Mobile Operator of the Year ของประเทศไทยจาก Asian MobileNews Awards 2007 โดยนิตยสาร Asian MobileNews
- สิงหาคม 2550**
- รางวัลพระราชทาน “Thailand Corporate Excellence” ประเภทความเป็นเลิศด้านการตลาด จัดโดยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย และสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ตุลาคม 2550**
- ปรับภาพลักษณ์แบรนด์ดีแทค โดยเน้นการสร้างความรู้สึกที่ดีให้แก่ลูกค้า (feel good)
- ธันวาคม 2550**
- เปิดตัวบริการชิมม่วนอีกม่วนใจ๋ บริการเฉพาะสำหรับลูกค้าในภาคเหนือ

- มกราคม 2551**
- ลงทุนในเพย์สบาย ซึ่งเป็นบริษัทให้บริการระบบชำระเงินออนไลน์
  - ดีแทคร่วมมือกสท.ทดลองให้บริการ 3G บนคลื่นความถี่ 850 MHz ที่สถานีฐาน จ.มหาสารคาม
- กุมภาพันธ์ 2551**
- เปิดตัวซิม “สุริยันจันทรา” สำหรับลูกค้าระบบเติมเงิน
  - เปิดตัวซิม ‘we’ เบอร์คู่เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือน
- มีนาคม 2551**
- ดีแทคร่วมกับกสิกรไทย เปิดตัว “ATM SIM” บริการธุรกรรมทางการเงินบนมือถือครั้งแรกของไทย
  - เปิดตัว ซิมธงฟ้า หรือ ซิมพาณิชย์ ราคานาทีละ 50 สต.
- เมษายน 2551**
- พิทช์ เรทติ้งส์ ยกเลิกเครดิตพินิจโดยมีแนวโน้มในเชิงลบที่เคยให้ไว้เมื่อเดือนก.พ. 2550
  - ดีแทคเข้าซื้อกิจการคลื่นวิทยุ FAT Radio 104.5
- มิถุนายน 2551**
- ในโอกาสครบรอบ 5 ปี ดีแทคเปิดตัว “บ้านแฮปปี้ โทร *100”
- กรกฎาคม 2551**
- S&P ประกาศคงอันดับความน่าเชื่อถือที่ BB+ แนวโน้มมีเสถียรภาพ
  - แฮปปี้เปิดตัวซิมเบิ้ลติดแก๊ส โทรนาทีละ 1 บาท เติมเงินเท่าไรใช้ได้นาน 1 ปี
- สิงหาคม 2551**
- ร่วมมือกับ GRAMMY ให้บริการ Happy VamPires *333
  - เปิดตัวแพ็คเกจใหม่ half price สำหรับลูกค้าระบบรายเดือน
  - เปิดตัว sim lite in love สำหรับลูกค้าระบบรายเดือน
  - เปิดตัวซิมใหม่ “รับสาย รับทรัพย์” สำหรับลูกค้าระบบเติมเงิน
- กันยายน 2551**
- เปิดตัวซิมอินเทอร์เน็ต “ออนไลน์สบายใจได้ทั่วประเทศ”
  - เปิดอาคารคอลล์เซ็นเตอร์แห่งใหม่ ที่รังสิตคลอง 5
  - เปิดตัว “ซิมปลอยโก” ซิมซิมแกมโกทอด สำหรับลูกค้าระบบเติมเงิน
  - FITCH Ratings (Thailand) Limited ปรับเพิ่มอันดับเครดิตสากลของหนี้เงินกู้สกุลเงินต่างประเทศระยะยาวขึ้นมาจาก BBB- และปรับเพิ่มอันดับเครดิตภายในประเทศของหนี้เงินกู้ระยะยาวมาที่ A+
  - TRIS Rating ประกาศเพิ่มเครดิตองค์กรและหุ้นกู้เป็น A+ สะท้อนเครดิตจากความแข็งแกร่งด้านการแข่งขันและฐานะการเงินดีขึ้นต่อเนื่อง
- ตุลาคม 2551**
- ATM SIM เพิ่มการโอนเงินผ่านธนาคารอื่นอีก 7 แห่ง
- พฤศจิกายน 2551**
- ATM SIM ได้รับรางวัล “Best Mobile Service” จาก Asia Mobile Award 2008 ซึ่งจัดขึ้นโดย GSMA's Mobile Congress
- ธันวาคม 2551**
- เปิดตัว “SMS SIM” ตอบรับลูกค้ารายเดือนที่ใช้งาน SMS เป็นส่วนใหญ่
-

ปัจจัยความเสี่ยง

สิ่งดีๆ...

เกิดขึ้นจากภายใน

การดำเนินธุรกิจของบริษัทต้องเผชิญกับปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทและราคาหุ้นของบริษัท
อนึ่ง ปัจจัยความเสี่ยงนี้เป็นเพียงปัจจัยความเสี่ยงสำคัญบางประการที่อาจส่งผลกระทบดังกล่าวต่อบริษัท ทั้งนี้ อาจมีปัจจัยความเสี่ยงอื่นๆ ที่บริษัทยังไม่ทราบ และอาจมีปัจจัยความเสี่ยงบางอย่างที่บริษัทเห็นว่าไม่เป็นสาระสำคัญซึ่งปัจจัยความเสี่ยงเหล่านี้
อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินการของบริษัทในอนาคตได้

1. ความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ

การปฏิรูปวงการโทรคมนาคมไทยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการให้บริการโทรคมนาคมในประเทศไทยทั้งทางด้านเทคโนโลยีและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจทำให้บริษัทมีความเสี่ยงในการประกอบกิจการโทรคมนาคมดังต่อไปนี้

ความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว

ธุรกิจหลักของบริษัท คือ การประกอบกิจการและการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตาม พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคม ซึ่งมาตรา 80 แห่ง พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคม กำหนดให้บริษัทยังคงมีสิทธิให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาร่วมการทำงานซึ่งทำขึ้นระหว่างบริษัทและ กสท. ได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาตจาก กทช. อนึ่ง ตามสัญญาร่วมการทำงาน กสท. อาจใช้สิทธิตามสัญญาซึ่งรวมถึงการบอกเลิกสัญญา หากบริษัทไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาข้อใดข้อหนึ่งซึ่งส่งผลให้ กสท. ได้รับความเสียหายและบริษัทไม่สามารถดำเนินการแก้ไขการไม่ปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวได้ภายในเวลาที่กำหนด หรือหากบริษัทตกเป็นฝ่ายขาดคุณสมบัติตาม พรบ. การประกอบธุรกิจคนต่างด้าว ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่าหากบริษัทปฏิบัติผิดสัญญา กสท. อาจใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ ซึ่งหากการบอกเลิกสัญญาดังกล่าวสามารถทำได้โดยชอบและถูกต้องตามกฎหมายก็อาจส่งผลกระทบต่อการประกอบกิจการของบริษัท ทั้งนี้แม้บริษัทจะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมที่เกี่ยวข้องจาก กทช. อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่อาจรับรองได้ว่าบริษัทจะได้รับใบอนุญาตดังกล่าวหรือไม่ และหากมีการออกใบอนุญาต ใบอนุญาตดังกล่าวจะมีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขอย่างไร ดังนั้น หากการบอกเลิกสัญญาดังกล่าวสามารถกระทำได้และได้กระทำไปโดยชอบและถูกต้องตามกฎหมายและหากบริษัทไม่สามารถขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กทช. ได้ เหตุการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบในทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อธุรกิจฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

ความเสี่ยงจากการที่สัญญาร่วมการทำงานสิ้นสุดลง

บริษัทประกอบธุรกิจหลักเกี่ยวกับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยในระบบ Analog AMPS ย่านความถี่ 800 เมกะเฮิร์ตซ์ และในระบบ Digital GSM ย่านความถี่ 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ ภายใต้สัญญาร่วมการทำงานระหว่างบริษัทกับ กสท. ฉบับลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2533 โดยสัญญาร่วมการทำงานดังกล่าวมีระยะเวลา 15 ปี ต่อมาบริษัทและ กสท. ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมการทำงานในวันที่ 23 กรกฎาคม 2536 และวันที่ 22 พฤศจิกายน 2539 โดยขยายระยะเวลาในสัญญาดังกล่าวเป็น 22 ปี และ 27 ปีตามลำดับ ซึ่งสัญญาร่วมการทำงานดังกล่าวจะครบกำหนดในวันที่ 15 กันยายน 2561 สืบเนื่องจากการมีผลบังคับใช้ของ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการโทรคมนาคมจะต้องได้รับอนุญาตจาก กทช. และเนื่องจาก กสท. ไม่สามารถอนุญาตให้บุคคลอื่นใดเข้าประกอบกิจการโทรคมนาคมได้อีกต่อไป ดังนั้น หากบริษัทประสงค์ที่จะประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปภายหลังจากสัญญาร่วมการทำงานสิ้นสุดลง บริษัทจะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กทช.

ดังนั้น หากระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญาร่วมการทำงานสิ้นสุดลง ยังคงมีความไม่แน่นอนว่าบริษัทจะได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กทช. หรือไม่ หรือใบอนุญาตดังกล่าวจะมีข้อกำหนดและเงื่อนไขเป็นอย่างไร ความไม่แน่นอนดังกล่าวอาจส่งผลกระทบในเชิงลบต่อธุรกิจ ฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัท

ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

(ก) กิจการโทรคมนาคมอยู่ในช่วงระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงและมีความไม่ชัดเจนในกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ในฐานะประเทศสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization หรือ WTO) ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องเปิดเสรีกิจการสื่อสารโทรคมนาคมขั้นพื้นฐานภายในปี 2549 รัฐบาลจึงได้ดำเนินนโยบายปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการสื่อสารโทรคมนาคม

อย่างไรก็ดี กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และ พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ ยังคงมีประเด็นข้อกฎหมายต่างๆ ที่ไม่ชัดเจนเนื่องจากยังไม่มีการนำข้อพิพาทขึ้นเป็นคดีสู่การพิจารณาของศาลมากเท่าใดนัก

ในเดือนตุลาคม 2547 ได้มีการจัดตั้ง กทช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระขึ้นตามที่รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 กำหนดไว้ เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศไทย กทช. มีอำนาจตาม พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และ พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ในการกำหนดนโยบายและออกกฎระเบียบต่างๆ อันอาจมีผลกระทบต่อกิจการโทรคมนาคม ซึ่งรวมถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ (1) การแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการโทรคมนาคม (2) อัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม (3) การจัดสรรคลื่นความถี่และทรัพยากรโทรคมนาคมอื่นๆ (4) การคุ้มครองผู้ใช้บริการ (5) การส่งเสริมบริการด้านโทรคมนาคมอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และ (6) การเตรียมพร้อมด้านโทรคมนาคมยามเกิดเหตุฉุกเฉิน

ต่อมารัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ได้ถูกยกเลิก และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 โดยมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้บัญญัติให้มีการจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระองค์กรหนึ่ง (ต่อไปนี้จะเรียกองค์กรดังกล่าวว่า “กสทช.”) ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งหมายความว่า กสทช. จะเป็นองค์กรที่กำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมแทนที่ กทช. และในขณะนี้ก็ได้มีการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีการพิจารณาประกาศใช้ตามขั้นตอนแทนที่ พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฉบับปัจจุบัน อันเป็นการอนุมติตามบทบัญญัติในมาตรา 47 ของรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในปัจจุบัน ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังอยู่ในกระบวนการนิติบัญญัติ จึงยังไม่มีผลบังคับใช้ กสทช. จะประกอบด้วยบุคคลใดบ้างและจะได้รับการแต่งตั้งโดยกระบวนการใด มีอำนาจหน้าที่ในรายละเอียดอย่างไร และจะเริ่มทำหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดเมื่อใด มีแนวทางหรือแนวนโยบายอย่างไร สิ่งเหล่านี้ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในทิศทางของกฎเกณฑ์ในการประกอบกิจการโทรคมนาคม

นอกจากนี้ บริษัทก็ไม่สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับการใช้อำนาจในการกำกับดูแลของ กทช. หรือ กสทช. รวมทั้งลักษณะและขอบเขตในการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบในอนาคต และการกำกับดูแลการดำเนินการต่างๆ ตามนโยบายของ กทช. หรือ กสทช. รวมทั้งการบังคับใช้บทบัญญัติของกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่จะประกาศใช้ในอนาคต อย่างไรก็ตาม บริษัทเชื่อว่าการใช้อำนาจในการกำกับดูแลดังกล่าวจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ บนพื้นฐานของหลักการการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรม

ความไม่แน่นอนดังกล่าวข้างต้นทำให้ธุรกิจของบริษัทมีความเสี่ยง แม้บริษัทจะเชื่อว่าการจัดตั้ง กทช. และ กสทช. เป็นแนวโน้มที่ดีต่อผู้ประกอบการเอกชนรวมถึงบริษัทด้วย แต่บริษัทไม่สามารถรับรองได้ว่าการดำเนินการของ กทช. และ กสทช. หรือองค์กรกำกับดูแลอื่นๆ และการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงกฎหมายและการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ จะไม่ส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจ สถานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

นอกจากนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการออกกฎเกณฑ์ต่างๆ ของ กทช. ซึ่งอาจมีผลกระทบกับบริษัทได้แก่ กฎเกณฑ์ในเรื่อง Number Portability นั้น มาตรา 12 แห่ง พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมได้บัญญัติให้อำนาจ กทช. กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้ผู้ให้บริการ มีสิทธิใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดิมเมื่อผู้ให้บริการต้องการเปลี่ยนผู้ให้บริการ สถานที่หรือประเภทของบริการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อผู้ให้บริการเพราะจะทำให้ผู้ให้บริการสามารถใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดียวในทุกระบบ อันเป็นการส่งเสริมความคุ้มค่าของการ ใช้เลขหมายโทรคมนาคม เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อปี 2551 กทช. ได้ตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาและเตรียมการดำเนินการ โครงการ Mobile Number Portability โดยคณะทำงานได้ทำการศึกษา เพื่อกำหนดรูปแบบและแนวทางการบริหารการใช้เลขหมาย เดียวทุกระบบ ตลอดจนรูปแบบการลงทุนเพื่อให้การดำเนินงานในทางปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบัน กทช. กำลัง อยู่ในระหว่างพิจารณาร่างประกาศหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ Number Portability หากหลักเกณฑ์ Number Portability ประกาศใช้บังคับ จะเป็นการสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันกันมากขึ้นระหว่างผู้ประกอบการแต่ละราย เนื่องจากระบบ Number Portability ดังกล่าวจะ เปิดโอกาสให้ลูกค้าของผู้ประกอบการรายหนึ่งสามารถเปลี่ยนไปใช้บริการของผู้ประกอบการรายอื่นได้โดยง่าย ดังนั้น จึงเป็นการ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการต่างๆ จำต้องปรับปรุงคุณภาพการให้บริการและแผนการตลาดหรือโปรโมชั่นเพื่อรักษาลูกค้าไว้กับตนให้ได้ มากที่สุด อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการไม่อาจคาดคะเนได้ว่าพฤติกรรมของลูกค้าในการใช้บริการจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรภายหลังจากการประกาศใช้หลักเกณฑ์ Number Portability ดังนั้น การแข่งขันในการให้บริการอาจทวีความรุนแรงขึ้น และความไม่แน่นอน ของพฤติกรรมของผู้ใช้บริการภายหลังการประกาศใช้หลักเกณฑ์ Number Portability จึงเป็นความเสี่ยงของผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมโทรคมนาคมโดยรวม อย่างไรก็ตาม ดีแทคมีความเชื่อมั่นว่า เมื่อมีการประกาศใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าว บริษัทจะสามารถ ดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันได้ เนื่องจากบริษัทมีคุณภาพการให้บริการที่ดี โดยได้ขยายโครงข่ายโทรคมนาคม ให้ครอบคลุมพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการทำแบรนด์ให้แข็งแกร่ง ทั้งยังเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับการยอมรับจากผู้ให้บริการ จำนวนมากมายยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคุณภาพของการให้บริการ หรือในด้านลูกค้าสัมพันธ์ นอกจากนี้ บริษัทยังมีการนำเสนอ รูปแบบโปรโมชั่นที่หลากหลายสามารถสนองตอบต่อความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนไปได้ มีการบริหารจัดการลูกค้าอย่างครอบคลุม ทั่วถึงทุกกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจและเชื่อมั่นในบริการของบริษัท

(ข) รัฐบาลอยู่ระหว่างการพิจารณาผลทางกฎหมายของสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมการงาน

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 (“พรบ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน”) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2535 นั้น ได้กำหนดให้หน่วยงานราชการที่ประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการใน โครงการของรัฐที่มีวงเงินลงทุนตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป ปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน กล่าวคือ ขั้นตอนแรก ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการโดยละเอียดต่อกระทรวงการคลังเพื่อขอความเห็นชอบต่อ คณะรัฐมนตรี เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วจึงจะเริ่มขั้นตอนที่สองคือ ขั้นตอนการดำเนินการตามโครงการ ซึ่งเป็น ขั้นตอนการคัดเลือกเอกชนที่จะได้เข้าร่วมโครงการของรัฐ รวมทั้งการเจรจาทำสัญญาในประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตกลง เกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ หลังจากนั้นจึงจะเป็นขั้นตอนที่สาม ซึ่งเป็นขั้นตอนของการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงาน ตามสัญญาตามที่ได้อนามโดยคณะกรรมการประสานงาน

บริษัทได้เข้าร่วมดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์กับ กสท. โดยเข้าทำสัญญาร่วมการงานในวันที่ 14 พฤศจิกายน 2533 ซึ่งเป็นวันก่อนวันที่ พรบ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน จะมีผลใช้บังคับ โดยในขณะนั้นวงเงินลงทุนในโครงการมีมูลค่ามากกว่า 5,500 ล้านบาทและมีระยะเวลาดำเนินการตามสัญญา 15 ปี แม้สัญญาร่วมการงานจะทำขึ้นก่อนบังคับใช้ พรบ. การให้เอกชน เข้าร่วมงาน แต่สัญญาดังกล่าวก็มีผลบังคับใช้ได้ ทั้งนี้เนื่องจาก พรบ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน ได้กำหนดไว้ว่า โครงการใดที่มี การเริ่มดำเนินการไปแล้วในขั้นตอนใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปต้อง ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น สัญญาร่วมการงานที่ทำขึ้นในวันที่ 14 พฤศจิกายน 2533 จึงมีผลใช้บังคับได้โดยไม่ต้องดำเนินการ ตามขั้นตอนที่หนึ่งและสอง เพียงแต่จะต้องมีการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินการตามสัญญาโดยคณะกรรมการประสานงาน ตามขั้นตอนที่สามที่กำหนดไว้ใน พรบ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน เท่านั้น

อย่างไรก็ดี ภายหลังจากที่ พรบ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน มีผลใช้บังคับแล้ว บริษัทได้ดำเนินการเข้าทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมการงานกับ กสท. จำนวน 3 ครั้ง กล่าวคือ การแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมการงานครั้งที่ 1/2536 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2536 ครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2539 และครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2539 โดยมีประเด็นข้อสัญญาที่มีการแก้ไขนั้น รวมไปถึงประเด็นที่เกี่ยวกับระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญา อัตราผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทจะพึงชำระให้แก่ กสท. และในประเด็นอื่นๆ อีกบางประเด็น

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติในวันที่ 23 มกราคม 2550 ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทำการพิจารณาให้ความเห็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายว่า ในการแก้ไขสัญญาร่วมการงานทั้ง 3 ครั้งดังกล่าว กสท. ซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการมีหน้าที่และได้ปฏิบัติโดยถูกต้องตามขั้นตอนของ พรบ. ให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็น (เรื่องเสร็จที่ 292/2550) ว่า การแก้ไขสัญญาทั้ง 3 ครั้งไม่ได้มีการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการประสานงานพิจารณา และได้มีการนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ จึงถือว่าเป็นการแก้ไขสัญญาร่วมการงานที่ไม่ได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนที่ พรบ. ให้เอกชนเข้าร่วมการงานกำหนดไว้ อย่างไรก็ดี คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าย สัญญาแก้ไขสัญญาร่วมการงานทั้ง 3 ครั้ง ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ แต่หากคณะรัฐมนตรีพิจารณาถึงผลกระทบและความเหมาะสมโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของรัฐและประโยชน์สาธารณะแล้ว เห็นว่าควรเพิกถอนสัญญาแก้ไขทั้ง 3 ครั้ง คณะรัฐมนตรีก็ชอบที่จะทำได้ แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีเห็นว่ามิเหตุผลความจำเป็นพิเศษเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของรัฐและเพื่อความต่อเนื่องของการให้บริการสาธารณะ คณะรัฐมนตรีก็อาจใช้ดุลยพินิจพิจารณาให้ความเห็นชอบให้มีการดำเนินการแก้ไขสัญญาร่วมการงานได้ตามความเหมาะสม

อย่างไรก็ดี ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้นเป็นการตีความและให้ความเห็นทางกฎหมายที่ไม่มีผลผูกพันบริษัท และในปัจจุบันศาลก็ยังไม่ได้มีคำพิพากษาว่าการแก้ไขสัญญาร่วมการงานทั้ง 3 ครั้งจะต้องทำตามขั้นตอนที่ระบุไว้ใน พรบ. การให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือไม่ อย่างไร

บริษัทมีความเชื่อมั่นว่า การแก้ไขสัญญาร่วมการงานทั้ง 3 ครั้ง ไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของ พรบ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน ทั้งนี้ เนื่องจากสัญญาร่วมการงานระหว่างบริษัทกับ กสท. นั้นได้จัดทำขึ้นก่อนที่ พรบ. ให้เอกชนเข้าร่วมงาน จะมีผลใช้บังคับและ พรบ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน ก็ได้กำหนดไว้ว่าโครงการใดที่ได้มีการเริ่มดำเนินการไปแล้วในขั้นตอนใดก่อนวันที่ พรบ. นี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ เพียงแต่การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปต้องปฏิบัติตาม พรบ. นี้ ดังนั้น สัญญาร่วมการงานที่ทำขึ้นในวันที่ 14 พฤศจิกายน 2533 จึงมีผลใช้บังคับได้โดยไม่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่หนึ่งและสอง เพียงแต่จะต้องมีการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินการตามสัญญาตามขั้นตอนที่สามที่กำหนดไว้ใน พรบ. นี้

อย่างไรก็ดี หากปรากฏว่าการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมการงานข้างต้นจะต้องทำตามขั้นตอนตามที่ พรบ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน กำหนด และหากปรากฏข้อเท็จจริงต่อไปว่าการแก้ไขดังกล่าวไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าว บริษัทก็จะดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน พรบ. ให้เอกชนเข้าร่วมงาน อย่างไรก็ดี หากการแก้ไขดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ การบังคับใช้ พรบ. ให้เอกชนเข้าร่วมงานกับการแก้ไขสัญญาร่วมการงานทั้ง 3 ครั้งดังกล่าว ก็อาจส่งผลกระทบในทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อธุรกิจของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาการดำเนินงานภายใต้สัญญาร่วมการงาน และอัตราผลประโยชน์ที่บริษัทพึงชำระให้แก่ กสท.

(ค) การประกันของบริษัในการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้ประกอบการบางรายยังไม่ชัดเจน

ตาม พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและผู้ให้บริการเชื่อมต่อจะต้องทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต่อกัน ในปัจจุบันผู้ประกอบการบางรายยังไม่ได้เข้าเจรจาตกลงทำสัญญากำหนดอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่าย

กับบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่โอทีซึ่งเป็นคู่สัญญากับบริษัทตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายซึ่งทำขึ้นในปี 2537 และ 2544 ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าว ที่โอทีกำหนดให้บริษัทต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราคงที่ต่อเลขหมายสำหรับลูกค้าระบบรายเดือนและอัตราร้อยละของราคาหน้าบัตรสำหรับลูกค้าระบบเติมเงิน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างผู้ประกอบการรวมทั้งบริษัท ต้องดำเนินไปโดยสอดคล้องกับ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้มีการกำหนดอัตราค่าตอบแทนหรือค่าบริการที่เป็นธรรมและสะท้อนต้นทุน และไม่เลือกปฏิบัติ ดังนั้น ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 บริษัทจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ที่โอทีและ กทช. ทราบว่าบริษัทจะชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายตามหลักเกณฑ์และในอัตราที่กฎหมายกำหนดแทนการชำระในอัตราที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายตามกฎหมายเดิม โดยบริษัทเห็นว่าค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งกำหนดให้ที่โอทีมีหน้าที่ต้องคิดค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมในอัตราที่เป็นธรรม สมเหตุสมผล และสะท้อนถึงต้นทุนของที่โอที

ถึงแม้ว่าที่โอทีได้โต้แย้งว่าบริษัทยังคงมีหน้าที่ต้องชำระค่าตอบแทนการเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราเดิมที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเรื่อง Access Charge และต่อมาปฏิเสธไม่รับชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายสุทธิ (Net Interconnection Charge) ที่บริษัทคิดคำนวณตามหลักเกณฑ์และในอัตราที่สอดคล้องกับที่กฎหมายกำหนด และได้ใช้สิทธิโต้แย้งทางศาล โดย ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2550 ที่โอทีได้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่ง เรียกร้องให้ กทช. และบริษัทชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2549 – 31 ตุลาคม 2550 พร้อมเบี้ยปรับเงินเพิ่มเป็นจำนวนเงินทั้งหมด 11,705 ล้านบาท และให้ชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายนับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นไปจนกว่าข้อตกลงเรื่อง Access Charge จะสิ้นสุดลงอีกด้วย ซึ่งต่อมาในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2551 ศาลแพ่งได้จำหน่ายคดี เพราะเห็นว่าคดีนี้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ซึ่งจนถึงปัจจุบันบริษัทก็ยังไม่ได้รับแจ้งจากศาลปกครองว่าที่โอทีได้ฟ้องร้องต่อศาลปกครองเพื่อเรียกให้บริษัทชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย ดังนั้น ในขณะนี้ประเด็นดังกล่าวจึงยังมิได้มีคำพิพากษาของศาลว่า การที่บริษัทชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายสุทธิ (Net Interconnection Charge) ในอัตราที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกฎหมายแทนการชำระในอัตราเดิมที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเรื่อง Access Charge เป็นการไม่ถูกต้องแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หากองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้บริษัทต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายตามสัญญาเชื่อมโยงโครงข่ายให้แก่ที่โอที คำสั่งหรือคำพิพากษาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัท อย่างไรก็ตาม จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัท บริษัทมีความเชื่อมั่นว่าบริษัทไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายในอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ที่ระบุไว้ในข้อตกลง Access Charge เดิม เนื่องจากข้อตกลงดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักกฎหมายในปัจจุบัน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549) และบริษัทได้มีหนังสือบอกเลิกข้อตกลงเดิมแล้ว ดังนั้น บริษัทเชื่อว่าผลสรุปของข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมในอนาคตไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัท

(ง) บริษัทอาจมีข้อจำกัดในการระดมทุนเนื่องจากข้อกำหนดทางกฎหมายและนิติกรรมสัญญาเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ

ข้อจำกัดในเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวแตกต่างกันไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและในสัญญาแต่ละฉบับ การละเมิดสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวอาจทำให้มีการยกเลิกใบอนุญาต หรือบอกเลิกสัญญา และ/หรืออาจเป็นผลให้บริษัทไม่สามารถประกอบกิจการภายใต้มาตรา 80 แห่ง พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมได้อีกต่อไป

กฎหมายซึ่งกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวสรุปได้ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายที่ดิน ได้มีบทบัญญัติห้ามมิให้คนต่างด้าวถือครองที่ดิน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ดังนั้น คนต่างด้าวที่ถือครองที่ดินโดยไม่ได้รับอนุญาตจะต้องจำหน่ายที่ดินดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งไม่น้อยกว่า 180 วันและไม่เกิน 1 ปี

“คนต่างด้าว” ตามประมวลกฎหมายที่ดิน หมายถึงบริษัทมหาชนหรือบริษัทจำกัดที่มีบุคคลที่มีสัญชาติไทยถือหุ้นอยู่มากกว่าร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียนหรือมีจำนวนผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด

2. พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ได้กำหนดห้ามมิให้ “คนต่างด้าว” (ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ใน พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว) ประกอบธุรกิจบางประเภท ซึ่งการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมเป็นธุรกิจบริการที่คนต่างด้าวไม่สามารถประกอบธุรกิจได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเป็นหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์ก่อน
3. พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม ได้กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่สองและแบบที่สามต้องมีโซนคนต่างด้าวตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

นอกจากนี้ สัญญาร่วมการงานได้กำหนดให้บริษัทดำรงคุณสมบัติตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวด้วย

แม้ว่า พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว จะมีการใช้บังคับมากกว่า 10 ปี แต่การนำกรณีพิพาทที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติของ พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลยังคงมีไม่มากนัก และยังไม่มียุติการกำกับดูแลใดกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนที่บริษัทสามารถนำมาใช้ในการประเมินหรือคาดการณ์ผลกระทบที่จะมีต่อบริษัทจากข้อจำกัดดังกล่าวได้

หากบริษัทไม่สามารถดำรงสถานะการเป็นบริษัทไทย หรือไม่สามารถดำรงคุณสมบัติตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว หรือกระทำความผิดบทบัญญัติตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว หรือ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม (รวมทั้งที่อาจมีการแก้ไขเพิ่มเติม) อาจถือเป็นการกระทำความผิดสัญญาและอาจเป็นเหตุให้คู่สัญญาหรือ กทช. บอกเลิกสัญญาร่วมการงาน หรือสัญญาทางการค้าบางฉบับได้ รวมทั้งอาจถือได้ว่าบริษัททำผิดเงื่อนไขของใบอนุญาตที่บริษัทมีได้ หากใบอนุญาตนั้นๆ มีข้อกำหนดให้บริษัทต้องดำรงสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลสัญชาติไทย หรือปฏิบัติตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งเหตุดังกล่าวจะส่งผลกระทบในทางลบอย่างสำคัญต่อความสามารถของบริษัทในการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมและ/หรือความสามารถในการแข่งขันของบริษัท

(จ) การห้ามกระทำการที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว

มาตรา 8 แห่ง พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม ได้บัญญัติให้ กทช. มีอำนาจกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการบางลักษณะหรือบางประเภทที่เป็นนิติบุคคลจะต้องกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว ซึ่งในปัจจุบัน กทช. อยู่ระหว่างการพิจารณาจัดทำประกาศเกี่ยวกับเรื่องนี้เพื่อกำหนดการกระทำหรือพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว รวมถึงการกระทำหรือพฤติกรรมที่สื่อหรือมีแนวโน้มว่าจะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว แต่ในขณะนี้ กทช. ยังไม่ได้ประกาศบังคับใช้หลักเกณฑ์ใดๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้จึงยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่า เมื่อ กทช. ประกาศใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องนี้แล้ว ประกาศดังกล่าวของ กทช. จะส่งผลกระทบอย่างไรกับการดำเนินงานของบริษัท

(ฉ) การตรวจสอบสัญญาหรือความตกลงระหว่างบริษัทกับนิติบุคคลต่างประเทศ หรือรัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

มาตรา 54 แห่ง พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคม ได้บัญญัติให้สัญญาหรือความตกลงใดๆ เกี่ยวกับการประกอบกิจการและการให้

บริการโทรคมนาคมตามที่ กทช. ประกาศกำหนด ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตได้ทำกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และบุคคลหรือนิติบุคคลที่อยู่ในต่างประเทศ รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก กทช. ก่อน ทั้งนี้เว้นแต่เป็นการจัดซื้อจัดจ้างตามปกติ ในปัจจุบัน กทช. ได้ออกประกาศ กทช. เรื่องการขอความเห็นชอบสัญญาอันเกี่ยวเนื่องกับการประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ทำกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และบุคคลที่อยู่ในต่างประเทศ พ.ศ. 2549 เพื่อใช้เป็นกฎเกณฑ์ในการทำกับดูแลสัญญาประเภทนี้เรียบร้อยแล้ว (“ประกาศ กทช. ว่าด้วยสัญญาต่างประเทศ”) โดยประกาศดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องส่งสำเนาสัญญาที่จะทำกับต่างประเทศให้ กทช. เห็นชอบก่อนที่จะเข้าทำสัญญาดังกล่าว ทั้งนี้เว้นแต่สัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างตามปกติ หรือสัญญาที่ กทช. ประกาศยกเว้นไว้ นอกจากนี้ กทช. ยังมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขยกเลิกสัญญาใดๆ ก็ตามที่ได้ทำกับต่างประเทศที่มีลักษณะและเงื่อนไขขัดแย้งกับกฎหมาย หรืออาจก่อให้เกิดการผูกขาด หรือจำกัดการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ ดังนั้น อำนาจการเข้าทำสัญญาของบริษัทอาจถูกจำกัดโดยกฎเกณฑ์ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ตามประกาศ กทช. ว่าด้วยสัญญาต่างประเทศ สัญญาที่บริษัทได้ทำกับต่างประเทศก่อนการประกาศใช้ประกาศดังกล่าวจะยังคงมีผลบังคับใช้ได้ต่อไป ทั้งนี้เว้นแต่สัญญาดังกล่าวจะขัดหรือแย้งต่อกฎหมายหรือประกาศดังกล่าว หรือก่อให้เกิดการผูกขาด หรือจำกัดการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ

(ข) การกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าบริการ

กทช. มีอำนาจในการกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าบริการที่บริษัทและผู้ให้บริการโทรคมนาคมรายอื่นสามารถเรียกเก็บจากการให้บริการโทรคมนาคมรูปแบบต่างๆ ในประเทศไทย ซึ่งรวมถึงการกำกับดูแลการให้ส่วนลดของผู้ให้บริการโทรคมนาคมและบริการเหมาจ่าย (Bundled Services) ทั้งนี้ หาก กทช. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการในรูปแบบใหม่ อัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการดังกล่าวอาจแตกต่างไปจากอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่บริษัทเรียกเก็บอยู่ในขณะนี้ ซึ่งอาจส่งผลให้บริษัทต้องปรับเปลี่ยนอัตราค่าบริการที่เรียกเก็บจากลูกค้าหรืออาจจะเป็นการจำกัดความสามารถของบริษัทในการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการภายในระยะเวลาที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม หาก กทช. ประกาศกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่ผู้ประกอบการอาจเรียกเก็บได้ดังกล่าว อัตราดังกล่าวจะใช้บังคับกับผู้ประกอบการทุกราย

(ข) การตัดสินใจของบริษัทอาจเปลี่ยนแปลงเนื่องมาจากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ในปี 2546 กิจการโทรคมนาคมได้ถูกจัดเก็บภาษีสรรพสามิตตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต แต่เดิมจัดเก็บอยู่เพียงผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการสถานบริการ ไม่รวมไปถึงกิจการโทรคมนาคม นอกจากนี้ได้มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพิกัตอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 ให้มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่เรียกเก็บจากกิจการโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์พื้นฐานในอัตราร้อยละ 2 ของมูลค่า และบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือวิทยุคมนาคมแบบเซลลูลาร์ในอัตราร้อยละ 10 ของมูลค่า

สำหรับภาษีสรรพสามิตดังกล่าว คู่สัญญาภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ประกอบการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือวิทยุคมนาคมแบบเซลลูลาร์ ซึ่งมีหน้าที่ชำระภาษีสรรพสามิตนั้น มีสิทธินำเงินค่าภาษีที่ได้ชำระแล้วดังกล่าวตลอดทั้งปี (ไม่รวมดอกเบี้ย ค่าปรับ หรือเงินเพิ่มใดๆ) มาหักออกจากจำนวนเงินผลประโยชน์ตอบแทนที่คู่สัญญาภาคเอกชนจะต้องชำระให้แก่คู่สัญญาภาครัฐเมื่อสิ้นปีดำเนินการได้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตทั้งสองฉบับนี้ได้รับการโต้แย้งอย่างกว้างขวางว่าอาจเป็นการทำให้คู่สัญญาภาครัฐได้รับความเสียหาย จากการที่คู่สัญญาภาครัฐจะได้รับเงินผลประโยชน์ตอบแทนลดลงในจำนวนมหาศาล นอกจากนี้การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตดังกล่าวอาจเป็นการขัดต่อหลักการทางภาษีสรรพสามิตที่ปกติจะมุ่งเก็บจากสินค้าหรือบริการที่รัฐมีนโยบายควบคุมปริมาณการบริโภค เช่น ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือย แต่กิจการโทรคมนาคมถือเป็นสินค้าและบริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชน

ดังนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2550 ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการให้สิทธิคู่สัญญาภาคเอกชนนำค่าภาษีสรรพสามิตไปหักออกจากส่วนแบ่งรายได้ที่ต้องนำส่งให้คู่สัญญาภาครัฐ และมีมติให้กระทรวงการคลังพิจารณากำหนดภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากบริการโทรคมนาคมดังกล่าวในอัตราร้อยละ 0 อย่างไรก็ตาม หากในอนาคตรัฐบาลได้มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตดังกล่าวจะทำให้ผู้ประกอบการโทรคมนาคมรวมถึงบริษัทจะต้องรับภาระภาษีสรรพสามิตดังกล่าว และหากผู้ประกอบการโทรคมนาคมไม่สามารถนำภาระภาษีสรรพสามิตดังกล่าวมาหักออกจากเงินผลประโยชน์ตอบแทนได้ จะทำให้ต้นทุนในการให้บริการโทรคมนาคมเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วยและอาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทได้

อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 กสท. ได้เสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 12 ถึงปีสัมปทานที่ 16 เพิ่มพร้อมเบี้ยปรับเงินเพิ่มและภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมเป็นเงินจำนวนประมาณ 23,164 ล้านบาท โดยอ้างว่าบริษัทได้ชำระค่าตอบแทนผลประโยชน์ของปีสัมปทานดังกล่าวไม่ครบถ้วน เนื่องจากในช่วงปีสัมปทานดังกล่าวบริษัทได้นำภาษีสรรพสามิตที่ชำระไปแล้วมาหักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่จะต้องนำส่งให้แก่ กสท. ตามมติของคณะรัฐมนตรีฉบับลงวันที่ 28 มกราคม 2546 และวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546 และตามหนังสือของ กสท. ฉบับลงวันที่ 27 มีนาคม 2546 ซึ่งกำหนดให้บริษัทนำภาษีสรรพสามิตที่ชำระให้แก่รัฐมาหักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่จะต้องนำส่งให้แก่ กสท. ตามสัญญาสัมปทานได้

ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งอาจใช้กระบวนการพิจารณาเป็นระยะเวลาหลายปี

ความเสี่ยงที่เกิดจากการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ

(ก) กิจกรรมโทรคมนาคมของไทยมีการแข่งขันสูงและมีความอ่อนไหวต่อการแข่งขันด้านราคา

กิจการให้บริการโทรคมนาคมผ่านโทรศัพท์มือถือของประเทศไทยนับเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างสูง หากผู้ประกอบการต่างหันมาใช้กลยุทธ์ด้านราคาโดยการลดอัตราค่าบริการในระบบเดิมเงินและระบบรายเดือนและมีระยะเวลาการส่งเสริมการขายที่ยาวนานยิ่งขึ้น และบริษัทไม่สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันดังกล่าวได้อย่างทันท่วงทีและด้วยต้นทุนที่เหมาะสม การแข่งขันดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

(ข) บริษัทอาจเผชิญกับการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นจากผู้ประกอบการรายใหม่

ปัจจุบัน กทช. มีอำนาจในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมให้แก่ผู้ประกอบการรายใหม่บนพื้นฐานแห่งหลักการการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรม บริษัทไม่สามารถประเมินได้ว่าจะมีผู้ประกอบการอีกกี่รายที่จะได้รับใบอนุญาตเพิ่มเติมจาก กทช. หาก กทช. ออกใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการรายใหม่เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิมก็จะส่งผลให้การแข่งขันในตลาดยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น

การปฏิรูปกฎหมายและการเปิดเสรีกิจการสื่อสารโทรคมนาคมอาจทำให้การแข่งขันทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถด้านการแข่งขันของผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมในปัจจุบันและรวมถึงบริษัทด้วย โดยผู้ประกอบการรายใหม่เหล่านี้ อาจใช้วิธีการลดราคาอย่างรุนแรงหรืออาจใช้กลยุทธ์ช่วยเหลือหนุน (Subsidy Approach) เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดของตน

(ค) บริษัทอาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ในปัจจุบันบริษัทใช้เทคโนโลยีระบบ GSM ที่ทันสมัยที่สุดในประเทศไทยในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ รวมถึงการให้บริการส่งผ่านข้อมูลด้วยความเร็วสูงโดยเทคโนโลยี GPRS และ EDGE ซึ่งมีการพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับเครือข่าย GSM โดยครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศไทย ด้วยเทคโนโลยี EDGE บริษัทสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่ต้องการรับส่งข้อมูลผ่านระบบไร้สายด้วยเทคโนโลยีความเร็วสูงได้

อย่างไรก็ตาม บริษัทอาจต้องเผชิญกับการแข่งขันในการให้บริการโทรคมนาคมด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ หรือเทคโนโลยีซึ่งมีอยู่แล้วในปัจจุบันแต่กำลังได้รับการปรับปรุงพัฒนาในตลาดอื่น ซึ่งเป็นตลาดที่มีความก้าวหน้ากว่าตลาดในประเทศไทย ยกตัวอย่างเช่น บริษัทอาจต้องประสบกับการแข่งขันที่สูงขึ้นหากมีการนำเทคโนโลยี 3G และเทคโนโลยีใหม่อื่นๆ มาใช้ในประเทศไทย เช่น Wi-Fi ซึ่งเป็นระบบสื่อสารไร้สายระยะสั้นเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตหรือสู่เครื่องอุปกรณ์อื่นๆ และ WiMAX ซึ่งเป็นเทคโนโลยีการเชื่อมต่อไร้สายที่รวดเร็วเพื่อรองรับการส่งผ่านข้อมูลขนาดใหญ่ เทคโนโลยีเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเทคโนโลยีที่มีการนำไปใช้ในตลาดของประเทศอื่นๆ ที่มีความก้าวหน้าทางโทรคมนาคมมากกว่าประเทศไทย

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนั้นเกิดขึ้นตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นทางด้าน wireline หรือ wireless ก็ตาม ตัวอย่างเช่น Broadband ผ่านสายไฟฟ้า หรือ Fiber to the Home และ Broadband ที่เป็นระบบ wireless (3G, CDMA 2000 1x EV-DO, WiMax, Wi-Fi, etc.) เทคโนโลยีเหล่านี้บ้างก็ถูกใช้ในบางประเทศ หรือแม้กระทั่งได้ถูกนำมาใช้ให้บริการแล้วในประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม การใช้เทคโนโลยีล่าสุดหรืออีกนัยหนึ่งคือการลงทุนในเทคโนโลยีล่าสุด ไม่ได้เป็นการรับประกันในความสำเร็จในการดำเนินกิจการ ถึงกระนั้นก็ตาม ไม่ใช่ว่า บริษัทจะละเลยและไม่คำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ขณะนี้ บริษัทกำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาร่วมกับ กสท. ในการปรับปรุงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้เทคโนโลยี HSPA บนคลื่นความถี่ย่าน 850 MHz ซึ่งเป็นการดำเนินงานภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาความร่วมมือการงาน และขณะนี้ขั้นตอนดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ กฎเกณฑ์ข้อบังคับการกำกับดูแลรวมถึงการให้ใบอนุญาต 3G ก็ยังคงติดปัญหาที่ กทช. ยังไม่ได้ออกหลักเกณฑ์มาเพื่อให้ผู้ประกอบการต่างๆ รวมถึงบริษัทสามารถขออนุญาตได้ และ กทช. ก็ยังไม่ได้ให้รายละเอียดใดๆ ที่ชัดเจนเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และเงื่อนไขในการขอใบอนุญาตให้บริการด้วยเทคโนโลยี 3G บริษัทจึงเชื่อว่า จะไม่เป็นการง่ายสำหรับบริษัทอื่นในการนำเทคโนโลยี 3G มาเริ่มต้นใช้ในตลาดในประเทศไทยอย่างครอบคลุมทั่วถึงในเวลานี้

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการให้บริการโทรคมนาคมเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีซึ่งมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว บริษัทอาจต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นจากเทคโนโลยีใหม่อื่นๆ ซึ่งบริษัทไม่สามารถรับรองได้ว่าจะสามารถตอบสนองต่อการแข่งขันจากการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่นำมาใช้ในประเทศไทยได้อย่างทัน่วงทีและด้วยต้นทุนที่เหมาะสมได้หรือไม่ อนึ่ง การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัทเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดอาจทำให้บริษัทต้องปรับใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งอาจทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านเทคโนโลยีที่บริษัทใช้อยู่ในปัจจุบันลดลง และหากบริษัทต้องการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีให้ได้ผลดี บริษัทอาจต้องมีค่าใช้จ่ายด้านทุนที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและ/หรือต้องจัดหาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องหรือเทคโนโลยีที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนดังกล่าว ซึ่งความสามารถของบริษัทในการจัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับค่าใช้จ่ายด้านทุนดังกล่าวในอนาคตขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของบริษัทในอนาคตและภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น รวมถึงระดับอัตราดอกเบี้ย ปริมาณธุรกิจด้านการเงิน และปัจจัยอื่นๆ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้หลายประการอยู่นอกเหนือการควบคุมของบริษัท นอกจากนี้ การจัดหาเงินทุนดังกล่าวยังขึ้นอยู่กับความสามารถของบริษัทในการจัดหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติมจากภายนอก ซึ่งบริษัทไม่สามารถรับรองได้ว่าหาได้ภายใต้เงื่อนไขที่ยอมรับได้ และแม้ว่าบริษัทจะสามารถจัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับรายจ่ายด้านทุนได้ แต่บริษัทอาจไม่สามารถจัดหาเทคโนโลยีล่าสุดได้ภายในช่วงเวลาหรือต้นทุนที่เหมาะสม ดังนั้น หากบริษัทไม่สามารถดำเนินการจัดหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมได้ภายในช่วงเวลาหรือต้นทุนที่เหมาะสมแล้วก็อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพการให้บริการ ธุรกิจ สถานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

(ก) ความเสี่ยงปกติที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์ ระบบงาน ระบบคอมพิวเตอร์ โครงข่าย และทรัพย์สินอื่นที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัท

การประกอบธุรกิจของบริษัทต้องอาศัยความสามารถในการจัดการโครงข่ายและการบริหารจัดการระบบต่างๆ เช่น ระบบการจัดเก็บข้อมูล (Information System) ระบบการจัดเก็บค่าบริการ (Billing System) การให้บริการแก่ลูกค้า (Customer Services) และระบบบริหารจัดการเครือข่าย (Network Management System) ซึ่งระบบดังกล่าวจะต้องทำงานได้ดีตลอดเวลาเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า

ในการนี้บริษัทได้ตระหนักถึงความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น อาทิเช่น ระบบเครือข่ายมีปัญหาในการรับส่งสัญญาณ ข้อมูลสูญหาย เป็นต้น บริษัทจึงได้มีการฝึกฝนพนักงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้พนักงานเข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและเข้าใจขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้การปฏิบัติงานต่างๆ ชัดข้อง บริษัทได้จัดให้มีการประเมินและบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมภายใต้การกำกับดูแลและการให้คำแนะนำของคณะกรรมการตรวจสอบและผู้บริหารของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทยังได้จัดทำแนวทางในการรับมือกับความเสี่ยงทางธุรกิจอย่างเป็นรูปแบบมากขึ้น โดยในปี 2546 บริษัทได้จัดตั้งหน่วยตรวจสอบรายได้ (Revenue Assurance Function) เพื่อทำหน้าที่ศึกษาวงจรของรายได้และตรวจสอบจุดบกพร่องหรือการรั่วไหลของรายได้ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมความสามารถของบริษัทในการหารายได้จากกาให้บริการ อนึ่ง บริษัทยังได้ทำการตรวจสอบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและทำการปรับปรุงตามที่เห็นสมควรเพื่อให้ขั้นตอนการจัดการความเสี่ยงต่างๆ ดำเนินการไปได้ด้วยดี นอกจากนี้ บริษัทยังได้นำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Revenue Assurance Process) เข้ามาเสริมในการตรวจสอบการเรียกเก็บค่าบริการอีกทางหนึ่งด้วย ในส่วนของการบำรุงรักษาโครงข่ายนั้น บริษัทได้จัดทำระบบควบคุมและขั้นตอนการบำรุงรักษาให้มีความชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้โครงข่ายทั้งหมดอยู่ในสภาพที่สามารถให้บริการแก่ลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ บริษัทยังได้ทำสัญญาประกันภัยไว้เพื่อคุ้มครองกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้โครงข่ายของบริษัทได้รับความเสียหาย อย่างไรก็ตาม สัญญาประกันภัยดังกล่าวไม่ได้ครอบคลุมถึงความเสียหายอันเนื่องมาจากการหยุดชะงักของธุรกิจ (Business Interruption Insurance)

อย่างไรก็ดี บริษัทไม่สามารถรับรองได้ว่าวิธีการต่างๆ ที่บริษัทนำมาใช้จะเพียงพอต่อการป้องกันหรือลดความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ ข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดของระบบดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทและความสามารถของบริษัทในการให้บริการแก่ลูกค้าของบริษัทได้

(ข) บริษัทต้องพึ่งพาบุคลากรภายนอกในการบำรุงรักษาอุปกรณ์โทรคมนาคม

ในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บริษัทจะต้องให้บริการผ่านอุปกรณ์โทรคมนาคมที่มีความสลับซับซ้อนซึ่งรวมถึงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และสถานีสถานจำนวน 9,701 แห่งทั่วประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551) ความสำเร็จของธุรกิจขึ้นอยู่กับกาบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์โทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันบริษัทได้ว่าจ้างบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด (ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกับ บจ. เบญจจินดา โฮลดิ้ง) และ บจ. เบญจจินดา โฮลดิ้ง เพื่อให้การบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์โทรคมนาคมดังกล่าว รวมทั้งบำรุงรักษาและซ่อมแซมระบบเครือข่ายส่งสัญญาณ (Transmission Network) ทั้งหมดของบริษัท หาก บจ. บีบี เทคโนโลยี และ บจ. เบญจจินดา โฮลดิ้ง ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ทันเวลาที่และด้วยต้นทุนที่เหมาะสมอาจทำให้บริษัทมีต้นทุนในการดำเนินงานที่เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อความล่าช้าและคุณภาพของการให้บริการ ซึ่งอาจมีผลทำให้บริษัทต้องสูญเสียลูกค้าซึ่งหมายถึงรายได้ในจำนวนที่เป็นนัยสำคัญ และอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

(ค) ความเสี่ยงจากการพึ่งพิงทางธุรกิจกับยูดี

เนื่องจากเดิมบริษัทไม่ได้มุ่งเน้นในการเป็นผู้จำหน่ายชุดเลขหมายและบัตรเติมเงินให้แก่ผู้ใช้บริการโดยตรง ซึ่งจะเพิ่มภาระให้กับบริษัทในการจัดการบริหารสินค้าคงคลัง รวมถึงระบบการจัดส่งสินค้า (Logistics) และการจัดเก็บเอกสารต่างๆ บริษัทจึงได้แต่งตั้งให้ยูดีซึ่งเป็นบริษัทร่วมของ บริษัท (โดยบริษัทและ บจ. เบญจจินดา โฮลดิ้ง ถือหุ้นร้อยละ 25 และร้อยละ 75 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของยูดีตามลำดับ) เป็นผู้จำหน่ายหลักของบริษัทในการจำหน่ายชุดเลขหมายและบัตรเติมเงินให้แก่ร้านค้าส่งและร้านค้าปลีกต่างๆ ในประเทศไทยที่มีได้อยู่ภายใต้การบริหารของบริษัทโดยตรง สินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่บริษัทจะจำหน่ายให้แก่ยูดีเพื่อนำไปจำหน่ายต่อโดยผ่านทางตัวแทนจำหน่ายของบริษัทต่อไป บริษัทให้ระยะเวลาชำระหนี้ (Credit Term) 45 วันและให้ความสำคัญสนับสนุนทางการตลาดแก่ยูดีโดยพิจารณาเป็นรายการตามทีเสนอมา ยอดจำหน่ายชุดเลขหมายและบัตรเติมเงินผ่านยูดีสำหรับปี 2551 และปี 2550 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 23,505 ล้านบาทและ 25,745 ล้านบาทตามลำดับ

ปัจจุบันบริษัทมีการขยายช่องทางการจำหน่ายบริการเติมเงินให้แก่ผู้ใช้บริการโดยตรง โดยบริษัทมีการจัดจำหน่ายการเติมเงินออนไลน์ (Happy Online) ซึ่งเป็นการขายให้แก่ผู้ใช้บริการโดยตรง ทำให้มีการลดสัดส่วนในการพึ่งพาระบบการจัดส่งสินค้า (Logistics) ของผู้จำหน่าย นอกจากนี้ ยอดการจำหน่ายการเติมเงินออนไลน์ให้แก่ผู้ใช้บริการมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการลดสัดส่วนในการพึ่งพายุดีในการจัดจำหน่ายสินค้าของบริษัท

ณ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทมียอดลูกหนี้การค้าจากยูดีจำนวนทั้งสิ้น 4,470.8 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 61.5 ของยอดลูกหนี้การค้าทั้งหมดของบริษัท หากยูดีผิดนัดชำระหนี้หรือชำระหนี้ล่าช้าไม่ว่าด้วยเหตุใด การผิดนัดชำระหนี้หรือการชำระหนี้ล่าช้าดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อธุรกิจ ฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาที่ผ่านมายุดีมีประวัติการชำระเงินที่สม่ำเสมอโดยตลอด

2. ความเสี่ยงทางการเงิน

ความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

เนื่องจากรายได้หลักของบริษัทเป็นสกุลเงินบาทแต่บริษัทมีค่าใช้จ่ายในการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในรูปของเงินตราต่างประเทศ (อันได้แก่ เจ้าหนี้การค้าจากการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ หนี้เงินกู้ระยะยาวที่ออกในสกุลเงินตราต่างประเทศ) เป็นจำนวนมาก บริษัทจึงมีความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทมีหนี้สินที่ต้องชำระคืนเป็นเงินตราต่างประเทศจำนวน 12,072 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43 ของหนี้สินรวมทั้งหมด อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ทำการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเหล่านี้ไว้โดยการเข้าทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Exchange Contracts) และสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Cross Currency Swap Contracts) กับสถาบันการเงินที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือเทียบเท่ากับอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศหรือสูงกว่าเท่านั้น ซึ่งครอบคลุมกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้สินเหล่านี้ทั้งหมด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 100 ของหนี้สินรวมของบริษัทที่ต้องชำระคืนเป็นเงินตราต่างประเทศ

อย่างไรก็ดี ในการดำเนินกิจการโทรคมนาคมของบริษัท บริษัทย่อมต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในรูปของเงินตราต่างประเทศ ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่ายจากการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์และค่าใช้จ่ายในการลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ๆ ในขณะที่รายได้หลักของบริษัท

เป็นสกุลเงินบาท ดังนั้น ถึงแม้บริษัทจะยังคงดำเนินนโยบายทางการเงินโดยการทำ Swap เพื่อปิดความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในส่วนของหนี้สินที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศทั้งจำนวนหรือเกือบทั้งจำนวน บริษัทไม่สามารถรับรองได้ว่าบริษัทจะได้รับข้อเสนอและเงื่อนไขที่ดีที่สุดในการเข้าทำ Swap ในแต่ละครั้งภายใต้สภาวะตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในขณะนั้นๆ ในกรณีเช่นนี้อาจส่งผลกระทบทำให้ต้นทุนในการดำเนินงานของบริษัทเพิ่มสูงขึ้น

ความเสี่ยงที่เกิดจากการเรียกเก็บค่าใช้บริการโทรศัพท์

ความเสี่ยงที่เกิดจากลูกหนี้การชำระค่าโดยหลักจะมาจากลูกหนี้ระบบรายเดือนที่ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ชำระเงินภายหลังจากการใช้ (Post-paid Package) โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 สัดส่วนรายได้จากบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบรายเดือนเฉพาะเสียง (Voice Services) คิดเป็นร้อยละ 14 ของรายได้รวม อย่างไรก็ตาม บริษัทเชื่อว่าความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นไม่มีนัยสำคัญต่อฐานะการเงินของบริษัทเนื่องจากบริษัทมีฐานลูกค้าอยู่เป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ทำการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับความเสี่ยงในการเรียกเก็บค่าบริการดังกล่าวตามที่ปรากฏในงบดุลของบริษัท

บริษัทยังได้มีการบันทึกสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ระบบรายเดือนตามช่วงของอายุหนี้ที่ค้างชำระในอัตราก้าวหน้า โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทมีหนี้ค้างชำระเกินกว่า 180 วันเป็นจำนวน 364 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.9 ของลูกหนี้ค่าบริการโทรศัพท์รวม (Account Receivables from Telephone Services)

ความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย

การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดย่อมส่งผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินของบริษัท โดยเฉพาะสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ นอกจากนี้ยังมีผลให้ดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากบริษัทมีสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินบางส่วนที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทมีสินทรัพย์ทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวอยู่ทั้งสิ้นจำนวน 3,835 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.7 ของสินทรัพย์รวม ขณะที่หนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว (ภายหลังการเข้าทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้อง) อยู่ทั้งสิ้นจำนวน 2,120 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.0 ของหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยรวม

บริษัทมีนโยบายในการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยการเข้าทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap Contracts) กับสถาบันการเงินที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือเทียบเท่ากับอันดับความน่าเชื่อถือของประเทศหรือสูงกว่าเท่านั้น เพื่อให้ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินและความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์

อย่างไรก็ดี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทมีสินทรัพย์ทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวอยู่เป็นจำนวนเงินไม่มากและส่วนใหญ่จัดอยู่ในประเภทระยะสั้น บริษัทจึงไม่ได้ดำเนินนโยบายในการบริหารความเสี่ยงในส่วนของสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าว

สำหรับจำนวนหนี้สินรวมที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว (ภายหลังการเข้าทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้อง) หากเกิดการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดจะส่งผลกระทบทำให้ต้นทุนในการดำเนินงานของบริษัทเพิ่มสูงขึ้น

ความเสี่ยงจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

แนวโน้มการชะลอตัวของเศรษฐกิจไทย อันเป็นผลมาจากภาวะถดถอยของเศรษฐกิจชั้นนำของโลก ตลอดจนปัจจัยลบในประเทศ เช่น ภาวการณ์ผลิตชะลอตัว ตลอดจนปัญหาการว่างงานซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้และกำลังซื้อของผู้บริโภค และในช่วงปลายปี 2551 สถานการณ์ทางการเมืองที่นำไปสู่การปิดสนามบิน ประกอบกับวิกฤตการณ์การเงินโลก ส่งผลลบต่อรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง จากเหตุผลดังกล่าว อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศจึงมีความเสี่ยงที่จะเข้าสู่ภาวะถดถอย และมีผลกระทบโดยตรงกับระดับความเชื่อมั่นของผู้บริโภค รวมถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้บริโภค

สำหรับอุตสาหกรรมผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ อาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวจากการใช้งานที่น้อยลง แต่อย่างไรก็ตามการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปัจจุบันถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันจึงอาจได้รับผลกระทบน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น อีกทั้งรัฐบาลก็ได้ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อให้ผู้บริโภคใช้จ่ายกันมากขึ้น ส่วนบริษัทเองก็ได้พัฒนารูปแบบการให้บริการต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงในการยกเลิกการใช้บริการ เพราะบริษัทตระหนักดีถึงความเสี่ยงนี้และพร้อมที่จะปรับกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะดังกล่าว

3. ความเสี่ยงอื่นๆ

ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

ความเสี่ยงจากภัยพิบัติอาจเกิดขึ้นได้และอาจส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของบริษัท เช่น การระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ในเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนของปี 2546 และการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สัตว์ปีก (Avian Influenza) หรือโรคไข้หวัดนก (Bird Flu) ในเดือนตุลาคมของปี 2546 เรื่อยมา ทำให้นักท่องเที่ยวลดน้อยลง และกรณีภัยจากคลื่นสึนามิในเดือนธันวาคม 2547 ทำให้เสารับส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัทได้รับความเสียหายในบางพื้นที่ ถึงแม้ว่าภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิมีผลทำให้รายได้ของบริษัทในส่วนของบริการโทรศัพท์ข้ามแดนอัตโนมัติลดลงไปบ้าง แต่รายได้ของบริษัทที่เกิดจากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่างประเทศคิดเป็นสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับรายได้รวมของบริษัททั้งหมด

อย่างไรก็ดี เพื่อให้บริษัทสามารถประกอบธุรกิจและให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง บริษัทมีแผนรองรับสำหรับการแก้ไขข้อขัดข้องต่างๆ ทางเทคนิค และเพื่อบรรเทาปัญหาเกี่ยวกับโครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัท บริษัทได้จัดเตรียมรถสถานีเคลื่อนที่ที่สามารถใช้งานได้แทนสถานีรับส่งสัญญาณในพื้นที่ที่ประสบปัญหา อีกทั้งบริษัทยังได้เข้าทำสัญญาประกันภัยไว้เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับอุปกรณ์โครงข่าย ซึ่งค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับนั้นจะนำมาใช้ซ่อมแซมและ/หรือจัดหาอุปกรณ์ทดแทนสิ่งที่สูญหายหรือเสียหายตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาความร่วมมือการงาน นอกจากนี้ บริษัทได้จัดเตรียมระบบสำรองสำหรับการเก็บเงินและจัดเก็บข้อมูลลูกค้าของบริษัทไว้ด้วย โดยบริษัทได้ทำการบันทึกข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่ระบบสำรองอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ดี ถึงแม้บริษัทจะได้จัดเตรียมมาตรการรองรับต่างๆ ไว้ แต่บริษัทไม่สามารถรับรองได้ว่าธุรกิจของบริษัทจะไม่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

การกำกับดูแลกิจการ

สิ่งดีๆ...

เกิดขึ้นจากภายใน

กรรมการบริษัทและผู้บริหารของบริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทั้งนี้ ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2549 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2548 ของตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ (SGX-ST) เพื่อรักษามูลค่าของผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยเน้นเรื่องการดำเนินงานของบริษัท ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน ในขณะเดียวกันก็พิจารณาถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดด้วย บริษัทได้จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Committee) ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมให้มีการนำหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีไปใช้และให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของผู้ถือหุ้น นักลงทุน ฝ่ายกำกับดูแลกฎเกณฑ์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ด้วย

เพื่อความสะดวกในการอ้างอิง บริษัทขอกล่าวถึงการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทในปีที่ผ่านมาโดยอิงกับแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 5 หมวด คือ

- หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น
- หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน
- หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย
- หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส
- หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบต่อกรรมการ

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการบริษัทตระหนักดีว่าข้อมูลของบริษัททั้งที่เกี่ยวกับการเงินและที่ใช้การเงินล้วนมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และโปร่งใส บริษัทจึงจัดให้มีฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์เพื่อทำหน้าที่ในการติดต่อกับผู้ถือหุ้นเป็นประจำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบริษัทได้พิจารณาปรับปรุงวิธีการจัดทำรายงานและการบริการด้านข้อมูลแก่ผู้ถือหุ้นอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาความรู้และความเข้าใจในบริษัท และเพื่อความโปร่งใสในการสื่อสารให้ผู้ถือหุ้นได้รับทราบกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ เป้าหมาย และผลการดำเนินงานของบริษัท

ปัจจุบัน บริษัทยังได้จัดประชุมแถลงข้อมูลผลการดำเนินงานในแต่ละไตรมาสให้แก่ผู้ถือหุ้นและนักวิเคราะห์ โดยมีผู้บริหารระดับสูงของบริษัทร่วมประชุมชี้แจงและเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้น นักลงทุน นักวิเคราะห์ ผู้จัดการกองทุน ตลอดจนผู้ที่สนใจได้ซักถามข้อมูลต่างๆ

ทั้งนี้ ที่ผ่านมาการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญแก่ผู้ถือหุ้นอย่างทันเวลานั้นเป็นไปตามนโยบายการเปิดเผยข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ โดยบริษัทแจ้งข้อมูลต่างๆ ที่มีสาระสำคัญ ได้แก่ พัฒนาการของบริษัท ข้อมูลการประกอบการ และผลการดำเนินงานรายไตรมาสของบริษัทผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ โคมเพจของบริษัท และช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลทำได้อย่างโปร่งใสและเท่าเทียมกัน

บริษัทจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นเป็นประจำทุกปีโดยจะจัดภายใน 4 เดือนนับจากวันสิ้นสุดรอบปีบัญชี ในการจัดประชุมดังกล่าวบริษัทจะจัดทำหนังสือนัดประชุมโดยแจ้งสถานที่ วัน เวลา วาระการประชุม และเรื่องอื่นๆ ที่จะนำเสนอในที่ประชุมพร้อมรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง จัดส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นพร้อมกับรายงานประจำปีเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนการประชุม นอกจากนี้ยังมีการลงประกาศคำบอกกล่าวนัดประชุมในหนังสือพิมพ์เป็นเวลา 3 วันติดต่อกันก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 3 วันด้วย

บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะให้ผู้รับมอบฉันทะเข้าร่วมประชุม และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องใดๆ ในการประชุมผู้ถือหุ้น

ในการประชุมผู้ถือหุ้น ประธานที่ประชุมจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถซักถาม หรือแสดงความเห็นต่อที่ประชุมในประเด็นต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน

บริษัทสนับสนุนให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น โดยประธานคณะกรรมการ กรรมการอิสระ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินและบัญชี รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มพาณิชย์ ผู้ช่วยรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินและบัญชี ได้เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี 2551

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดให้มีนโยบายให้ผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทเป็นการล่วงหน้า

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีหนังสือมอบฉันทะรูปแบบที่ผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางลงคะแนนเสียงได้ และเสนอชื่อกรรมการอิสระเป็นทางเลือกในการมอบฉันทะของผู้ถือหุ้น

ในการประชุมผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัทจัดให้มีการใช้บัตรลงคะแนนสำหรับการลงคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้น

บริษัทได้ดำเนินการให้มีการตรวจสอบมิให้มีการใช้ข้อมูลภายในไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนอย่างใกล้ชิดเสมอมา ทั้งนี้ เพื่อควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายที่บริษัทกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และได้จัดให้มีแนวทางปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ขึ้นในช่วงต้นปี 2547 ที่ผ่านมา โดยบริษัทได้กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติขึ้นอย่างเป็นทางการในเรื่องเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทดังนี้

- >> การส่งจดหมายเวียนอย่างสม่ำเสมอแก่คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารในเรื่องเกี่ยวกับการห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท ในขณะที่ครอบครองข้อมูลที่มีความสำคัญ หรือมีผลต่อราคาหลักทรัพย์ และยังไม่ได้มีการเปิดเผยหรือซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อการเก็งกำไรในระยะสั้น
- >> นโยบายห้ามมิให้กรรมการบริษัทและผู้บริหารซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วงเวลา 1 เดือนก่อนวันประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทในแต่ละไตรมาสจนถึงวันถัดจากวันประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทต่อสาธารณชน
- >> คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารจะต้องแจ้งฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัท เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ของบริษัทภายใน 24 ชั่วโมงนับจากเวลาที่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้น
- >> ในกรณีที่กรรมการของบริษัทมีการถือหลักทรัพย์ของบริษัท ฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์จะแจ้งตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ผ่านทาง SGXNET และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หากมีการเปลี่ยนแปลงของการถือหลักทรัพย์ดังกล่าว

นอกจากนี้ กรรมการบริษัทและผู้บริหารของบริษัทมีหน้าที่ต้องจัดทำและส่งรายงานถือหลักทรัพย์และรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ของบริษัท รวมทั้งของคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้แก่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามแบบ และภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยการรายงานการถือหลักทรัพย์ และจะต้องส่งสำเนารายงานดังกล่าวให้แก่บริษัทในวันเดียวกับวันที่รายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ด้วย นอกจากนี้ กรรมการบริษัทและผู้บริหารของบริษัทมีหน้าที่ในการรายงานการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งหลักทรัพย์อันเป็นผลให้ตน (รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง) ถือหลักทรัพย์ของบริษัทเพิ่มขึ้นหรือลดลงรวมกันแล้วมีจำนวนทุกร้อยละ 5 ของจำนวนหลักทรัพย์ที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทภายในวันเดียวกันหรือวันทำการถัดจากวันที่ได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งหลักทรัพย์นั้นอีกด้วย

หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทตระหนักถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มทั้งภายในและภายนอกบริษัท และดูแลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าสิทธิดังกล่าวได้รับการคุ้มครองและปฏิบัติด้วยดี ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและการร่วมมือกันระหว่างบริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่น ความมั่นคง ความมั่นคง รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทในระยะยาว

(ก) สิทธิของผู้ถือหุ้น

บริษัทคำนึงถึงความสำคัญในการให้ผลตอบแทนที่ดีต่อผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยบริษัทจะดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าผู้ถือหุ้นแต่ละรายได้รับผลตอบแทนที่ครบถ้วน รวมทั้งผู้ถือหุ้นทุกรายได้รับการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องและโปร่งใสจากบริษัท

(ข) สิทธิของพนักงาน

บริษัทตระหนักเสมอว่าบุคลากรเป็นส่วนสำคัญยิ่งสำหรับบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพของพนักงาน โดยพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถของพนักงาน รวมทั้งสร้างบรรยากาศในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มอบโอกาสในการสร้างความก้าวหน้าในการทำงานให้แก่พนักงานทุกคนโดยเท่าเทียมกัน และให้ผลตอบแทนแก่พนักงานในอัตราที่เหมาะสม นอกจากนี้ บริษัทยังสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ตลอดจนมีการสื่อสารภายในกับพนักงานเพื่อให้พนักงานทราบถึงทิศทางและเป้าหมายทางธุรกิจของบริษัท นอกจากนี้ การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนยังช่วยให้บริษัทมีการทำงานที่มีเป้าหมายในทิศทางและความมุ่งหมายเดียวกัน

(ค) สิทธิของชุมชนและสังคม

การสนับสนุนกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสังคม นับเป็นหนึ่งในนโยบายหลักของการดำเนินธุรกิจของบริษัท โดยบริษัทมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้ให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมชั้นนำของประเทศที่มีความซื่อสัตย์ และจริงจังต่อลูกค้า ในขณะเดียวกันบริษัทก็มุ่งมั่นในการทำกิจกรรมตอบแทนสังคมในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งปัจจุบันการทำกิจกรรมดังกล่าว มีฝ่าย Corporate Social Responsibility Department ทำหน้าที่ในการคิดโครงการและสร้างกิจกรรมเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมแสดงอยู่ในหน้า 32-33

(ง) สิทธิของลูกค้า

บริษัทมีความมุ่งมั่นในการปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการ รวมทั้งนำเสนอสินค้าและบริการในรูปแบบใหม่อยู่เสมอเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของลูกค้าอย่างดีที่สุด ตลอดจนดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ลูกค้ามีความมั่นใจในบริษัทและพึงพอใจในบริการของบริษัท ลูกค้าทุกรายจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม ข้อมูลส่วนตัวของลูกค้าจะถูกรักษาเป็นความลับ พนักงานของบริษัทพร้อมที่จะรับฟังปัญหา คำติเตียนในสินค้าและบริการ และดำเนินการแก้ไขได้ในระยะเวลาอันสมควร

(จ) สิทธิของคู่ค้า

ในการจัดซื้อสินค้าและบริการจากคู่ค้าของบริษัท บริษัทจะเข้าทำสัญญากับคู่ค้าดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขทางการค้าทั่วไป (Arm's Length Basis) และปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่มีต่อคู่ค้าอย่างเคร่งครัด

(ฉ) สิทธิของคู่แข่ง

บริษัทสนับสนุนและส่งเสริมการแข่งขันที่อยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และบริษัทจะไม่กระทำการใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมายหรือที่อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของคู่แข่ง

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

บริษัทได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ที่มีสาระสำคัญ ได้แก่ ข้อมูลทางการเงิน พัฒนาการของบริษัท ข้อมูลการประกอบการ และผลการดำเนินงานของบริษัทผ่านตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสและเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ บริษัทจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี รายงานการกำกับดูแลกิจการ นโยบายและกิจกรรมเพื่อสังคม ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่เว็บไซต์ของบริษัท www.dtac.co.th และบริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

คณะกรรมการบริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน สถานะและแนวโน้มในการเติบโตของบริษัท โดยคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินของบริษัทและข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี ซึ่งงบการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย โดยจะเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสมและใช้นโยบายทางบัญชีเดียวกันในแต่ละรอบปีบัญชี ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานทางการเงินและระบบควบคุมภายในของบริษัท รวมทั้งให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อให้มั่นใจว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วนและเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทยังได้จัดทำรายงานคณะกรรมการบริษัทเพื่อนำเสนอในรายงานประจำปีต่อผู้ถือหุ้นเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและประเด็นสำคัญต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปีด้วย

คณะกรรมการบริษัทตระหนักดีว่าข้อมูลของบริษัททั้งที่เกี่ยวกับการเงินและที่มิใช่การเงินล้วนมีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และโปร่งใส บริษัทจึงจัดให้มีหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์เพื่อทำหน้าที่ในการติดต่อกับผู้ถือหุ้นเป็นประจำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบริษัทได้พิจารณาปรับปรุงวิธีการจัดทำรายงานและการบริการด้านข้อมูลแก่นักลงทุนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาความรู้และความเข้าใจในบริษัทและเพื่อความโปร่งใสในการสื่อสารให้นักลงทุนได้รับทราบกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ เป้าหมาย และผลการดำเนินงานของบริษัท ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถติดต่อขอข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 02-202-8000 หรือทาง E-mail: IR@dtac.co.th

นอกจากนี้ บริษัทยังได้จัดประชุมแถลงข้อมูลผลการดำเนินงานในแต่ละไตรมาสให้แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน นักวิเคราะห์ ผู้จัดการกองทุนและผู้สนใจ โดยมีผู้บริหารของบริษัทร่วมประชุมชี้แจงและเปิดโอกาสให้นักลงทุน นักวิเคราะห์ ได้ซักถามข้อมูลต่างๆ

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบต่อกรรมการ

คณะกรรมการบริษัท

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทได้ถูกกำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัท พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์

หน้าที่และความรับผิดชอบหลักของคณะกรรมการบริษัทมีดังนี้

- 1) มีอำนาจสั่งการและมอบหมายความรับผิดชอบในการดำเนินธุรกิจของบริษัทภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับของบริษัท และมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- 2) กำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัท และกำกับควบคุมดูแลให้ฝ่ายจัดการดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดไว้
- 3) ดำเนินการให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายใน รวมถึงการจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในและคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบรายการระหว่างกัน โดยคณะกรรมการตรวจสอบต้องรายงานผลการตรวจสอบแก่ผู้ถือหุ้นและหน่วยงานกำกับดูแลต่างๆ
- 4) ดำเนินการให้บริษัทมีการรายงานข้อมูลทางการเงินและข้อมูลทั่วไปต่อผู้ถือหุ้นและนักลงทุนทั่วไปอย่างถูกต้องและเพียงพอ

คณะกรรมการบริษัทได้มอบอำนาจให้ผู้บริหารในระดับต่างๆ มีอำนาจอนุมัติการทำธุรกรรมในระดับที่แตกต่างกัน โดยได้จัดทำเป็น คู่มือการกำหนดวงเงินและอำนาจอนุมัติ (Corporate Authority Index) ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการแล้ว อำนาจอนุมัติ ดังกล่าวนั้นแบ่งออกเป็น (1) คู่มือการกำหนดวงเงินและอำนาจอนุมัติระดับคณะกรรมการบริษัท (CAI-BOD Level) (2) คู่มือการกำหนด วงเงินและอำนาจอนุมัติระดับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CAI-CEO Level) ซึ่งแบ่งออกเป็น

- 2.1) การกำหนดวงเงินและอำนาจอนุมัติ แบ่งออกเป็น 12 เรื่อง ดังนี้ (1) ค่าใช้จ่ายและเงินลงทุนในทรัพย์สินต่างๆ ของบริษัท (2) ค่าใช้จ่ายทั่วไป (3) รายการเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล (4) การจัดซื้อจัดจ้าง (5) การจัดทำสัญญา และหนังสือมอบอำนาจ (6) การจำหน่ายสินค้าและบริการ (7) รายการทางการเงิน (8) รายการทางบัญชี (9) การตัดจำหน่ายทรัพย์สิน หนี้สิน และ สินค้าคงคลัง (10) การเปิดเผยข้อมูล (11) การให้บริการลูกค้า (12) การอนุมัติของการปฏิบัติงานภายใต้ระบบงานคอมพิวเตอร์ (13) การกำหนดวงเงินและอำนาจอนุมัติ กรณีเกินงบประมาณหรือไม่มีการตั้งงบประมาณไว้ล่วงหน้า
- 2.2) การกำหนดอำนาจในการลงนาม แบ่งออกเป็น 4 กรณี คือ (1) อำนาจการลงนามในใบสั่งซื้อ (2) อำนาจการลงนามในเช็ค/ตราสาร/ หนังสือที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงิน (3) อำนาจการลงนามในแบบฟอร์มนำส่งภาษีประเภทต่างๆ แก่กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และหน่วยราชการต่างๆ (4) อำนาจลงนามในสัญญา และการมอบอำนาจเป็นการเฉพาะเรื่อง

การประชุมคณะกรรมการบริษัทจะจัดขึ้นอย่างน้อยทุกไตรมาส โดยในรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทได้จัดประชุม คณะกรรมการบริษัทรวม 6 ครั้ง โดยมีกรรมการบริษัทเข้าร่วมประชุมดังนี้

รายชื่อคณะกรรมการ	จำนวนครั้งที่เข้าร่วมประชุม		
	การประชุม คณะกรรมการ บริษัท	การประชุม คณะกรรมการ ตรวจสอบ	การประชุม คณะกรรมการ กำหนดค่าตอบแทน
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	6	—	—
Mr. Sigve Brekke	5	—	—
Mr. Arve Johansen ⁽¹⁾	5	—	—
Mr. Knut Borgen	4	—	—
Mr. Ragnar H. Korsæth	2	—	—
นายจุลจิตต์ บุญเกิด	6	12	4
Mr. Stephen Woodruff Fordham	3	9	4
นายสุนทร โกคาชัยพัฒน์	6	10	4
นายสมพล จันทรประเสริฐ	6	—	—
Mr. Roar Wiik Andreassen	5	—	3
Mr. Tore Johnsen ⁽²⁾	—	—	—
จำนวนครั้งที่ประชุมทั้งสิ้น	6	12	4

หมายเหตุ:

1. Mr. Arve Johansen ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทเมื่อการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2551 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2551
2. Mr. Tore Johnsen เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทโดยมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2551 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2551

ในรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ไม่มีการประชุมร่วมอย่างเป็นทางการของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารของบริษัท

สำหรับการกรรมการเข้าใหม่ของบริษัท บริษัทจะจัดเตรียมข้อมูลที่สำคัญต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทให้แก่กรรมการบริษัทตามความต้องการของกรรมการบริษัทท่านนั้นๆ เพื่อให้กรรมการบริษัทที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่มีความคุ้นเคยกับธุรกิจและการกำกับดูแลกิจการของบริษัท นอกจากนี้ กรรมการบริษัทจะได้รับแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมต่างๆ เพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริษัทได้ดีขึ้น

โครงสร้างคณะกรรมการบริษัทและการถ่วงดุลอำนาจ

คณะกรรมการบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมด 10 ท่าน ซึ่งรวมถึงกรรมการอิสระ 3 ท่าน และกรรมการที่ได้รับการเสนอชื่อโดย บมจ. กสท. จำกัด (มหาชน) 1 ท่าน ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการศึกษาและการทำงานของคณะกรรมการบริษัทแสดงอยู่ในหน้า 12-17

รายชื่อคณะกรรมการบริษัทมีดังนี้

กรรมการ	ตำแหน่ง	อายุ	วันที่แต่งตั้ง	แต่งตั้ง ครั้งสุดท้าย
1. นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ประธานกรรมการบริษัท	54	29 ต.ค. 33	30 เม.ย. 50
2. Mr. Sigve Brekke	รองประธานกรรมการ	49	8 ก.พ. 49	30 เม.ย. 50
3. Mr. Tore Johnsen	กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	60	19 ส.ค. 51	19 ส.ค. 51
4. Mr. Knut Borgen	กรรมการ	48	8 ก.พ. 49	30 เม.ย. 50
5. Mr. Ragnar H. Korsæth	กรรมการ	42	25 ก.พ. 48	30 เม.ย. 51
6. นายสมพล จันทน์ประเสริฐ	กรรมการ	56	6 ก.ค. 49	30 เม.ย. 51
7. นายจุลจิตต์ บุญเกิด	กรรมการอิสระและ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ	65	6 มี.ค. 43	30 เม.ย. 51
8. นายสุนทร โกคำชัยวัฒน์	กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ	71	6 มี.ค. 43	30 เม.ย. 50
9. Mr. Stephen Woodruff Fordham	กรรมการอิสระและกรรมการตรวจสอบ	57	17 พ.ย. 49	30 เม.ย. 51
10. Mr. Roar Wiik Andreassen	กรรมการ กรรมการที่ออกระหว่างกาล	41	12 ธ.ค. 50	12 ธ.ค. 50
11. Mr Arve Johansen	อดีตรองประธานกรรมการบริษัท	59	29 ก.ย. 43	30 เม.ย. 50

ปัจจุบัน คณะกรรมการอิสระประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่านซึ่งดำเนินงานตามภาระหน้าที่โดยมีความเป็นอิสระจากกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหารของบริษัท กรรมการอิสระมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน ก.ล.ต.”) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด

ประธานกรรมการบริหารและผู้บริหาร

ประธานคณะกรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดวันประชุมคณะกรรมการและจัดเตรียมวาระการประชุม รวมทั้งดูแลเรื่องการสื่อสารข้อมูลระหว่างคณะกรรมการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอในเวลาที่เหมาะสม นอกจากนี้ ประธานคณะกรรมการยังทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม และในกรณีที่ผลการลงคะแนนมีคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานในที่ประชุมจะมีเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด โดยกรรมการแต่ละคนจะมีเสียงคนหนึ่งเสียง มติของที่ประชุมเป็นไปตามคะแนนเสียงข้างมาก ซึ่งกรรมการที่มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้นๆ

เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลซึ่งกันและกันและแบ่งแยกหน้าที่ในการกำกับดูแลและการบริหารงานทั่วไป (Daily Management) ออกจากกัน บริษัทจึงจัดให้มีประธานคณะกรรมการบริษัทที่ไม่เป็นบุคคลเดียวกันกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัท และการประเมินผลงานของคณะกรรมการบริษัท

การแต่งตั้งและถอดถอน หรือการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัทเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท ดังนี้

1. คณะกรรมการบริษัทต้องประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
2. ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
  - ก. ผู้ถือหุ้นหนึ่งคนต้องมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือ
  - ข. ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมด เลือกตั้งบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ แต่จะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดเพียงใดไม่ได้
  - ค. ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเรียงตามลำดับจะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ในกรณีที่ได้รับคะแนนเสียงเท่ากันเกินกว่าจำนวนกรรมการที่พึงเลือกในครั้งนั้น ให้ประธานที่ประชุมเป็นผู้ชี้ขาด
3. หากกรรมการคนใดประสงค์จะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาออกต่อบริษัท โดยการลาออกจะมีผลนับแต่วันที่บริษัทได้รับใบลาออก
4. ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอาจมีมติให้กรรมการออกจากตำแหน่งก่อนวาระได้ โดยต้องมีคะแนนเสียงสนับสนุนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้ถือหุ้นที่เข้าประชุมและมีสิทธิออกเสียง และต้องมีผู้ถือหุ้นนับรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้น

ในการประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้นทุกครั้ง ให้กรรมการจำนวนหนึ่งในสามของคณะกรรมการบริษัททั้งหมดพ้นจากตำแหน่ง โดยให้กรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่งก่อน อย่างไรก็ตาม กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วอาจได้รับเลือกเข้าดำรงตำแหน่งอีกได้

ปัจจุบัน บริษัทยังไม่ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา (Nominating Committee) เพื่อทำหน้าที่ในการเสนอชื่อกรรมการใหม่และประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริษัท นอกจากนี้ ตามสัญญาร่วมการงานนั้น บริษัทได้ตกลงให้ตัวแทนของ กสท. เข้าดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอย่างน้อย 1 คน ทั้งนี้ การแต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการบริษัทยังคงอยู่ภายใต้บังคับของกฎเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

บริษัทยังไม่มีนโยบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการที่กรรมการของบริษัทดำรงตำแหน่งกรรมการที่บริษัทอื่น อย่างไรก็ตาม กรรมการบริษัทจะต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อบริษัท ในกรณีที่ดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทหลายแห่งในขณะเดียวกัน

บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลงานรายปีของคณะกรรมการบริษัท โดยให้คณะกรรมการบริษัทแต่ละท่านประเมินผลงานของตน (Self Evaluation)

บริษัทมีนโยบายสนับสนุนให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทเข้าอบรม สัมมนา เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการและผู้บริหาร โดยนายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานคณะกรรมการของบริษัทได้รับการอบรมหลักสูตร Role of the Chairman Program ของสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) นอกจากนี้ นายจุลจิตต์ บุญเกิด และนายสุนทร โภคาชัยพัฒน์ กรรมการอิสระของบริษัท ได้รับการอบรมหลักสูตร Director Accreditation Program ของสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

บริษัทได้จัดให้มีการแจ้งและจัดส่งเอกสารให้กรรมการและผู้บริหารทราบเกี่ยวกับกฎหมาย หลักเกณฑ์ กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทอย่างสม่ำเสมอ

การเข้าถึงข้อมูลของบริษัท

ฝ่ายบริหารตระหนักถึงภาระที่ต้องจัดเตรียมข้อมูลให้แก่คณะกรรมการบริษัทอย่างสมบูรณ์เพียงพอในเวลาที่เหมาะสม และคณะกรรมการยังมีความเป็นอิสระที่จะเข้าถึงผู้บริหารระดับสูงของบริษัท นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อนำเสนอข้อมูลและตอบข้อซักถามของคณะกรรมการบริษัท

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัทจะรายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของบริษัทและรายงานความคืบหน้าของโครงการที่สำคัญ พร้อมกับแจ้งให้ทราบถึงแผนการดำเนินงานของบริษัทในอนาคตต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท

ในกรณีทั่วไป เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมจะถูกจัดส่งให้แก่คณะกรรมการบริษัทล่วงหน้าก่อนการประชุมอย่างน้อย 7 วัน เพื่อให้คณะกรรมการมีเวลาในการทำความเข้าใจในเรื่องที่จะต้องพิจารณา ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทยังสามารถติดต่อกับฝ่ายจัดการของบริษัทและเลขานุการบริษัทได้ในกรณีที่ต้องการข้อมูล หรือมีคำถามเพิ่มเติม

ปัจจุบันบริษัทได้แต่งตั้ง นางวิระนุช กมลยะบุตร ดำรงตำแหน่งเลขานุการบริษัท เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้แก่คณะกรรมการบริษัท เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริษัท ดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการบริษัทและประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริษัท

สาระเกี่ยวกับคำตอบแทน / ระดับและรูปแบบของคำตอบแทน / การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบแทน

บริษัทได้จัดตั้งให้มีคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 4 ท่าน ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องคำตอบแทน ดังนี้

1. นายจุลจิตต์ บุญเกิด
2. นายสุนทร โภคาชัยพัฒน์
3. Mr. Stephen Woodruff Fordham (ประธานคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน)
4. Mr. Roar Wiik Andreassen⁽¹⁾
5. Mr. Knut Snorre Bach Corneliusen⁽²⁾

หมายเหตุ

1. Mr. Roar Wiik Andreassen ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการกำหนดคำตอบแทนเมื่อคราวการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552
2. Mr. Knut Snorre Bach Corneliusen เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดคำตอบแทนแทน Mr. Roar Wiik Andreassen โดยมีมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2552

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) พิจารณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับค่าตอบแทนสำหรับประธานกรรมการและกรรมการอื่น
  - 2) พิจารณาอนุมัติค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
  - 3) พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสมของนโยบายค่าตอบแทน
  - 4) ดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าตอบแทน
  - 5) รายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ซึ่งรวมถึงเงินเดือน การจ่ายเงินโบนัส ค่าตอบแทนในรูปแบบอื่น สิทธิเกี่ยวกับการเกษียณหรือการชดเชย ว่าเป็นไปตามนโยบายค่าตอบแทนและเป็นไปตามองค์ประกอบค่าตอบแทนหรือต้องให้ผู้ถือหุ้นอนุมัติหรือไม่
  - 6) พิจารณาสถิติตามสัญญาของประธานเจ้าหน้าที่บริหารในส่วนที่เกี่ยวกับการสิ้นสุดของสัญญาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ (หากมี)
  - 7) นำเสนอมติของที่ประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และรายงานการปฏิบัติงานพร้อมคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนต่อคณะกรรมการบริษัท
  - 8) จัดทำรายงานเกี่ยวกับองค์ประกอบและหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน เพื่อเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท
  - 9) พิจารณาปรับปรุงกฎบัตรคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นประจำทุกปีเพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการบริษัทอนุมัติ
  - 10) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย
- ตามข้อบังคับของบริษัท ค่าตอบแทนของกรรมการบริษัทจะถูกกำหนดโดยที่ประชุมสามัญของผู้ถือหุ้น
- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทไม่มีค่าตอบแทนในรูปแบบอื่นแก่พนักงาน

ค่าตอบแทนของกรรมการบริษัทและผู้บริหารสำหรับปี 2550 และ 2551 เป็นดังนี้

ค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทสำหรับปี 2551⁽¹⁾

ค่าตอบแทน	เบี้ยประชุม ⁽²⁾	เงินเดือน	โบนัส	ค่าตอบแทน ในรูปแบบอื่น
สูงกว่า 750,000 สิงคโปร์ดอลลาร์	—	—	—	—
—ไม่มี—				
สูงกว่า 500,000 - 750,000 สิงคโปร์ดอลลาร์	—	—	—	—
—ไม่มี—				
สูงกว่า 250,000 - 500,000 สิงคโปร์ดอลลาร์	—	—	—	—
—ไม่มี—				
ต่ำกว่า 250,000 สิงคโปร์ดอลลาร์	—	—	—	—
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	40%	60%	—	—
Mr. Arve Johansen ⁽³⁾	—	—	—	—
Mr. Ragnar H. Korsæth	—	—	—	—
นายจุลจิตต์ บุญเขต	100%	—	—	—
นายสุนทร โกคำชัยพัฒน์	100%	—	—	—
Mr. Sigve Brekke	—	—	—	—
Mr. Knut Borgen	—	—	—	—
Mr. Stephen Woodruff Fordham	100%	—	—	—
นายสมพล จันทรประเสริฐ	100%	—	—	—
Mr. Roar Wiik Andreassen	—	—	—	—
Mr. Tore Johnsen ⁽⁴⁾	—	—	—	—

หมายเหตุ:

1. จำนวนรวมทั้งสิ้นที่ได้รับในปี 2551
2. จำนวนค่าตอบแทนในรูปแบบเบี้ยประชุมเป็นของกรรมการ 5 ท่าน
3. Mr. Arve Johansen ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทเมื่อคราวการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2551 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2551
4. Mr. Tore Johnsen เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทโดยมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2551 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2551
5. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ไม่มีพนักงานอื่นใดที่เป็นญาติของกรรมการบริษัท หรือประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท ได้รับค่าตอบแทนรายปีจากบริษัทสูงกว่า 150,000 สิงคโปร์ดอลลาร์

คำตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทสำหรับปี 2550⁽¹⁾

คำตอบแทน	เบี้ยประชุม ⁽²⁾	เงินเดือน	โบนัส	คำตอบแทน ในรูปหุ้น
สูงกว่า 750,000 สิงคโปร์ดอลลาร์				
—ไม่มี—	—	—	—	—
สูงกว่า 500,000 - 750,000 สิงคโปร์ดอลลาร์				
—ไม่มี—	—	—	—	—
สูงกว่า 250,000 - 500,000 สิงคโปร์ดอลลาร์				
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	40%	60%	—	—
ต่ำกว่า 250,000 สิงคโปร์ดอลลาร์				
Mr. Arve Johansen	—	—	—	—
Mr. Christian Storm ⁽³⁾	100%	—	—	—
Mr. Ragnar H. Korsæth	—	—	—	—
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	100%	—	—	—
นายสุนทร โกคำชัยพัฒน์	100%	—	—	—
Mr. Sigve Brekke	—	—	—	—
Mr. Knut Borgen	—	—	—	—
Mr. Stephen Woodruff Fordham ⁽⁴⁾	100%	—	—	—
นายสมพล จันทร์ประเสริฐ ⁽⁵⁾	100%	—	—	—
Mr. Roar Wiik Andreassen ⁽⁶⁾	—	—	—	—

หมายเหตุ:

- จำนวนรวมทั้งสิ้นที่ได้รับในปี 2550
- จำนวนคำตอบแทนในรูปเบี้ยประชุมเป็นของกรรมการ 6 ท่าน
- Mr. Christian Storm ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทในคราวการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 5/2550 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2550
- Mr. Stephen Woodruff Fordham เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทและกรรมการตรวจสอบของบริษัทโดยมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2549 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549
- นายสมพล จันทร์ประเสริฐ เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทโดยมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2549 เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2549
- Mr. Roar Wiik Andreassen เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทโดยมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 5/2550 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2550
- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 ไม่มีพนักงานอื่นใดที่เป็นญาติโดยตรงของกรรมการบริษัท หรือประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท ได้รับคำตอบแทนรายปีจากบริษัทสูงกว่า 150,000 สิงคโปร์ดอลลาร์

ค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูงสำหรับปี 2551

ค่าตอบแทน ¹	เงินเดือน	โบนัส	ค่าตอบแทนในรูปแบบอื่น
สูงกว่า 750,000 สิงคโปร์ดอลลาร์			
ไม่มี	—	—	—
สูงกว่า 500,000 - 750,000 สิงคโปร์ดอลลาร์			
Mr. Sigve Brekke	85%	15%	—
Mr. Terje Borge	89%	11%	—
Mr. Rolf Mathinussen	89%	11%	—
นายธนา เที่ยรรักษ์จริยะ	82%	18%	—
สูงกว่า 250,000 - 500,000 สิงคโปร์ดอลลาร์			
Mr Gunnar John Bertelsen	86%	14%	—
นายปรียมน์ ปิ่นสกุล	83%	17%	—
นางพัทธมารณ์ สีโรดม	83%	17%	—
นายชัยศ จิรวรรกุล	83%	17%	—
ดร. เกษชฌง สกาวรัตน์นนท์	83%	17%	—
ต่ำกว่า 250,000 สิงคโปร์ดอลลาร์			
Tore Johnsen	100%	—	—
นางสาวทิพย์รัตน์ แก้วศรีงาม	85%	15%	—

หมายเหตุ :

1. ค่าตอบแทนผู้บริหารประกอบด้วย เงินเดือน โบนัส และค่าพาหนะ สำหรับปี 2551 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551

ค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูงสำหรับปี 2550

ค่าตอบแทน ¹	เงินเดือน	โบนัส	ค่าตอบแทนในรูปหุ้น
สูงกว่า 750,000 สิงคโปร์ดอลลาร์			
Mr. Sigve Brekke	82%	18%	—
สูงกว่า 500,000 - 750,000 สิงคโปร์ดอลลาร์			
นายธนา เขียวอัญญะ	63%	37%	—
สูงกว่า 250,000 - 500,000 สิงคโปร์ดอลลาร์			
Mr. Petter-Borre Furberg	66%	34%	—
Mr Gunnar John Bertelsen	85%	15%	—
นายสมลักษณ์ สัจจาภินันท์	86%	14%	—
นายสันติ เมธาวีกุล	73%	27%	—
นายปรียมน์ ปิ่นสกุล	80%	20%	—
นางพัทธราภรณ์ สีโรดม	70%	30%	—
Mc Andrew McBean	82%	18%	—
นายชัยยศ จีรบรรกุล	64%	36%	—
ดร. เกษชญา สกาวรัตน์นันท	63%	37%	—
ต่ำกว่า 250,000 สิงคโปร์ดอลลาร์			
Mr. Terje Borge	91%	9%	—
Mr. Rolf Mathinussen	94%	6%	—
นางเนติมา เอื้อธรรมาภิมุข	82%	18%	—
นางสาวภณิดา ตั้งวิญญู	78%	22%	—
นายปกรณ์ พรพนธ์	80%	20%	—
นายวัชรพงษ์ ศิริพากย์	59%	41%	—
นายวรวัฒน์ ปรีดาภิทรกุล	76%	24%	—
นางสาวทิพย์รัตน์ แก้วศรีงาม	91%	9%	—

หมายเหตุ :

1. ค่าตอบแทนผู้บริหารประกอบด้วย เงินเดือน โบนัส และค่าพาหนะ สำหรับปี 2550 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550

หน้าที่และความรับผิดชอบ

คณะกรรมการบริษัทตระหนักถึงความสำคัญในการเปิดเผยการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงได้เปิดเผยสถานะและอนาคตของบริษัทต่อผู้ถือหุ้นให้เข้าใจได้ในเวลาที่เหมาะสม รวมถึงเผยแพร่ และรายงานงบการเงินทุกรายไตรมาสแก่สาธารณชน

คณะกรรมการชุดย่อยมีหน้าที่และขอบเขตงานที่ชัดเจนในการดำเนินงานเพื่อเกื้อหนุนคณะกรรมการบริษัท ปัจจุบันประกอบด้วย คณะกรรมการชุดย่อย 2 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการอื่นๆ ขึ้นมาอีกหลายชุด เพื่อควบคุมดูแลนโยบายภายในองค์กร เช่น

คณะกรรมการพิจารณาการลงทุน

คณะกรรมการพิจารณาการลงทุน ประกอบด้วยประธานเจ้าหน้าที่บริหาร รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินและบัญชี รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มเทคโนโลยี และผู้ช่วยรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินและบัญชี ทำหน้าที่พิจารณาและอนุมัติในกรณีที่เห็นสมควรในการลงทุนเกี่ยวกับสินทรัพย์ของบริษัทที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป

คณะกรรมการทรัพย์สินบริษัท

คณะกรรมการทรัพย์สินบริษัท ประกอบด้วยรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มงาน People ผู้ช่วยรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินและบัญชี และผู้อำนวยการสายงานกฎหมาย ทำหน้าที่พิจารณาในเบื้องต้นเกี่ยวกับความสำคัญของการจำหน่าย การทำลาย และการตัดจำหน่ายทรัพย์สินของบริษัทที่มีมูลค่าทางบัญชีไม่เกิน 300,000 บาทและนำเสนอต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารเพื่อขออนุมัติการจำหน่าย การทำลาย และการตัดจำหน่ายทรัพย์สินของบริษัทที่มีมูลค่าทางบัญชีเกิน 300,000 บาท และอนุมัติการเช่าที่ดินในกรณีที่มิมีเงื่อนไขการเช่าต่างไปจากมาตรฐานที่บริษัทกำหนดไว้

คณะกรรมการคัดเลือกผู้จำหน่าย (ไม่รวมโครงข่าย/โครงข่ายเคลื่อนที่/โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ/โปรแกรม)

คณะกรรมการคัดเลือกผู้จำหน่าย ประกอบด้วยผู้ช่วยรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินและบัญชี ผู้อำนวยการฝ่ายจัดซื้อ ผู้อำนวยการสายงานกฎหมาย และผู้เสนอแนะซื้อ ทำหน้าที่เสนอแนะและอนุมัติการคัดเลือกผู้จำหน่ายเพื่อจัดซื้อรายการที่ไม่ใช่โครงข่าย/โครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ/โปรแกรมซึ่งมีมูลค่าเกิน 2 ล้านบาท

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงประกอบด้วยรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินและบัญชี รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มเทคโนโลยี และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มงาน People ทำหน้าที่เสนอแนะระดับความเสี่ยงทางธุรกิจที่เหมาะสมก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ พิจารณาและอนุมัตินโยบายการบริหารความเสี่ยง วิธีการและระบบปฏิบัติงานที่เพียงพอและเหมาะสมกับบริษัท พร้อมทั้งประเมินประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการตรวจสอบ / การควบคุมภายใน / สำนักตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน โดยกรรมการตรวจสอบ 1 ท่าน อันได้แก่ นายจุลจิตต์ บุญเกตุ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ด้านการเงิน การบัญชี และการบริหารการเงิน โดยเคยดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการบริษัท ไทยออยล์ จำกัด ระหว่างปี 2541 – 2546 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการบริหารบริษัท คิงพาวเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล กรุ๊ป จำกัด และประธานบริษัท เอกรัฐ เอนจิเนียริง จำกัด มหาชน

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบได้แก่

- 1) สอบทานกระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัท เพื่อให้มีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ
- 2) สอบทานให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายใน และระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมถึงการควบคุมภายในทางการเงิน การดำเนินงานและการปฏิบัติตามกฎหมายกฎระเบียบ รวมถึงนโยบายการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นโดยผู้บริหารของบริษัท โดยมีการสอบทานดังกล่าวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยเป็นการดำเนินการโดยผู้ตรวจสอบภายในและบางกรณีร่วมกับผู้สอบบัญชีอิสระ
- 3) สอบทานความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายใน โดยพิจารณาถึงความเพียงพอของหน่วยงานตรวจสอบอย่างน้อยปีละครั้ง โดยให้มีทรัพยากรด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และหน่วยงานอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมในองค์กร

- 4) พิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย และเลิกจ้าง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
- 5) สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทยและสิงคโปร์ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
- 6) พิจารณาคัดเลือก เสนอแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท และเสนอค่าตอบแทนและเงื่อนไขการทำงานของบุคคลดังกล่าวรวมทั้งเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 7) สอบทานความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีของบริษัทเป็นรายปี
- 8) สอบทานขอบเขต ผลงาน ความคุ้มค่า ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีของบริษัท
- 9) สอบทานการจัดการให้มีช่องทางสำหรับพนักงาน ที่สามารถแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับความผิดปกติในเรื่องรายงานทางการเงิน หรือเรื่องอื่นๆ โดยการแจ้งดังกล่าวจะถูกเก็บเป็นความลับ รวมถึงการจัดให้มีการสืบสวนและติดตามผลในเรื่องที่รับแจ้งอย่างเหมาะสม
- 10) สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน ธุรกรรมของผู้มีส่วนได้เสีย หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทยและสิงคโปร์ ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
- 11) จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้
  - >> ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท
  - >> ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัท
  - >> ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทยและสิงคโปร์ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
  - >> ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
  - >> ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
  - >> จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ และการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน
  - >> ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย
  - >> รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท
- 12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการของบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบจะทบทวนและประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมถึงความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบบัญชีทุกๆ ปี เพื่อที่จะรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทในการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชี นอกจากนี้ ในการตรวจสอบว่าระบบควบคุมภายในเหมาะสมนั้น คณะกรรมการตรวจสอบจะนัดพบกับผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระตามลำพังโดยไม่มีผู้บริหารของบริษัทเข้าร่วมปีละครั้งด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบสามารถขอความร่วมมือจากฝ่ายบริหารในประเด็นต่างๆ ด้วย

ทั้งนี้ บริษัทเชื่อว่าประสบการณ์ ความรู้ และความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานตามหน้าที่ที่ระบุข้างต้นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาว่าจำเป็นและเห็นสมควร คณะกรรมการตรวจสอบอาจขอคำชี้แจงและความเห็นจากหน่วยงานตรวจสอบภายใน (Office of Internal Audit) รวมทั้งผู้สอบบัญชีของบริษัท เกี่ยวกับรายละเอียดด้านการเงินและบัญชีเพื่อให้การทำหน้าที่เป็นไปอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นางสาวสุมาลี รีวรวัฒนิต ผู้สอบบัญชีจากบริษัท สำนักงาน เอ็นส์ แอนด์ ยัง จำกัด ได้รับการแต่งตั้งมอบหมายให้เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของทางบริษัทในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2551 โดยการแต่งตั้งนางสาวสุมาลี รีวรวัฒนิต นั้นเป็นไปตามข้อบังคับที่ 713 (1) ของข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์

ในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทมีค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายให้กับผู้ตรวจสอบบัญชี ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบบัญชีจำนวน 320,000 บาท เป็นค่าการออกใบรับรองสำหรับใช้ในสัญญาการกู้เงิน

ในงวดปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวม 12 ครั้ง โดยมีกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุม ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	จำนวนครั้งที่เข้าประชุม
1. นายจุลจิตต์ บุญเกตุ	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ	12
2. นายสุนทร โภคาชัยวัฒน์	กรรมการตรวจสอบ	10
3. Mr. Stephen Woodruff Fordham	กรรมการตรวจสอบ	9

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบดังแสดงไว้ในหน้า 93-94 ได้ชี้แจงความรับผิดชอบงานและการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบบริษัทไว้แล้ว

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

เพื่อป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดระเบียบปฏิบัติในการเข้าทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน และรายการระหว่างกัน และเปิดเผยข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับรายการดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสิงคโปร์

จริยธรรมธุรกิจ

บริษัทยึดมั่นในแนวทางในการดำเนินธุรกิจของบริษัทด้วยความถูกต้องและซื่อสัตย์ ทั้งนี้ เพื่อให้บริษัทดำเนินกิจการอย่างมีแบบแผนและมีแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน บริษัทได้จัดทำหลักปฏิบัติในการทำงาน (Codes of Conduct) เพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทปฏิบัติตามหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ภายใต้กรอบของกฎหมายเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้มีการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม โดยบริษัทได้จัดให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน รับทราบถึงหลักปฏิบัติในการทำงาน รวมทั้งประกาศหลักปฏิบัติในการทำงาน ไว้ที่ Intranet ของบริษัทและจัดให้มี Compliance Manager เพื่อทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักปฏิบัติในการทำงาน

รายการระหว่างกัน และเกี่ยวข้องกัน

สิ่งดีๆ...

เกิดขึ้นจากภายใน

ตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อที่ 7 ในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกันระหว่างบริษัทและบริษัทเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. รายการธุรกิจกับยูคอม (สิ้นสุด 31 สิงหาคม 2550)

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. รายได้		
– ลูกหนี้การค้า	–	–
– รายได้จากการขายสิทธิการให้บริการให้บริการเติมเงิน E-Refill	181.7	–
– รายได้จากการขายบัตรเติมเงิน	242.7	–
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– บริษัทจ่ายค่าบริการให้แก่ยูคอมสำหรับการดำเนินงานและการจัดการโครงข่าย	–	–
– ค่าเช่าจ่าย	–	–
– ค่านายหน้าจ่าย	5.2	–
– เจ้าหนี้อื่น	2.7	2.7

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ในปี 2549 การดำเนินการและการจัดการโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นธุรกิจหลักหนึ่งของยูคอม ซึ่งได้ดำเนินการบำรุงรักษาระบบโครงข่ายให้กับบริษัทอย่างมีประสิทธิภาพมาเป็นเวลาหลายปี และบริษัทยังได้เช่าพื้นที่จากยูคอมเพื่อใช้เป็นสำนักงานตั้งชุมสายโทรศัพท์เคลื่อนที่ รวมทั้งพื้นที่ที่จอดรถสำหรับหน่วยงานซ่อมบำรุงของบริษัท โดยทำสัญญาเช่ามีระยะเวลา 3 ปีและอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด ต่อมาในปี 2550 ยูคอมไม่ได้ดำเนินการธุรกิจดังกล่าวแล้ว บริษัทจึงให้บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด เป็นผู้ดำเนินการจัดการโครงข่ายโทรคมนาคมแทน และได้เช่าพื้นที่ดังกล่าวจากบริษัท ไพรวาท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด และ ณ 31 สิงหาคม 2550 ยูคอมได้เปลี่ยนมาเป็นบริษัทย่อยของบริษัท
- ในเดือน พ.ค. 2549 บริษัท ได้ให้สิทธิยูคอมในการให้บริการเติมเงิน E-refill แก่ลูกค้า ต่อมา เดือน ก.พ. 2550 ได้ให้สิทธิในการจำหน่ายบัตรเติมเงินเฉพาะเขตที่ยูคอมต้องดูแล โดยได้ผลตอบแทนเป็นค่านายหน้า ซึ่ง ณ 31 สิงหาคม 2550 หลังจากยูคอมได้เปลี่ยนมาเป็นบริษัทย่อยแล้ว ทำให้รายการระหว่างกันเป็นยอดระหว่าง 1 ม.ค. 2550 – 31 สิงหาคม 2550 และรายการหลังจากนั้นได้ถูกตัดออกจากงบการเงินแล้ว
- ในการตรวจสอบราคา คณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาเรื่องต่อไปนี้เป็น คือ ชื่อเสียงของผู้ให้บริการ ความสม่ำเสมอในการให้บริการโครงข่ายที่มีคุณภาพสูง ต้นทุนในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้ให้บริการก็อาจจะนำมาพิจารณาด้วย รวมถึงวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์ในการทำธุรกรรม และอื่นๆ

2. รายการธุรกิจกับยูดี

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. รายได้		
– บริษัทจำหน่ายซิมการ์ด ชุดซิมการ์ด บัตรเติมเงิน และชุดเลขหมาย ให้แก่ยูดี	25,819.2	23,535.7
– เงินปันผล	30.0	30.0
– ลูกหนี้การค้า	4,904.50	4,468.1
– เงินทดรองรับ	0.04	0.04
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– บริษัทซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่จากยูดี	125.0	62.7
– ค่าสนับสนุนทางการตลาด	34.5	3.0
– ค่าเช่าจ่าย	14.0	10.0
– เจ้าหนี้การค้า	35.7	11.7
– เจ้าหนี้อื่น	4.5	1.9

ความเสมอภาคและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ในเดือนมิถุนายน 2545 บริษัทและยูคอมได้โอนธุรกิจการจัดจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริมมายังยูดี โดยยูดีมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการจำหน่ายสินค้าของบริษัท ความสัมพันธ์เชิงธุรกิจนี้จะเป็นผลดีแก่บริษัทที่จะสามารถดำเนินการด้านสินค้าและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถควบคุมต้นทุนสินค้าได้
- บริษัทซื้อเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริมจากยูดีเพื่อนำมาจำหน่ายต่อที่ร้านดีแทค และสำนักงานบริการ

3. รายการธุรกิจกับยูเทล

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– บริษัทจ้างยูเทลสำหรับติดตั้งและบำรุงรักษาอุปกรณ์สถานีฐานและอุปกรณ์ส่งสัญญาณ	1,783.0	3,296.5
– เจ้าหนี้อื่น	9.0	10.8
– เจ้าหนี้การค้า	304.9	1,684.1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ยูเทล ให้บริการครบวงจรในด้านที่เกี่ยวกับโทรคมนาคม เช่น การออกแบบระบบ การดำเนินโครงการ การให้เช่าอุปกรณ์ โทรคมนาคมต่างๆ บริการให้คำปรึกษาและดูแลระบบโทรคมนาคม ข้อมูลสารสนเทศ อุปกรณ์ในการกระจายเสียงและโครงข่าย โดยจะให้บริการเฉพาะแก่โครงการที่ประกวดราคาพร้อมกับผู้ให้บริการรายอื่นๆ
- เพื่อให้บริษัทสามารถแข่งขันกับตลาดได้ โครงข่ายต่างๆ ของบริษัท จะต้องสามารถครอบคลุมพื้นที่ให้กว้างไกลที่สุด โดยการเพิ่มจำนวนสถานีฐานและสถานีส่งสัญญาณอยู่ตลอดทั้งปี ปกติบริษัทได้ว่าจ้างให้ยูเทลเป็นผู้ดูแล (รวมทั้งติดตั้ง) สถานีฐานและอุปกรณ์สถานีส่งสัญญาณ
- บริษัทได้จัดตั้งให้มีการเสนอราคาก่อนตกลงทำสัญญาับบริการดูแลรักษาและติดตั้ง ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท (ซึ่งไม่มีผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม) จะจัดหาข้อเสนอราคาจากผู้ให้บริการอย่างน้อยสองราย บริษัทจะทำสัญญากับผู้เสนอราคาที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ในการทำงาน คุณภาพของการให้บริการ ระยะเวลาในการทำงาน ขนาดโครงการ และชื่อเสียงของผู้ให้บริการ

4. รายการธุรกิจกับยูโอเอช

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. รายได้		
– รายได้จากการให้เช่าช่องสถานีฐานและค่าไฟฟ้า	3.6	1.5
– เงินอุดหนุน	1.1	0.3
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– บริษัทจ่ายค่าเช่าวงจรความเร็วสูงเพื่อให้บริการสื่อสารข้อมูลความเร็วสูง (High-Speed Leased Circuit) แก่ยูโอเอช	15.1	21.4
– เจ้าหนี้อื่น	13.3	17.7
– เจ้าหนี้การค้า	–	0.7

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ยูโอเอช ดำเนินธุรกิจให้บริการเช่าวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูง โดยผ่านโครงข่ายใยแก้วนำแสงทั่วประเทศ ให้บริการทั้งภาครัฐบาลและเอกชน และให้บริการแก่บริษัทและบริษัทย่อยอย่างมีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ
- การทำธุรกรรมกับยูโอเอชเป็นประโยชน์แก่บริษัท เนื่องจากในปัจจุบันบริษัท ไม่มีโครงข่ายสื่อสารข้อมูลประเภทนี้ และยูโอเอช มีโครงข่ายใยแก้วความเร็วสูงที่มีคุณภาพและมีโครงข่ายครอบคลุมทั่วประเทศ
- ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท (ซึ่งไม่มีผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม) จะจัดหาข้อเสนอราคาจากผู้ให้บริการอย่างต่ำสองรายทุกปี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบราคา บริษัทจะยังคงเช่าวงจรความเร็วสูงจากยูโอเอชต่อไปหากเป็นราคาที่เหมาะสมมากกว่าการใช้บริการจากผู้ให้บริการอื่น ทั้งนี้โดยพิจารณาจากชื่อเสียง ขนาดและคุณภาพของวงจร และต้นทุนในการเปลี่ยนผู้ให้บริการและวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์ในการทำธุรกรรม

5. รายการธุรกิจกับเทเลนอร์

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. รายได้		
– ค่าบริการรับจากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	278.0	319.8
– ค่าบริการรับค่าเชื่อมโยงโครงข่าย	0.9	6.3
– ลูกหนี้การค้า	78.1	83.5
– เงินทดรองรับ	–	0.8
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– บริษัทชำระค่าธรรมเนียมให้แก่เทเลนอร์ตามสัญญาให้บริการ	151.5	281.1
– เจ้าหนี้อื่น	56.0	93.8
– ต้นทุนค่าบริการจากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	7.4	10.0
– ต้นทุนค่าเชื่อมโยงโครงข่าย	46.9	168.7
– ค่าสัญญาโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ	–	10.5
– เจ้าหนี้การค้า	23.2	34.0

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- เป็นนโยบายการกำกับดูแลบริษัทในกลุ่ม ซึ่งผู้ถือหุ้นได้แก่ เทเลนอร์จะส่งผู้มีประสบการณ์และความสามารถตามที่บริษัทร้องขอ เพื่อร่วมบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น โดยเรียกเก็บค่าที่ปรึกษาเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ ธุรกรรมรายการดังกล่าวฝ่ายตรวจสอบภายในของบริษัทได้ส่งรายงานการตรวจสอบให้กับคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบและอนุมัติการเข้าทำรายการดังกล่าว
- รายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติมาจากการใช้บริการของลูกค้าของกลุ่มบริษัทเทเลนอร์ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และใช้บริการในเครือข่ายดีแทค ค่าบริการคิดในราคาที่ได้ตกลงไว้ในสัญญา
- รายได้และต้นทุนค่าเชื่อมโยงโครงข่ายระบบโทรคมนาคมรวมถึงการให้เช่าช่องสัญญาณเป็นการให้บริการโครงข่ายข่ายระหว่างบริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค กับ เทเลนอร์ โกลบอลล์เซอร์วิสและดิจิ เทเลคอมมูนิเคชั่น ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มของเทเลนอร์

6. รายการธุรกิจกับบริษัท บางแสนทาวน์เฮ้าส์ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าที่ดิน	1.2	0.4

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นสถานที่ปลูกสร้างอาคารชุดสายโทรศัพท์ โดยทำเป็นสัญญาเช่ามีระยะเวลา 17 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด

7. รายการธุรกิจกับบริษัท ห้างเย็นและการเกษตรสากล จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระหนี้เงินอื่นๆ		
- ค่าเช่าพื้นที่อาคาร	10.8	11.1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าพื้นที่อาคารเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งชุมสายโทรศัพท์ โดยทำเป็นสัญญาเช่ามีระยะเวลา 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด

8. รายการธุรกิจกับบริษัท คอนเนค วัน จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. รายได้		
- ค่าสนับสนุนสื่อโฆษณา	3.6	15.5
- เงินอุดหนุน	1.1	-
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระหนี้เงินอื่นๆ		
- ค่ารับบริการด้านข้อมูล	1,105.7	306.9
- ค่ายกเลิกสัญญา	-	200.0
- เจ้าหนี้การค้า	292.6	0.3

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทคอนเนค วัน จำกัด เป็นคอนเทนเนอร์ ไซรเวียเตอร์ ให้บริการด้านข้อมูลแก่ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งในปัจจุบันบริษัทได้ทำการยกเลิกสัญญาความร่วมมือการผลิตเสียงรอสายกับทางบริษัท คอนเนค วัน จำกัดแล้ว โดยบริษัทได้จ่ายค่ายกเลิกสัญญาดังกล่าว

9. รายการธุรกิจกับกลุ่ม ไอ.เอ็น.เอ็น.

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. รายได้		
– รายได้ค่าเช่า	0.08	0.08
– เงินสนับสนุนทางการเงิน	–	0.05
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าใช้จ่ายกิจกรรมทางการตลาด	36.4	53.5
– ค่ารับบริการด้านข้อมูล	39.2	38.8
– เจ้าหน้าที่การค้า	5.8	5.9
– เจ้าหน้าที่อื่น	11.3	11.9

ความสัมพันธ์และความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทซื้อเวลาจากบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น. เรดิโอ จำกัด เพื่อโฆษณาสินค้าและบริการของบริษัทผ่านทางรายการวิทยุ อัตราค่าบริการเป็นอัตราธุรกิจการค้าทั่วไป
- บริษัท สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น. จำกัด เป็นคอนเทนต์ โปรดิวเซอร์ ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ และให้บริการแจ้งเตือนการชำระค่าบริการที่เกินกำหนดเวลาโดยทางโทรศัพท์แก่ลูกค้า

10. รายการธุรกิจกับบริษัท เศรษฐกิจร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าใช้จ่ายกิจกรรมทางการตลาด	9.0	–

ความสัมพันธ์และความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทซื้อเวลาจาก เศรษฐกิจร่วมด้วยช่วยกัน เพื่อโฆษณาสินค้าและบริการของบริษัทผ่านทางรายการวิทยุ อัตราค่าบริการเป็นอัตราธุรกิจการค้าทั่วไป

11. รายการธุรกิจกับบริษัท ไฟรเวก พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. รายได้		
– ค่าบริการรับจากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข VIP	0.2	0.1
– ลูกหนี้การค้า	0.03	0.01
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระหนี้เงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าพื้นที่ภายในอาคารเบญจจินดา	8.3	6.3

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าพื้นที่ในอาคารเบญจจินดา เพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งชุมสายโทรศัพท์ โดยทำเป็นสัญญาเช่ามีระยะเวลา 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราที่เทียบเคียงได้กับราคาตลาด

12. รายการธุรกิจกับบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. รายได้		
– ขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	0.5	–
– เงินอุดหนุน	0.2	–
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระหนี้เงินอื่นๆ		
– บริษัทจ่ายค่าบริการให้แก่ เบญจจินดา โฮลดิ้ง สำหรับการดำเนินงานและการจัดการโครงข่าย	746.1	917.2
– ซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย	–	0.5
– เจ้าหนี้การค้า	129.1	136.2
– เจ้าหนี้อื่น	–	0.01

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทจ้าง เบญจจินดา โฮลดิ้ง เพื่อให้บริการ บริหารและบำรุงรักษาระบบเครือข่ายส่งสัญญาณทั้งหมดของบริษัท รวมทั้งติดตั้งระบบเพิ่มเติม โดยคิดอัตราค่าบริการบำรุงรักษาเป็นอัตราเหมาจ่ายรายปีตามจำนวนสถานีฐานทั้งหมด สำหรับค่าบริการติดตั้งคิดตามปริมาณที่เกิดขึ้นจริงในปี ในการพิจารณาความเหมาะสมของการต่อสัญญาแต่ละครั้ง บริษัทจะพิจารณาถึงค่าบริการที่บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด เสนอแล้ว โดยเปรียบเทียบกับอัตราค่าบริการที่บริษัทสามารถจัดจ้างมาเพื่อให้บริการเฉพาะจุดเพื่อให้แน่ใจว่าอัตราค่าบริการอยู่ในระดับที่สมเหตุสมผล

13. รายการธุรกิจกับบริษัท ยูนิเวอร์แซล คอมมูนิเคชั่น เซอร์วิส จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. รายได้และการรับชำระเงินอื่นๆ		
– เงินทดรองรับ	0.2	0.2

14. รายการธุรกิจกับบริษัท เอกราช จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าจ่าย	2.9	2.1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าที่พักสำหรับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร โดยคิดอัตราค่าเช่าเป็นรายปี

15. รายการธุรกิจกับบริษัท คิง พาวเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	2.0	2.2
– เจ้าหนี้อื่น	–	0.02

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าพื้นที่ในสนามบินสุวรรณภูมิ ตั้งเป็นศูนย์บริการของบริษัท โดยคิดอัตราค่าเช่าเป็นรายปี

16. รายการธุรกิจกับบริษัท สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระหนี้เงินอื่นๆ		
- ค่าวารสารและสิ่งพิมพ์	—	0.4

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทสั่งซื้อหนังสือจากบริษัท สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด เพื่อนำไปแจกลูกค้าหรือบริจาค ตามราคาตลาด

17. รายการธุรกิจกับบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2550	2551
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระหนี้เงินอื่นๆ		
- บริษัทจ่ายค่าบริการให้แก่ บีบี เทคโนโลยี สำหรับการดำเนินงานและการจัดการโครงข่าย	—	12.2
- เจ้าหนี้การค้า	—	12.2

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้มีการเปลี่ยนคู่สัญญาจาก เบญจจินดาและยูเทล มาเป็นบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด โดยเริ่มให้บริการตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 เพื่อให้บริการ บริหาร และบำรุงรักษาระบบเครือข่ายส่งสัญญาณทั้งหมดของบริษัท โดยรูปแบบการคิดอัตราค่าบริการและการต่อสัญญาแต่ละครั้งยังคงเดิมเหมือนกับที่กำกับบริษัทเบญจจินดาและยูเทล

นอกเหนือจากรายการระหว่างกันที่เกิดจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังรายการข้างต้นแล้ว ไม่มีรายการอื่นใดที่มีสาระสำคัญอันเป็นผลต่อส่วนได้ส่วนเสียของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร คณะกรรมการ และผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม ซึ่งอยู่ในตำแหน่ง ณ วันสิ้นสุดปีบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม 2551 หรือกรณีที่ไม่ได้อยู่ในตำแหน่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 แต่อยู่ในตำแหน่งตั้งแต่วันสิ้นสุดปีบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม 2550

จากมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2551 ที่ผ่านมา ที่ประชุมได้มีมติรับรองขอบเขตของการทำธุรกรรมระหว่างบุคคลที่มีส่วนได้เสีย ในกรณีที่เป็นธุรกรรมชนิดที่เกิดขึ้นเป็นปกติประจำตามลักษณะของธุรกิจนั้นๆ และมีความจำเป็นต้องทำในลักษณะปกติ เช่น ในกรณีที่เป็นการซื้อขายวัสดุและอุปกรณ์ที่บริษัทต้องกระทำระหว่างบุคคลที่มีส่วนได้เสีย (ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการซื้อหรือการขายทรัพย์สิน การเข้าดำเนินกิจการ หรือเข้าดำเนินธุรกิจ)

ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2552 ที่จะมาถึง บริษัทจะนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาขอความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้น ในการรับรองขอบเขตของการทำธุรกรรมระหว่างบุคคลที่มีส่วนได้เสียสำหรับปี 2552 ต่อไป

ภายใต้กฎข้อบังคับข้อ 907 ของตลาดหลักทรัพย์โดยตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์เกี่ยวกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ข้อมูลเพิ่มเติมมีดังต่อไปนี้

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย	มูลค่ารวมของรายการระหว่างกัน ระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี (ไม่รวมรายการที่มีมูลค่าต่ำกว่า 100,000 สิงคโปร์ดอลลาร์ และรายการที่อยู่ใน ขอบเขตของการทำธุรกรรมระหว่างบุคคล ที่มีส่วนได้เสียที่ผ่านการเห็นชอบของ ผู้ถือหุ้น ภายใต้กฎข้อบังคับข้อ 920) (หน่วย : ล้านบาท)		มูลค่ารวมของรายการระหว่างกันที่เป็น รายการที่อยู่ในขอบเขตของ การทำธุรกรรม ระหว่างบุคคลที่มี ส่วนได้เสียที่ผ่านการเห็นชอบ ของผู้ถือหุ้น ภายใต้กฎข้อบังคับ ข้อ 920 (ไม่รวมรายการที่มีมูลค่า ต่ำกว่า 100,000 สิงคโปร์ดอลลาร์) (หน่วย : ล้านบาท)	
	2550	2551	2550	2551
ยูคอม	–	–	430	–
ยูดี	30	30	25,992	23,611
ยูเทล	–	–	1,783	3,296
ยูไอเอส	–	–	19	23
เทลเนอรั	48	–	437	796
คอนเนค วัน	–	200	1,109	322
ห้องเย็นและการเกษตรสากล	–	–	11	11
ไอ.เอ็น.เอ็น.	4	–	72	92
เศรษฐกิจร่วมด้วยช่วยกัน	–	–	9	–
ไพรเวท พร็อพเพอร์ตี้	–	–	9	6
เบญจจินดา โฮลดิ้ง	–	–	746	917
เอกราย	3	–	–	2
บีบี เทคโนโลยี	–	–	–	12

หมายเหตุ:

บริษัท

- >> บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

บริษัทย่อย

- >> บริษัท ดีแทค เนทเวิร์ค จำกัด ให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ
- >> บริษัท ครีเอ จำกัด ให้บริการด้านข้อมูลและพัฒนาโปรแกรมบริการเสริมบนโทรศัพท์เคลื่อนที่
- >> บริษัท แพลต ดีกอรี่ จำกัด ให้บริการสถานีวิทยุคลื่น FM 104.5 (แพต เรดิโอ) ผลิตรายการวิทยุ สื่อโฆษณาและให้บริการด้านสื่อบันเทิง รวมทั้งการจัดทำนิตยสารพร้อมโฆษณาในนิตยสาร

ยุคอม

- >> บริษัท ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ยุคอมถือหุ้นในบริษัทในสัดส่วนร้อยละ 43.13 (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 สิงหาคม 2550) และกลายมาเป็นบริษัทย่อยของดีแทคต่อจากนั้น

ยูดี

- >> บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด ยูดีเป็นบริษัทย่อยของ บจก. เบญจจินดา โฮลดิ้ง (“เบญจจินดา”) ซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 75 และเป็นบริษัทร่วมของบริษัท ซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 25 คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล เป็นผู้ถือหุ้นในเบญจจินดา

ยูเทล

- >> บริษัท ยูไนเต็ด เทเลคอม เซลส์ แอนด์ เซอร์วิส จำกัด ยูเทลเป็นบริษัทย่อยของเบญจจินดา ซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 99.99 คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล เป็นผู้ถือหุ้นในเบญจจินดา

ยูไอเอช

- >> บริษัท ยูไนเต็ด อินฟอร์เมชั่น ไฮเวย์ จำกัด ยูไอเอชเป็นบริษัทย่อยของเบญจจินดา ซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 49 คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล เป็นผู้ถือหุ้นในเบญจจินดา

เทลเนอร์

- >> บริษัทในกลุ่มบริษัท เทเลนอร์ เอเชีย พีทีอี เทเลนอร์เป็นผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมของบริษัท โดยถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 34.0

ห้องเย็นและการเกษตรสากล

- >> บริษัท ห้องเย็นและการเกษตรสากล จำกัด ห้องเย็นและการเกษตรสากลประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล เป็นกรรมการของห้องเย็นและการเกษตรสากล

คอนเนค วัน

- >> บริษัท คอนเนค วัน จำกัด เป็นบริษัทร่วมของยูดี ซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 49.99 คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล เป็นกรรมการของคอนเนค วัน

กลุ่มบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น.

- >> คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล เป็นกรรมการของกลุ่มบริษัทฯ

เศรษฐกิจร่วมด้วยช่วยกัน

- >> คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล เป็นกรรมการของบริษัท เศรษฐกิจร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด

ไฟรเวท พร็อพเพอร์ตี้

>> บริษัท ไฟรเวท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 33 ในบริษัทไฟรเวท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

เบญจจินดา

>> บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 45.8 ในเบญจจินดา

ยูนิเวอร์แซล คอมมูนิเคชั่น เซอร์วิส

>> เบญจจินดา ถือหุ้นร้อยละ 26.98 ในบริษัท ยูนิเวอร์แซล คอมมูนิเคชั่น เซอร์วิส

เอกราย

>> บริษัท เอกราย จำกัด คุณโทरण เอส เรกสตัดาร์ (ภรรยาคุณชิกเว่ เบรกเก้) เป็นกรรมการของบริษัทดังกล่าว

บริษัท คิง พาวเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

>> คุณจุลจิตต์ บุญเกตุ เป็นกรรมการของบริษัทดังกล่าว

บริษัท สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน จำกัด

>> บริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น เติโอ จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 51 และเบญจจินดา ถือหุ้น 10%

บริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด

>> เบญจจินดา ถือหุ้นร้อยละ 99.9 ในบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด

โครงสร้างการถือหุ้น

สิ่งดีๆ...

เกิดขึ้นจากภายใน

บริษัท โกลบอล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ข้อมูลเกี่ยวกับหุ้นเรือนหุ้น และผู้ถือหุ้นรายใหญ่
ณ วันที่ 5 มีนาคม 2552

หุ้นเรือนหุ้น

ทุนจดทะเบียน	: 4,744,161,260 บาท
ทุนที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว	: 4,735,622,000 บาท
ประเภทของหุ้น	: หุ้นสามัญ มูลค่าหุ้นละ 2 บาท
สิทธิการลงคะแนนเสียง	: 1 เสียง ต่อ 1 หุ้น

ลักษณะการกระจายการถือครองหุ้น

ขนาดการถือครองหุ้น			จำนวนผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	จำนวนหุ้น	ร้อยละ
1	–	999	22,129	82.21	1,057,372	0.04
1,000	–	10,000	3,797	14.11	11,830,731	0.50
10,001	–	1,000,000	921	3.42	90,223,250	3.81
1,000,001	และ	มากกว่า	72	0.27	2,264,699,647	95.65
รวมทั้งสิ้น			26,919	100.00	2,367,811,000	100.00

หมายเหตุ รวมส่วนของผู้ถือหุ้นโดย CDP (ดูรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้ถือหุ้นภายใต้ชื่อ CDP ในประเทศสิงคโปร์ หน้า 80)

รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่ (ถือหุ้น 5% และมากกว่า)

	ถือหุ้นทางตรง		ถือหุ้นทางอ้อม ¹	
	จำนวนหุ้น	ร้อยละ	จำนวนหุ้น	ร้อยละ
บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย พีทีอี แอลทีดี	804,207,144	33.96	1,526,282,528	64.46
บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้ง จำกัด	722,075,384	30.50	–	–
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	132,145,250	5.58	–	–
			–	–

(1) เทเลนอร์ เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้ง จำกัด ดังนั้นจึงถือว่า เทเลนอร์มีส่วนการถือหุ้นทางอ้อม โดยผ่านการถือหุ้นจำนวน 722,075,384 หุ้น ซึ่งถือครองโดย บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้ง จำกัด

รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่

ลำดับ	ชื่อ	จำนวนหุ้น	ร้อยละ
1.	บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย พีทีอี แอลทีดี	804,207,144	33.96
2.	ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด	722,075,384	30.50
3.	THE CENTRAL DEPOSITORY (PTE) LIMITED	162,348,498	6.86
4.	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	132,145,250	5.58
5.	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	127,455,654	5.38
6.	NORTRUST NOMINEES LIMITED	82,370,400	3.48
7.	บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด	22,980,269	0.97
8.	HSBC (SINGAPORE) NOMINEES PTE LTD	16,009,420	0.68
9.	STATE STREET BANK AND TRUST COMPANY	14,760,236	0.62
10.	สำนักงานประกันสังคม	12,074,400	0.51

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถือหุ้นในตลาดหุ้นสิงคโปร์ (ภายใต้ Central Depository (Pte) Limited in Singapore)
ณ วันที่ 5 มีนาคม 2552

ลักษณะการกระจายการถือครองหุ้น

ขนาดการถือครองหุ้น			จำนวนผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	จำนวนหุ้น	ร้อยละ
1	–	999	24	4.87	7,681	0.01
1,000	–	10,000	338	68.56	1,349,555	0.83
10,001	–	1,000,000	123	24.95	5,841,363	3.60
1,000,001	และ	มากกว่า	8	1.62	155,149,899	95.57
รวมทั้งสิ้น			493	100.00	162,348,498	100.00

ตามกฎหมายข้อบังคับ 723 ของตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ที่กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องมีจำนวนหุ้นที่ผู้ลงทุนทั่วไปสามารถเข้าถึงเพื่อการซื้อขายได้ปกติ (Free Float) ที่ไม่รวมหุ้นทุนซื้อคืน (ไม่รวมในหุ้นบุริมสิทธิและหลักทรัพย์แปลงสภาพ) จำนวนขั้นต่ำร้อยละ 10 บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น ขอยืนยันว่าบริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับดังกล่าว โดยมีจำนวนหุ้นที่ผู้ลงทุนทั่วไปสามารถเข้าถึงเพื่อการซื้อขายได้ปกติคิดเป็นร้อยละ 29.82 (ณ วันที่ 5 มีนาคม 2552)

รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 20 รายแรก

ลำดับ	ชื่อ	จำนวนหุ้น	ร้อยละ
1.	DBS NOMINEES PTE LTD	74,413,341	45.84
2.	HSBC (SINGAPORE) NOMS PTE LTD	30,374,600	18.71
3.	DBSN SERVICES PTE LTD	25,452,975	15.68
4.	TELENOR ASIA PTE LTD	12,927,600	7.96
5.	RAFFLES NOMINEES PTE LTD	5,037,152	3.10
6.	CITIBANK NOMS S'PORE PTE LTD	4,683,631	2.88
7.	UOB KAY HIAN PTE LTD	1,135,000	0.70
8.	OVERSEA-CHINESE BANK NOMS PTE	1,125,600	0.69
9.	NOMURA SINGAPORE LIMITED	766,000	0.47
10.	UNITED OVERSEAS BANK NOMINEES	474,221	0.29
11.	LAM HUP SUM	340,000	0.21
12.	PHILLIP SECURITIES PTE LTD	182,634	0.11
13.	CHIN KEE CHOY	130,000	0.08
14.	CHOO SENG KWEE	130,000	0.08
15.	CHUA HUA THEAN	125,000	0.08
16.	DB NOMINEES (S) PTE LTD	109,200	0.07
17.	CITIBANK CONSUMER NOMS PTE LTD	105,000	0.06
18.	DBS VICKERS SECS (S) PTE LTD	101,000	0.06
19.	CHOY YEW KUAN	100,000	0.06
20.	TAN BUCK LIANG	100,000	0.06

ข้อมูลอ้างอิงอื่นๆ

รายละเอียดนายทะเบียนหุ้นสามัญ >> บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
 62 อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ถนนรัชดาภิเษก คลองเตย กรุงเทพฯ 10110
 โทร. (66) 2229-2800 โทรสาร (66) 2359-1259
 >> Lim Associates (Pte) Ltd 10 Collyer Quay, #19-08, Ocean Building, Singapore 049315

สำหรับวาระการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีประจำปี 2552 มีระเบียบวาระการประชุมดังต่อไปนี้

1. พิจารณาและอนุมัติรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2551
2. รับทราบรายงานของคณะกรรมการตามที่ปรากฏในรายงานประจำปี
3. พิจารณาและอนุมัติงบดุลและงบกำไรขาดทุนที่ตรวจสอบแล้วของบริษัทสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551
4. พิจารณาและอนุมัติการจ่ายเงินปันผลจากผลประกอบการประจำปี 2551 ของบริษัท
5. พิจารณาและอนุมัติแต่งตั้งกรรมการที่ออกตามวาระกลับเข้าดำรงตำแหน่งใหม่
6. พิจารณาและอนุมัติกำหนดค่าตอบแทนกรรมการประจำปี 2552
7. พิจารณาและอนุมัติแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีและกำหนดค่าตอบแทน
8. พิจารณาและอนุมัติขยายผลบังคับและแก้ไขอำนาจตามขอบเขตของรัฐธรรมนูญกับบุคคลที่มีส่วนได้เสีย
9. พิจารณาและอนุมัติการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับบริษัท

EBITDA
(พันล้านบาท)

comfortable...

สบายใจ...ด้วยผลประโยชน์สำหรับการเติบโตที่ยั่งยืน

ผลประกอบการของดีแทคที่ดีขึ้น
อย่างต่อเนื่อง ทำให้เรามีความคล่องตัว
มากขึ้นในการขยายโอกาสทางธุรกิจ
ในอนาคต เรายังคงมุ่งมั่นที่จะทำให้
ฐานะทางการเงินของบริษัทแข็งแกร่ง
มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการสร้างมูลค่า
ในระยะยาว และยังเป็นการสร้าง
ผลตอบแทนสูงสุดให้กับผู้ถือหุ้น

รายงานการวิเคราะห์ผลประกอบการ

สบายใจ...

ด้วยผลประกอบการสำหรับการเติบโตที่ยั่งยืน

ในปี 2551 แม้ว่าการเติบโตของจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยจะชะลอตัวลง แต่อัตราส่วนผู้ใช้บริการดังกล่าวต่อประชากรรวมยังคงผ่านร้อยละ 90 ไปได้ ดีแทคมีจำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นสุทธิทั้งปีประมาณ 2.9 ล้านรายซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แม้ว่าอัตราการขยายตัวจะลดลงในช่วงปลายปีก็ตาม การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการมีสาเหตุหลักมาจากการขยายเครือข่ายในพื้นที่ต่างจังหวัด และการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นในส่วนของการโทรในเครือข่าย ซึ่งส่งผลให้รายได้จากการให้บริการชะลอตัวลงเมื่อเทียบกับตัวเลขในอดีต

สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศที่ไม่แน่นอน และวิกฤตการณ์ทางการเงินโลกส่งผลโดยตรงกับภาวะเศรษฐกิจในประเทศไทย โดยเฉพาะในภาคธุรกิจการท่องเที่ยวและการส่งออก ซึ่งมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบอย่างหนัก จึงมีผลทำให้ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและภาคธุรกิจอยู่ในระดับต่ำตลอดทั้งปี อย่างไรก็ตาม ภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมก็ยังคงไม่รุนแรงเท่ากับในอดีตเนื่องจากการเริ่มใช้การเชื่อมต่อโครงข่าย (IC) ในต้นปี 2550

เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2551 ดีแทคได้บรรลุข้อตกลงอย่างฉันทามติ เพื่อเข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความ จำนวน 3 พันล้านบาท กับ บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (“ดีพีซี”) ส่งผลให้ดีแทคบันทึกกำไรก่อนภาษีจากธุรกรรมนี้จำนวน 2.4 พันล้านบาท

ในปี 2551 ดีแทคมีจำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นสุทธิจำนวน 2.9 ล้านราย ส่งผลให้จำนวนผู้ใช้บริการรวมทั้งหมด ณ สิ้นปี เป็น 18.7 ล้านราย สำหรับรายได้ค่าบริการที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 จากปีก่อน เนื่องจากจำนวนผู้ใช้บริการและรายได้จากบริการเสริมที่เพิ่มขึ้น ส่วนรายได้รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 จากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่มากขึ้น 1 เดือนในปี สำหรับ EBITDA เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.8 จากปีก่อน ส่วนใหญ่จากการบันทึกกำไรจากดีพีซี และร้อยละ 10.0 หากไม่รวมกำไรจากดีพีซี เนื่องจากรายได้การให้บริการเพิ่มขึ้น และค่าเชื่อมต่อโครงข่ายสุทธิที่ปรับตัวดีขึ้น ส่งผลให้ EBITDA margin เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34.0 และร้อยละ 30.4 หากไม่รวมกำไรจากดีพีซี

ในส่วนประเด็นด้านกฎหมาย ในเดือนมกราคม 2552 กทช. มีคำสั่งขาดสั่งให้ทีโอทีและดีแทคดำเนินการทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันโดยให้มีผลในทันที ส่วนการเชื่อมต่อโครงข่ายกับอัสท์ ยังอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท (ภายใต้ กทช.)

สรุปผลการดำเนินงาน

	2550	2551	%เปลี่ยนแปลง
จำนวนผู้ใช้บริการใหม่สุทธิ			
ระบบรายเดือน	36,643	397,121	983.8%
ระบบเติมเงิน	3,866,369	2,512,929	-35.0%
จำนวนผู้ใช้บริการใหม่สุทธิ	3,903,012	2,910,050	-25.4%
จำนวนผู้ใช้บริการรวม			
ระบบรายเดือน	2,072,745	2,469,866	19.2%
ระบบเติมเงิน	13,699,281	16,212,210	18.3%
จำนวนผู้ใช้บริการรวม	15,772,026	18,682,076	18.5%
จำนวนนาทีในการใช้งาน			
ระบบรายเดือน	823	711	-13.7%
ระบบเติมเงิน	297	255	-14.2%
Blended	374	309	-17.4%
รวมจำนวนสถานี	8,166	9,701	18.8%

หมายเหตุ

1. จำนวนผู้ใช้บริการรวมและผู้ใช้บริการใหม่สุทธิของระบบเติมเงินเป็นไปจำนวนผู้ใช้บริการจริงในไตรมาสต่างๆ (Active Subscribers)
2. MOU และ ARPU รวมจำนวนนาทีที่โทรเข้าจากผู้ให้บริการรายอื่นและรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)

สรุปตัวเลขการดำเนินงาน - กำไรและขาดทุน

(หน่วย : ล้านบาท)

	2550	2551	%เปลี่ยนแปลง
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ (ไม่รวม IC)	50,056	51,722	3.3%
รายได้จากค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (IC)	14,378	14,878	3.5%
รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	735	727	-1.1%
รายได้จากการดำเนินการอื่น	364	368	1.0%
รายได้จากการขายและให้บริการ	65,533	67,695	3.3%
ต้นทุนการให้บริการโทรศัพท์ (ไม่รวม IC)	25,783	29,206	13.3%
ต้นทุนค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (IC)	18,551	15,033	-19.0%
ต้นทุนขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	366	405	10.6%
ต้นทุนขายและให้บริการ	44,701	44,643	-0.1%
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	10,219	11,571	13.2%
กำไรจากการดำเนินงาน	10,613	11,480	8.2%
กำไรสุทธิ	5,841	9,325	59.6%
กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี และค่าเสื่อมราคา	18,893	23,193	22.8%
อัตราส่วน กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี และค่าเสื่อมราคา	28.7%	34.0%	+5.3pp
กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี และค่าเสื่อมราคา (ไม่รวมดีพีซี)	18,893	20,773	10.0%
อัตราส่วน กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี และค่าเสื่อมราคา (ไม่รวมดีพีซี)	28.7%	30.4%	+1.7pp

รายได้ในแต่ละประเภท

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์

รายได้จากการให้บริการที่ไม่รวมรายได้จากการเชื่อมต่อโครงข่ายในปี 2551 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการและรายได้จากบริการเสริม ในขณะที่รายได้รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 จากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่มากขึ้น 1 เดือนในปีนี้ ทั้งนี้รายได้จากการให้บริการหลักประกอบด้วย รายได้จากการบริการเสียง การบริการเสริม การบริการเครือข่ายระหว่างประเทศ และจากค่าเชื่อมต่อโครงข่าย

	ร้อยละของรายได้จากการให้บริการ		เพิ่มขึ้น / ลดลง
	2550	2551	%
รายได้จากบริการเสียง	62%	59%	-2.1%
รายได้จากบริการเสริม	8%	11%	39.0%
บริการข้ามแดนอัตโนมัติ	3%	4%	5.6%
รายได้จากการเชื่อมต่อโครงข่าย	22%	22%	3.5%
อื่นๆ	4%	5%	12.5%
รวมรายได้จากการให้บริการ	100%	100%	3.4%

1. รายได้จากการบริการเสียง ในปี 2551 ลดลงร้อยละ 2.1 จากการใช้งานที่น้อยลงเนื่องจากเศรษฐกิจที่ชะลอตัว และคิดเป็นร้อยละ 58.7 ของรายได้จากการให้บริการ
2. รายได้จากการบริการเสริม (“VAS”) ในปี 2551 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 39.0 จากปีก่อน จากการใช้งานด้านข้อมูลที่เพิ่มสูงขึ้น และคิดเป็นร้อยละ 10.8 ของรายได้จากการให้บริการ
3. รายได้จากการบริการเครือข่ายระหว่างประเทศ (“IR”) เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.6 จากปีก่อนและคิดเป็นร้อยละ 3.5 ของรายได้จากการให้บริการ ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับปี 2550
4. รายได้จากค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (“IC”) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 จากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่มากขึ้น 1 เดือนในปี และคิดเป็นร้อยละ 22.3 ของรายได้จากการให้บริการ ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับปี 2550

รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย เท่ากับ 727 ล้านบาท ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อน

รายได้จากการดำเนินงานอื่น ประกอบด้วย รายได้จากการให้เช่าวงจร Transmission เป็นหลัก โดยรายได้ในส่วนนี้ค่อนข้างคงที่จากปีก่อน

ต้นทุนในแต่ละประเภท

ต้นทุนการให้บริการโทรศัพท์

สำหรับปี 2551 ต้นทุนการให้บริการเท่ากับ 44.2 พันล้านบาท ค่อนข้างคงที่จากปีก่อน

	ร้อยละของต้นทุนการให้บริการ		เพิ่มขึ้น / ลดลง
	2550	2551	%
ต้นทุนค่าสัมปทาน	27%	31%	15.4%
สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์ดาวน์	16%	18%	10.6%
ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย	42%	34%	-19.0%
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น	15%	17%	12.3%
ต้นทุนการให้บริการ	100%	100%	-0.2%

1. ต้นทุนสัมปทาน ประกอบด้วย ค่าส่วนแบ่งรายได้ซึ่งจ่ายให้แก่ กสท. ภาษีสรรพสามิต ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายที่จ่ายให้ ทศท. และค่าเลขหมายโทรศัพท์ โดยในปี 2551 ต้นทุนสัมปทานเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.4 จากรายได้การให้บริการที่สูงขึ้น
2. ค่าตัดจำหน่ายสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์ดาวน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.6 เนื่องมาจากการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของเครือข่ายโทรคมนาคม และระยะเวลาการตัดจำหน่ายที่สั้นลงซึ่งเป็นไปตามอายุที่เหลือของสัมปทาน
3. ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (“IC”) ลดลงร้อยละ 19.0 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องมาจากการหมดอายุของโปรโมชันนูปเฟต์
4. ต้นทุนการให้บริการอื่นๆ
  - ก. ต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิตบัตรเติมเงิน และค่าตอบแทนการขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 จากปีก่อนเนื่องจากรายได้ที่เพิ่มขึ้น
  - ข. ต้นทุนค่าเครือข่ายระหว่างประเทศและค่าโทรทางไกลต่างประเทศ (IR and IDD) ประกอบด้วย ต้นทุนค่าเครือข่ายซึ่งจ่ายให้แก่คู่สัญญาการให้บริการ ต้นทุนในส่วนนี้ลดลงร้อยละ 16.4 จากปีก่อน
  - ค. ต้นทุนอื่นๆ ประกอบด้วยค่าซ่อมบำรุงรักษาและค่าไฟ ต้นทุนในส่วนนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.8 จากจำนวนสถานีฐานที่เพิ่มขึ้น

ต้นทุนขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย เท่ากับ 405 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.6 จากปีก่อน

ค่าใช้จ่ายในการขายและการให้บริการ

ค่าใช้จ่ายในการขายและการให้บริการในปี 2551 เท่ากับ 11.6 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.2 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

	ร้อยละของค่าใช้จ่าย		เพิ่มขึ้น / ลดลง
	ในการขายและการบริหาร		
	2550	2551	%
ค่าใช้จ่ายในการขายและการตลาด	33%	31%	4.9%
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	53%	54%	15.1%
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	7%	6%	-5.9%
ค่าเสื่อมราคาและตัดจำหน่าย	7%	10%	61.2%
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	100%	100%	13.2%

1. ค่าใช้จ่ายในการขายและการตลาด เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 จากค่าใช้จ่ายในการขายที่เพิ่มขึ้นจากการพยายามกระตุ้นตลาดในภาวะเศรษฐกิจอ่อนตัว
2. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.1 จากค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและค่าบำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์ที่เพิ่มขึ้น
3. ค่าสำรองหนี้สงสัยจะสูญ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 4.8 ของรายได้ในระบบรายเดือน ลดลงจากร้อยละ 5.1 ในปี 2550
4. ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย เพิ่มขึ้นร้อยละ 61.2 จากการลงทุนในระบบและโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาการให้บริการลูกค้า

กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายตัดจำหน่าย (EBITDA) และกำไรสุทธิ

ในปี 2551 กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายตัดจำหน่าย (EBITDA) เท่ากับ 23,193 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.8 จากปีก่อน โดยสาเหตุหลักมาจากการบันทึกกำไรจาก ดีพีซี หากไม่รวมกำไรในส่วนนี้ EBITDA เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากปีก่อน และอัตราส่วนต่างของกำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายตัดจำหน่าย (EBITDA margin) อยู่ที่ร้อยละ 30.4

ในปี 2551 กำไรสุทธิเท่ากับ 9,325 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 59.6 จากปีก่อน สาเหตุหลักมาจากการกำไรจากดีพีซี การลดลงของต้นทุนทางการเงิน และประโยชน์ชั่วคราวทางภาษีที่ลดลงร้อยละ 5 จากการนำหุ้นเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2550

สรุปตัวเลขการดำเนินงาน - งบดุลและงบกระแสเงินสด

	(หน่วย : ล้านบาท)		
	2550	2551	% เปลี่ยนแปลง
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	3,277	7,082	116.1%
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	10,152	9,521	-6.2%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	87,433	87,832	0.5%
รวมสินทรัพย์	100,862	104,435	3.5%
หนี้สินหมุนเวียน	24,858	27,581	11.0%
หนี้สินไม่หมุนเวียน	24,139	17,363	-28.1%
รวมหนี้สิน	48,996	44,944	-8.3%
ส่วนของผู้ถือหุ้น	51,866	59,491	14.7%
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	100,862	104,435	3.5%

สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 เท่ากับ 104.4 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนจากเงินสดที่เพิ่มขึ้น และการลงทุนขยายเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

หนี้สิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 เท่ากับ 44.9 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 8.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากการชำระหนี้คืนตามกำหนด

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 เท่ากับ 59.5 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.7 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

กระแสเงินสด

ในปี 2551 ดีแทคมีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานรวมทั้งสิ้น 19.3 พันล้านบาท และใช้ไปสำหรับกิจกรรมการลงทุนเท่ากับ 10.9 พันล้านบาท ส่วนใหญ่สำหรับการขยายเครือข่าย และใช้กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินเท่ากับ 4.6 พันล้านบาท สำหรับการชำระคืนหนี้

สรุปตัวเลขการดำเนินงาน - อัตราส่วนทางการเงิน

	2550	2551
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนทุน	0.5	0.4
อัตราส่วนหนี้สินต่อกำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี และค่าเสื่อมราคา	1.5	0.9
ความสามารถในการชำระดอกเบี้ย	8.7	12.7
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานต่อหนี้สิน (%)	52.4%	65.5%

อัตราส่วนทางการเงินยังคงแข็งแกร่งและเป็นไปตามความสามารถในการทำกำไรที่ดีขึ้น

รายงานคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้นำเสนอรายงานและงบการเงินของบริษัท ประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551

1. คณะกรรมการบริษัท

ก. รายชื่อคณะกรรมการของบริษัท ณ วันที่เสนอรายงานฉบับนี้

1. นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ประธานกรรมการบริษัท
2. Mr. Sigve Brekke ¹	รองประธานกรรมการบริษัท
3. นายจุลจิตต์ บุญเกิด	กรรมการบริษัท
4. นายสุนทร โกคำชัยพัฒน์	กรรมการบริษัท
5. นายสมพล จันทรประเสริฐ	กรรมการบริษัท
6. Mr. Ragnar H. Korsæth	กรรมการบริษัท
7. Mr. Knut Borgen	กรรมการบริษัท
8. Mr. Stephen Fordham	กรรมการบริษัท
9. Mr. Tore Johnsen ²	กรรมการบริษัทและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
10. Mr. Knut Snorre Bach Corneliussen ³	กรรมการบริษัท

หมายเหตุ: 1. Mr. Sigve Brekke เข้าดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการแทน Mr. Arve Johansen ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2551 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2551

2. Mr. Tore Johnsen เข้าดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารแทน Mr. Sigve Brekke ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 5/2551 เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2551 และดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2551 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2551

3. Mr. Knut Snorre Bach Corneliussen เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทแทน Mr. Roar Wiik Andreassen ตามมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2551 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2551

ข. ตารางแสดงการถือครองหุ้นของบริษัทของกรรมการ¹

รายชื่อกรรมการ	จำนวนหุ้น	ร้อยละ
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	10	0.00
นายสมพล จันทรประเสริฐ	3,900	0.00
Mr. Sigve Brekke	900,000	0.04

หมายเหตุ: 1. ข้อมูลข้างต้นเป็นข้อมูลที่บริษัทได้รับแจ้งจากกรรมการ ซึ่งเป็นข้อมูลการถือครองหุ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมตามข้อกำหนดของ Chapter 50 ของ Singapore Companies Act และมาตรา 59 ของ พรบ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535

2. คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบ ณ วันที่เสนอรายงานฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ท่าน คือ

1. นายจุลจิตต์ บุญเกตุ
2. นายสุนทร โกคำชัยพัฒน์
3. Mr. Stephen Fordham

คณะกรรมการตรวจสอบได้เสนอให้แต่งตั้ง บริษัท สำนักงาน เอ็นส์ แอนด์ ยัง จำกัด เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทและบริษัทย่อยต่อสำหรับงวดการเงินปี 2552 ซึ่งจะเสนอต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีที่จะถึงนี้เพื่อพิจารณาและอนุมัติ

3. การดำเนินธุรกิจหลักของบริษัท

บริษัทดำเนินธุรกิจหลักในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย โดยได้รับสัมปทานจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย (ปัจจุบันแปลงสภาพเป็น บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)) บริษัทได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจหลักในระหว่างปีที่ผ่านมา

4. ผลการประกอบการประจำปี 2551

(หน่วย: พันบาท)

	2551	2550
กำไรของบริษัท (หลังหักภาษีเงินได้และส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย)	9,329,101	5,841,426

คณะกรรมการมีความเห็นว่าผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา ไม่มีรายการหรือเหตุการณ์อื่นใดที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย นอกเหนือไปจากที่ได้เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

5. เงินปันผล

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2552 ได้มีมติให้จ่ายเงินปันผลในอัตรา 1.50 บาทต่อหุ้น (หักด้วยภาษีและค่าใช้จ่ายอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด) จากผลการดำเนินงานระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2551 ถึง 31 ธันวาคม 2551 โดยจะเสนอต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีที่จะถึงนี้เพื่อพิจารณาและอนุมัติ และกำหนดจ่ายเงินปันผลในวันที่ 25 พฤษภาคม 2552

6. การเปลี่ยนแปลงเงินสำรองและการตั้งเงินสำรอง

บริษัทไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในเงินสำรอง หรือการตั้งสำรองในระหว่างปี นอกเหนือไปจากที่ได้เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

7. รายการระหว่างกัน

บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญระหว่างกัน และมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อที่ 7 ในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขและเกณฑ์ที่ตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น และเป็นไปตามปกติธุรกิจตามเงื่อนไขการค้าทั่วไป

บริษัทจะดำเนินการขออนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการ และที่ประชุมผู้ถือหุ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อให้บริษัทสามารถเข้าทำรายการระหว่างกันซึ่งเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับรายการซื้อขายสินค้า / บริการที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ซึ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานของบริษัท อาทิ การซื้อขายสินค้าที่ทำกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

8. ข้อมูลการสำรองทางกฎหมายอื่นๆ

(ก) ก่อนรายการทางบัญชีของบริษัทจะถูกเปิดเผย คณะกรรมการจะดำเนินการตามขั้นตอนพิจารณาการตัดหนี้เสียและการตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญ โดยมีหลักเกณฑ์มาตรฐานในการตัดหนี้เสียและการตั้งสำรองเพียงพอตามมาตรฐานการบัญชี ซึ่งกระบวนการตัดหนี้เสียและการตั้งสำรองในปีนี้เป็นไปอย่างถูกต้องเพียงพอ

ณ วันที่รายงานผลประจำปี คณะกรรมการไม่พบรายการดังนี้ 1) จำนวนการตัดหนี้สูญหรือจำนวนการตั้งสำรองเพื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ไม่เพียงพอ และ 2) การคำนวณค่าสินทรัพย์หมุนเวียนที่ไม่ถูกต้องตามค่าความจริง

(ข) ณ วันที่รายงานผลประจำปี พบว่า 1) คณะกรรมการไม่ได้พบรายการทางบัญชีใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือมีสาระสำคัญที่ทำให้บิดเบือนข้อมูลงบการเงินเดี่ยวและงบการเงินรวมของบริษัท

(ค) ณ วันที่รายงานผลประจำปี พบว่า 1) ไม่มีการนำสินทรัพย์ของบริษัทไปค้ำประกันหนี้ของบุคคลใด และ 2) ไม่มีหนี้อันมีการผูกพันตั้งแต่สิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี

(ง) คณะกรรมการมีความเห็นว่าไม่มีรายการหรือเหตุการณ์ใดที่มีสาระสำคัญหรือผิดปกติในช่วงเวลาของการดำเนินงานตามรอบระยะเวลาบัญชี และ ณ วันที่รายงานผลประจำปี ซึ่งมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและกลุ่มบริษัท

9. ผู้ตรวจสอบ

บริษัท สำนักงาน เอ็นส์ แอนด์ ยัง จำกัด ได้แสดงความจำนงในการรับแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชี

นายบุญชัย เบญจรงคกุล

ประธานกรรมการบริษัท

10 มีนาคม 2552

รายงานคณะกรรมการตรวจสอบ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้นบริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยคณะกรรมการอิสระ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเงิน กฎหมาย และการบริหารธุรกิจ โดยกรรมการตรวจสอบทุกท่านไม่ได้เป็นผู้บริหาร พนักงาน หรือที่ปรึกษาใดๆ ของบริษัทฯ ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ
2. นายสุนทร โภคาชัยพัฒน์	กรรมการตรวจสอบ
3. Mr. Stephen Woodruff Fordham	กรรมการตรวจสอบ

ในปี 2551 คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ครบถ้วนตามขอบเขตการปฏิบัติงานที่ได้กำหนดไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทฯ โดยกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง และในปี 2551 ได้จัดให้มีการประชุมรวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง ในการประชุมแต่ละครั้ง มีผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยง และหัวหน้าหน่วยงานกฎหมายเข้าร่วมประชุมในวาระที่เกี่ยวข้อง กรรมการตรวจสอบแต่ละท่านได้เข้าร่วมประชุมดังนี้

ชื่อ- นามสกุล	ตำแหน่ง	จำนวนครั้งที่เข้าร่วมประชุม
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ	12
นายสุนทร โภคาชัยพัฒน์	กรรมการตรวจสอบ	10
Mr. Stephen Woodruff Fordham	กรรมการตรวจสอบ	9

ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบในสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. สอบทานงบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปี 2551 เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ พิจารณออนุมัติ งบการเงินดังกล่าวได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปโดยถูกต้องและเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ
2. สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกันเพื่อให้มั่นใจว่า บริษัทฯ ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขทางธุรกิจปกติและได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ
3. สอบทานการประเมินความเสี่ยงพอระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ ประชุมร่วมกับผู้บริหารและหน่วยงานตรวจสอบภายใน เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของบริษัทฯ
4. พิจารณา อนุมัติแผนงานการตรวจสอบประจำปีซึ่งได้จัดทำขึ้นตามแนวความเสี่ยง และผลการตรวจสอบของหน่วยงานตรวจสอบภายใน อันประกอบด้วยฝ่ายตรวจสอบการปฏิบัติงาน ฝ่ายตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ สรุปได้ว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพของแต่ละระบบ และปฏิบัติงานโดยไม่พบข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ

5. สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน ธุรกรรมของผู้มีส่วนได้เสีย หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
6. พิจารณานโยบายและแนวทางบริหารความเสี่ยง และติดตามความก้าวหน้าของการบริหารความเสี่ยงตามที่หน่วยงานบริหารความเสี่ยงนำเสนอ
7. สอบทานและประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเองตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทฯ และตามแนวทางปฏิบัติที่ดี ซึ่งผลเป็นที่น่าพอใจ
8. พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติเหมาะสม รวมถึงกำหนดค่าสอบบัญชีประจำปี 2552 เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัทฯ มีการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป มีการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ มีระบบการควบคุมภายใน ระบบตรวจสอบภายใน การบริหารงานของบริษัทฯ มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ไม่มีข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ การทำธุรกรรมรายการที่เกี่ยวข้องกัน มีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท

นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบดุลรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 งบกำไรขาดทุนรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวม และงบกระแสเงินสดรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้บริหารของกิจการเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าต้องวางแผนและปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่างบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่กิจการใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม ข้าพเจ้าเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท โตเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

โดยมิได้เป็นการแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่องบการเงินข้างต้น ข้าพเจ้าขอให้สังเกตเรื่องต่อไปนี้

ก) ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 33 เกี่ยวกับคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเกี่ยวกับค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ระหว่างบริษัทกับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (“ทีโอที”) โดยเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 บริษัทได้ทำหนังสือแจ้งให้ทีโอทีและบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (“กสท.”) ทราบว่าบริษัทจะเปลี่ยนแปลงอัตราการคำนวณค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมที่ทำกับทีโอที และจะชำระค่าตอบแทนการเชื่อมโยงโครงข่ายให้แก่ทีโอทีในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ที่สอดคล้องกับกฎหมายหรือในอัตราค่าตอบแทนชั่วคราวที่คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กทช.”) ประกาศในระหว่างที่การเจรจากับทีโอทียังไม่แล้วเสร็จ โดยบริษัทฯ ได้บันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 ไว้แล้วในงบการเงินจำนวน 1,973 ล้านบาท แต่ทีโอทีได้แจ้งปฏิเสธที่จะรับเงินค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ดังกล่าว โดยทีโอทีได้แจ้งว่าบริษัทฯ ไม่มีสิทธิเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับทีโอทีเนื่องจากบริษัทฯ มิได้เป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กทช. และมีได้มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองและข้อตกลงเดิมก็ได้ขัดต่อกฎหมายแต่อย่างใด และแจ้งว่าการเก็บค่าตอบแทนและวิธีการจัดเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ยังคงต้องเป็นไปตามข้อตกลงเดิม เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ จึงได้ส่งจดหมายไปยังทีโอทีเพื่อแจ้งยกเลิกข้อเสนอของบริษัทฯ ในเรื่องที่ว่าบริษัทฯ ได้แสดงความประสงค์ที่จะชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) และได้แจ้งยกเลิกข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมเดิมทั้งสองฉบับ (Access Charge) บริษัทฯ จึงมิได้บันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม

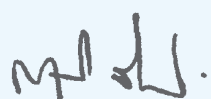
(Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ในงบการเงิน เพราะเห็นว่าภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมได้สิ้นสุดลง

ขณะนี้ข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวอยู่ในระหว่างการเจรจา การดำเนินการตามกฎหมาย และคดีฟ้องร้องอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของศาล ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 33 ซึ่งผลของข้อพิพาทดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับผลการเจรจา การดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในอนาคต

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ผู้บริหารของบริษัทฯมีความเชื่อมั่นว่าบริษัทฯ ไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมที่ที่โอทีเรียกร้อง เนื่องจากข้อตกลงเดิมดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักกฎหมายในปัจจุบัน (ประกาศของกทท.) และบริษัทฯ ได้มีหนังสือบอกเลิกข้อตกลงเดิมแล้ว ผู้บริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลการเจรจา การดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและคำตัดสินของศาลไม่น่าจะส่งผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อฐานะการเงินของบริษัทฯ

- ข) ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 34 บริษัทฯ มีคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้ากับบริษัทอื่นๆ ขณะนี้คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของศาลและกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ผลของคดีและข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับกระบวนการยุติธรรมในอนาคต

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 41 ที่อธิบายความแตกต่างระหว่างหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทยและมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IFRS) หมายเหตุดังกล่าวไม่ใช่ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยในงบการเงินพื้นฐานตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทยแต่มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อเป็นการให้ข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น ข้าพเจ้าได้ใช้วิธีการที่จำกัดบางประการบนข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งประกอบด้วยการสอบถามฝ่ายบริหารเกี่ยวกับวิธีการหามูลค่าและการแสดงข้อมูล อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลเหล่านั้น และจึงไม่สามารถเสนอรายงานการสอบบัญชีต่อข้อมูลเหล่านั้นได้

สุมาลี ธีรวัฒน์กิต

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 3970

บริษัท สำนักงาน เอ็นสีก แอนด์ ยัง จำกัด

กรุงเทพฯ: 6 กุมภาพันธ์ 2552

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

(หน่วย : บาท)					
		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	หมายเหตุ	2551	2550	2551	2550
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		7,081,730,031	3,276,655,130	6,147,950,197	1,476,562,439
ลูกหนี้การค้า – สุทธิ	6	2,709,392,523	2,960,099,804	2,709,309,523	2,960,099,804
ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน					
ลูกหนี้การค้าบริษัทย่อย – สุทธิ	7	–	–	23,223,762	107,303,294
ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม	7	4,468,066,769	4,904,472,217	4,468,066,769	4,904,472,217
ลูกหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ	7	84,616,312	78,291,976	78,792,307	77,403,562
เงินทดรองแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ	7	7,348,450	2,644,015	41,233,846	39,606,095
สินค้าคงเหลือ – สุทธิ	8	110,982,662	121,533,457	110,381,146	121,533,457
ต้นทุนของรายได้รับล่วงหน้าค่าบริการ					
โทรศัพท์รอตต์จ่าย		408,191,660	561,696,706	408,191,660	561,696,706
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น – สุทธิ	9	1,732,294,598	1,523,626,225	1,685,581,069	1,416,029,973
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		16,602,623,005	13,429,019,530	15,672,730,279	11,664,707,547
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากสถาบันการเงินที่ติดภาระค้ำประกัน	32.3	558,059	772,759	–	–
เงินลงทุนในบริษัทย่อย – สุทธิ	10	–	–	662,147,345	3,482,567,436
เงินลงทุนในบริษัทร่วม – สุทธิ	11	251,949,642	239,732,782	50,000,000	50,000,000
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	12	199,500,665	199,599,191	199,500,665	199,599,191
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน					
ลูกหนี้บริษัทย่อย	7	–	–	1,212,806,442	1,271,284,608
ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ	7	454,948	454,948	–	–
ลูกหนี้ค่าตอบแทนการโอนสิทธิ – สุทธิ	13	–	579,741,804	–	579,741,804
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ – สุทธิ	14	5,725,108,419	4,806,910,068	4,490,617,438	3,560,836,124
สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บิวชี – สุทธิ	15	75,613,805,857	73,812,555,473	75,612,800,124	73,812,039,889
เครื่องมือและอุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง		1,633,070,876	2,896,734,361	1,633,070,876	2,896,734,361
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	25	346,371,350	1,191,535,136	367,023,647	1,208,065,323
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น					
เงินมัดจำและเงินจ่ายล่วงหน้าเพื่อการจัดซื้อ					
และติดตั้งอุปกรณ์สัมปทาน		115,185,190	487,262,869	115,185,190	487,262,869
ค่าความนิยม		44,110,718	–	–	–
สิทธิการเช่า – สุทธิ		47,188,778	51,442,116	47,188,778	51,442,116
อื่นๆ	16	3,854,837,027	3,166,456,927	3,744,326,303	3,110,076,555
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		87,832,141,529	87,433,198,434	88,134,666,808	90,709,650,276
รวมสินทรัพย์		104,434,764,534	100,862,217,964	103,807,397,087	102,374,357,823

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบดุล (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้บัตรเครดิต	–	50,934,910	–	50,934,910
เจ้าหนี้การค้า	17	6,809,114,784	8,668,537,650	6,742,325,400
เจ้าหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
เจ้าหนี้การค้าบริษัทย่อย	7	–	184,433,375	86,384,095
เจ้าหนี้การค้าบริษัทรวม	7	11,696,370	35,718,896	11,696,370
เจ้าหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	7	1,873,312,085	755,606,130	1,839,554,094
เจ้าหนี้อื่นกิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
เจ้าหนี้อื่นบริษัทย่อย	7	–	12,679,004	39,228,454
เจ้าหนี้อื่นบริษัทรวม	7	1,866,860	4,466,783	1,866,860
เจ้าหนี้อื่นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	7	137,702,429	92,488,843	134,226,357
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาว				
ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	18	3,097,200,262	1,657,600,262	3,097,200,262
ส่วนของหุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	8,000,000,000	5,500,000,000	8,000,000,000
รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์		3,800,227,692	3,768,697,266	3,800,227,692
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	20	3,849,964,549	4,323,510,753	3,703,707,250
รวมหนี้สินหมุนเวียน		27,581,085,031	24,857,561,493	27,527,916,664
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย	7	–	–	–
เงินกู้ยืมระยะยาว – สุทธิ				
จากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	18	10,474,904,715	9,253,304,976	10,474,904,715
หุ้นกู้ – สุทธิ				
จากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	6,500,000,000	14,500,000,000	6,500,000,000
สำรองผลประโยชน์พนักงาน – เงินทดแทน				
เมื่อออกจากงาน		71,915,753	79,673,105	71,915,753
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		316,007,035	305,646,830	186,306,831
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		17,362,827,503	24,138,624,911	17,233,127,299
รวมหนี้สิน		44,943,912,534	48,996,186,404	50,629,210,225

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบดุล (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

(หน่วย : บาท)					
หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2551	2550	2551	2550	
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น	21				
ทุนจดทะเบียน					
หุ้นสามัญ 2,372,080,630 หุ้น					
มูลค่าหุ้นละ 2 บาท	4,744,161,260	4,744,161,260	4,744,161,260	4,744,161,260	
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว					
หุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น					
มูลค่าหุ้นละ 2 บาท	4,735,622,000	4,735,622,000	4,735,622,000	4,735,622,000	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	23,543,446,204	23,543,446,204	23,543,446,204	23,543,446,204	
ส่วนเกินทุนที่เป็นส่วนของบริษัทย่อย					
ซึ่งเกิดจากการที่บริษัทฯซื้อบริษัทย่อย					
ในราคาที่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชี					
ของบริษัทย่อย ณ วันซื้อ	10	1,647,137,361	1,647,137,361	1,647,137,361	1,647,137,361
กำไรสะสม					
จัดสรรแล้ว – สรรองตามกฎหมาย	22	560,057,915	560,057,915	560,057,915	560,057,915
ยังไม่ได้จัดสรร		28,963,656,307	21,362,964,137	28,560,089,644	21,258,884,118
		29,523,714,222	21,923,022,052	29,120,147,559	21,818,942,033
รวมส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		59,449,919,787	51,849,227,617	59,046,353,124	51,745,147,598
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยของบริษัทย่อย		40,932,213	16,803,943	–	–
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		59,490,852,000	51,866,031,560	59,046,353,124	51,745,147,598
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		104,434,764,534	100,862,217,964	103,807,397,087	102,374,357,823

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
รายได้จากการขายและการให้บริการ				
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	66,599,779,124	64,434,184,728	66,237,518,319	64,385,803,391
รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	727,219,002	735,211,994	727,219,002	735,211,994
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	367,524,202	363,982,819	457,936,678	439,933,051
รวมรายได้จากการขายและการให้บริการ	67,694,522,328	65,533,379,541	67,422,673,999	65,560,948,436
ต้นทุนขายและการให้บริการ				
ต้นทุนการให้บริการโทรศัพท์	44,238,713,176	44,334,709,576	44,422,669,847	44,418,115,533
ต้นทุนขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	404,783,561	365,883,827	404,783,561	365,883,828
รวมต้นทุนขายและการให้บริการ	44,643,496,737	44,700,593,403	44,827,453,408	44,783,999,361
กำไรขั้นต้น	23,051,025,591	20,832,786,138	22,595,220,591	20,776,949,075
ค่าใช้จ่ายในการขาย	(3,557,201,995)	(3,391,209,919)	(3,573,910,074)	(3,390,820,446)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(8,013,654,903)	(6,828,125,076)	(7,845,130,522)	(6,796,293,235)
กำไรจากการดำเนินงาน	11,480,168,693	10,613,451,143	11,176,179,995	10,589,835,394
ดอกเบี้ยรับ	426,687,746	197,899,432	388,664,071	180,757,173
รายได้อื่น	120,783,182	182,248,017	63,736,775	209,881,984
กำไรจากการประเมินประโยชน์ความ	13	2,420,258,196	2,420,258,196	—
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	(48,843,837)	(17,396,935)	(48,634,562)	(24,244,472)
กำไรจากการดำเนินงานสุทธิ	14,399,053,980	10,976,201,657	14,000,204,475	10,956,230,079
ขาดทุนจากการลดทุนในบริษัทย่อย	(41,978,649)	—	(6,563,913)	—
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้นิติบุคคล	14,357,075,331	10,976,201,657	13,993,640,562	10,956,230,079
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	24	(1,947,817,978)	(2,327,855,682)	(1,969,165,602)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม				
ตามวิธีส่วนได้เสีย	42,216,861	38,675,297	—	—
กำไรก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	12,451,474,214	8,687,021,272	12,024,474,960	8,601,819,306
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	25	(3,126,272,171)	(2,845,762,736)	(2,994,860,296)
กำไรสุทธิสำหรับปี	9,325,202,043	5,841,258,536	9,029,614,664	5,773,155,775
การแบ่งปันกำไรสุทธิ				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่	9,329,101,308	5,841,425,913	9,029,614,664	5,773,155,775
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยของบริษัทย่อย	(3,899,265)	(167,377)	—	—
	9,325,202,043	5,841,258,536		
กำไรต่อหุ้น				
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน				
กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่	26	3.94	2.50	3.81
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (หุ้น)		2,367,811,000	2,332,663,002	2,367,811,000

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอลซีดี คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

(หน่วย : บาท)

งบการเงินรวม									
ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่									
หมายเหตุ	ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	ราคาที่ได้กว่ามูลค่าตามบัญชีของบริษัทย่อย ณ วันที่ซื้อ	กำไรสะสม		รวมส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่	ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยของบริษัทย่อย	รวม	
				จัดสรรแล้ว - สำหรับตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร				
10	4,580,161,260	20,794,742,634	-	535,001,026	15,546,595,113	41,456,500,033	-	41,456,500,033	
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549								
	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ที่รับรู้ในส่วนของผู้ถือหุ้น:								
	ส่วนเกินทุนที่เป็นส่วนของบริษัทย่อยซึ่งเกิดจากการที่บริษัทซื้อบริษัทย่อยในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของบริษัทย่อย ณ วันที่ซื้อ								
	รวมรายได้ (ค่าใช้จ่าย) ที่รับรู้ในส่วนของผู้ถือหุ้น								
21	-	-	1,647,137,361	-	-	1,647,137,361	-	1,647,137,361	
	-	-	1,647,137,361	-	-	1,647,137,361	-	1,647,137,361	
	-	-	-	-	5,841,425,913	5,841,425,913	(167,377)	5,841,258,536	
	-	-	1,647,137,361	-	5,841,425,913	7,488,563,274	(167,377)	7,488,395,897	
	-	-	-	25,056,889	(25,056,889)	-	-	-	
29	155,460,740	2,748,703,570	-	-	-	2,904,164,310	-	2,904,164,310	
	-	-	-	-	-	-	-	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550									
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550									
กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับปี									
รวมรายได้ (ค่าใช้จ่าย) ที่รับรู้สำหรับปี									
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยจากการซื้อบริษัทย่อย									
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550									
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550									
กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับปี									
รวมรายได้ (ค่าใช้จ่าย) ที่รับรู้สำหรับปี									
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยจากการซื้อบริษัทย่อย									
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551									
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551									

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

(หน่วย : บาท)

งบการเงินเฉพาะกิจการ									
หมายเหตุ	ส่วนเกินทุนที่เป็น ส่วนของบริษัทย่อย ซึ่งเกิดจากการที่บริษัทฯ ซื้อบริษัทย่อยใน ราคาที่ต่ำกว่ามูลค่า	ส่วนเกิน มูลค่าหุ้นสามัญ	ทุนเรือนหุ้นที่ออก และชำระแล้ว	กำไรสะสม			รวม		
				จัดสรรแล้ว - สำรอง ตามกฎหมาย	กำไรสะสม	ยังไม่ได้ จัดสรร			
10	4,580,161,260	20,794,742,634	-	535,001,026	15,510,785,232	-	41,420,690,152		
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549								
	รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ที่รับรู้ในส่วนของผู้ถือหุ้น:								
	ส่วนเกินทุนที่เป็นส่วนของบริษัทย่อยซึ่งเกิดจากการที่บริษัทฯ ซื้อบริษัทย่อยในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่า								
	กำไรที่บริษัทซื้อบริษัทย่อยในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของบริษัทย่อย ณ วันที่ซื้อ								
21	-	-	1,647,137,361	-	-	-	1,647,137,361		
	-	-	1,647,137,361	-	-	-	1,647,137,361		
	-	-	-	-	-	5,773,155,775	5,773,155,775		
	-	-	1,647,137,361	-	5,773,155,775	(25,056,889)	7,420,293,136		
	-	-	-	25,056,889	(25,056,889)	-	-		
29	155,460,740	2,748,703,570	-	-	-	-	2,904,164,310		
	4,735,622,000	23,543,446,204	1,647,137,361	560,057,915	21,258,884,118	-	51,745,147,598		
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550								
	4,735,622,000	23,543,446,204	1,647,137,361	560,057,915	21,258,884,118	-	51,745,147,598		
	-	-	-	-	9,029,614,664	-	9,029,614,664		
29	-	-	-	-	9,029,614,664	-	9,029,614,664		
	-	-	-	-	(1,728,409,138)	-	(1,728,409,138)		
	4,735,622,000	23,543,446,204	1,647,137,361	560,057,915	28,560,089,644	-	59,046,353,124		
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551								

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

(หน่วย : บาท)				
หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรสุทธิก่อนภาษี	12,451,474,214	8,687,021,272	12,024,474,960	8,601,819,306
ปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดสุทธิรับ (จ่าย)				
จากกิจกรรมดำเนินงาน:				
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม				
ตามวิธีส่วนได้เสีย	(42,216,861)	(38,675,297)	—	—
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	—	—	(30,000,000)	(30,000,000)
กำไรจากเงินลงทุนในบริษัทย่อย	—	(19,952)	—	—
ค่าเผื่อผลขาดทุนจากสินค้าล้าสมัย	6,880,005	1,360,001	6,816,854	1,360,001
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกค้าหนี้การค้า (โอนกลับ)	(262,132,622)	174,683,827	(262,132,622)	174,683,827
โอนกลับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ				
ของลูกค้าหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	(33,920,096)	—	—	—
ขาดทุนจากการลดทุนในบริษัทย่อย	41,978,649	—	6,563,913	—
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	27 9,254,750,577	8,205,206,346	9,170,414,750	8,121,159,100
ประมาณการทรัพย์สิน/หนี้สินในอนาคต	(24,644,911)	(154,760,661)	(24,644,911)	(154,760,661)
ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	46,155	3,581,360	46,155	3,105,211
ขาดทุน (กำไร) จากการขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	1,456,577	(11,659,503)	1,280,588	(11,659,503)
สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้				
รอตัดบัญชีเพิ่มขึ้น/ลดลง	(44,877,640)	16,530,187	—	—
สำรองผลประโยชน์พนักงาน – เงินชดเชย				
เมื่อออกจากงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(7,757,352)	8,380,899	(7,757,352)	8,380,899
ต้นทุนการกู้ยืม	1,947,817,978	2,327,855,682	1,969,165,602	2,354,410,773
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง				
ในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	23,288,854,673	19,219,504,161	22,854,227,937	19,068,498,953
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)				
ลูกหนี้การค้า	512,839,903	(474,508,114)	512,922,903	(474,508,114)
ลูกหนี้การค้าบริษัทย่อย	—	—	84,079,532	(107,296,594)
ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม	436,405,448	224,959,864	436,405,448	224,959,864
ลูกหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	(6,324,336)	(121,847,669)	(1,388,744)	(17,239,420)
เงินทดรองแก่บริษัทย่อย	—	—	(2,698,625)	1,342,586
เงินทดรองแก่บริษัทร่วม	—	(81,754)	—	(81,754)
เงินทดรองแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	(4,704,434)	(1,618,028)	1,070,874	(1,618,028)
สินค้าคงเหลือ	3,670,790	(42,661,840)	4,335,458	(42,661,840)
ลูกหนี้ค่าตอบแทนการโอนสิทธิ	579,741,804	—	579,741,804	—
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(126,599,937)	(303,763,518)	(116,046,055)	(304,034,995)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้า	(994,808,513)	3,844,340,195	(1,049,477,007)	3,832,623,450
เจ้าหนี้การค้าบริษัทย่อย	—	—	98,049,281	81,164,666
เจ้าหนี้การค้าบริษัทรวม	(24,022,526)	15,958,947	(24,022,526)	15,958,947
เจ้าหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	25,463,657	106,402,257	14,677,902	83,430,023
เจ้าหนี้บริษัทย่อย	—	—	(26,549,450)	61,803,105
เจ้าหนี้บริษัทรวม	(2,599,923)	(636,615)	(2,599,923)	(636,615)
เจ้าหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	45,213,586	35,374,519	44,654,377	57,046,848
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	452,576,674	1,191,611,463	307,202,303	1,159,107,046
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	12,532,844	155,411,726	9,745,602	145,068,319
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	24,198,239,710	23,848,445,594	23,724,331,091	23,782,926,447
จ่ายดอกเบี้ย	(1,862,290,558)	(2,209,626,414)	(1,909,461,930)	(2,236,181,505)
จ่ายภาษีเงินได้	(3,009,598,422)	(3,549,664,494)	(2,950,668,964)	(3,537,818,619)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	19,326,350,730	18,089,154,686	18,864,200,197	18,008,926,323
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน:				
เงินฝากธนาคารซึ่งถึงกำหนดจ่ายเงิน				
เกินกว่า 3 เดือนหรือติดภาวะผูกพันลดลง	214,700	271,800	—	—
เงินปันผลรับจากบริษัทรวม	30,000,000	30,000,000	30,000,000	30,000,000
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	(52,045,179)	—	(294,411,072)	(143,583,450)
เงินสดรับ (จ่าย) จากการลงทุนในบริษัทย่อย	(6,055,239)	—	3,108,267,250	—
เงินสดจ่ายซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย	—	(32,396,554)	—	—
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	—	490,000	—	—
เงินลงทุนระยะยาวอื่นลดลง	98,526	88,050	98,526	88,050
ลูกหนี้บริษัทย่อยลดลง	—	—	58,478,165	53,767,831
ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกันลดลง (เพิ่มขึ้น)	33,920,097	(234,443)	—	—
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของ				
บริษัทย่อยที่ได้จากการแลกหุ้นของบริษัทฯ	—	1,654,197,764	—	—
ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(1,881,887,201)	(1,212,684,680)	(1,811,833,807)	(1,170,199,271)
เงินรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	7,342,663	12,034,591	6,061,311	12,034,591
ซื้อสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์ดัมพ์และเครื่องมือ				
และอุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง	(7,767,664,600)	(9,989,976,099)	(7,767,129,600)	(9,989,435,749)
เงินมัดจำการจัดซื้อและติดตั้งอุปกรณ์				
สัมปทานลดลง (เพิ่มขึ้น)	372,077,679	(309,929,291)	372,077,679	(309,929,291)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น	(1,639,132,965)	(1,418,533,499)	(1,580,890,651)	(1,393,902,788)
เงินสดสุทธิใช้ในกิจกรรมลงทุน	(10,903,131,519)	(11,266,672,361)	(7,879,282,199)	(12,911,160,077)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	–	(1,000,000,000)	–	(1,000,000,000)
เจ้าหนี้ทรัสต์รีซีทลดลง	(50,934,910)	(1,616,944,853)	(50,934,910)	(1,616,944,853)
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย	–	–	(1,695,385,930)	–
เงินรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	5,758,400,000	–	5,758,400,000	–
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(3,097,200,262)	(5,657,600,262)	(3,097,200,262)	(5,657,600,262)
ชำระคืนหุ้นกู้	(5,500,000,000)	–	(5,500,000,000)	–
เงินปันผลจ่ายให้กับผู้ถือหุ้นบริษัท	(1,728,409,138)	–	(1,728,409,138)	–
เงินรับจากการขายหุ้นเพิ่มทุน – สุทธิ	–	2,912,703,570	–	2,912,703,570
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(4,618,144,310)	(5,361,841,545)	(6,313,530,240)	(5,361,841,545)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด				
เพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	3,805,074,901	1,460,640,780	4,671,387,758	(264,075,299)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	3,276,655,130	1,816,014,350	1,476,562,439	1,740,637,738
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี	7,081,730,031	3,276,655,130	6,147,950,197	1,476,562,439

ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม:

เงินสดรับจากลูกค้าหนี้ค่าตอบแทน

การโอนสิทธิจากการประนีประนอมความ	3,000,000,000	–	3,000,000,000	–
----------------------------------	---------------	---	---------------	---

รายการที่ไม่ใช่เงินสด:

ซื้อสิทธิการใช้อุปกรณ์รอดัดบัญชี				
และเครื่องมืออุปกรณ์สัมปทาน				
ระหว่างติดตั้งโดยยังมิได้ชำระเงิน	1,712,195,966	1,484,568,021	1,712,195,966	1,484,568,021
ซื้อบริษัทย่อยโดยการแลกหุ้นของบริษัทฯ	–	–	–	3,333,984,031

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) จัดตั้งเป็นบริษัทมหาชนและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย บริษัทฯ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ในปี 2538 และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2550 บริษัทฯมีผู้ถือหุ้นใหญ่สองราย คือ เทเลนอร์ เอเชีย พีทีอี แอลทีดี ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศสิงคโปร์ และบริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย ธุรกิจหลักของบริษัทฯคือการให้บริการการสื่อสารไร้สายและจัดจำหน่ายอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์เสริม

ที่อยู่ของบริษัทฯตามที่จดทะเบียนตั้งอยู่ ณ เลขที่ 333/3 อาคารชัย ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

1.2 สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์

1.2.1 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2533 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญากับการสื่อสารแห่งประเทศไทย (“กสท.”) (ปัจจุบันการสื่อสารแห่งประเทศไทยได้เปลี่ยนทุนเป็นหุ้นภายใต้ พรบ. รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 เป็น บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)) ในการที่จะดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ภายใต้สัญญาการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์กับ กสท. (“สัญญาสัมปทาน”) บริษัทฯผูกพันที่จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ในเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการดังกล่าวให้กับ กสท.โดยไม่คิดมูลค่า ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มอันเกิดจากการโอนทรัพย์สินดังกล่าวจะเรียกชำระได้จาก กสท.โดยบันทึกไว้เป็น “ภาษีมูลค่าเพิ่มหรือเรียกคืนจาก กสท.” ในงบดุล

บริษัทฯได้รับสัมปทานเป็นระยะเวลา 15 ปี และได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2536 และวันที่ 22 พฤศจิกายน 2539 โดยขยายระยะเวลาดำเนินการที่ได้รับสัมปทานเป็น 22 ปี และ 27 ปีตามลำดับ อัตราค่าบริการและค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการจะต้องได้รับการอนุมัติจาก กสท. บริษัทฯผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่างๆ และจ่ายค่าธรรมเนียมตามสัญญา

ค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ตอบแทนรายปีซึ่งคิดจากร้อยละของรายได้จากการให้บริการตามสัญญาและต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำต่อปี อัตราร้อยละของรายได้จากการให้บริการและอัตราผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำในแต่ละปีเป็นดังนี้:

ปีที่	อัตราผลประโยชน์ตอบแทนรายปีจากการให้บริการ	
	อัตราร้อยละของรายได้ต่อปี	จำนวนขั้นต่ำต่อปี (ล้านบาท)
1 – 4	12	22 ถึง 154
5	25	353
6 – 15	20	382 ถึง 603
16 – 20	25	748 ถึง 770
21 – 27	30	752 ถึง 1,200

บริษัทฯได้เริ่มดำเนินการให้บริการดังกล่าวเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2534

1.2.2 สัญญาแต่งตั้ง “ตัวแทนผู้ให้บริการ” (Airtime Provider Agreement) กับบริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นเนล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2541 บริษัทฯได้ทำสัญญาแต่งตั้ง “ตัวแทนผู้ให้บริการ” (Airtime Provider Agreement) กับบริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นเนล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน) (“IEC”) โดยแต่งตั้งให้ IEC เป็นตัวแทนผู้ให้บริการ (Airtime Provider) วิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ มีกำหนดระยะเวลา 17 ปี นับแต่วันถัดจากวันที่ลงนามในสัญญา โดย IEC จะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นอัตราร้อยละของยอดขายได้ค่าบริการโทรศัพท์ตามที่กำหนดในสัญญา

อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสสามของปี 2550 บริษัทฯ และ IEC ได้ตกลงยกเลิกสัญญาดังกล่าวก่อนครบกำหนดอายุสัญญา ซึ่งบริษัทฯ ได้จ่ายเงินชดเชยเพื่อยกเลิกสัญญาให้แก่บริษัทดังกล่าวและได้บันทึกรายการดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในไตรมาสสามของปี 2550

1.2.3 การโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ให้แก่บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด

เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2539 บริษัทฯ กสท. และบริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (“DPC”) ได้เข้าทำสัญญาโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ โดยบริษัทฯ ได้รับความยินยอมจาก กสท. ให้โอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ที่ใช้เทคโนโลยี Digital PCN 1800 ให้แก่ DPC โดยบริษัทฯ ตกลงยกเลิกสัญญาแต่งตั้งตัวแทนเพื่อจัดให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ที่ใช้เทคโนโลยี Digital PCN 1800 กับบริษัท สามารถ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (“Samart”) ก่อนวันที่ 16 มีนาคม 2541 หรือวันที่ DPC ได้เปิดให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน DPC ได้เปิดให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2541

เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2540 บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาร่วมทุน สัญญายกเลิกสัญญาแต่งตั้งตัวแทนเพื่อจัดให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ และสัญญาอื่นที่เกี่ยวข้องกับ Samart และ DPC ซึ่งรวมเงื่อนไขที่บริษัทฯ จะได้รับเงินตอบแทนจาก DPC จำนวนประมาณ 5,400 ล้านบาทจากการที่บริษัทฯ อนุญาตให้ DPC ใช้เครือข่ายการสื่อสารของบริษัทฯ และโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ให้ บริษัทฯ รับรู้รายได้สำหรับเงินจำนวนนี้ในงบกำไรขาดทุนเป็นส่วนหักจากต้นทุนการให้บริการโทรศัพท์โดยทยอยรับรู้ตลอดอายุสัมปทาน

เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2541 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญายกเลิกการแต่งตั้งตัวแทน โดยได้รับชำระคืนเงินต้นบางส่วนก่อนกำหนดตามสัญญาเดิม และให้ส่วนลดสำหรับเงินตอบแทนจาก DPC จำนวนประมาณ 10 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา และเปลี่ยนแปลงระยะเวลาชำระคืนเงินตอบแทนดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2551 บริษัทฯ และ DPC ได้ตกลงยกเลิกสัญญาที่บริษัทฯ มีอยู่กับ DPC แล้วตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 13

1.3 ภาษีสรรพสามิต

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 กระทรวงการคลังได้ออกประกาศนโยบายการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับกิจการโทรคมนาคม โดยการจัดเก็บจากกิจการการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอัตราร้อยละ 10 ของรายได้ที่ได้จากการให้บริการโทรคมนาคม ภาษีสรรพสามิตดังกล่าวจะถือเป็นส่วนหักจากค่าธรรมเนียมที่บริษัทฯ จะต้องจ่ายให้แก่ กสท. ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 1.2.1 โดยบริษัทฯ จะต้องนำส่งภาษีสรรพสามิตให้แก่กรมสรรพสามิตทุกเดือน

อย่างไรก็ดี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2550 กระทรวงการคลังได้อนุมัติการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บจากบริการโทรคมนาคมในอัตราร้อยละศูนย์ ดังนั้นบริษัทฯ ได้เปลี่ยนแปลงการคำนวณภาษีสรรพสามิตเป็นอัตราร้อยละศูนย์ตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2550 เป็นต้นไป

1.4 ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection charge)

ตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 (“ประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย”) ที่กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม มีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของตนกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นนั้น

บริษัทฯ ได้รับการอนุมัติข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Reference Interconnect Offering–RIO) ที่บริษัทฯ เสนอไปจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2549 และตามประกาศของ กทช. ว่าด้วยการ

เชื่อมต่อโครงข่ายได้กำหนดไว้ว่า ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมและผู้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจะต้องเจรจาเกี่ยวกับสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามแนวทางข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตที่ให้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมภายใน 90 วัน เริ่มนับแต่วันที่ผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมได้รับหนังสือแสดงเจตจำนง

หากผู้รับใบอนุญาตทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น ให้ถือว่าข้อพิพาทเกิดขึ้น และคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสิทธินำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และการเชื่อมต่อโครงข่าย

บริษัทฯ ได้ลงนามสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น โดยสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ดังนี้

ผู้ประกอบการ	ระยะเวลาการมีผลบังคับใช้
ก) บริษัท ทรู มูฟ จำกัด	17 พฤศจิกายน 2549 เป็นต้นไป
ข) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	30 พฤศจิกายน 2549 เป็นต้นไป
ค) บริษัท ทริปเปิ้ลที บรอดแบนด์ จำกัด	22 ธันวาคม 2549 เป็นต้นไป
ง) บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด	9 กรกฎาคม 2550 เป็นต้นไป
จ) บริษัท ดิจิตอลโฟน จำกัด	16 กรกฎาคม 2550 เป็นต้นไป

ตั้งแต่ปี 2550 บริษัทฯ และคู่สัญญาข้างต้นได้ดำเนินการคิดค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างกันข้างต้นแล้ว

ตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ บริษัทฯ ต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท. เป็นรายปี โดยจ่ายเป็นจำนวนเงินขั้นต่ำตามที่สัญญากำหนดในแต่ละปีหรือในอัตราร้อยละของรายได้จากการให้บริการตามสัญญาก่อนหักค่าใช้จ่ายแล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการเข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทำให้การคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนภายหลังการเข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายยังไม่มีความชัดเจน บริษัทฯ ได้เจรจากับ กสท. เกี่ยวกับรายการดังกล่าวแล้วแต่ยังไม่ได้ข้อสรุป ดังนั้น จำนวนผลประโยชน์ตอบแทนรายปีที่ต้องจ่ายอาจเปลี่ยนแปลงไปขึ้นอยู่กับข้อสรุปในอนาคต อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าจะไม่เกิดผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ จากผลการเจรจาและข้อสรุปในอนาคต

2. เกณฑ์ในการจัดงบการเงิน

- 2.1 **งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานบัญชีที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547** ยกเว้นมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 56 เรื่องการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ซึ่งบริษัทถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ โดยมาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 12 เรื่องภาษีเงินได้ ฉบับปรับปรุงปี 1996 (IAS No. 12 “Income Taxes” (revised 1996)) และยกเว้นการบันทึกรายการเงินชดเชยเมื่อออกจากงาน ซึ่งใช้นโยบายบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 19 (IAS No. 19) เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีไทยเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์พนักงาน

การแสดงรายการในงบการเงินได้ทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 14 กันยายน 2544 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯ ใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลมาจากงบการเงินฉบับภาษาไทยดังกล่าว

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมวันแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2. เกณฑ์ในการจัดทำงานการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย”) ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะของธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	อัตราร้อยละที่ถือหุ้น	
			2551 ร้อยละ	2550 ร้อยละ
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯโดยตรง				
บริษัท เวิลด์โฟน ซ็อบ จำกัด	หยุดดำเนินการในปี 2546	ไทย	100	100
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	บริหารสินทรัพย์	ไทย	100	100
บริษัท แทค เซอร์วิส จำกัด	หยุดดำเนินการในปี 2544	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด	ให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการให้บริการ	ไทย	100	51
(เดิมชื่อ “บริษัท ไวด์ บรอดแบนด์ จำกัด”)	โทรศัพท์เคลื่อนที่ (ยังไม่ได้ดำเนินการ)			
บริษัท ดีแทค อินเทอร์เน็ต เซอร์วิส จำกัด	จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการให้บริการอินเทอร์เน็ต	ไทย	100	100
	(ยังไม่ได้ดำเนินการ)			
บริษัท พับบลิก เรดิโอ จำกัด	จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการให้บริการ	ไทย	100	100
	โทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทแท็บเล็ต			
	(ยังไม่ได้ดำเนินการ)			
บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) (หมายเหตุ 10)	ตัวแทนจำหน่ายบัตรเติมเงินและการให้บริการเติมเงินโดยไม่ต้องใช้บัตรเติมเงิน (E-Refill)	ไทย	99.81	99.51
บริษัท เพย์สบาย จำกัด (หมายเหตุ 10)	บริการชำระเงินออนไลน์	ไทย	100	98.13
บริษัท ครีเอ จำกัด (หมายเหตุ 10)	บริการเสริมโปรแกรมบนโทรศัพท์มือถือ	ไทย	51	—
บริษัท แพต ดีกรี จำกัด (หมายเหตุ 10)	ผลิตรายการวิทยุ สื่อโฆษณาและให้บริการด้านสื่อบันเทิง รวมถึงการจัดทำนิตยสารพร้อมโฆษณาในนิตยสาร	ไทย	51	—
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด				
บริษัท อีสเทิร์น บิซ จำกัด	พัฒนาที่ดิน	ไทย	100	100
บริษัท แทค ไฟแนนซ์ บี.วี.	ธุรกิจการเงิน (งบการเงินใช้สกุลเงินเหรียญสหรัฐอเมริกา)	เนเธอร์แลนด์	100	100
บริษัท วิภาวดี ออฟฟิต บิลด์ิง จำกัด	พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (อาคารสำนักงาน)	ไทย	100	100

สินทรัพย์และรายได้ของบริษัทฯซึ่งรวมอยู่ในงบการเงินรวมนี้คิดเป็นประมาณร้อยละ 98 และ 99 ตามลำดับ (2550: ร้อยละ 97 และ 100 ตามลำดับ)

ในระหว่างไตรมาสหนึ่งของปี 2550 บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด ได้รับใบอนุญาตในการให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ (IDD) ประเภท 3 จากสำนักงานคณะกรรมการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) เป็นระยะเวลา 20 ปี โดยบริษัทได้เริ่มให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ (IDD) เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2550

ข) บริษัทฯจัดทำงานการเงินโดยรวมบริษัทย่อยทั้งหมดในงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่ได้นำ ซึ่งเป็นวันที่บริษัทฯมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯสิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น

- ค) งบการเงินของบริษัทย่อยจัดทำขึ้นโดยมีรอบระยะเวลาบัญชีเช่นเดียวกับบริษัทและจัดทำโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของบริษัทฯ
- ง) ยอดคงค้างระหว่างบริษัทและบริษัทย่อย รายการระหว่างกันที่มีสาระสำคัญของบริษัทและบริษัทย่อย ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินของบริษัทฯกับส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว
- จ) ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยคือส่วนของกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่เป็นส่วนได้เสียที่ไม่ได้เป็นของกลุ่มบริษัทฯ ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในงบกำไรขาดทุนรวมและแสดงในส่วนของผู้ถือหุ้นในงบดุลรวมโดยแสดงแยกต่างหากจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่เป็นของบริษัทใหญ่

2.3 บริษัทได้จัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อย และบริษัทร่วมตามวิธีราคาทุน

3. การประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีใหม่

3.1 มาตรฐานการบัญชีที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศสภาวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 9/2550 ฉบับที่ 38/2550 และฉบับที่ 62/2550 เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี โดยให้ใช้มาตรฐานการบัญชีใหม่ดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 25 (ปรับปรุง 2550)	งบกระแสเงินสด
ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2550)	สัญญาเช่า
ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2550)	สินค้าคงเหลือ
ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2550)	ต้นทุนการกู้ยืม
ฉบับที่ 35 (ปรับปรุง 2550)	การนำเสนองบการเงิน
ฉบับที่ 39 (ปรับปรุง 2550)	นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
ฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2550)	งบการเงินระหว่างกาล
ฉบับที่ 43 (ปรับปรุง 2550)	การรวมธุรกิจ
ฉบับที่ 49 (ปรับปรุง 2550)	สัญญาก่อสร้าง
ฉบับที่ 51	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

มาตรฐานการบัญชีข้างต้นให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2551 เป็นต้นไป ฝ่ายบริหารของบริษัทฯได้ประเมินแล้วเห็นว่า มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 49 (ปรับปรุง 2550) ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ ส่วนมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 25 (ปรับปรุง 2550) ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2550) ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2550) ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2550) ฉบับที่ 35 (ปรับปรุง 2550) ฉบับที่ 39 (ปรับปรุง 2550) ฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2550) ฉบับที่ 43 (ปรับปรุง 2550) และฉบับที่ 51 ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินสำหรับปีปัจจุบัน

3.2 มาตรฐานการบัญชีที่ยังไม่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 86/2551 เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี โดยให้ใช้มาตรฐานการบัญชีใหม่ดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2550)	การด้อยค่าของสินทรัพย์
ฉบับที่ 54 (ปรับปรุง 2550)	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก

มาตรฐานการบัญชีข้างต้นให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2552 เป็นต้นไป ฝ่ายบริหารของบริษัทฯได้ประเมินแล้วเห็นว่ามาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินสำหรับปีที่ใช้มาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าว

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

รายได้รับล่วงหน้าจากการให้บริการโทรศัพท์ระบบเติมเงิน (Prepaid)

รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์ระบบเติมเงินเป็นมูลค่าของค่าบริการโทรศัพท์ตามบัตรเติมเงินที่บริษัทฯ ได้ขายไปแล้ว โดยจะทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว หรือ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการให้บริการตามบัตรเติมเงิน แล้วแต่ว่าอย่างใดจะเกิดขึ้นก่อน

รายได้รับล่วงหน้าจากการให้บริการโทรศัพท์ระบบจ่ายรายเดือน (Postpaid)

รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์ระบบจ่ายรายเดือนเป็นมูลค่าของค่าบริการโทรศัพท์รายเดือน (monthly fee) ที่ลูกค้ายังใช้บริการไม่หมดและสามารถยกยอดไปใช้ในงวดถัดไปและไม่เกิน 365 วัน

การรับรู้รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ รวมถึงการบริการโทรศัพท์ในประเทศ โทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศและการบริการข้ามแดนอัตโนมัติ ถือเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว

ส่วนลดมักจะให้ในรูปแบบของส่วนลดเงินสด หรือในรูปแบบของสินค้าหรือบริการที่บริษัทฯ ส่งมอบให้โดยไม่คิดมูลค่า ส่วนลดดังกล่าวจะบันทึกอย่างมีระบบตลอดระยะเวลาที่ได้รับส่วนลด ส่วนลดเงินสดหรือสินค้าที่ส่งมอบให้โดยไม่คิดมูลค่าบันทึกเป็นส่วนหักจากรายได้

ในกรณีที่ให้ส่วนลดตามแผนที่กำหนดขึ้น เช่น แผนการส่งเสริมการขายเพื่อรักษากลุ่มลูกค้า (loyalty programs) หากบริษัทฯ มีประสบการณ์ในอดีตที่สามารถใช้อ้างอิงในการประมาณการส่วนลดอย่างน่าเชื่อถือได้ มูลค่าส่วนลดที่บันทึกต้องไม่เกินมูลค่าประมาณการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริง มูลค่าและระยะเวลาของส่วนลดมักต้องประมาณขึ้นโดยใช้เทคนิคการประมาณการ และมีการปรับผลต่างในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงการหรือเมื่อทราบจำนวนที่เกิดขึ้นจริง

รายได้/ต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

รายได้จากการเชื่อมต่อโครงข่ายซึ่งเป็นรายได้ที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้รับใบอนุญาตรายอื่นซึ่งเกิดจากการเรียกเข้าจากโครงข่ายของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นมายังโครงข่ายของบริษัทฯ รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราเรียกเก็บที่ระบุไว้ในสัญญา ต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่ต้องจ่ายให้กับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น เป็นต้นทุนการให้บริการจากการเรียกออกผ่านโครงข่ายของบริษัทฯ ไปยังโครงข่ายของผู้รับใบอนุญาตรายอื่น รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้างในอัตราเรียกเก็บที่ระบุไว้ในสัญญา

รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อบริษัทฯ ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

ในกรณีที่มีการขายสินค้าพร้อมการให้บริการ (Multiple element arrangements) องค์ประกอบของรายได้จะบันทึกเป็นส่วนตามสัดส่วนมูลค่ายุติธรรมของสินค้าที่ส่งมอบ ส่วนบริการที่เกิดขึ้นหลังการขายบันทึกโดยใช้ราคาขายปกติหรือมูลค่าที่ปรับลด ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

รายได้จากการดำเนินงานอื่น

กิจการรับรู้รายได้จากการดำเนินงานอื่น เมื่อกิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากผลสำเร็จของรายการนั้น

รายได้แสดงไว้โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

4.2 ลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้าแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทฯบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.3 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือเป็นสินค้าสำเร็จรูปซึ่งแสดงมูลค่าตามราคาทุน (วิธีต้นทุนถัวเฉลี่ย) หรือมูลค่าสุทธิ ที่คาดว่าจะได้รับแล้วแต่อย่างไรก็ตาม

4.4 เงินลงทุน

- ก) เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย
- ข) เงินลงทุนในบริษัทย่อย และบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุน
- ค) เงินลงทุนระยะยาวอื่นที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด บริษัทฯถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และรับรู้มูลค่าที่เปลี่ยนแปลงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของผู้ถือหุ้นภายใต้หัวข้อ “กำไร/ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขาย” จนกระทั่งจำหน่ายหลักทรัพย์จึงบันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้นในงบกำไรขาดทุน
- ง) เงินลงทุนระยะยาวอื่นเป็นเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดซึ่งแสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

บริษัทฯจะบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนระยะยาวอื่นในงบกำไรขาดทุนเมื่อมูลค่าของเงินลงทุนลดลงอย่างเป็นการถาวร บริษัทฯจะบันทึกผลรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนระยะยาวอื่นที่บริษัทฯรับรู้ในงวดก่อนเมื่อประมาณการที่ใช้กำหนดมูลค่าการด้อยค่าของเงินลงทุนนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป บริษัทฯจะบันทึกเพิ่มราคาตามบัญชีให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของเงินลงทุนแต่ไม่เกินกว่าขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนที่ได้บันทึกไว้ในงวดก่อน โดยบันทึกรายการโอนกลับขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนเป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนทันที

4.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/ค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสม ราคาทุนดังกล่าวประกอบด้วยราคาซื้อและต้นทุนที่เกี่ยวข้องอื่นเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน ราคาทุนและค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ที่เลิกใช้หรือขายจะตัดจำหน่ายออกจากบัญชี กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายจะรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งาน โดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้:

อาคาร	20 – 40 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคารสำนักงานและสิทธิการเช่า	5 – 20 ปี
อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการ	
วิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์	อายุที่เหลือของสัญญาสัมปทานและ 10 ปี
อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงานให้บริการโทรคมนาคมทางไกล	
ระหว่างประเทศ	8 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคารสถานีรับส่งสัญญาณ	20 ปี
สินทรัพย์ถาวรอื่น	3 ปี และ 5 ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน อาคารระหว่างก่อสร้าง งานระหว่างก่อสร้างและอุปกรณ์ระหว่างติดตั้ง

4.6 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดจากเงินกู้ยืมที่นำไปใช้ในการจัดหาหรือก่อสร้างสินทรัพย์ที่ต้องใช้ระยะเวลานานในการแปลงสภาพให้พร้อมที่จะใช้หรือขาย ได้นำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์จนกว่าสินทรัพย์นั้นจะอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์ ต้นทุนการกู้ยืมอื่นๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ ต้นทุนการกู้ยืมประกอบด้วยดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมของกิจการ

4.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและค่าตัดจำหน่าย

บริษัทวัดมูลค่าเริ่มแรกสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาแบบแยกต่างหากด้วยราคาทุน ต้นทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจคือมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ซื้อ และภายหลังการรับรู้รายการครั้งแรก สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม (ถ้ามี) ของสินทรัพย์นั้น

บริษัทตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์นั้น และจะมีการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์เมื่อมีข้อบ่งชี้ที่ทำให้สินทรัพย์อาจเกิดการด้อยค่าได้ บริษัทจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนคำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์จำกัดของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตตัดบัญชีตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตามอายุที่เหลือของสัญญาสัมปทาน

ค่าใช้จ่ายรอตตัดบัญชีซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อระบบสื่อสารสัญญาณ (transmission facilities) และค่าซอฟต์แวร์ตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงภายในระยะเวลา 3 ปี ถึง 10 ปี และตามอายุที่เหลือของสัญญาสัมปทาน

ต้นทุนทางการเงินรอตตัดบัญชีซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการจัดหาเงินกู้ ค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่ายหุ้นกู้ และค่าธรรมเนียมในการขายอายุสัญญาเงินกู้ ตัดจำหน่ายโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุสัญญาเงินกู้

4.8 ค่าความนิยม

บริษัทวัดมูลค่าเริ่มแรกของค่าความนิยมด้วยราคาทุน ซึ่งคือส่วนต่างของต้นทุนการรวมธุรกิจที่สูงกว่าส่วนได้เสียของบริษัทในมูลค่ายุติธรรมสุทธิของสินทรัพย์ หนี้สิน และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่ระบุได้ของกิจการที่ถูกซื้อ ถ้าส่วนได้เสียของบริษัทในมูลค่ายุติธรรมสุทธิของสินทรัพย์ หนี้สิน และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่ระบุได้ของผู้ถูกซื้อสูงกว่าต้นทุนการรวมธุรกิจ บริษัทจะรับรู้ส่วนเกินที่คงเหลือในงบกำไรขาดทุนทันที

หลังจากรับรู้ค่าความนิยมเริ่มแรกแล้ว ค่าความนิยมแสดงด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม บริษัททดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปี และเมื่อใดก็ตามที่มีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเกิดขึ้น

เพื่อประโยชน์ในการทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยม บริษัทจะปันส่วนค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการนับตั้งแต่วันซื้อกิจการให้กับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด (หรือกลุ่มของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการรวมกิจการไม่ว่าสินทรัพย์อื่นหรือหนี้สินอื่นของกิจการที่ถูกซื้อจะถูกปันส่วนให้กับหน่วยสินทรัพย์หรือกลุ่มของหน่วยสินทรัพย์เหล่านั้นหรือไม่ก็ตาม

การด้อยค่าของค่าความนิยมพิจารณาโดยการประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดแต่ละรายการ (หรือกลุ่มของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับค่าความนิยม หากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดน้อยกว่ามูลค่าตามบัญชี บริษัทจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุน ขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยมไม่สามารถกลับบัญชีได้ในอนาคต

4.9 รายการธุรกิจกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทฯ หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัทฯ หรือถูกควบคุมโดยบริษัทฯ ไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัทฯ

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วมและบุคคลซึ่งมีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญกับบริษัทฯ ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัทฯ ที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของบริษัทฯ

4.10 การด้อยค่าของสินทรัพย์ที่มีอายุการใช้งานยาว

ทุกวันที่ในงบดุล บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทำการประเมินว่ามีข้อบ่งชี้ซึ่งแสดงว่าสินทรัพย์ของบริษัทฯ และบริษัทย่อยด้อยค่าลงหรือไม่ หากมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า หรือเมื่อต้องทำการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์เป็นรายปี บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะทำการประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์หมายถึง มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาจะสูงกว่า และหากพบว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนแสดงว่าสินทรัพย์ดังกล่าวเกิดการด้อยค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะลดมูลค่าของสินทรัพย์ลงให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ ประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์จะถูกคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีที่สะท้อนถึงการประเมินความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ ซึ่งสะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้มาจากการจำหน่ายสินทรัพย์ในงบดุล หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้นผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะรับรู้รายการขาดทุนจากการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุน

ณ วันที่ในงบดุล บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประเมินว่ามีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่ารายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ค่าความนิยมที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลงหรือไม่ หากมีข้อบ่งชี้ดังกล่าว บริษัทฯ และบริษัทย่อยต้องประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น และกลับรายการบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ค่าความนิยมที่บริษัทฯ ได้รับรู้ในงวดก่อน

4.11 ภาษีเงินได้และสินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ตามแบบแสดงรายการของบริษัทฯ และบริษัทย่อย (ในประเทศไทย) คำนวณจากกำไรสุทธิทางภาษีตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร

สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะคำนวณขึ้นจากผลแตกต่างชั่วคราว ณ วันที่ในงบดุล ระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์หรือหนี้สินกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น ซึ่งจะรับรู้เป็นรายได้ภาษีหรือตัดบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายภาษี เมื่อรายได้สามารถรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่บันทึกไว้เกิดขึ้นจริงและถือหักเป็นค่าใช้จ่ายได้แล้วในการคำนวณภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร

บริษัทฯ รับรู้ผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องหักภาษีเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีหากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ จะมีกำไรทางภาษีจากการดำเนินงานในอนาคตเพียงพอที่จะนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีนี้นมาใช้ประโยชน์ได้

บริษัทได้รับผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการเป็นหนี้สินภาษีเงินได้

บริษัทฯ จะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ วันที่ในงบดุล และจะปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าวเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ จะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

บริษัทฯ จะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีคำนวณขึ้นตามอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราที่คาดว่าจะต้องใช้ในงวดที่บริษัทฯ จะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์หรือจะต้องจ่ายชำระหนี้สินโดยใช้อัตราภาษีและกฎหมายภาษีอากรที่มีผลบังคับใช้หรือผ่านขั้นตอนส่วนใหญ่เพื่อให้มีผลบังคับใช้ภายในวันที่ในงบดุล

4.12 เงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ที่เกิดรายการ สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ในงบดุล กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน ได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

4.13 ตราสารอนุพันธ์

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะถูกแปลงค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นงวดบัญชี กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจะถูกบันทึกในงบกำไรขาดทุน ส่วนเกินหรือส่วนขาดที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาจะถูกตัดจำหน่ายด้วยวิธีเส้นตรงตามอายุของสัญญา

สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

บริษัทรับรู้จำนวนสุทธิของดอกเบี้ยที่ได้รับจาก/จ่ายให้แก่คู่สัญญาตามสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเป็นรายได้/ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน ตามเกณฑ์คงค้าง

สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะถูกแปลงค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นงวดบัญชี กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจะถูกบันทึกในงบกำไรขาดทุน

4.14 ผลประโยชน์พนักงาน

บริษัทรับรู้เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

เงินชดเชยเมื่อออกจากงานของพนักงานบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตลอดอายุการทำงาน of พนักงาน สำรองเงินชดเชยเมื่อออกจากงานจะประเมินโดยหลักคณิตศาสตร์สถิติ

4.15 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดหมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มา และไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.16 สัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าอุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า หรืออายุของสัญญาเช่า แล้วแต่ระยะเวลาใดจะต่ำกว่า

4.17 ประมาณการหนี้สิน

บริษัทจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้วและมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดปล่อยภาระผูกพันนั้น และบริษัทสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

5. การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ฝ่ายบริหารอาจต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการผลกระทบของเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอนในอนาคตที่อาจมีผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ด้วยเหตุนี้ผลที่เกิดขึ้นจริงจึงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการทางบัญชีที่สำคัญได้แก่

การประเมินความเสี่ยงและผลประโยชน์

ในการพิจารณาการรับรู้หรือการตัดบัญชีสินทรัพย์และหนี้สิน ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาความเสี่ยงและผลประโยชน์ ถึงแม้ว่าฝ่ายบริหารจะได้ใช้ดุลยพินิจและข้อมูลที่ดีที่สุดที่สุดในสถานะปัจจุบันในการประเมินความเสี่ยงและผลประโยชน์ ความเสี่ยงและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจริงนั้นอาจแตกต่างไปจากที่ประมาณไว้

สัญญาเช่าการเงิน/สัญญาเช่าดำเนินงาน

บริษัทได้เช่าทำสัญญาเช่าที่ดิน และ อาคาร ซึ่งบริษัทได้พิจารณาและประเมินขอบเขตของความเสี่ยงและผลตอบแทนที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับจากสินทรัพย์ที่เช่าตามสัญญาแล้วพบว่า ความเสี่ยงและผลตอบแทนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดเป็นของผู้ให้เช่า สัญญาเช่าดังกล่าวจัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เกิดจากการปรับมูลค่าของลูกหนี้จากความเสี่ยงด้านเครดิตที่อาจเกิดขึ้น ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยใช้การวิเคราะห์อายุลูกหนี้ ประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต และการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การใช้ประมาณการและข้อสมมติฐานที่ต่างกันอาจมีผลต่อจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดังนั้น การปรับปรุงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญอาจมีขึ้นได้ในอนาคต

อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ ฝ่ายบริหารใช้ประมาณอายุการใช้งานและมูลค่าซากเมื่อเลิกใช้งานของอาคารและอุปกรณ์ และได้มีการทบทวนอายุการใช้งานและมูลค่าซากหากมีการเปลี่ยนแปลง

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

บริษัทรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีซึ่งคำนวณขึ้นจากผลแตกต่างชั่วคราว ณ วันที่ในงบดุลระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์หรือหนี้สินกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น โดยฝ่ายบริหารได้ใช้ประมาณการในการประเมินความสามารถในการทำกำไรในอนาคต และพิจารณาว่ามีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทจะมีกำไรทางภาษีจากการดำเนินงานในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้นั้น

สำรวจผลประโยชน์ของพนักงานหลังการเลิกจ้างงาน

สำรวจผลประโยชน์ของพนักงานหลังการเลิกจ้างงานประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งข้อสมมติฐานในการประมาณการดังกล่าวประกอบด้วย อัตราคิดลด จำนวนเงินเดือนที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคต อัตราภาระและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเชิงประชากรศาสตร์ ในการกำหนดอัตราคิดลดฝ่ายบริหารได้พิจารณาถึงอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่วนอัตราภาระใช้ข้อมูลตารางอัตราภาระที่เปิดเผยทั่วไปในประเทศ อย่างไรก็ตามผลประโยชน์หลังการเลิกจ้างงานที่เกิดขึ้นจริงนั้นอาจแตกต่างไปจากที่ประมาณไว้

สิทธิการใช้อุปกรณ์รถยนต์บัญชี สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและค่าความนิยม

สิทธิการใช้อุปกรณ์รถยนต์บัญชีจะตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตามอายุที่เหลือของสัมปทาน และจะพิจารณาการด้อยค่าหากมีข้อบ่งชี้ ส่วนสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจะตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณและจะพิจารณาการด้อยค่าหากมีข้อบ่งชี้ บริษัทฯ มิได้มีการตัดจำหน่ายค่าความนิยม แต่จะพิจารณาการด้อยค่าทุกปี หรือเมื่อมีข้อบ่งชี้ ในการบันทึกและวัดมูลค่าเริ่มแรกและการพิจารณาการด้อยค่าของสิทธิการใช้อุปกรณ์รถยนต์บัญชี สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและค่าความนิยมนั้น จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการประมาณมูลค่าของสินทรัพย์ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต โดยวิธีประมาณการกระแสเงินสดคิดลด ทั้งนี้ กระแสเงินสดประมาณการบนพื้นฐานของข้อมูลการดำเนินงานที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน ซึ่งประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากภาวะการแข่งขัน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายได้ โครงสร้างต้นทุน การเปลี่ยนแปลงของอัตราคิดลด ภาวะอุตสาหกรรม และภาวะตลาดที่เกี่ยวข้อง

มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดและไม่สามารถหาค่าได้ในตลาดซื้อขายคล่อง ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว โดยการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณมาจากการเทียบเคียงกับตัวแปรที่มีอยู่ในตลาด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านสินเชื่อและข้อมูลความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของเครื่องมือทางการเงินในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงของข้อสมมติฐานดังกล่าวอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

สำรวจค่าใช้จ่ายการรื้อถอน

สำรวจค่าใช้จ่ายการรื้อถอนอุปกรณ์โครงข่ายที่ติดตั้งบนพื้นที่เช่าที่ไม่ได้รับการต่อสัญญาเช่าประมาณจากมูลค่าปัจจุบันของประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน ซึ่งประมาณการจากร้อยละ 1 ของจำนวนโครงข่ายที่สร้างขึ้นในระหว่างปีในอัตราค่ารื้อถอนเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจริง และบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์สัมปทานตัดจ่ายตามอายุของสัญญาสัมปทานแต่ไม่เกิน 10 ปี อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายการรื้อถอนที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

ข้อพิพาททางการค้าและคดีฟ้องร้อง

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากข้อพิพาททางการค้าและการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ซึ่งฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของข้อพิพาทและคดีที่ถูกฟ้องร้องแล้วและเชื่อมั่นว่าจะไม่มีความเสียหายเกิดขึ้นจึงไม่ได้บันทึกประมาณการหนี้สินดังกล่าว ณ วันที่ในงบการเงิน อย่างไรก็ตามผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากที่ได้มีการประมาณการไว้

6. ลูกหนี้การค้า

	(หน่วย : บาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์	2,436,772,163	3,046,862,125	2,436,772,163	3,046,862,125
ลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	300,201,042	401,816,609	300,201,042	401,816,609
ลูกหนี้การค้าจากการขายเครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	437,782,355	231,726,992	423,257,522	217,285,159
ลูกหนี้การค้าอื่น	97,066,004	104,255,741	27,775,244	34,964,981
รวม	3,271,821,564	3,784,661,467	3,188,005,971	3,700,928,874
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(562,429,041)	(824,561,663)	(478,696,448)	(740,829,070)
ลูกหนี้การค้า – สุทธิ	2,709,392,523	2,960,099,804	2,709,309,523	2,960,099,804

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550
อายุหนี้ค้างชำระ		
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	1,322,515,372	1,448,524,336
ค้างชำระน้อยกว่า 1 เดือน	387,796,235	467,498,681
ค้างชำระ 1 เดือน ถึง 3 เดือน	192,336,540	210,232,444
ค้างชำระ 3 เดือน ถึง 6 เดือน	169,721,036	256,983,021
ค้างชำระมากกว่า 6 เดือน	364,402,980	663,623,643
รวม	2,436,772,163	3,046,862,125
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(451,723,842)	(720,826,210)
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์ – สุทธิ	1,985,048,321	2,326,035,915

บริษัทบันทึกค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการเก็บหนี้ในอดีต โดยบันทึกค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์เป็นอัตราร้อยละของรายได้ค่าบริการโทรศัพท์ และ ณ วันสิ้นงวดจะพิจารณาให้เพียงพอกับยอดลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์คงค้าง ในแต่ละช่วงของอายุหนี้ที่ค้างชำระตามอัตราที่กำหนด

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550
อายุหนี้ค้างชำระ		
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	223,064,320	314,082,083
ค้างชำระน้อยกว่า 1 เดือน	41,699,836	52,456,250
ค้างชำระ 1 เดือน ถึง 3 เดือน	21,889,872	24,314,653
ค้างชำระ 3 เดือน ถึง 6 เดือน	2,335,918	6,749,717
ค้างชำระมากกว่า 6 เดือน	11,211,096	4,213,906
รวม	300,201,042	401,816,609
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(11,211,096)	(4,353,486)
ลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ – สุทธิ	288,989,946	397,463,123

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าจากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดหมายเลข ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

	(หน่วย : บาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
อายุหนี้ค้างชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	413,168,469	202,046,253	413,085,469	202,046,253
ค้างชำระน้อยกว่า 1 เดือน	696,121	1,671,681	696,121	1,671,681
ค้างชำระ 1 เดือน ถึง 3 เดือน	337,448	3,701,187	337,448	3,701,187
ค้างชำระ 3 เดือน ถึง 6 เดือน	74,523	81,496	74,523	81,496
ค้างชำระมากกว่า 6 เดือน	23,505,794	24,226,375	9,063,961	9,784,542
รวม	437,782,355	231,726,992	423,257,522	217,285,159
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(23,997,457)	(24,796,639)	(9,555,624)	(10,354,806)
ลูกหนี้การค้าจากการขาย				
เครื่องโทรศัพท์และชุดหมายเลข – สุทธิ	413,784,898	206,930,353	413,701,898	206,930,353

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
อายุหนี้ค้างชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	15,268,614	25,695,118	15,268,614	25,695,118
ค้างชำระน้อยกว่า 1 เดือน	5,131,279	1,916,054	5,131,279	1,916,054
ค้างชำระ 1 เดือน ถึง 3 เดือน	25,025	524,574	25,025	524,574
ค้างชำระ 3 เดือน ถึง 6 เดือน	1,398	183,336	1,398	183,336
ค้างชำระมากกว่า 6 เดือน	76,639,688	75,936,659	7,348,928	6,645,899
รวม	97,066,004	104,255,741	27,775,244	34,964,981
หัก: ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(75,496,646)	(74,585,328)	(6,205,886)	(5,294,568)
ลูกหนี้การค้าอื่น – สุทธิ	21,569,358	29,670,413	21,569,358	29,670,413

7. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกันระหว่างบริษัทฯและบริษัทเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้:

รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม บริษัทย่อยและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2551	2550	2551	2550	
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย (ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
รายได้จากการขายสิทธิการให้บริการเติมเงิน E-Refill	–	–	–	115	ราคาตามสัญญา
รายได้จากการขายบัตรเติมเงิน	–	–	–	47	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการรับ	–	–	99	79	ราคาตามสัญญา
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	–	–	576	234	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยจ่าย	–	–	21	26	ราคาตามสัญญา
ซื้อสินทรัพย์	–	–	6	–	ราคาตามสัญญา
รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม: บริษัท ยูไนเต็ ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด*					
ขายสินค้า	23,536	25,819	23,536	25,819	ราคาขายหักอัตรากำไร จำนวนหนึ่ง ราคาตามสัญญา
เงินปันผลรับ	30	30	30	30	ตามที่ประกาศจ่าย
ซื้อสินค้า	63	125	63	125	ราคาตลาด
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	10	14	10	14	ราคาตามสัญญา

รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม บริษัทย่อยและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2551	2550	2551	2550	
รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน: บริษัท ยูนิടെคคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) (จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2550)					
รายได้จากการขายสิทธิการให้บริการ เติมเงิน E-Refill	–	182	–	182	ราคาตามสัญญา
รายได้จากการขายบัตรเติมเงิน	–	243	–	243	ราคาตามสัญญา
ค่านายหน้าจ่าย	–	–	–	–	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการจ่าย	–	5	–	5	ราคาตามสัญญา
รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันอื่น					
ค่าบริการรับจากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	320	278	320	278	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการรับ	36	8	17	8	ราคาตลาด
ค่าบริการจ่าย	1,583	2,031	1,365	1,984	ราคาตามสัญญา
ค่าจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณ	3,309	1,783	3,309	1,783	ราคาตามสัญญา
ค่าการจัดการจ่าย	281	151	281	151	ราคาตามสัญญา
ขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	–	0.5	–	0.5	ราคาทุน
ซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย	0.5	–	0.5	–	ราคาทุน
ค่ายยกเลิกสัญญา	200	–	200	–	ราคาตามสัญญา
ซื้อสินทรัพย์	25	–	–	–	ราคาตามสัญญา
ซื้อเครื่องหมายการค้า	4	–	–	–	ราคาตามสัญญา

* นอกจากนี้ บริษัทฯมีค่าสนับสนุนทางการตลาดให้กับตัวแทนจำหน่าย โดยจ่ายผ่านบริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 เป็นจำนวนเงิน 3 ล้านบาท (2550: 34 ล้านบาท)

ยอดคงค้างที่สำคัญของรายการดังกล่าวข้างต้นได้แสดงเป็นรายการแยกต่างหากในงบดุลดังนี้:

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ลูกหนี้การค้าบริษัทย่อย				
บริษัท เวิลด์โฟน ซ็อบ จำกัด	–	–	196,854,268	199,503,476
บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	–	–	–	19,532,619
บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด	–	–	23,215,134	87,763,975
อื่นๆ	–	–	8,628	6,700
หัก: ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	–	–	(196,854,268)	(199,503,476)
รวมลูกหนี้การค้าบริษัทย่อย – สุทธิ	–	–	23,223,762	107,303,294
ลูกหนี้การค้าบริษัทรวม				
บริษัท ยูไนเต็ ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด (หมายเหตุ 7.1)	4,468,066,769	4,904,472,217	4,468,066,769	4,904,472,217
รวมลูกหนี้การค้าบริษัทรวม	4,468,066,769	4,904,472,217	4,468,066,769	4,904,472,217
ลูกหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัท ทีเอ็น โอบาย เอเอส จำกัด ⁽¹⁾	31,396,902	31,118,668	31,396,902	31,118,668
บริษัท ดิจิ เทเลคอม จำกัด ⁽¹⁾	5,190,320	4,081,116	4,630,976	4,081,116
บริษัท โซโนโฟน เอเอส จำกัด ⁽¹⁾	7,691,300	6,325,001	7,691,300	6,325,001
บริษัท Telenor Sverige AB ⁽¹⁾	31,815,941	30,697,382	31,815,941	30,697,382
อื่นๆ	11,144,735	8,692,695	5,880,074	7,804,281
หัก: ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(2,622,886)	(2,622,886)	(2,622,886)	(2,622,886)
รวมลูกหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ (หมายเหตุ 7.2)	84,616,312	78,291,976	78,792,307	77,403,562
เงินทดรองแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
เงินทดรองแก่บริษัทย่อย				
บริษัท เวิลด์โฟน ซ็อบ จำกัด	–	–	16,036,517	16,579,883
บริษัท แทค เซอร์วิส จำกัด	–	–	27,436,600	30,950,650
อื่นๆ	–	–	13,149,130	6,393,089
หัก: ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	–	–	(16,771,512)	(16,771,512)
รวมเงินทดรองแก่บริษัทย่อย – สุทธิ	–	–	39,850,735	37,152,110
เงินทดรองแก่บริษัทรวม				
บริษัท ยูไนเต็ ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด	2,774,555	2,774,555	2,774,555	2,774,555
หัก: ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(2,736,046)	(2,736,046)	(2,736,046)	(2,736,046)
รวมเงินทดรองแก่บริษัทรวม – สุทธิ	38,509	38,509	38,509	38,509
เงินทดรองแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
เงินทดรองแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	13,252,215	8,547,780	7,286,876	8,357,750
หัก: ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(5,942,274)	(5,942,274)	(5,942,274)	(5,942,274)
รวมเงินทดรองแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ	7,309,941	2,605,506	1,344,602	2,415,476
รวมเงินทดรองแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ	7,348,450	2,644,015	41,233,846	39,606,095

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
ลูกหนี้บริษัทย่อย				
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (หมายเหตุ 7.3)	–	–	1,212,806,442	1,271,284,608
รวมลูกหนี้บริษัทย่อย	–	–	1,212,806,442	1,271,284,608
ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	125,765,138	159,685,234	–	–
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(125,310,190)	(159,230,286)	–	–
รวมลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ	454,948	454,948	–	–
เจ้าหนี้การค้าบริษัทย่อย				
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	–	–	–	10,990,490
บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	–	–	1,863,101	1,510,650
บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด	–	–	180,915,124	73,882,955
บริษัท แฟด ดีกรี จำกัด	–	–	1,655,150	–
รวมเจ้าหนี้การค้าบริษัทย่อย	–	–	184,433,375	86,384,095
เจ้าหนี้การค้าบริษัทร่วม				
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด	11,696,370	35,718,896	11,696,370	35,718,896
รวมเจ้าหนี้การค้าบริษัทร่วม	11,696,370	35,718,896	11,696,370	35,718,896
เจ้าหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัท ยูไนเต็ดเทลคอม เซลล์ แอนด์ เซอร์วิสেস จำกัด ⁽²⁾	1,684,066,984	304,913,239	1,684,066,984	304,913,239
บริษัท คอนเนค วัน จำกัด ⁽²⁾	270,914	292,632,610	270,914	292,632,610
บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ⁽²⁾	136,196,993	129,070,550	136,196,993	129,070,550
บริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด ⁽²⁾	12,161,415	–	12,161,415	–
บริษัท Telenor Global Service AS ⁽¹⁾	32,085,983	22,972,236	–	–
อื่นๆ	8,529,796	6,017,495	6,857,788	6,017,495
รวมเจ้าหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	1,873,312,085	755,606,130	1,839,554,094	732,633,894
เจ้าหนี้อื่นกิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
เจ้าหนี้อื่นบริษัทย่อย				
บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด	–	–	–	37,720,557
บริษัท ครีเอ จำกัด	–	–	12,086,549	–
อื่นๆ	–	–	592,455	1,507,897
รวมเจ้าหนี้อื่นบริษัทย่อย	–	–	12,679,004	39,228,454
เจ้าหนี้อื่นบริษัทร่วม				
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด	1,866,860	4,466,783	1,866,860	4,466,783
รวมเจ้าหนี้อื่นบริษัทร่วม	1,866,860	4,466,783	1,866,860	4,466,783
เจ้าหนี้อื่นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัท เทเลนอร์ คอนซัลท์ เอเอส ⁽¹⁾	18,274,279	7,204,598	18,274,279	7,204,598
บริษัท Telenor ASA ⁽¹⁾	73,518,939	48,812,854	73,518,939	48,812,854
อื่นๆ	45,909,211	36,471,391	42,433,139	33,554,527
รวมเจ้าหนี้อื่นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	137,702,429	92,488,843	134,226,357	89,571,979

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย				
บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)				
(หมายเหตุ 7.4)	–	–	–	1,721,209,677
รวมเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย	–	–	–	1,721,209,677
ลักษณะความสัมพันธ์กับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
(1) มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน				
(2) มีการรวมการร่วมกัน				

7.1 ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 จำแนกตามอายุหนี้ที่ค้างชำระนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550
อายุหนี้ค้างชำระ		
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	3,610,688	4,051,589
ค้างชำระน้อยกว่า 1 เดือน	857,379	852,796
ค้างชำระ 1 เดือน ถึง 3 เดือน	–	–
ค้างชำระ 3 เดือน ถึง 6 เดือน	–	–
ค้างชำระมากกว่า 6 เดือน	–	87
ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม	4,468,067	4,904,472

7.2 ลูกหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกันคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ส่วนใหญ่เป็นยอดที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและยอดที่ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน

7.3 ลูกหนี้บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (บริษัทย่อย) เป็นลูกหนี้จากการขายอุปกรณ์เพื่อใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ซึ่งไม่มีกำหนดชำระคืนและไม่มีดอกเบี้ย

7.4 เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) (“UCOM”) มีการคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4.52 ต่อปี กำหนดชำระคืนตามเงินที่บริษัทจะได้รับคืนเมื่อ UCOM มีการลดทุน เงินกู้ยืมนี้เป็นเงินที่บริษัทจะต้องจ่ายคืน UCOM จากการที่บริษัทลดทุนแบบเฉพาะเจาะจง โดยการยกเลิกหุ้นสามัญของบริษัทที่ถือโดย UCOM ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 21.5 ทั้งนี้ ในเดือนเมษายน 2551 บริษัทฯได้ชำระคืนเงินกู้ยืมดังกล่าวแล้วเนื่องจากได้รับเงินคืนจากการลดทุนของ UCOM

ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในปี 2551 บริษัทฯได้จ่ายเงินเดือน โบนัส ค่าเบี้ยประชุมและเงินบำเหน็จให้แก่กรรมการและผู้บริหารเป็นจำนวนเงิน 125 ล้านบาท (2550: 88 ล้านบาท) (บริษัทย่อย: ไม่มี)

8. สินค้ำคงเหลือ

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม							
	ราคาทุน		ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้ำคงเหลือ					
			ราคาทุนที่สูงกว่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		ค่าเผื่อสินค้าล้าสมัย		สินค้ำคงเหลือ-สุทธิ	
			2551	2550	2551	2550		
สินค้าสำเร็จรูป	132,904,794	143,966,604	–	–	(21,922,132)	(22,433,147)	110,982,662	121,533,457
รวม	132,904,794	143,966,604	–	–	(21,922,132)	(22,433,147)	110,982,662	121,533,457

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ							
	ราคาทุน		ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้ำคงเหลือ					
			ราคาทุนที่สูงกว่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมคุณภาพ		สินค้ำคงเหลือ-สุทธิ	
			2551	2550	2551	2550		
สินค้าสำเร็จรูป	130,709,962	142,436,439	–	–	(20,328,816)	(20,902,982)	110,381,146	121,533,457
รวม	130,709,962	142,436,439	–	–	(20,328,816)	(20,902,982)	110,381,146	121,533,457

9. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ภาษีมูลค่าเพิ่มตั้งพัก	979,301,697	715,990,325	959,912,533	697,386,052
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	162,948,248	211,194,163	162,547,813	210,106,548
ค่าเช่าที่ดินจ่ายล่วงหน้าเพื่อติดตั้ง				
สถานีรับส่งสัญญาณ	290,536,641	243,482,143	290,536,641	243,482,143
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืน	53,385,636	14,160,237	53,358,380	14,099,977
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	11,206,588	91,356,035	–	–
ลูกหนี้ – กสท.	176,624,284	195,862,604	176,624,284	195,862,604
อื่นๆ	71,502,316	64,791,530	42,601,418	55,092,649
รวม	1,745,505,410	1,536,837,037	1,685,581,069	1,416,029,973
หัก: สำรองเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(13,210,812)	(13,210,812)	–	–
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น – สุทธิ	1,732,294,598	1,523,626,225	1,685,581,069	1,416,029,973

10. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

	งบการเงินเฉพาะกิจการ									
	ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		เงินลงทุนวิธีราคาทุน		ค่าเผื่อการด้อยค่า		สุทธิ	
	2551	2550	2551	2550	2551	2550	2551	2550	2551	2550
	ล้านบาท	ล้านบาท	ร้อยละ	ร้อยละ	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯ										
บริษัท เวลดีโฟน ซ็อบ จำกัด	450	450	100	100	450,000	450,000	(450,000)	(450,000)	–	–
บริษัท แทค เซอร์วิส จำกัด	20	20	100	100	19,998	19,998	(19,998)	(19,998)	–	–
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	1	1	100	100	1,000	1,000	–	–	1,000	1,000
บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด	60	60	100	100	60,000	60,000	–	–	60,000	60,000
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด (เดิมชื่อ “บริษัท ไวด์ บรอดแบนด์ จำกัด”)	1	1	100	51	1,000	510	–	–	1,000	510
บริษัท ดีแทค อินเทอร์เน็ตเซอร์วิส จำกัด	1	1	100	100	1,000	1,000	–	–	1,000	1,000
บริษัท พับบลิก เรดิโอ จำกัด	1	1	100	100	1,000	1,000	–	–	1,000	1,000
บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	272	4,347	99.81	99.51	271,161	3,333,984	–	–	271,161	3,333,984
บริษัท เพย์สกาย จำกัด	200	61	100	98.13	236,756	85,073	–	–	236,756	85,073
บริษัท ครีเอ จำกัด	0.2	–	51	–	39,230	–	–	–	39,230	–
บริษัท แฟต ดีกรี จำกัด	0.2	–	51	–	51,000	–	–	–	51,000	–
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด										
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	80	80	100	100	–	–	–	–	–	–
บริษัท แทค ไฟแนนซ์ บี.อี.	0.5	0.5	100	100	–	–	–	–	–	–
บริษัท วิวาดี ออฟฟิศ บิลดิ้ง จำกัด	208.6	208.6	100	100	–	–	–	–	–	–
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย – สุทธิ					1,132,145	3,952,565	(469,998)	(469,998)	662,147	3,482,567

ก) ในปี 2551 และ 2550 บริษัทย่อยไม่มีการจ่ายเงินปันผล

ข) ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติให้การสนับสนุนทางการเงินแก่บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด ในการประกอบธุรกิจให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ (IDD) ในระหว่างไตรมาสสามของปี 2550 บริษัทฯ ได้ลงทุนเพิ่มในบริษัทดังกล่าว สำหรับหุ้นสามัญเพิ่มทุนทั้งหมดจำนวน 590,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท คิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 59 ล้านบาท โดยบริษัทฯ ได้ดำเนินการชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนทั้งจำนวนเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2550

ค) ในระหว่างไตรมาสสามของปี 2550 บริษัทฯ ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทฯ โดยการลดทุนแบบเฉพาะเจาะจง สำหรับหุ้นสามัญของบริษัทฯ ที่ UCOM ถืออยู่ทั้งหมด และทำข้อเสนอซื้อหลักทรัพย์ทั้งหมดของ UCOM โดยการออกหุ้นสามัญใหม่ของบริษัทฯ ให้กับผู้ถือหุ้นของ UCOM เป็นการตอบแทนโดยมีผู้ถือหุ้น UCOM ตอบรับข้อเสนอซื้อเป็นจำนวนทั้งสิ้น 432,524,792 หุ้น ซึ่งทำให้บริษัทฯ มีอัตราส่วนการถือหุ้นใน UCOM คิดเป็นร้อยละ 99.51 เนื่องจากบริษัทฯ และ UCOM มีกรรมการและผู้ถือหุ้นเดิมร่วมกัน และการลงทุนดังกล่าวเป็นไปเพื่อการปรับโครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท ดังนั้น บริษัทฯ จึงบันทึกมูลค่าเงินลงทุนใน

UCOM ตามมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของ UCOM ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2550 และบันทึกมูลค่าของสินทรัพย์สุทธิของ UCOM ซึ่งสูงกว่ามูลค่าตราไว้ของหุ้นของบริษัทฯจำนวนประมาณ 1,647 ล้านบาท ไว้ภายใต้ส่วนของผู้ถือหุ้นในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการภายใต้หัวข้อ “ส่วนเกินทุนที่เป็นส่วนของบริษัทย่อยซึ่งเกิดจากการที่บริษัทฯซื้อบริษัทย่อยในราคาต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของบริษัทย่อย ณ วันซื้อ”

มูลค่าสินทรัพย์สุทธิของ UCOM ณ วันที่ลงทุนประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้ –

(หน่วย: บาท)

31 สิงหาคม 2550

สินทรัพย์	
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1,654,197,764
สินค้าคงเหลือ	26,068,202
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	103,932,711
เงินลงทุนในบริษัทร่วม – สุทธิ	1,695,385,930
อุปกรณ์ – สุทธิ	1,350,083
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	464,002
รวมสินทรัพย์	3,481,398,692
หนี้สิน	
เจ้าหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน	105,274,940
เงินยืมจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	21,672,329
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	652,527
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	3,397,901
รวมหนี้สิน	130,997,697
รวมสินทรัพย์สุทธิ	3,350,400,995
สัดส่วนการลงทุนของบริษัทฯ (ร้อยละ)	99.51%
สินทรัพย์สุทธิในสัดส่วนการลงทุนของบริษัทฯ	3,333,984,031
ส่วนเกินทุนที่เป็นส่วนของบริษัทย่อยซึ่งเกิดจากการที่ บริษัทซื้อบริษัทย่อยในราคาต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี ของบริษัทย่อย ณ วันซื้อ	(1,647,137,361)
มูลค่าหุ้นของบริษัทที่ออกเพื่อลงทุนในบริษัทย่อย	1,686,846,670

เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2550 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติที่จะรับซื้อหุ้นบริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) (“UCOM”) จากผู้ถือหุ้นรายย่อยของ UCOM ในอัตราเสนอซื้อหุ้นละ 40 บาท ในระหว่างวันที่ 21 มกราคม 2551 ถึงวันที่ 21 มีนาคม 2551 ซึ่งมีผู้ถือหุ้นรายย่อยสนใจขายหุ้นให้แก่บริษัทฯจำนวน 1,298,281 หุ้น รวมมูลค่า 51.93 ล้านบาท ทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทฯใน UCOM เปลี่ยนแปลงจากอัตราร้อยละ 99.51 เป็นร้อยละ 99.81

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2551 UCOM ได้จัดระเบียบการลดทุนของบริษัทฯจากหุ้นละ 10 บาท เป็น หุ้นละ 2.50 บาท เพื่อล้างขาดทุนสะสมและคืนทุนส่วนที่เหลือให้แก่ผู้ถือหุ้นโดยได้คืนเงินลดทุนให้แก่บริษัทฯจำนวน 2,295 ล้านบาทในเดือนเมษายน 2551

เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 UCOM ได้จัดระเบียบการลดทุนของบริษัทฯจากหุ้นละ 2.50 บาท เป็นหุ้นละ 0.625 บาท และคืนทุนส่วนที่เหลือให้แก่ผู้ถือหุ้นโดยได้คืนเงินลดทุนให้แก่บริษัทฯจำนวน 813 ล้านบาทในเดือนสิงหาคม 2551

ปัจจุบัน UCOM ตกเป็นจำเลยในคดีฟ้องร้องหลายคดีซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานเดิมที่ขายให้กับบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งตามที่ระบุในสัญญาซื้อขายทรัพย์สิน (Master Sale and Purchase Agreement) ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2549 UCOM มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นภายใต้ธุรกิจหลักที่ได้ขายไปโดยไม่จำกัดวงเงิน ดังนั้นภาระความรับผิดชอบทั้งหมดต่อภาระหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีดังกล่าวจึงตกอยู่กับบริษัทผู้ซื้อ โดยที่ระยะเวลาในการใช้สิทธิเรียกร้องมีระยะเวลา 2 ปีนับจากวันโอนทรัพย์สิน หรือจนกว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของ UCOM จะได้มีการปลดปล่อยไป ดังนั้น UCOM จึงมิได้บันทึกสำรองผลเสียหายจากรายการดังกล่าวไว้ในงบการเงิน

- ง) ในเดือนตุลาคม 2550 บริษัทฯได้ลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท เพย์สบาย จำกัด จำนวน 112,510 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท เป็นจำนวนเงิน 38.8 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 75.01 ของทุนที่ออกและเรียกชำระแล้วของบริษัทดังกล่าว ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน 2550 บริษัทดังกล่าวได้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 15 ล้านบาท เป็น 200 ล้านบาท โดยการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 1,850,000 หุ้น มูลค่าหุ้นที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท และได้เรียกชำระค่าหุ้นร้อยละ 25 จากผู้ถือหุ้น บริษัทฯได้ใช้สิทธิซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนดังกล่าวทั้งหมดจำนวน 463,000 หุ้น ทำให้สัดส่วนเงินลงทุนในบริษัทดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 98.13 โดยบริษัทฯได้จ่ายชำระค่าหุ้นดังกล่าวเป็นเงิน 46.3 ล้านบาท ในเดือนพฤศจิกายน 2550

ในระหว่างไตรมาส 1 ปี 2551 บริษัท เพย์สบาย จำกัด ได้เรียกชำระค่าหุ้นส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 75 จากบริษัทฯ ซึ่งบริษัทฯได้จ่ายชำระค่าหุ้นส่วนที่เหลือทั้งหมดแล้วเป็นจำนวนทั้งสิ้น 138.75 ล้านบาท ในเดือนมีนาคม 2551

เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2551 บริษัทฯได้รับซื้อหุ้นบริษัท เพย์สบาย จำกัดจากผู้ถือหุ้นรายย่อยของ บริษัทดังกล่าวจำนวน 37,485 หุ้น ในอัตราเสนอซื้อหุ้นละ 345 บาท รวมเป็นจำนวนเงิน 12.93 ล้านบาท ทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทฯเปลี่ยนแปลงจากอัตราร้อยละ 98.13 เป็นร้อยละ 100

- จ) ในเดือนเมษายน 2551 บริษัทฯได้ลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท ศรีเอ จำกัด จำนวน 1,039 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท และมีส่วนเกินมูลค่าหุ้น หุ้นละ 37,657 บาท รวมเป็นจำนวนเงิน 39.23 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 51 ของทุนที่ออกและเรียกชำระแล้วของบริษัทดังกล่าว
- ฉ) ในเดือนเมษายน 2551 บริษัทฯได้ลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท แพต ดีกรี จำกัด จำนวน 10,406 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท และมีส่วนเกินมูลค่าหุ้น หุ้นละ 4,891 บาท รวมเป็นจำนวนเงิน 51 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 51 ของทุนที่ออกและเรียกชำระแล้วของบริษัทดังกล่าว

11. เงินลงทุนในบริษัทร่วม

11.1 รายละเอียดของบริษัทร่วม

(หน่วย: พันบาท)

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศไทย	งบการเงินรวม					
			สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		มูลค่าตามวิธี ส่วนได้เสีย	
			2551	2550	2551	2550	2551	2550
			ร้อยละ	ร้อยละ				
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด	จัดจำหน่ายโทรศัพท์ เคลื่อนที่ ซิมการ์ด บัตรเติมเงินและ อุปกรณ์เสริมต่างๆ	ไทย	25	25	50,000	50,000	251,950	239,733

(หน่วย: พันบาท)										
บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	งบการเงินเฉพาะกิจการ							
			สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		ค่าเผื่อการด้อยค่า ของเงินลงทุน		มูลค่าตามบัญชี ตามวิธี ราคาทุน – สุทธิ	
			2551	2550	2551	2550	2551	2550	2551	2550
			ร้อยละ	ร้อยละ						
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	จัดจำหน่ายโทรศัพท์ เคลื่อนที่ ซิมการ์ด บัตรเติมเงินและ อุปกรณ์เสริมต่างๆ	ไทย	25	25	50,000	50,000	–	–	50,000	50,000

(หน่วย: พันบาท)				
บริษัท	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ส่วนแบ่งกำไร/ขาดทุนจาก เงินลงทุนในบริษัทร่วม ในระหว่างปี		เงินปันผลรับระหว่างปี	
	2551	2550	2551	2550
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	42,217	38,675	30,000	30,000

11.2 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทร่วม

(หน่วย: ล้านบาท)										
บริษัท	ทุนเรียกชำระ		สินทรัพย์รวม		หนี้สินรวม		รายได้รวมสำหรับ		กำไรสุทธิสำหรับปี	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2551	2550	2551	2550	2551	2550	2551	2550	2551	2550
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	200	200	5,773	6,022	4,765	5,077	31,510	34,528	162	154

12. เงินลงทุนระยะยาวอื่น

(หน่วย : บาท)		
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550
ตราสารหนี้	300,665	399,191
เงินลงทุนทั่วไป		
บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด	197,600,000	197,600,000
บริษัทอื่น	31,933,381	31,933,381
หัก: สำรองผลขาดทุนจากการด้อยค่า	(30,333,381)	(30,333,381)
บริษัทอื่น – สุทธิ	1,600,000	1,600,000
รวมเงินลงทุนทั่วไป – สุทธิ	199,200,000	199,200,000
รวมเงินลงทุนระยะยาวอื่น – สุทธิ	199,500,665	199,599,191

ในปี 2550 บริษัทฯได้รับเงินปันผลจากบริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด เป็นจำนวน 34 ล้านบาท

13. การโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 บริษัทฯมียอดคงค้างของบัญชีลูกหนี้ค่าตอบแทนการโอนสิทธิ – สุทธิ เป็นจำนวน 580 ล้านบาท จำนวนนี้เป็นค่าตอบแทนการโอนสิทธิค้างรับจากการที่บริษัทฯอนุญาตให้บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (“DPC”) ใช้เครือข่ายการสื่อสารของบริษัทฯ และโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ให้แก่ DPC รวมถึงดอกเบี้ยค้างรับที่เกี่ยวข้อง โดยแสดงสุทธิตกกับบัญชีเงินรับล่วงหน้าอื่น (ซึ่งเป็นการบันทึกค่าตอบแทนจาก DPC รอการรับรู้เป็นรายได้) และสำรองขาดทุนค่าตอบแทนการโอนสิทธินี้ค้างประกันโดยสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของ DPC (การโอนสิทธิและหน้าที่บางส่วนตามสัญญาดังกล่าวกลับคืนให้แก่บริษัทฯ ในกรณีที่ DPC ผิดเงื่อนไขในสัญญาจะต้องได้รับการอนุมัติจากบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (“กสท.”) ก่อน)

ยอดคงค้างของลูกหนี้ค่าตอบแทนตามสัญญาการโอนสิทธิมีกำหนดชำระคืนในระหว่างวันที่ 30 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2548 โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 38.57 บาท ต่อ 1 เหรียญสหรัฐอเมริกา หรืออัตราแลกเปลี่ยนถ่วงเฉลี่ยของธนาคารแห่งประเทศไทยของวันที่ระบุในสัญญาแล้วแต่อัตราใดจะต่ำกว่า และคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 9.50 ต่อปี บริษัทฯยังมิได้รับชำระค่าตอบแทนค้างรับและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระในระหว่างวันที่ 30 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2548 จาก DPC ตามสัญญาการโอนสิทธิเป็นจำนวนรวม 122.9 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (ไม่รวมดอกเบี้ย) ต่อมาบริษัทฯได้ทำคำเสนอข้อพิพาทเกี่ยวกับการผิดนัดชำระค่าตอบแทนของ DPC ที่ถึงกำหนดชำระทั้งหมดเป็นจำนวนเงินรวม 134.5 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (รวมดอกเบี้ยนับตั้งแต่วันที่ผิดนัดชำระตามสัญญาจนถึงวันที่บริษัทฯได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทจำนวน 11.6 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา) ให้แก่สถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อระงับข้อพิพาท และเรียกร้องให้ DPC จ่ายชำระค่าตอบแทนค้างรับและดอกเบี้ยค้างรับที่ถึงกำหนดชำระให้แก่บริษัทฯ

เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2551 คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดให้บริษัทฯได้รับเงินจำนวน 4 ใน 5 ส่วนของยอดเงินที่เรียกร้องสำหรับงวดค้างชำระที่ถึงกำหนดวันที่ 30 กันยายน 2546 งวดถึงกำหนดวันที่ 30 กันยายน 2547 และงวดถึงกำหนดวันที่ 30 กันยายน 2548 คิดเป็นเงินจำนวน 14.84 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา 32.50 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา และ 37.40 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 9.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 วันที่ 1 ตุลาคม 2547 และวันที่ 1 ตุลาคม 2548 ตามลำดับ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระครบถ้วน สำหรับค่าตอบแทนการโอนสิทธิงวดถึงกำหนดวันที่ 30 กันยายน 2545 นั้นผลการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการอีกคณะหนึ่งยังมิได้ชี้ขาด

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2551 บริษัทฯและ DPC ได้เข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันเพื่อยุติข้อพิพาททั้งหมด โดย DPC ได้ชำระเงินจำนวน 3,000 ล้านบาท พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มอีกจำนวน 210 ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,210 ล้านบาทให้แก่บริษัทฯในวันทำสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยทั้งสองฝ่ายตกลงเลิกสัญญาที่บริษัทฯมีอยู่กับ DPC ดังนั้นบริษัทฯจึงไม่มีหน้าที่ต้องให้ DPC ใช้เครือข่ายการสื่อสารของบริษัทฯอีกต่อไป และ DPC ไม่มีภาระต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่บริษัทฯเพิ่มเติมอีก ดังนั้นบริษัทฯจึงได้อนกลับรายการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมทั้งสำรองขาดทุนที่เคยตั้งไว้และบันทึกกำไรจากการประนีประนอมยอมความจำนวน 2,420 ล้านบาทในงบกำไรขาดทุนในปัจจุบัน

14. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

งบการเงินรวม

(หน่วย: บาท)

	ที่ดิน	อาคารและส่วน ปรับปรุงอาคาร	ส่วนปรับปรุง สิทธิการเช่า	อุปกรณ์ใช้ใน การดำเนินงาน	ส่วนปรับปรุง อาคาร – สภา รับส่งสัญญาณ	เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและ เครื่องใช้ สำนักงาน	เครื่องมือและ อุปกรณ์	อุปกรณ์สื่อ โฆษณาและ อุปกรณ์สื่อสาร	อื่นๆ	รวม
ราคาทุน										
31 ธันวาคม 2550	1,045,329,761	1,468,720,504	439,943,142	2,362,128,935	213,011,352	767,729,473	4,709,121,118	122,702,570	459,914,261	11,588,601,116
ซื้อเพิ่ม	-	422,549,202	93,995,096	73,025,998	-	107,705,633	1,111,153,745	7,773,366	65,684,161	1,881,887,201
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(8,224,525)	(18,486,703)	-	-	(27,946,668)	(146,089,745)	(11,220,817)	(14,644,453)	(226,612,911)
โอนเข้า (ออก)	-	(15,000)	-	-	-	15,000	-	-	-	-
31 ธันวาคม 2551	1,045,329,761	1,883,030,181	515,451,535	2,435,154,933	213,011,352	847,503,438	5,674,185,118	119,255,119	510,953,969	13,243,875,406
ค่าเสื่อมราคาสะสม										
31 ธันวาคม 2550	-	551,673,827	332,474,901	979,863,932	93,148,750	635,002,851	3,891,420,550	100,324,222	89,810,692	6,673,719,725
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	122,935,928	43,802,186	139,660,654	4,242,659	60,811,777	553,306,692	8,813,281	20,833,837	954,407,014
ค่าเสื่อมราคา – จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(6,613,826)	(13,477,435)	-	-	(23,658,086)	(140,356,202)	(10,264,557)	(12,429,222)	(206,799,328)
โอนเข้า (ออก)	-	(1,839)	-	-	-	1,839	-	-	-	-
31 ธันวาคม 2551	-	667,994,090	362,799,652	1,119,524,586	97,391,409	672,158,381	4,304,371,040	98,872,946	98,215,307	7,421,327,411
สำรองเผื่อขาดทุนจากการด้อยค่า										
31 ธันวาคม 2550	3,000,000	-	548,489	-	-	4,233,629	16,610,462	347,121	83,231,622	107,971,323
โอนกลับค่าเผื่อการด้อยค่า	-	-	(548,489)	-	-	(4,233,629)	-	(347,121)	(5,402,508)	(10,531,747)
31 ธันวาคม 2551	3,000,000	-	-	-	-	-	16,610,462	-	77,829,114	97,439,576
มูลค่าสุทธิตามบัญชี										
31 ธันวาคม 2550	1,042,329,761	917,046,677	106,919,752	1,382,265,003	119,862,602	128,492,993	801,090,106	22,031,227	286,871,947	4,806,910,068
31 ธันวาคม 2551	1,042,329,761	1,215,036,091	152,651,883	1,315,630,347	115,619,943	175,345,057	1,353,203,616	20,382,173	334,909,548	5,725,108,419
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน										
ปี 2550										753,222,084
ปี 2551										954,407,014

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตั้งค่าเสื่อมราคาหมดแล้ว ราคาทุนก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวน 4,779 ล้านบาท (2550: 4,141 ล้านบาท)

งบการเงินเฉพาะบริษัท

(หน่วย: บาท)

	ที่ดิน	อาคารและส่วน ปรับปรุงอาคาร	ส่วนปรับปรุง สิทธิการเช่า	อุปกรณ์ใช้ใน การดำเนินงาน สนับสนุนการ ให้บริการวิทยุ คมนาคมระบบ เซลล์ลาร์	ส่วนปรับปรุง อาคาร - สถานี รับส่งสัญญาณ	เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและ เครื่องใช้ สำนักงาน	เครื่องมือและ อุปกรณ์	อุปกรณ์สื่อ โฆษณาและ อุปกรณ์สื่อสาร	อื่นๆ	รวม
ราคาทุน										
31 ธันวาคม 2550	748,118,291	733,725,785	406,671,802	1,514,289,583	86,941,843	724,494,040	4,520,235,510	119,079,732	457,906,048	9,311,462,634
ซื้อเพิ่ม	-	422,198,876	93,544,530	73,025,998	-	106,730,664	1,107,481,599	7,773,366	1,078,774	1,811,833,807
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(8,224,525)	(13,153,288)	-	-	(12,958,950)	(129,876,781)	(8,994,102)	(12,636,245)	(185,843,891)
โอนเข้า (ออก)	-	(15,000)	-	-	-	15,000	-	-	-	-
31 ธันวาคม 2551	748,118,291	1,147,685,136	487,063,044	1,587,315,581	86,941,843	818,280,754	5,497,840,328	117,858,996	446,348,577	10,937,452,550
ค่าเสื่อมราคาสะสม										
31 ธันวาคม 2550	-	277,308,778	300,273,675	513,601,634	29,051,847	596,959,438	3,760,657,706	97,048,788	89,750,014	5,664,651,880
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	94,169,458	43,639,967	96,679,963	4,242,659	60,518,884	551,329,865	8,813,045	14,834,156	874,227,997
ค่าเสื่อมราคา - จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(6,613,827)	(8,692,509)	-	-	(12,911,969)	(129,280,782)	(8,384,964)	(12,135,344)	(178,019,395)
โอนเข้า (ออก)	-	(1,839)	-	-	-	1,839	-	-	-	-
31 ธันวาคม 2551	-	364,862,570	335,221,133	610,281,597	33,294,506	644,568,192	4,182,706,789	97,476,869	92,448,826	6,360,860,482
ค่าเผื่อการด้อยค่า										
31 ธันวาคม 2550	3,000,000	-	-	-	-	-	-	-	82,974,630	85,974,630
31 ธันวาคม 2551	3,000,000	-	-	-	-	-	-	-	82,974,630	85,974,630
มูลค่าสุทธิตามบัญชี										
31 ธันวาคม 2550	745,118,291	456,417,007	106,398,127	1,000,687,949	57,889,996	127,534,602	759,577,804	22,030,944	285,181,404	3,560,836,124
31 ธันวาคม 2551	745,118,291	782,822,566	151,841,911	977,033,984	53,647,337	173,712,562	1,315,133,539	20,382,127	270,925,121	4,490,617,438
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน										
ปี 2550										669,205,647
ปี 2551										874,227,997

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯมีอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้ว ราคาทุนก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวน 4,669 ล้านบาท (2550: 4,141 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯมียอดคงเหลือของยานพาหนะซึ่งได้มาภายใต้สัญญาเช่าการเงินโดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนเงิน 41 ล้านบาท

15. สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชี

สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชีเป็นรายการค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทภายใต้สัญญากับ กสท. ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 1.2.1 ซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของ กสท. นับแต่วันเริ่มเปิดให้บริการหรือเริ่มใช้เครื่องมือและอุปกรณ์นั้นในการดำเนินงานให้บริการ

ต้นทุนของเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวถือเป็นค่าใช้จ่ายตั้งพักและตัดจำหน่ายภายในระยะเวลาที่เหลือของสัญญาสัมปทาน

สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชีประกอบด้วย:

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รื้อตัดบัญชี	124,475,412,636	115,230,125,517	124,474,337,286	115,229,585,167
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อระบบ				
สื่อสัญญาณรื้อตัดบัญชี	716,521,626	702,852,715	716,521,626	702,852,715
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(49,578,128,405)	(42,120,422,759)	(49,578,058,788)	(42,120,397,993)
ต้นทุนสิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชี – สุทธิ	75,613,805,857	73,812,555,473	75,612,800,124	73,812,039,889
ค่าตัดจำหน่ายซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน	7,457,705,646	6,699,641,950	7,457,660,796	6,699,617,184

16. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ค่าใช้จ่ายรื้อตัดบัญชี – สุทธิ	2,351,732,047	1,935,827,275	2,324,155,756	1,880,520,618
ค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่าย/จัดหาเงินกู้				
และหุ้นกู้รื้อตัดบัญชี – สุทธิ	226,107,100	329,029,852	226,107,100	329,029,852
เงินมัดจำ	899,062,733	615,351,641	897,251,735	614,549,579
ภาษีเงินได้รอขคิด	153,143,953	153,143,953	153,143,953	153,143,953
อื่นๆ	224,791,194	133,104,206	143,667,759	132,832,553
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	3,854,837,027	3,166,456,927	3,744,326,303	3,110,076,555
ค่าตัดจำหน่ายซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน	838,384,579	747,118,579	834,272,619	747,112,536

17. เจ้าหนี้การค้า

	(หน่วย : บาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
เจ้าหนี้การค้าจากการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการให้บริการโทรศัพท์				
เจ้าหนี้ – กสท.	886,686,245	1,632,904,560	821,532,389	1,621,185,202
เจ้าหนี้ – ทีโอที.	3,934,639,647	3,809,191,138	3,934,639,647	3,809,191,138
เจ้าหนี้ – ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย	1,277,034,676	1,289,311,364	1,277,034,676	1,289,311,364
ผู้ให้บริการโทรศัพท์ในประเทศ				
อื่นๆ	141,771,416	1,511,252,576	141,771,416	1,511,252,576
รวมเจ้าหนี้การค้า	568,982,800	425,878,012	567,347,272	425,476,481
	6,809,114,784	8,668,537,650	6,742,325,400	8,656,416,761

18. เงินกู้ยืมระยะยาว

	(หน่วย : บาท)	
	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550
18.1 เงินกู้ยืมวงเงินจำนวน 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรืออเมริกาจาก Nordic Investment Bank	476,437,500	794,062,500
18.2 เงินกู้ยืมวงเงินจำนวน 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรืออเมริกาจาก Nordic Investment Bank	1,644,000,000	1,644,000,000
18.3 เงินกู้ยืมจากกลุ่มสถาบันการเงินจำนวน 9,515 ล้านบาท	2,521,094,400	2,836,231,200
18.4 เงินกู้ยืมวงเงินจำนวน 170 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรืออเมริกาจาก Finnish Export Credit Ltd.	4,611,773,077	5,636,611,538
18.5 เงินกู้ยืมจากกลุ่มสถาบันการเงินจำนวน 12,000 ล้านบาท และ 2,000 ล้านบาท	4,318,800,000	–
รวม	13,572,104,977	10,910,905,238
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(3,097,200,262)	(1,657,600,262)
เงินกู้ยืมระยะยาว – สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	10,474,904,715	9,253,304,976

18.1 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2545 บริษัทฯได้ทำสัญญาสินเชื่อกับ Nordic Investment Bank (“NIB”) โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

วงเงินสินเชื่อ	: 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรืออเมริกา (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
อัตราดอกเบี้ย	: LIBOR บวกร้อยละ 1.15 ต่อปี
กำหนดชำระดอกเบี้ย	: ทุกหกเดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	: 8 งวด ทุกงวดหกเดือน ตามจำนวนเงินที่ระบุในสัญญาเริ่มตั้งแต่ปี 2549 ถึง 2553

เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมนี้ บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินต่างประเทศสำหรับวงเงินสินเชื่อดังกล่าวทั้งจำนวนโดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินกู้ยืมในสกุลเงินบาทจำนวน 1,270 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบลอยตัวตามที่ระบุไว้ในสัญญา ผลกระทบทางการเงินในอนาคตจากสัญญาดังกล่าวได้แสดงรวมอยู่ในประมาณการมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินตามที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 30.5

18.2 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 บริษัทฯได้ทำสัญญาสินเชื่อกับ Nordic Investment Bank (“NIB”) โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

วงเงินสินเชื่อ	: 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
อัตราดอกเบี้ย	: LIBOR บวกร้อยละ 1.0 ต่อปี
กำหนดชำระดอกเบี้ย	: ทุกหกเดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	: 11 งวด ทุกงวดหกเดือน ตามจำนวนเงินที่ระบุในสัญญาเริ่มตั้งแต่ปี 2553 ถึงปี 2558

บริษัทฯได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย สำหรับวงเงินสินเชื่อทั้งจำนวน โดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินกู้ยืมในสกุลเงินบาทจำนวน 1,644 ล้านบาท มีอัตราดอกเบี้ยสำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2550 เท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบคงที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญา และอัตราดอกเบี้ยสำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2550 เท่ากับอัตราดอกเบี้ยลอยตัวตามที่ระบุในสัญญา ผลกระทบทางการเงินในอนาคตจากสัญญาดังกล่าวได้แสดงรวมอยู่ในประมาณการมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินตามที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 30.5

18.3 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2548 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับกลุ่มสถาบันการเงิน โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

เงินกู้ยืมสกุลเงินบาท

วงเงินสินเชื่อ	: 4,000 ล้านบาท (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
อัตราดอกเบี้ย	: THBFIX บวกร้อยละ 0.25 ต่อปี
กำหนดชำระดอกเบี้ย	: ทุกสามเดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	: ชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2550

บริษัทฯได้นำดอกเบี้ยจ่ายของเงินกู้สกุลเงินบาทนี้ไปทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ตามที่ระบุในสัญญา เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯได้จ่ายชำระคืนเงินกู้ดังกล่าวแล้วทั้งจำนวน

เงินกู้ยืมสกุลเงินเยน

วงเงินสินเชื่อ	: 9,515 ล้านเยน (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
อัตราดอกเบี้ย	: LIBOR บวกด้วยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่ง (ส่วนเพิ่มอยู่ระหว่างร้อยละ 0.525 ถึงร้อยละ 0.625 ต่อปี ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา)
กำหนดชำระดอกเบี้ย	: ทุกหกเดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	: 12 งวด ทุกงวดหกเดือน ตามจำนวนที่ระบุในสัญญา เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2550 ถึงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2555

บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินต่างประเทศสาขาประเทศไทยสำหรับวงเงินสินเชื่อของเงินกู้ยืมสกุลเงินเยนจำนวน 9,515 ล้านเยน โดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินกู้ยืมในสกุลเงินบาทจำนวน 3,151 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบคงที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ผลกระทบทางการเงินในอนาคตจากสัญญาดังกล่าวได้แสดงรวมอยู่ในประมาณการมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินตามที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 30.5

18.4 เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2548 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อจำนวน 170 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกากับ Finnish Export Credit Ltd. (“FEC”) โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

Tranche A

วงเงินสินเชื่อ	: 85 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
อัตราดอกเบี้ย	: อัตราร้อยละ 4.55 ต่อปี
กำหนดชำระดอกเบี้ย	: ทุกหกเดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	: 13 งวด ทุกงวดหกเดือน งวดละเท่าๆ กัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2550 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2556

Tranche B

วงเงินสินเชื่อ	: 85 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (เบิกใช้แล้วเต็มจำนวน)
อัตราดอกเบี้ย	: อัตราร้อยละ 4.77 ต่อปี
กำหนดชำระดอกเบี้ย	: ทุกหกเดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	: 13 งวด ทุกงวดหกเดือน งวดละเท่าๆ กัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2550 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2556

บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินต่างประเทศสาขาประเทศไทยสำหรับวงเงินสินเชื่อ Tranche A และ Tranche B ทั้งจำนวน ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 3 เมษายน 2549 และวันที่ 28 สิงหาคม 2549 สำหรับ Tranche A และวันที่ 31 ตุลาคม 2549 สำหรับ Tranche B โดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินกู้ยืมในสกุลเงินบาทจำนวน 6,661 ล้านบาท มีอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบคงที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ผลกระทบทางการเงินในอนาคตจากสัญญาดังกล่าวได้แสดงรวมอยู่ในประมาณการมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินตามที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 30.5

18.5 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2549 บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับกลุ่มสถาบันการเงิน โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้

เงินกู้ยืมสกุลเงินบาท

วงเงินสินเชื่อ	: 2,000 ล้านบาท
อัตราดอกเบี้ย	: THBFIX ที่แสดงผลบนหน้าจอ Reuters บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ระบุในสัญญา
กำหนดชำระดอกเบี้ย	: ทุกหกเดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	: 8 งวด ทุกงวดหกเดือน ตามจำนวนที่ระบุในสัญญา เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2551 ถึงวันที่ 26 กันยายน 2554

บริษัทฯ ได้เบิกใช้วงเงินสินเชื่อของเงินกู้ยืมดังกล่าวเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2551 เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืม บริษัทฯ ได้นำดอกเบี้ยจ่ายของเงินกู้สกุลเงินบาทนี้ไปทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ตามที่ระบุในสัญญา ผลกระทบทางการเงินในอนาคตจากสัญญาดังกล่าวได้แสดงรวมอยู่ในประมาณการมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินตามที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 30.5

เงินกู้ยืมสกุลเงินเยน

วงเงินสินเชื่อ	: 12,000 ล้านเยน
อัตราดอกเบี้ย	: LIBOR บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ระบุในสัญญา
กำหนดชำระดอกเบี้ย	: ทุกหกเดือน
กำหนดชำระคืนเงินต้น	: 8 งวด ทุกงวดหกเดือน ตามจำนวนที่ระบุในสัญญา เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2551 ถึงวันที่ 26 กันยายน 2554

บริษัทฯ ได้เบิกใช้วงเงินสินเชื่อของเงินกู้ยืมสกุลเงินเยนดังกล่าวเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2551 และเพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมนี้ บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินต่างประเทศสาขาประเทศไทยสำหรับวงเงินสินเชื่อดังกล่าวทั้งจำนวน โดยแลกเปลี่ยนเป็นเงินกู้ยืมในสกุลเงินบาทจำนวน 3,758 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยตามสกุลเงินบาทแบบคงที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ผลกระทบทางการเงินในอนาคตจากสัญญาดังกล่าวได้แสดงรวมอยู่ในประมาณการมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินตามที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 30.5

18.6 เมื่อเดือนมิถุนายน 2551 บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง วงเงินกู้จำนวน 1,500 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตรา THBFIX บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ระบุในสัญญา มีกำหนดชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนมิถุนายน 2554 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯ ยังไม่ได้เบิกใช้เงินกู้

18.7 เมื่อเดือนมิถุนายน 2551 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง วงเงินกู้จำนวน 2,000 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตรา THBFIX บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ระบุในสัญญา มีกำหนดชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนมิถุนายน 2554 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯยังไม่ได้เบิกใช้เงินกู้นี้

18.8 เมื่อเดือนกรกฎาคม 2551 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง วงเงินกู้จำนวน 1,000 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตรา THBFIX บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ระบุในสัญญา มีกำหนดชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนกรกฎาคม 2554 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯยังไม่ได้เบิกใช้เงินกู้นี้

18.9 เมื่อเดือนตุลาคม 2551 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง วงเงินกู้จำนวน 1,500 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตรา THBFIX บวกด้วยส่วนเพิ่มตามที่ระบุในสัญญา มีกำหนดชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนตุลาคม 2554 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯยังมีได้เบิกใช้เงินกู้

ภายใต้สัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวข้างต้นระบุให้บริษัทฯต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่างๆ ในสัญญา เช่น การรักษาอัตราส่วนทางการเงิน และการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน การห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกัน ยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการ และข้อจำกัดของการจ่ายเงินปันผล

19. หุ้นกู้

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	14,500	20,000
หุ้นกู้สกุลเงินบาทที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(8,000)	(5,500)
หุ้นกู้ – สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	6,500	14,500

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีหุ้นกู้สกุลเงินบาทสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	อายุ หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2551	บวก: ออก หุ้นกู้เพิ่ม	หัก: จ่ายคืน หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551
19.1 หุ้นกู้จำนวน 5,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2545)					
ก) หุ้นกู้จำนวน 4,000 ล้านบาท	7 ปี	4,000	–	–	4,000
ข) หุ้นกู้จำนวน 1,000 ล้านบาท	7 ปี	1,000	–	–	1,000
19.2 หุ้นกู้จำนวน 9,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2546)					
ก) หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท	5 ปี	3,000	–	3,000	–
ข) หุ้นกู้จำนวน 2,500 ล้านบาท	5 ปี	2,500	–	2,500	–
ค) หุ้นกู้จำนวน 3,500 ล้านบาท	7 ปี	3,500	–	–	3,500
19.3 หุ้นกู้จำนวน 6,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2549)					
ก) หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท	3 ปี	3,000	–	–	3,000
ข) หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท	5 ปี	3,000	–	–	3,000
		20,000	–	5,500	14,500

19.1 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2545 บริษัทฯได้ออกหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ จำนวน 5,000 ล้านบาท (จำนวน 5,000,000 หน่วย หน่วยละ 1,000 บาท) โดยแบ่งออกเป็น:

- หุ้นกู้จำนวน 4,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5.8 ต่อปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนตุลาคม 2552
- หุ้นกู้จำนวน 1,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยสำหรับปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 เท่ากับร้อยละ 8.3 ต่อปี ลดด้วยอัตรา “6-month THBFX” อัตราดอกเบี้ยสำหรับปีที่ 4 ถึงปีที่ 7 เท่ากับร้อยละ 5.8 ต่อปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนตุลาคม 2552

19.2 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2546 บริษัทฯได้ออกหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ จำนวน 9,000 ล้านบาท (จำนวน 9,000,000 หน่วย หน่วยละ 1,000 บาท) โดยแบ่งออกเป็น:

- หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ “6-month THBFX” ครอบคลุมด้วยอัตราร้อยละ 0.95 ต่อปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนกันยายน 2551 บริษัทฯได้นำดอกเบี้ยจ่ายของหุ้นกู้จำนวนนี้ไปทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยและสัญญาป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่อาจเพิ่มขึ้นในอนาคต (risk protection structure) อย่างไรก็ตามในระหว่างไตรมาสที่สามของปี 2548 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาเปลี่ยนแปลงสัญญาป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่อาจเพิ่มขึ้นเดิม โดยมีผลทำให้อัตราดอกเบี้ยของหุ้นกู้สำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2548 ถึงวันที่ 25 มีนาคม 2550 เท่ากับอัตราดอกเบี้ยคงที่ตามที่ระบุในสัญญา และอัตราดอกเบี้ยสำหรับงวดที่เหลือเท่ากับอัตราดอกเบี้ยลอยตัวตามที่ระบุในสัญญา บริษัทฯได้จ่ายชำระคืนหุ้นกู้ดังกล่าวแล้วเมื่อเดือนกันยายน 2551
- หุ้นกู้จำนวน 2,500 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.3 ต่อปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนกันยายน 2551 บริษัทฯได้นำดอกเบี้ยจ่ายของหุ้นกู้จำนวนนี้ไปทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยและสัญญาป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่อาจเพิ่มขึ้นในอนาคต (risk protection structure) อย่างไรก็ตามในระหว่างไตรมาสที่สามของปี 2548 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญาเปลี่ยนแปลงสัญญาป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่อาจเพิ่มขึ้นเดิม โดยมีผลทำให้อัตราดอกเบี้ยของหุ้นกู้สำหรับงวดตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2548 ถึงวันที่ 25 มีนาคม 2550 เท่ากับอัตราดอกเบี้ยคงที่ตามที่ระบุในสัญญา และอัตราดอกเบี้ยสำหรับงวดที่เหลือเท่ากับอัตราดอกเบี้ยลอยตัวตามที่ระบุในสัญญา บริษัทฯได้จ่ายชำระคืนหุ้นกู้ดังกล่าวแล้วเมื่อเดือนกันยายน 2551
- หุ้นกู้จำนวน 3,500 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.9 ต่อปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนกันยายน 2553 บริษัทฯได้นำดอกเบี้ยจ่ายของหุ้นกู้จำนวนนี้ไปทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยและสัญญา target redemption swap จากการทำสัญญาดังกล่าว บริษัทฯจะจ่ายดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยลอยตัวจนกระทั่งผลสะสมของดอกเบี้ยที่บริษัทฯได้รับจากผู้สัญญาถึงระดับที่กำหนดไว้ในสัญญาแล้ว บริษัทฯจะต้องจ่ายดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลาที่เหลือตามอัตราดอกเบี้ยคงที่ อย่างไรก็ตามในระหว่างไตรมาสที่สองของปี 2548 บริษัทฯได้เข้าทำตราสารอนุพันธ์ทางการเงินเพิ่มเติมเพื่อทำให้ผลกระทบของเงื่อนไข target redemption ตามสัญญาเดิมหมดไป โดยบริษัทฯมีภาระที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่ง ผลกระทบทางการเงินในอนาคตจากสัญญาดังกล่าวได้แสดงรวมอยู่ในประมาณการมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินตามที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 30.5

19.3 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2549 บริษัทฯได้ออกหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือประเภทไม่ด้อยสิทธิไม่มีหลักประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ จำนวน 6,000 ล้านบาท (จำนวน 6,000,000 หน่วย หน่วยละ 1,000 บาท) โดยแบ่งออกเป็น

- ก) หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.06 ต่อปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนสิงหาคม 2552
- ข) หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.35 ต่อปี ครอบคลุมชำระคืนเงินต้นทั้งจำนวนในเดือนสิงหาคม 2554

หุ้นกู้สกุลเงินบาทดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด ระบุให้บริษัทฯต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญา เช่น การรักษาอัตราส่วนทางการเงิน ข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกันการห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกันยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการ และข้อจำกัดของการจ่ายเงินปันผล

20. หนี้สินหมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	300,931,218	350,680,795	300,931,218	350,680,795
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,593,985,490	1,075,756,525	1,549,891,863	1,043,636,622
เจ้าหนี้อื่น	1,138,699,613	955,843,576	1,110,807,918	954,944,050
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย	123,867,599	874,189,132	65,216,224	862,066,570
อื่นๆ	692,480,629	1,067,040,725	676,860,027	1,060,270,400
	3,849,964,549	4,323,510,753	3,703,707,250	4,271,598,437

21. กุณเรือนหุ้น

2550

เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2550 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2550 ได้มีมติ

- 21.1** อนุมัติให้ลดมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้นของหุ้นสามัญของบริษัทฯ จากหุ้นละ 10 บาท เหลือหุ้นละ 2 บาท ซึ่งทำให้บริษัทฯ มีหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้วทั้งสิ้น (ก่อนการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนเป็นการทั่วไปเมื่อเดือนมิถุนายน 2550) เปลี่ยนแปลงจาก 458,016,126 หุ้น เป็น 2,290,080,630 หุ้น โดยบริษัทฯ ได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้นของบริษัทฯ จากหุ้นละ 10 บาท เหลือหุ้นละ 2 บาท กับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2550
- 21.2** อนุมัติให้ลดทุนจดทะเบียนจาก 5,114 ล้านบาท ลงเหลือ 4,580 ล้านบาท โดยบริษัทฯ ได้จดทะเบียนการลดทุนเป็นทุนจดทะเบียน 4,580 ล้านบาทกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2550
- 21.3** อนุมัติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 4,580 ล้านบาท เป็น 6,439 ล้านบาท โดยการออกหุ้นสามัญใหม่จำนวน 82 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 2 บาท เพื่อการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนเป็นการทั่วไป และการออกหุ้นสามัญใหม่ในจำนวนไม่เกิน 847,692,965 หุ้น ให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ อยู่ในเต็ดคอมมูนิกชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) (UCOM) โดยบริษัทฯ ได้จดทะเบียนการเพิ่มทุนเป็นทุนจดทะเบียน 6,439 ล้านบาทกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2550
- 21.4** อนุมัติให้เสนอขายหุ้นสามัญต่อประชาชนเป็นการทั่วไป (ซึ่งรวมถึงพนักงานของบริษัทฯ ผู้มีอุปการคุณ ผู้ลงทุนรายย่อย และผู้ลงทุนสถาบันทั้งในและต่างประเทศ) จำนวน 222 ล้านหุ้น ซึ่งประกอบด้วยหุ้นสามัญที่ออกใหม่ของบริษัทฯ จำนวน 82 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 2 บาท และหุ้นสามัญของบริษัทฯ ที่ถือโดย UCOM จำนวน 140 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 2 บาท ในราคาหุ้นละ 40 บาท

บริษัทฯ ได้รับเงินจากการขายหุ้นต่อประชาชนเป็นการทั่วไปจำนวน 3,280 ล้านบาท โดยมีส่วนเกินมูลค่าหุ้น (สุทธิจากค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขายหุ้น) จำนวน 2,749 ล้านบาท บริษัทฯ ได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วเป็น 4,744 ล้านบาท กับกระทรวงพาณิชย์แล้วเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้รับหุ้นสามัญของบริษัทฯ เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 22 มิถุนายน 2550

21.5 อนุมัติการลดทุนของบริษัทแบบเฉพาะเจาะจงโดยการยกเลิกหุ้นสามัญของบริษัทที่ถือโดย UCOM จำนวน 847,692,965 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 2 บาท โดยบริษัทได้จดทะเบียนการลดทุนจดทะเบียนจาก 6,439 ล้านบาท เป็น 4,744 ล้านบาท และทุนชำระแล้วจาก 4,744 ล้านบาท เป็น 3,049 ล้านบาทกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2550

21.6 อนุมัติการออกและจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัทจำนวนไม่เกิน 847,692,965 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 2 บาท ให้แก่ผู้ถือหุ้นของ UCOM ซึ่งตอบรับคำเสนอซื้อหุ้น UCOM ของบริษัท โดยบริษัทจะจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนดังกล่าวให้แก่ผู้ถือหุ้นของ UCOM ในสัดส่วน 1.95 หุ้นของบริษัท มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 2 บาทต่อ 1 หุ้นของ UCOM มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท

บริษัทได้ทำคำเสนอซื้อหุ้นทั้งหมดของ UCOM ในระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม 2550 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2550 โดยมีผู้ถือหุ้น UCOM ตอบรับคำเสนอซื้อเป็นจำนวนทั้งสิ้น 432,524,792 หุ้น บริษัทได้ออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้เพื่อเป็นการตอบแทนคิดเป็นจำนวน 843,423,335 หุ้น บริษัทได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วของบริษัทจาก 3,049 ล้านบาท เป็น 4,736 ล้านบาทกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2550 (และบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการปรับโครงสร้างการถือหุ้นดังกล่าวเพิ่มเติมกับบัญชีส่วนเกิน มูลค่าหุ้น) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้รับหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2550

รายการกระทบบยอดจำนวนหุ้นสามัญ

	(หน่วย: ล้านหุ้น)	
	2551	2550
		(ปรับให้สะท้อนมูลค่าตราไว้หุ้นละ 2 บาทแล้ว)
หุ้นสามัญจดทะเบียน		
จำนวนหุ้นสามัญ ณ วันต้นปี	2,372	2,557
ลดทุนจดทะเบียน	—	(1,115)
เพิ่มทุนจดทะเบียน	—	930
จำนวนหุ้นสามัญ ณ วันปลายปี	2,372	2,372
หุ้นสามัญที่ออกและชำระแล้ว		
จำนวนหุ้นสามัญ ณ วันต้นปี	2,368	2,290
ลดทุนชำระแล้ว	—	(847)
เพิ่มจากการเสนอขายแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป	—	82
เพิ่มทุนชำระแล้ว	—	843
จำนวนหุ้นสามัญ ณ วันปลายปี	2,368	2,368

22. สำรองตามกฎหมาย

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้

23. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายตามลักษณะที่สำคัญได้แก่

	(หน่วย : บาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
เงินเดือนและค่าแรงและ				
ผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	3,025,455,392	2,556,588,163	2,984,689,792	2,549,849,749
ค่าเสื่อมราคา	954,407,014	753,222,084	874,227,997	669,205,647
ค่าตัดจำหน่าย	8,300,343,563	7,451,984,262	8,296,186,753	7,451,953,453
ค่าเช่าจ่าย	1,232,707,190	994,060,280	1,241,960,918	1,016,103,326
ซื้อสินค้า	407,817,133	411,581,776	402,482,588	411,581,776
การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูป	11,061,810	(37,320,864)	11,726,477	(37,320,864)

24. ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

	(หน่วย : บาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ดอกเบี้ยจ่าย	1,822,644,917	2,181,092,230	1,843,992,541	2,207,647,321
ตัดจำหน่ายต้นทุนทางการเงินรอตัดบัญชี	125,173,061	146,763,452	125,173,061	146,763,452
รวมค่าใช้จ่ายทางการเงิน	1,947,817,978	2,327,855,682	1,969,165,602	2,354,410,773

25. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 ประกอบด้วยรายการดังนี้:

	(หน่วย : บาท)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิทางภาษี				
สำหรับปี	2,285,230,494	3,076,459,094	2,153,818,619	3,059,359,889
บวก (หัก): สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้				
รอตัดบัญชีจากความแตกต่างชั่วคราว				
(Temporary difference) เพิ่มขึ้น/ลดลง	841,041,677	(310,216,277)	841,041,677	(310,216,277)
ปรับ: สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี				
จากการได้ลดอัตราภาษีเงินได้เป็นร้อยละ 25	–	79,519,919	–	79,519,919
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ – สุทธิ	3,126,272,171	2,845,762,736	2,994,860,296	2,828,663,531

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีประกอบด้วยผลแตกต่างชั่วคราวดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้การค้า	437,462	725,180	437,462	725,180
สำรองขาดทุนจากลูกหนี้ค่าตอบแทนการโอนสิทธิ (หมายเหตุ 25.1)	—	1,894,760	—	1,894,760
ค่าเผื่อผลขาดทุนจากสินค้าล้าสมัย	20,329	20,903	20,329	20,903
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	387,713	40,405	387,713	40,405
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	554,439	242,073	554,439	242,073
(กำไร) ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของตราสารอนุพันธ์ ทางการเงินสำหรับเงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ (ส่วนล้ำมูลค่าหุ้นจากการซื้อบริษัทย่อย)	(330,287)	1,479,317	(330,287)	1,479,317
อื่นๆ	206,038	(110,688)	206,038	(110,688)
	1,206,853	4,236,849	1,275,694	4,291,950
สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีซึ่งคำนวณ				
จากอัตราภาษีเงินได้ 30%	267,877	793,935	288,529	810,465
สินทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีซึ่งคำนวณ				
จากอัตราภาษีเงินได้ 25%	78,494	397,600	78,494	397,600
	346,371	1,191,535	367,023	1,208,065

- 25.1 สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีสำหรับสำรองขาดทุนจากลูกหนี้ค่าตอบแทนการโอนสิทธิ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 บริษัทฯอยู่ในระหว่างกระบวนการเรียกร้องให้ลูกหนี้ดังกล่าวชำระโดยผ่านกระบวนการอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม ในระหว่างปี 2551 ได้มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 13

26. กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยการหารกำไรสุทธิสำหรับปีด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี โดยในปี 2550 บริษัทฯได้ปรับจำนวนหุ้นสามัญที่ถือโดยบุคคลภายนอกตามสัดส่วนที่เปลี่ยนไปของจำนวนหุ้นสามัญที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้นที่ตราไว้จากมูลค่าหุ้นละ 10 บาท เป็นมูลค่าหุ้นละ 2 บาท (ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 21) โดยถือเสมือนว่าการแตกหุ้นได้เกิดขึ้นตั้งแต่วันเริ่มต้นของงวดแรกที่เสนอรายงาน

27. ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 ประกอบด้วย:

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2551	2550	2551	2550
ค่าเสื่อมราคา				
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	954,407,014	753,222,084	874,227,997	669,205,647
ค่าตัดจำหน่าย				
สิทธิการใช้อุปกรณ์รถยนต์บัญชี	7,457,705,646	6,699,641,950	7,457,660,796	6,699,617,184
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น				
– บันทึกรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	717,464,856	605,578,860	713,352,896	605,572,817
– บันทึกรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายทางการเงิน	125,173,061	146,763,452	125,173,061	146,763,452
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	9,254,750,577	8,205,206,346	9,170,414,750	8,121,159,100

28. กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้นิติบุคคล ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (EBITDA)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม	
		2551	2550
กำไรสุทธิสำหรับปี		9,325,202,043	5,841,258,536
บวก (หัก) : ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	24	1,947,817,978	2,327,855,682
: ภาษีเงินได้นิติบุคคล	25	3,126,272,171	2,845,762,736
: ค่าเสื่อมราคา	14	954,407,014	753,222,084
: ค่าตัดจำหน่าย		8,175,170,502	7,305,220,810
: ดอกเบี้ยรับ		(426,687,746)	(197,899,432)
: ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน		48,843,837	17,396,935
: ขาดทุนจากการลดทุนในบริษัทย่อย		41,978,649	–
EBITDA		23,193,004,448	18,892,817,351

29. เงินปันผล

(หน่วย: บาท)			
เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย	เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น
เงินปันผลประกาศจ่าย จากกำไรสุทธิของปี 2550	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2551	1,728,409,138	0.73

30. เครื่องมือทางการเงิน

30.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 48 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้า เงินลงทุน เจ้าหนี้การค้า เงินกู้ยืมระยะสั้น หนี้กู้ยืมและเงินกู้ยืมระยะยาว บริษัทมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงดังนี้

30.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยอันเนื่องมาจากเงินฝากกับสถาบันการเงิน เงินกู้ยืมระยะยาวและหนี้กู้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญ (ซึ่งบางส่วนอยู่ภายใต้ตราสารอนุพันธ์ตามที่กล่าวรายละเอียดไว้ในหมายเหตุ 18 และ 19 สามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ยได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม			รวม
		อัตราดอกเบี้ย ลอยตัว	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		3,835	2,866	381	7,082
ลูกหนี้การค้า – สุทธิ		–	–	2,709	2,709
ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ		–	–	4,553	4,553
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้า		–	–	6,809	6,809
เจ้าหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน		–	–	1,885	1,885
เจ้าหนี้อื่นกิจการที่เกี่ยวข้องกัน		–	–	140	140
เงินกู้ยืมระยะยาว	18	2,120	11,452	–	13,572
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	19	–	14,500	–	14,500

สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยคงที่แยกตามวันที่ครบกำหนด (หรือวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ (หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน)) นับจากวันที่ในงบดุลมีดังนี้:

(หน่วย: ล้านบาท)

		งบการเงินรวม			
รายการ	หมายเหตุ	ภายใน 12 เดือน	มากกว่า 12 เดือน	รวม	อัตราดอกเบี้ย
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		2,866	–	2,866	0.50% – 3.90%
หนี้สินทางการเงิน					
เงินกู้ยืมระยะยาว	18	2,780	8,672	11,452	3.50% – 6.59%
หนี้กู้ยืมเงินบาท	19	8,000	6,500	14,500	3.90% – 6.35%

30.3 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอันเนื่องมาจากการซื้ออุปกรณ์และการกู้ยืมเงินเป็นเงินตราต่างประเทศ บริษัทและบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว (หมายเหตุ 18)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ (ภายหลังการทำสัญญาซื้อขายสกุลเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในหนี้สินบางส่วน) ซึ่งไม่ได้มีการทำสัญญาป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้:

	งบการเงินรวม		อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 (บาทต่อหน่วยเงินตรา ต่างประเทศ)
	จำนวน (ล้าน)	สกุลเงิน	
สินทรัพย์			
เงินฝากสถาบันการเงิน	4.47	เหรียญสหรัฐอเมริกา	34.8051
	0.61	ยูโร	48.8809
	0.50	ปอนด์สเตอร์ลิงค์	50.3262
ลูกหนี้การค้าบริษัทอื่นๆ	5.86	เอสดีอาร์	53.3937
ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน	0.64	เอสดีอาร์	53.3937
หนี้สิน			
เจ้าหนี้การค้า (*)	12.50	เหรียญสหรัฐอเมริกา	35.0824
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	20.40	โครนอร์เวย์	4.9946
รวมสินทรัพย์ (หนี้สิน) สุทธิ	(8.03)	เหรียญสหรัฐอเมริกา	
	0.61	ยูโร	
	0.50	ปอนด์สเตอร์ลิงค์	
	6.50	เอสดีอาร์	
	(20.40)	โครนอร์เวย์	

(*) สุทธิจากจำนวนที่ทำสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า 6 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา ครอบคลุมชำระระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2552

30.4 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้า ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มโนบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม นอกจากนี้ การให้สินเชื่อของบริษัทไม่มีการกระจุกตัวเนื่องจากบริษัทมีฐานของลูกค้าที่หลากหลายและมีจำนวนมากมาย ดังนั้น บริษัทจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ จำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อ คือ มูลค่าตามบัญชีของลูกหนี้การค้าหักด้วยสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามที่แสดงในงบดุล

30.5 มูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์กันในขณะที่ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้ และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

วิธีการกำหนดมูลค่ายุติธรรมขึ้นอยู่กับลักษณะของเครื่องมือทางการเงิน มูลค่ายุติธรรมจะกำหนดจากราคาตลาดล่าสุดหรือกำหนดขึ้นโดยใช้เกณฑ์การวัดมูลค่าที่เหมาะสม เช่น การคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสด เป็นต้น

เนื่องจากสินทรัพย์ทางการเงินจัดอยู่ในประเภทระยะสั้น หนี้สินทางการเงินบางส่วนจัดอยู่ในประเภทระยะสั้น ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ จึงประมาณมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินประเภทระยะสั้นดังกล่าวใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบดุล

มูลค่าตามบัญชี (แสดงโดยไม่รวมมูลค่าตามบัญชีของสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง) และมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินระยะยาวและตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 มีดังต่อไปนี้:

	(หน่วย: ล้านบาท)	
	งบการเงินรวม	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง		
เงินกู้ยืมจาก Finnish Export Credit Ltd.	4,129	4,430
เงินกู้ยืมจากกลุ่มสถาบันการเงิน	7,975	8,128
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	3,500	3,602
รายการที่ไม่มีการป้องกันความเสี่ยง		
เงินกู้ยืมจาก Nordic Investment Bank	1,798	1,811
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	11,000	11,259
ตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน		
ตราสารอนุพันธ์ที่บริษัทฯ เสียประโยชน์	—	(626)

บริษัทฯ มีการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- มูลค่ายุติธรรมของเงินกู้ยืมและหุ้นกู้สกุลเงินบาทระยะยาวคำนวณโดยใช้การวิเคราะห์กระแสเงินสดคิดลด อัตราคิดลดที่บริษัทฯ ใช้เท่ากับอัตราผลตอบแทนของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่ในงบดุลที่มีเงื่อนไข ลักษณะ และระยะเวลาที่เหลืออยู่เหมือนกับเครื่องมือทางการเงินที่บริษัทฯ กำลังพิจารณาหามูลค่ายุติธรรม
- มูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้สกุลเงินบาท คำนวณโดยใช้ราคาซื้อขายล่าสุด ณ วันที่ในงบดุลของสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (The Thai Bond Market Association) หรือใช้การวิเคราะห์กระแสเงินสดคิดลด อัตราคิดลดที่บริษัทฯ ใช้เท่ากับอัตราผลตอบแทนของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่ในงบดุลที่มีเงื่อนไข ลักษณะ และระยะเวลาที่เหลืออยู่เหมือนกับเครื่องมือทางการเงินที่บริษัทฯ กำลังพิจารณาหามูลค่ายุติธรรม
- มูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินคำนวณโดยใช้อัตราที่กำหนดโดยตลาดโดยถือเสมือนว่าได้ยกเลิกสัญญาตราสารอนุพันธ์ ณ วันที่ในงบดุล

31. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์ของบริษัทฯและบริษัทย่อยในการบริหารทางการเงินคือ การดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และการดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างของทุนที่เหมาะสม และรักษาอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนไม่ให้เกินข้อกำหนดของสัญญาเงินกู้ยืม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 งบการเงินรวมแสดงอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเป็น 0.49:1 (งบการเงินเฉพาะ: อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเป็น 0.49:1)

32. ภาวะผูกพัน

32.1 ภาวะผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน

บริษัทฯได้เช่าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าอาคารสำนักงาน และการเช่าที่ดินและอาคารสำหรับติดตั้งสถานีรับส่งสัญญาณ อายุของสัญญามีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 1 ถึง 5 ปีและ 12 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานดังนี้

	ล้านบาท
จ่ายชำระภายใน	
ภายใน 1 ปี	873.22
1 ถึง 5 ปี	2,499.23
มากกว่า 5 ปี	3,282.15

ในระหว่างปี 2551 บริษัทฯมีรายจ่ายตามสัญญาเช่าที่รับรู้แล้วในงบกำไรขาดทุนเป็นจำนวนเงิน 1,242 ล้านบาท

32.2 ภาวะผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯมีภาวะผูกพันรายจ่ายฝ่ายทุนซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์เป็นจำนวนเงิน 130 ล้านบาทและ 20 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (2550: 290 ล้านบาท และ 37 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา) และเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารและการซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯจำนวน 517 ล้านบาท และ 0.7 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา (2550: 647 ล้านบาท และ 5 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา)

32.3 เงินฝากสถาบันการเงินที่ติดภาระค้ำประกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 เงินฝากสถาบันการเงินของบริษัทฯย่อยจำนวน 0.5 ล้านบาท (2550: 0.7 ล้านบาท) ได้นำไปวางเป็นหลักประกันเพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคาร

32.4 หนังสือค้ำประกันของธนาคาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯมีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนามบริษัทฯเหลืออยู่เป็นจำนวนเงิน 2,582 ล้านบาท (2550: 1,664 ล้านบาท) ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ ซึ่งส่วนใหญ่ออกให้แก่ กสท. เพื่อค้ำประกันการจ่ายส่วนแบ่งรายได้ตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์

32.5 สัญญาจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯมีภาวะผูกพันตามสัญญาจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณกับบริษัท ยูไนเต็ด เทเลคอม เซลส์ แอนด์ เซอร์วิสেস จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกันคงเหลือเป็นจำนวนเงินประมาณ 19 ล้านบาท (2550: 512 ล้านบาท)

32.6 สัญญาจ้างดำเนินการและบริหารเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณ

บริษัทฯมีภาวะผูกพันจากการว่าจ้างบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เป็นผู้ดำเนินการออกแบบและวางแผนเชิงวิศวกรรม ติดตั้ง และบริการซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณ โดยบริษัทฯต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่บริษัทดังกล่าวตามอัตราที่ระบุในสัญญา (2550: บริษัทฯมีภาวะผูกพันกับบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน)

33. คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างบริษัทฯ และบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (“ทีโอที”)

- 1) ตามที่ ทีโอที กสท. และบริษัทฯ ได้ร่วมกันทำข้อตกลงเรื่องการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจตทะเบียนรายเดือน (Postpaid) เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2537 และโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid Card) เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2544 โดยสาระสำคัญของข้อตกลงมีอยู่ว่าทีโอทีจะเชื่อมโยงโครงข่ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่บริษัทฯ ให้บริการให้สามารถใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ โดยทีโอทีจะคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราหมายเลขละ 200 บาทต่อเดือน สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจตทะเบียนรายเดือน และในอัตราร้อยละ 18 ของราคาหน้าบัตร (รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว) สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid Card)

เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2549 คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กทช.”) ได้ประกาศใช้ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม ในการที่จะต้องยินยอมให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเข้ากับโครงข่ายโทรคมนาคมของตนเมื่อมีการร้องขอ ทั้งนี้เพื่อให้การสื่อสารข้ามโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นไปได้อย่างดี และให้ผู้ให้บริการเชื่อมต่อโครงข่ายมีสิทธิที่จะเรียกเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge) ในอัตราที่สะท้อนต้นทุน

เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2549 บริษัทฯได้ทำหนังสือแจ้งทีโอทีเพื่อขอเจรจาเกี่ยวกับสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ของบริษัทฯกับโครงข่ายโทรคมนาคมของทีโอที และเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 บริษัทฯได้ทำหนังสือแจ้งให้ทีโอทีและกสท.ทราบว่าจะเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมที่ทำกับทีโอที เนื่องจากบริษัทฯเห็นว่าข้อตกลงดังกล่าวมีการคิดอัตราและวิธีการจัดเก็บที่มีลักษณะขัดและแย้งต่อกฎหมายหลายประการและบริษัทฯได้แจ้งให้ทีโอทีและกสท.ทราบว่าบริษัทฯจะชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ให้แก่ทีโอทีในอัตราค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับกฎหมาย หรือในอัตราค่าตอบแทนชั่วคราวที่กทช. ประกาศในระหว่างที่การเจรจากับทีโอทียังไม่แล้วเสร็จ

เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2549 บริษัทฯได้รับหนังสือแจ้งจากทีโอทีโดยในหนังสือดังกล่าวทีโอทีได้แจ้งว่าบริษัทฯไม่มีสิทธิเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับทีโอที เนื่องจากบริษัทฯมิได้เป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจากกทช. และมีได้มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองและข้อตกลงเดิมมิได้ขัดต่อกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้นการเก็บค่าตอบแทนและวิธีการจัดเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ยังคงต้องเป็นไปตามข้อตกลงเดิม และทีโอทีได้แจ้งปฏิเสธการรับชำระเงินค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge)

ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550 บริษัทฯได้มีหนังสือแจ้งต่อทีโอทีว่าบริษัทฯยินดีที่จะชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้แก่ทีโอทีในอัตราตามข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (“RIO”) ของทีโอทีตามที่ได้รับความเห็นชอบจาก กทช.

- 2) เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550 กทช.ได้มีคำชี้ขาดข้อพิพาทที่ 1/2550 เรื่องข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมโดยให้ทีโอทีเจรจาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมภายใน 7 วัน และต้องทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันที่เริ่มเจรจากับบริษัทฯ และต่อมาเลขาธิการ กทช. ได้มีคำสั่งให้ทีโอทีปฏิบัติตามคำชี้ขาดของ กทช. ซึ่งทีโอทีได้มีการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวของเลขาธิการ กทช. ต่อมาเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2550 กทช.ได้มีคำวินิจฉัยเป็นเอกฉันท์ยืนตามคำสั่งของเลขาธิการ กทช. ให้ทีโอทีปฏิบัติตามคำชี้ขาดของกทช.ดังกล่าว ทีโอทีได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองตามข้อพิพาทที่ 1523/2550 เพื่อขอให้ยกเลิกเพิกถอนคำสั่งของ กทช.และเลขาธิการ กทช.ดังกล่าว ศาลปกครองเห็นว่ากรณีดังกล่าวนี้บริษัทฯมีส่วนได้เสียและเกี่ยวข้องและเพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาคดี จึงได้มีคำสั่งเรียกให้บริษัทฯเข้าไปเป็นผู้ถูกฟ้องคดีร่วมกับ กทช.ด้วย บริษัทฯได้มีการยื่นคำให้การต่อสู้คดีต่อศาลแล้วและทางเลขาธิการ กทช.ได้มีการยื่นคำให้การแล้ว ซึ่งในขณะนี้คดีอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของศาลปกครอง

- 3) เนื่องจากทีโอทียังคงปฏิเสธไม่เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection charge) กับบริษัทฯ ดังนั้นในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯจึงได้ส่งจดหมายเรื่องการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปยังทีโอทีเพื่อแจ้งยกเลิกข้อเสนอของบริษัทฯ ในเรื่องที่ว่าบริษัทฯได้แสดงความประสงค์ที่จะชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ในอัตราที่สอดคล้องกับกฎหมายตามที่ทั้งสองฝ่ายจะได้มีการเจรจาตกลงกันโดยสุจริต และข้อเสนอที่ว่าบริษัทฯจะนำส่งค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ให้แก่ทีโอทีในอัตราที่ทีโอทีได้กำหนดในข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายของทีโอที ซึ่ง กทช. ได้ให้ความเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งยกเลิกข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมเดิมทั้งสองฉบับ (Access Charge) ดังนั้นบริษัทฯ จึงบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge) ในระหว่างวันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 ไว้ในงบการเงินจำนวน 1,973 ล้านบาท และตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯได้หยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในงบการเงิน เพราะเห็นว่าภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมดังกล่าวได้สิ้นสุดลง
- 4) เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2550 ทีโอทีได้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งเรียกร้องให้บริษัทฯ และ กทช. ร่วมกันชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ช่วงระหว่างวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2550 พร้อมดอกเบี้ยและภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมเป็นเงินทั้งหมด 11,705 ล้านบาท และขอให้ชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) นับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นไป จนกว่าข้อตกลงระหว่าง ทีโอที กทช. และบริษัทฯจะสิ้นสุดลง และให้ชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1.25 ต่อเดือนนับแต่วันผิดนัดชำระของแต่ละงวดจนกว่าจะชำระให้แก่ทีโอทีครบถ้วน
- 5) เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2551 ศาลแพ่งและศาลปกครองมีความเห็นว่า คดีนี้อยู่ในเขตอำนาจพิจารณาของศาลปกครอง ศาลแพ่งจึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ คดีแพ่งจึงเป็นอันยุติ อย่างไรก็ตาม ทีโอทีมีสิทธิที่จะนำคดีซึ่งศาลแพ่งมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความไปฟ้องต่อศาลปกครองได้ ซึ่ง ณ ขณะนี้ บริษัทฯยังไม่ได้รับแจ้งจากศาลปกครองว่าทีโอทีได้ยื่นฟ้องบริษัทฯ ต่อศาลปกครองในเรื่องดังกล่าว
- 6) ตามที่ กทช.ได้มีคำชี้ขาดพิพาทที่ 1/2550 เรื่องข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม โดยให้ทีโอทีเข้าเจรจาเพื่อทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ ซึ่งระยะเวลา 30 วันตามที่กำหนดไว้ได้สิ้นสุดลงแล้ว แต่ยังไม่สามารถตกลงทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายกันได้ บริษัทฯจึงได้ยื่นคำร้องแจ้งให้ กทช. ทราบว่าบริษัทฯและทีโอที ไม่สามารถเจรจาตกลงทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายตามที่ กทช. ได้มีคำชี้ขาดข้อพิพาทดังกล่าวไปแล้วได้ จึงขอให้ กทช. พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทนี้ต่อไป ซึ่ง กทช. ก็ได้มีมติให้นำเรื่องเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาทเป็นข้อพิพาทพิเศษที่ 1/2551 ต่อมาเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2552 บริษัทฯได้รับแจ้งจาก กทช. ว่า กทช. ได้ชี้ขาดให้บริษัทฯและทีโอทีทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างกันทันทีที่บริษัทฯและทีโอทีได้รับคำชี้ขาดโดยสัญญาจะต้องครอบคลุมเลขหมายโทรคมนาคมทั้งหมดที่บริษัทฯมีสิทธินำออกให้บริการโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น ในวันที่ 13 มกราคม 2552 บริษัทฯจึงได้มีหนังสือเชิญให้ทีโอทีเข้าร่วมทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามคำชี้ขาดของ กทช. ซึ่งในขณะนั้นเรื่องอยู่ระหว่างการประสานงานกับ กทช. และทีโอทีเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ผู้บริหารของบริษัทฯมีความเชื่อมั่นว่าบริษัทฯไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายในอัตราค่าเชื่อมโยงเครือข่าย (Access Charge) ที่ระบุไว้ในข้อตกลงเดิมทั้งสองฉบับ เนื่องจากข้อตกลงดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักกฎหมายในปัจจุบัน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549) และบริษัทฯได้มีหนังสือบอกเลิกข้อตกลงเดิมแล้ว ดังนั้นผู้บริหารของบริษัทฯเชื่อว่าผลสรุปของข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมในอนาคตไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัทฯ

ผลกระทบสุทธิ (ก่อนภาษีเงินได้) จากการที่บริษัทฯหยุดบันทึกค่าเชื่อมต่อโครงข่ายตามข้อตกลงเดิม (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ทำให้บริษัทฯมีค่าใช้จ่ายลดลงประมาณ 15.9 พันล้านบาท

ถึงแม้ว่าบริษัทฯจะหยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 แล้วก็ตามบริษัทฯก็ได้บันทึกสำรองค่าใช้จ่ายที่อาจจะเกิดขึ้นจากผลสรุปของข้อพิพาทหรือกระบวนการพิจารณาตัดสินกล่าวข้างต้นไว้ในบัญชีจำนวนหนึ่งตามที่เห็นว่าเหมาะสม

34. คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญอื่น

บริษัทฯมีคดีฟ้องร้องและข้อพิพาทหลายคดีซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯที่สำคัญดังนี้

34.1 คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญแล้ว

(ก) ในเดือนมีนาคม 2546 บริษัท เอเอ็ม/พีเอ็ม (ประเทศไทย) จำกัดได้ฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจาก บริษัท บริษัท เวิลด์โฟน ซ็อป จำกัด (“บริษัทย่อย”) และกรรมการของบริษัทย่อยโดยเรียกร้องค่าเสียหายเป็นจำนวนเงินรวมประมาณ 450 ล้านบาทเกี่ยวกับการโอนสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้า “เอเอ็ม/พีเอ็ม” ในประเทศไทยและการรับผลประโยชน์จากการใช้เครื่องหมายการค้านี้ (เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2546 บริษัทย่อยได้ยกเลิกสัญญาโอนสิทธิในการบริหารกิจการร้านค้า “เอเอ็ม/พีเอ็ม” ในประเทศไทย และได้ยกเลิกการใช้เครื่องหมายการค้า เอเอ็ม/พีเอ็ม ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2546) ศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษายกฟ้องโจทก์ และศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของโจทก์ เนื่องจากโจทก์ไม่ได้มีการวางเงินค่าธรรมเนียมศาลภายในกำหนด ต่อมาโจทก์ได้มีการอุทธรณ์คำสั่งศาลที่ไม่รับอุทธรณ์โจทก์ต่อศาลฎีกา แต่ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2551 ศาลฎีกาได้มีคำสั่งให้ยกคำร้องอุทธรณ์ของโจทก์ ทำให้คดีของโจทก์ถึงที่สุดแล้ว บริษัทฯ บริษัทย่อย และกรรมการของบริษัทย่อยจึงไม่มีหน้าที่ต้องชำระค่าเสียหายดังกล่าว

(ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯและ DPC เกี่ยวกับการผิณัดชำระค่าตอบแทนการโอนสิทธิและหน้าที่การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ PCN 1800 บางส่วน

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 13 เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2551 บริษัทฯ และ DPC ได้เข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันเพื่อยุติข้อพิพาททั้งหมดโดย DPC ได้ชำระเงินจำนวน 3,000 ล้านบาท พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มอีกจำนวน 210 ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,210 ล้านบาท ให้แก่บริษัทฯในวันทำสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว โดยทั้งสองฝ่ายตกลงยกเลิกสัญญาที่บริษัทฯมีอยู่กับ DPC ดังนั้น บริษัทฯจึงไม่มีหน้าที่ต้องให้ DPC ใช้เครือข่ายการสื่อสารของบริษัทฯอีกต่อไป และ DPC ไม่มีภาระต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่บริษัทฯเพิ่มเติมอีก

34.2 คดีฟ้องร้อง

เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2551 กสท. ได้ยื่นฟ้องบริษัทฯต่อศาลแพ่งเรียกร้องให้บริษัทฯ (จำเลยที่ 1) และบริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด (จำเลยที่ 2) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ ชดใช้ค่าเสียหายเนื่องจากกระทำละเมิดจำนวนประมาณ 156 ล้านบาทพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเงินเสร็จให้แก่ กสท. ทั้งนี้ กสท. ได้อ้างว่าในระหว่างวันที่ 2 สิงหาคม 2550 ถึง 30 กันยายน 2550 บริษัทฯและบริษัทย่อยร่วมกันทำละเมิดต่อ กสท. โดยทำการโอนย้ายทรัพยากรเพื่อการให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศของ กสท. เมื่อผู้ให้บริการกดเครื่องหมาย + หรือ “001” โดยให้ผ่านโครงข่ายของบริษัทย่อยแทน

บริษัทฯได้ยื่นคำให้การต่อสู้คดีต่อศาลแล้วเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2552 ขณะนี้คดีดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของศาล อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลของคดีดังกล่าวไม่น่ามีผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัทฯ

34.3 ข้อพิพาททางการค้า

(ก) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และกสท. เกี่ยวกับการคิดค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการที่ได้รับจาก DPC จากการที่บริษัทฯได้ให้ DPC เชื่อมโยงโครงข่ายวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์

ในปี 2545 กสท.ได้แจ้งให้บริษัทฯทราบว่าการจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการที่บริษัทฯได้รับจาก DPC จากการที่บริษัทฯได้ให้บริการการเชื่อมโยงโครงข่ายวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์แก่ DPC และได้ทำหนังสือลงวันที่ 25 สิงหาคม 2546 เพื่อแจ้งให้บริษัทฯชำระค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมดังกล่าวให้แก่กสท.เป็นจำนวน 477 ล้านบาท

ต่อมาเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2547 กสท.ได้ยื่นข้อพิพาทเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์ดังกล่าวต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อระงับข้อพิพาท โดยกสท.เรียกร้องให้บริษัทฯชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าวพร้อมเบี้ยปรับ (คำนวณถึงวันที่ยื่นข้อพิพาท) รวมเป็นเงิน 692 ล้านบาท อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารของบริษัทฯเห็นว่ารายได้ที่บริษัทฯได้รับจาก DPC นั้นเป็นค่าตอบแทนจากการลงทุนในอุปกรณ์ในการให้บริการวิทยุคมนาคมที่บริษัทฯจ่ายไปเพื่อขยายโครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯเพื่อให้สามารถรองรับปริมาณการใช้ช่องสัญญาณที่เพิ่มขึ้น รายได้นี้จึงไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการอันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณค่าธรรมเนียมส่วนแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่กสท.ตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์ระหว่างบริษัทฯและกสท. นอกจากนี้ DPC ได้จ่ายค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการโทรศัพท์ซึ่ง DPC ได้รับจากการใช้โครงข่ายของบริษัทฯแก่กสท.แล้ว ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯจึงมิได้บันทึกค่าธรรมเนียมค้างจ่ายที่กสท.เรียกเก็บดังกล่าวไว้ในงบการเงิน ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งอาจใช้กระบวนการพิจารณาเป็นระยะเวลาหลายปี อย่างไรก็ตาม ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเชื่อว่าค่าชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการจะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัทฯอย่างมีนัยสำคัญ

- (ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท. เกี่ยวกับวิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2548 และวันที่ 19 กรกฎาคม 2548 กสท.ได้ทำหนังสือแจ้งให้บริษัทฯทราบ ว่า วิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนของบริษัทฯนับตั้งแต่วันที่บริษัทฯได้รับอนุมัติส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายจากที่ไต่ทั้นนั้นไม่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทฯต้องนำส่งให้แก่ กสท. ค่าไปเป็นจำนวน 448 ล้านบาท (คำนวณตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2539 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2547) อย่างไรก็ตาม บริษัทฯเห็นว่าบริษัทฯได้ใช้วิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนตามแนวทางที่เคยได้รับแจ้งจากกสท. ซึ่งบริษัทฯเห็นชอบด้วย และบริษัทฯได้ทำหนังสือชี้แจงไปยังกสท.แล้ว แต่เนื่องจากผู้บริหารของกสท.ชุดปัจจุบันไม่เห็นด้วยกับความเห็นของอดีตผู้บริหารของกสท.เกี่ยวกับการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทน โดยอ้างว่าบริษัทฯได้คำนวณผลประโยชน์ตอบแทนนับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายจากที่ไต่ทั้นไม่ถูกต้อง ทำให้มีการนำส่งผลประโยชน์ตอบแทนต่ำกว่าความเป็นจริง ซึ่งกสท.ได้มีการทวงถามให้บริษัทฯชำระเงินดังกล่าว แต่บริษัทฯไม่ชำระ บริษัทฯมิได้บันทึกค่าธรรมเนียมค้างจ่ายดังกล่าวไว้ในงบการเงิน เนื่องจากเห็นว่ามีการชำระเงินถูกต้องแล้ว กสท.จึงได้ยื่นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2550 เรียกร้องเงินผลประโยชน์ตอบแทนพร้อมเบี้ยปรับรวมเป็นเงิน 749 ล้านบาทจากบริษัทฯ ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ในระหว่างการดำเนินการภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งอาจใช้กระบวนการพิจารณาเป็นระยะเวลาหลายปี อย่างไรก็ตาม ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเชื่อว่าค่าชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการจะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัทฯอย่างมีนัยสำคัญ

- (ค) ข้อพิพาททางการค้าระหว่างบริษัทฯและกสท.เกี่ยวกับการจ่ายชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป ซึ่งกสท.มีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายรายเดือนให้แก่ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทช.) ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม

ในช่วงเดือนสิงหาคม 2548 ถึงเดือนสิงหาคม 2549 กสท.ได้ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายให้แก่ กทช.เป็นรายเดือนและต่อมากสท.ได้ยื่นหนังสือต่อบริษัทฯเรียกร้องให้บริษัทฯชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับเลขหมายโทรคมนาคมที่บริษัทฯนำไปให้บริการตามสัญญาสัมปทานในอัตราเลขหมายละ 1 บาทต่อเดือน ซึ่งกสท.ได้ชำระให้กับกทช.ไปแล้ว รวมเป็นจำนวนเงิน 169.6 ล้านบาท กสท.ได้ยื่นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2549 เรียกร้องให้บริษัทฯชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยรวมเป็นเงินจำนวน 171 ล้านบาท ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งอาจใช้กระบวนการพิจารณาเป็นระยะเวลาหลายปี อย่างไรก็ตาม ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเชื่อว่าค่าชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการจะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัทฯอย่างมีนัยสำคัญ

- (ง) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท. เกี่ยวกับการคิดค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการเชื่อมโยงโครงข่าย และค่าบริการที่เกิดจากลูกค้าปลอมแปลงเอกสารจดทะเบียนซึ่งไม่สามารถเก็บเงินได้

เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2549 กสท. ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการดังต่อไปนี้:

- ค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ เรียกเก็บจากผู้ให้บริการรายอื่น อันเนื่องมาจากการที่บริษัทฯ ให้ผู้ให้บริการรายอื่นสามารถเข้ามาใช้เครือข่ายร่วมกับบริษัทฯ ได้จำนวน 7.8 ล้านบาท บริษัทฯ เห็นว่ารายได้ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ให้บริการรายอื่นนั้นเป็นค่าตอบแทนจากการลงทุนในอุปกรณ์ในการให้บริการวิทยุคมนาคมที่บริษัทฯ ได้จ่ายไปเพื่อขยายโครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณการใช้ช่องสัญญาณที่เพิ่มขึ้นจากการที่บริษัทฯ ได้ให้ผู้ให้บริการรายอื่นเชื่อมโยงโครงข่าย
- ค่าธรรมเนียมจากรายได้ค่าบริการในระบบ 1800 ที่เกิดจากการปลอมแปลงเอกสารจดทะเบียนซึ่งบริษัทฯ ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้จริงจำนวน 38.9 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ เห็นว่าในอดีต กสท. ได้เคยยกเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่เกิดจากรายได้ค่าบริการในระบบ 800 ที่เกิดจากการลักลอบใช้ ซึ่งบริษัทฯ ไม่สามารถเก็บเงินได้จริง ซึ่งรายได้ที่ กสท. เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมนี้เป็นกรณีที่มีลักษณะของการใช้บริการโดยทุจริตเช่นเดียวกัน

ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ระหว่างการดำเนินการภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งอาจใช้กระบวนการพิจารณาเป็นระยะเวลาหลายปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯ มิได้บันทึกค่าธรรมเนียมค้างจ่ายที่ กสท. เรียกเก็บเพิ่มเติมข้างต้นพร้อมเบี้ยปรับ (คำนวณจนถึงวันยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการ) เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 58.3 ล้านบาทไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าค่าธรรมเนียมข้างต้นไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการอันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณค่าธรรมเนียมส่วนแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท. อีกทั้ง กสท. ก็ได้เคยยกเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในลักษณะการใช้บริการโดยทุจริตมาแล้ว

- (จ) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท. เกี่ยวกับการชำระผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 กสท. ได้ยื่นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้ บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 12 ถึงปีสัมปทานที่ 16 เพิ่มจำนวน 16,887 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ รวมเป็นเงินจำนวนทั้งหมดประมาณ 21,982 ล้านบาท โดยบริษัทฯ ได้ยื่นคำให้การคัดค้านการต่อสู้คดีเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2551 และต่อมาเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2551 กสท. ได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำเสนอข้อพิพาทโดยขอเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 รวมเป็นจำนวนเงินที่เรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระทั้งหมดเท่ากับ 23,164 ล้านบาท ซึ่งบริษัทฯ ได้โต้แย้งคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมของ กสท. ในเรื่องดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2551 นอกจากนี้คำร้องเสนอข้อพิพาทของ กสท. ดังกล่าวมิได้อ้างถึงสาเหตุที่ บริษัทฯ นำส่งผลประโยชน์ตอบแทนไม่ครบถ้วน

ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการซึ่งอาจใช้กระบวนการพิจารณาเป็นระยะเวลาหลายปี ซึ่งจากการพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อมั่นว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการไม่น่าจะมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (ฉ) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท. เกี่ยวกับการส่งมอบเครื่องมือและอุปกรณ์ (Cell site) ที่ติดตั้งและเปิดให้บริการแล้วให้แก่ กสท. ตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551 กสท. ได้เสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์เสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศที่ติดตั้งและเปิดให้บริการแล้วจำนวน 121 ต้นให้แก่ กสท. หากไม่สามารถส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์ได้ให้บริษัทฯ ชำระค่าเสียหายแทนเป็นเงินจำนวน 56.8 ล้านบาท บริษัทฯ เห็นว่าเสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศพิพาทมิได้เป็นเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน แต่เป็นอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทฯ ตามนัยของข้อ 4.6 ของสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์ระหว่างบริษัทฯ และ กสท. ดังนั้น บริษัทฯ จึงไม่มีหน้าที่ต้องโอนกรรมสิทธิ์ในเสาอากาศและอุปกรณ์พิพาทให้แก่ กสท. แต่อย่างใด ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการซึ่งอาจใช้กระบวนการพิจารณาเป็นระยะเวลาหลายปี ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อมั่นว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการไม่น่าจะมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

35. ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคม

การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

ในฐานะประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องเปิดเสรีกิจการสื่อสารโทรคมนาคมขั้นพื้นฐานภายในปี 2549 รัฐบาลจึงได้ดำเนินนโยบายในการปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการสื่อสารโทรคมนาคม

ในเดือนตุลาคม 2547 ได้มีการจัดตั้ง กทช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระขึ้น เพื่อให้ทำหน้าที่การกำกับดูแลกิจการสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศไทย กทช. มีอำนาจตาม พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 (“พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม”) และ พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 (“พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่”) ในการกำหนดนโยบายและออกกฎระเบียบต่างๆ อันอาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อกิจการโทรคมนาคม ซึ่งรวมถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ (1) การแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการโทรคมนาคม (2) อัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม (3) การจัดสรรคลื่นความถี่และทรัพยากรโทรคมนาคมอื่นๆ (4) การคุ้มครองผู้บริโภค (5) การส่งเสริมบริการด้านโทรคมนาคมอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และ (6) การเตรียมพร้อมด้านโทรคมนาคมยามเกิดเหตุฉุกเฉิน

อย่างไรก็ดี พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมและ พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ ยังคงมีประเด็นข้อกฎหมายต่างๆ ที่ไม่ชัดเจน อีกทั้งการใช้อำนาจการกำกับดูแลของ กทช. รวมทั้งลักษณะและขอบเขตในการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบในอนาคต และการกำกับดูแลการดำเนินการต่างๆ ตามนโยบายของกทช. รวมทั้งการบังคับใช้บทบัญญัติของกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่จะประกาศใช้ในอนาคตก็เป็นสิ่งที่คาดการณ์ได้ยาก

ความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคมตามที่กล่าวข้างต้น อาจมีผลกระทบในเชิงลบต่อบริษัทฯ ในด้านต่างๆ ทั้งในเรื่องการดำเนินการตามกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัทฯ หรือการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพตลาด แม้บริษัทฯ จะเชื่อว่าการจัดตั้ง กทช. เป็นแนวโน้มที่ดีต่อผู้ประกอบการเอกชนรวมถึงบริษัทฯ ด้วย แต่บริษัทฯ ไม่สามารถรับรองได้ว่า กทช. หรือองค์กรกำกับดูแลอื่นๆ จะไม่ดำเนินการที่อาจส่งผลกระทบในทางลบต่อธุรกิจ ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และโอกาสทางธุรกิจของบริษัทฯ

ภาระต้นทุนของบริษัทฯ ในการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้ประกอบการบางรายยังไม่ชัดเจน

ตาม พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและผู้ให้บริการเชื่อมต่อจะต้องทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต่อกัน ในปัจจุบัน ผู้ประกอบการบางรายยังไม่ได้เข้าเจรจาตกลงอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายกับบริษัทฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทีโอที ซึ่งเป็นคู่สัญญากับบริษัทฯ ตามข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายซึ่งทำขึ้นในปี 2537 และ 2544 ซึ่งภายใต้สัญญาดังกล่าวทีโอทีกำหนดให้บริษัทฯ ต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราคงที่ต่อเลขหมายต่อเดือนและอัตราร้อยละตามราคานำเข้าบัตรสำหรับลูกค้าระบบเดิมเงิน อย่างไรก็ตามปัจจุบันการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างผู้ประกอบการ รวมทั้งบริษัทฯ ต้องดำเนินไปโดยสอดคล้องกับ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมและประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมซึ่งกำหนดให้มีการกำหนดอัตราค่าตอบแทนหรือค่าบริการที่อิงต้นทุน และไม่เลือกปฏิบัติ บริษัทฯ เห็นว่าค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access

Charge) ซึ่งที่ใดที่กำหนดขึ้นตามกฎหมายเดิมไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ส่วนแบ่งรายได้ตามสัญญาความร่วมมือการงานกับ กสท.

สัญญาความร่วมมือการงานได้ระบุให้บริษัทมีภาระที่ต้องชำระส่วนแบ่งรายได้จากการให้บริการ ให้แก่ กสท.

ปัจจุบัน กสท. ซึ่งเป็นคู่สัญญาของบริษัทฯ ภายใต้สัญญาความร่วมมือการงาน ได้แปรสภาพเป็นผู้ประกอบการซึ่งแข่งขันกับบริษัทในกิจการโทรคมนาคม

เมื่อมีการตรา พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมแล้ว ก็ยังไม่มีความแน่ชัดว่าภาระในการชำระส่วนแบ่งรายได้ตามสัญญาความร่วมมือการงานของบริษัทฯ จะมีผลกระทบอย่างไรและเพียงใดต่อฐานะทางการเงินหรือผลการดำเนินงานของบริษัทฯ หากบริษัทฯ ยังคงต้องชำระส่วนแบ่งรายได้ให้แก่ กสท. ต่อไปก็อาจทำให้บริษัทฯ ตกอยู่ในฐานะเสียเปรียบในการแข่งขันและอาจมีผลกระทบในทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อธุรกิจหรือฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

อย่างไรก็ตาม มาตรา 80 แห่ง พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมกำหนดว่าบุคคลที่ได้เข้าทำสัญญากับ กสท. หรือ ทีโอที เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมอยู่แล้ว จะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตาม พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมและตามเงื่อนไขที่ กทช. กำหนดบนพื้นฐานของหลักการการแข่งขันโดยเสรีและอย่างเป็นธรรม ดังนั้น บริษัทฯ จึงเชื่อว่าบริษัทฯ ย่อมมีสิทธิและหน้าที่ในการประกอบกิจการโทรคมนาคมแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่น รวมถึง กสท. ได้โดยเสรีและอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้บนพื้นฐานของหลักการการแข่งขันโดยเสรีและอย่างเป็นธรรม

การแปรสัญญาความร่วมมือการงาน

บริษัทฯ ได้มีการหารือเรื่องการปฏิรูปกฎเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคม โดยเฉพาะประเด็นเรื่องความเป็นไปได้ของการแปรสัญญาความร่วมมือการงาน แต่อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันยังไม่สามารถทราบแน่ชัดได้ว่าประเด็นดังกล่าวนี้จะมีข้อสรุปสุดท้ายเมื่อใด ดังนั้น บริษัทฯ จึงยังไม่สามารถประเมินผลกระทบใดๆ ของการแปรสัญญาความร่วมมือการงาน (ถ้ามี) ต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัทฯ ได้

36. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยดำเนินกิจการหลักในส่วนงานทางธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการการสื่อสารไร้สายและจัดจำหน่ายอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ และดำเนินธุรกิจโดยมีส่วนงานทางภูมิศาสตร์หลักคือในประเทศไทย ดังนั้นรายได้ กำไรและสินทรัพย์ทั้งหมดที่แสดงในงบการเงินส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับส่วนงานธุรกิจและส่วนงานทางภูมิศาสตร์ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น

37. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทฯ และพนักงานได้ร่วมกันจัดระเบียบจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานเลือกจ่ายสะสมในอัตราร้อยละ 3 หรือ 4 หรือ 5 และเงินที่บริษัทฯ จ่ายสมทบให้ในอัตราร้อยละ 5 ของเงินเดือน ทั้งนี้เงินสะสมของพนักงาน เงินสมทบส่วนของบริษัทฯ และผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินสะสมและเงินสมทบจะจ่ายให้กับพนักงานในกรณีที่ออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนดังกล่าว กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้บริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนทหารไทย จำกัด ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯ ได้จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเป็นจำนวนประมาณ 64.98 ล้านบาท (2550: 34.53 ล้านบาท)

38. เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล

38.1 การจ่ายเงินปันผล

เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2552 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติอนุมัติการจ่ายเงินปันผลจากการดำเนินงานในปี 2551 ให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราหุ้นละ 1.50 บาท โดยจะเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่ออนุมัติและกำหนดจ่ายเงินปันผลในวันที่ 25 พฤษภาคม 2552

38.2 สัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ภายหลังวันที่ 31 ธันวาคม 2551 บริษัทฯ ได้ทำสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ากับธนาคารหลายสัญญาเป็นจำนวนรวมประมาณ 4.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2550: 15.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) เพื่อไว้ชำระหนี้จากการสั่งซื้ออุปกรณ์ในการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ในปี 2552

39. การจัดประเภทรายการในงบการเงิน

บริษัทฯ ได้มีการจัดประเภทรายการบัญชีบางรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 ใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดประเภทรายการบัญชีในปัจจุบัน ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิหรือส่วนของผู้ถือหุ้น การจัดประเภทรายการใหม่ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

(หน่วย : บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	การจัดประเภทรายการใหม่	ตามที่เคยรายงานไว้	การจัดประเภทรายการใหม่	ตามที่เคยรายงานไว้
ลูกหนี้การค้าบริษัทย่อย – สุทธิ	–	–	107,303,294	31,902,990
ลูกหนี้การค้าบริษัทรวม	4,904,472,217	4,868,753,321	4,904,472,217	4,868,753,321
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ	4,806,910,068	4,858,352,184	3,560,836,124	3,612,278,240
สิทธิการเช่า – สุทธิ	51,442,116	–	51,442,116	–
เจ้าหนี้การค้าบริษัทย่อย	–	–	86,384,095	10,983,790
เจ้าหนี้การค้าบริษัทรวม	35,718,896	–	35,718,896	–
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	64,434,184,728	64,491,292,545	64,385,803,391	64,442,911,209
ต้นทุนการให้บริการโทรศัพท์	44,334,709,576	44,341,692,423	44,418,115,533	44,425,098,379
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	–	10,269,459,965	–	10,237,238,653
ค่าใช้จ่ายในการขาย	3,391,209,919	–	3,390,820,446	–
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	6,828,125,076	–	6,796,293,235	–

40. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทฯ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2552

41. ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย และการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IFRS)

งบการเงินรวมนี้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย (“มาตรฐานการบัญชีไทย”) ซึ่งมีข้อแตกต่างที่สำคัญบางประการกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (“IFRS”) ข้อแตกต่างที่สำคัญบางประการระหว่างมาตรฐานการบัญชีไทย และ IFRS (ไม่รวมถึงข้อแตกต่างบางประการเกี่ยวกับการจัดประเภทรายการบัญชี การแสดงรายการในงบการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน) ที่มีผลกระทบต่องบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 ของบริษัทฯ และบริษัทย่อยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ ข้อมูลที่สรุปไว้ไม่ได้หมายความว่า เป็นการสรุปไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และไม่อาจถือได้ว่าเป็นการแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัทฯ โดยถูกต้อง เนื่องจากข้อมูลนี้มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อเป็นการให้ข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น

ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทยและมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IFRS)

41.1 การบัญชีสำหรับตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน

ปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีไทยยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีสำหรับตราสารอนุพันธ์ทางการเงินที่บังคับใช้

ภายใต้ IFRS บริษัทจะต้องรับรู้สิทธิและภาระผูกพันทุกรายการที่เกิดจากตราสารอนุพันธ์ทางการเงินเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินในงบดุลตามมูลค่ายุติธรรม การบันทึกการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม (กำไรหรือขาดทุน) ของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินขึ้นอยู่กับว่าตราสารอนุพันธ์ทางการเงินดังกล่าวสามารถนำการบัญชีป้องกันความเสี่ยงมาใช้ได้หรือไม่และการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทของความสัมพันธ์ในลักษณะการป้องกันความเสี่ยงแบบใด (ประเภทของการป้องกันความเสี่ยงได้แก่ การป้องกันความเสี่ยงของมูลค่ายุติธรรม การป้องกันความเสี่ยงของกระแสเงินสด การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ)

41.2 ต้นทุนทางการเงินรอดัตตบัญชี

ปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีไทยยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีสำหรับการรับรู้และการวัดมูลค่าของเครื่องมือทางการเงิน โดยทางปฏิบัติไม่มีข้อกำหนดในการบันทึกการจ่ายรอดัตตบัญชีสำหรับต้นทุนทางการเงินของหนี้เงินกู้เดิมที่ชำระคืนก่อนกำหนดเพื่อกู้ยืมหนี้ใหม่ (refinancing) โดยกิจการได้รับผลประโยชน์จากการ refinancing นั้น

ตาม IFRS การเปลี่ยนจากหนี้สินทางการเงินเดิมเป็นหนี้สินทางการเงินใหม่ ซึ่งมีเงื่อนไขและข้อกำหนดแตกต่างไปจากเดิมอย่างเป็นสาระสำคัญต้องบันทึกบัญชีแยกจากกันระหว่างภาระคืนก่อนกำหนดสำหรับหนี้สินทางการเงินเดิมและบันทึกการรับรู้หนี้สินทางการเงินใหม่ ดังนั้น รายการจ่ายรอดัตตบัญชีของหนี้สินทางการเงินเดิมที่คงเหลืออยู่ต้องตัดจำหน่ายทันทีทั้งจำนวน

รายการกระทบยอดของกำไรสุทธิรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 และส่วนของผู้ถือหุ้นรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550 ตามที่แสดงในงบการเงินรวมที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีไทยและตาม IFRS สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ รายการกระทบยอดนี้ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการสรุปไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และไม่อาจถือได้ว่าเป็นการแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัทโดยถูกต้องตามควร เนื่องจากข้อมูลนี้มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อเป็นการให้ข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น

	(หน่วย : บาท)			
	กำไรสุทธิรวม		ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม	
	2551	2550	2551	2550
ตามที่แสดงในงบการเงินรวมที่จัดทำขึ้น				
ตามมาตรฐานการบัญชีไทย	9,329	5,841	59,450	51,849
บวก (หัก): ผลแตกต่างระหว่างมาตรฐานการบัญชีไทย				
และตาม IFRS ที่มีสาระสำคัญ (สุทธิจากภาษีเงินได้)				
1. การบัญชีสำหรับตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน (หมายเหตุ 41.1)	15	(23)	(509)	(328)
2. ต้นทุนทางการเงินรอดัตตบัญชี (หมายเหตุ 41.2)	51	49	(10)	(61)
จำนวนที่แสดงภายใต้การปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี				
ระหว่างประเทศ – IFRS	9,395	5,867	58,931	51,460

คำนิยาม

กทท.	คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
กสท.	บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (เดิมคือการสื่อสารแห่งประเทศไทย ต่อมาได้แปลงสภาพเป็นบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน))
กสท.	คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ
ดีพีซี	บริษัท ดีจิิตอล โฟน จำกัด
ชุดเลขหมาย	ชุดอุปกรณ์เพื่อเริ่มใช้บริการ ซึ่งประกอบด้วย ซิมการ์ด และเลขหมายโทรศัพท์ (Starter Kit)
ซิมการ์ด	Subscriber Identity Mobile Card
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	Singapore Exchange Securities Trading Limited (SGX-ST)
ทีโอที	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (เดิมคือองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และได้แปลงสภาพเป็นบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จากนั้นเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน))
ทรูมูฟ	บริษัท ทรู มูฟ จำกัด
เทคโนโลยี 3G	Third Generation Mobile Phone Technology
บัตรเติมเงิน	บัตรเติมเงินค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบเติมเงิน
พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม	พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 (รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
พรบ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่	พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543
ยูคอม	บริษัท ยูเน็ดดี คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์	บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
สัญญาร่วมการงาน	สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ระหว่าง กสท. กับบริษัท (รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
เอไอเอส	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
เอซี	ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย
ไอซี	ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย
Average Revenue per User หรือ ARPU	รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน
CDP	The Central Depository (Pte.) Limited
Churn Rate	อัตราส่วนจำนวนเลขหมายที่ออกจากระบบต่อจำนวนเลขหมายเฉลี่ยทั้งหมดในระบบ
EDGE	Enhanced Data-Rates for GSM Evolution
GPRS	General Packet Radio Service
GSM	Global System for Mobile Communications
IMEI	International Mobile Equipment Identity
IVR	ระบบตอบรับอัตโนมัติ (Interactive Voice Response System)
MMS	บริการรับส่งข้อความมัลติมีเดีย (Multimedia Messaging Service)
PCN 1800	ระบบการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิทัล จีเอสเอ็ม ในคลื่นความถี่ 1800
Penetration Rate	อัตราส่วนจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวม
SMS	บริการรับส่งข้อความตัวอักษร (Short Message Service)

